

Službeni list

Europske unije

C 369

Hrvatsko izdanje

Informacije i objave

Godište 61.

11. listopada 2018.

Sadržaj

EUROPSKI PARLAMENT

ZASJEDANJE 2017.–2018.

Dnevne sjednice od 11. do 14. prosinca 2017.

Zapisnik sjednice objavljen je u SL C 178, 24.5.2018.

USVOJENI TEKSTOVI.

I. Rezolucije, preporuke i mišljenja

REZOLUCIJE

Europski parlament

Utorak, 12. prosinca 2017.

2018/C 369/01   Nezakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o Nacrtu odluke Vijeća o sklapaju, u ime Unije, Sporazuma o pojačanom partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Kazahstana, s druge strane (12409/2016 – C8-0469/2016 – 2016/0166(NLE) – 2017/2035(INI)) 2

2018/C 369/02   Rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o Izvješću o građanstvu EU-a za 2017.: Jačanje prava građana u Uniji demokratskih promjena (2017/2069(INI)) 11

2018/C 369/03   Rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o „Ususret strategiji digitalne trgovine” (2017/2065(INI)) 22

Srijeda, 13. prosinca 2017.

2018/C 369/04   Rezolucija Europskog parlamenta od 13. prosinca 2017. o trenutačnom stanju pregovora s Ujedinjenom Kraljevinom (2017/2964(RSP)) 32

2018/C 369/05   Rezolucija Europskog parlamenta od 13. prosinca 2017. o Godišnjem izvješću o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike (2017/2123(INI)) 36

2018/C 369/06   Rezolucija Europskog parlamenta od 13. prosinca 2017. o godišnjem izvješću o provedbi zajedničke vanjske i sigurnosne politike (2017/2121(INI)) 47

HR

2018/C 369/07	Rezolucija Europskog parlamenta od 13. prosinca 2017. o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2016. i politici Europske unije u tom području (2017/2122(INI))	56
Četvrtak, 14. prosinca 2017.		
2018/C 369/08	Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2017. o slobodi izražavanja u Vijetnamu, posebno o slučaju Nguyena Vana Hoe (2017/3001(RSP))	73
2018/C 369/09	Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2017. o Kambodži: osobito o raspuštanju Kambodžanske stranke nacionalnog spasa (2017/3002(RSP))	76
2018/C 369/10	Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2017. o Salvadoru: slučajevi žena kazneno gonjenih zbog spontanog pobačaja (2017/3003(RSP))	79
2018/C 369/11	Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2017. o stanju u Afganistanu (2017/2932(RSP)) .	85
2018/C 369/12	Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2017. o položaju naroda Rohingya (2017/2973(RSP))	91
2018/C 369/13	Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2017. o provedbi Direktive 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije (2015/2129(INI))	96
2018/C 369/14	Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2017. o razmatranjima Odbora za predstavljanje tijekom 2016. godine (2017/2222(INI))	105
2018/C 369/15	Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2017. o Europskoj strategiji za mobilnost s niskom razinom emisije (2016/2327(INI))	114

PREPORUKE

Europski parlament

Srijeda, 13. prosinca 2017.

2018/C 369/16	Preporuka Europskog parlamenta Vijeću i Komisiji od 13. prosinca 2017. nakon istrage o pranju novca, izbjegavanju plaćanja poreza i utaji poreza (2016/3044(RSP))	132
2018/C 369/17	Preporuka Europskog parlamenta od 13. prosinca 2017. Vijeću, Komisiji i potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o Hong Kongu, 20 godina nakon primopredaje (2017/2204(INI))	156

II. *Informacije*

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

Europski parlament

Utorak, 12. prosinca 2017.

2018/C 369/18	Odluka Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o zahtjevu za zaštitu povlastica i imuniteta Eleonore Forenze (2017/2199(IMM))	162
---------------	--	-----

III Pripremni akti

EUROPSKI PARLAMENT

Utorak, 12. prosinca 2017.

- 2018/C 369/20   Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o stajalištu Vijeća u prvom čitanju s ciljem donošenja Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o održivom upravljanju vanjskim ribarskim flotama i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1006/2008 (11382/2/2017 – C8-0358/2017 – 2015/0289(COD)) 166
- 2018/C 369/21   P8_TA(2017)0476
- Izmjene raznih uredbi iz područja poljoprivrede i ruralnog razvoja ***I
- Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o izmjeni uredaba (EU) br. 1305/2013, (EU) br. 1306/2013, (EU) br. 1307/2013, (EU) br. 1308/2013 i (EU) br. 652/2014 Europskog parlamenta i Vijeća (COM(2016)0605 – C8-0404/2017 – 2016/0282B (COD))
- P8_TC1-COD(2016)0282B
- Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 12. prosinca 2017. radi donošenja Uredbe (EU) .../... Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) br. 1305/2013 o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), (EU) br. 1306/2013 o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike, (EU) br. 1307/2013 o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike, (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i (EU) br. 652/2014 o utvrđivanju odredaba za upravljanje rashodima koji se odnose na prehrambeni lanac, zdravlje i dobrobit životinja te na biljno zdravstvo i biljni reprodukcijski materijal 167
- 2018/C 369/22   P8_TA(2017)0477
- Sustav EU-a za trgovanje emisijskim jedinicama (EU ETS): nastavak postojećih ograničenja područja primjene za zrakoplovne djelatnosti i priprema provedbe globalne tržišno utemeljene mjere od 2021. ***I
- Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2003/87/EZ kako bi se nastavila postojeća ograničenja područja primjene za zrakoplovne djelatnosti i pripremila provedba globalne tržišno utemeljene mjere od 2021. (COM(2017)0054 – C8-0028/2017 – 2017/0017(COD))
- P8_TC1-COD(2017)0017
- Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 12. prosinca 2017. radi donošenja Uredbe (EU) .../... Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2003/87/EZ kako bi se nastavila postojeća ograničenja područja primjene za zrakoplovne djelatnosti i pripremila provedba globalne tržišno utemeljene mjere od 2021. 172

2018/C 369/23	P8_TA(2017)0478	
	Produljenje trajanja Europskog fonda za strateška ulaganja ***I	
	Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) br. 1316/2013 i (EU) 2015/1017 u pogledu produljenja trajanja Europskog fonda za strateška ulaganja i uvođenja tehničkih poboljšanja za taj fond i Europski savjetodavni centar za ulaganja (COM(2016)0597 – C8-0375/2016 – 2016/0276(COD))	
	P8_TC1-COD(2016)0276	
	Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 12. prosinca 2017. radi donošenja Uredbe (EU) 2017/... Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) br. 1316/2013 i (EU) 2015/1017 u pogledu produljenja trajanja Europskog fonda za strateška ulaganja i uvođenja tehničkih poboljšanja za taj fond i Europski savjetodavni centar za ulaganja	174
2018/C 369/24	P8_TA(2017)0481	
	Carine na uvoz određenih proizvoda podrijetlom iz Sjedinjenih Američkih Država ***I	
	Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o izmijenjenom Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o dodatnim carinama na uvoze određenih proizvoda podrijetlom iz Sjedinjenih Američkih Država (kodificirani tekst) (COM(2017)0361 – C8-0226/2017 – 2014/0175(COD))	
	P8_TC1-COD(2014)0175	
	Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 12. prosinca 2017. radi donošenja Uredbe (EU) .../... Europskog parlamenta i Vijeća o dodatnim carinama na uvoze određenih proizvoda podrijetlom iz Sjedinjenih Američkih Država (kodificirani tekst)	176
2018/C 369/25	Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o Prijedlogu odluke Vijeća o sklapanju, u ime Europske unije, Sporazuma o zračnom prometu između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Sjedinjenih Američkih Država, s druge strane (13419/2016 – C8-0100/2017 – 2006/0058(NLE))	177
2018/C 369/26	Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o nacrtu odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma između Europske unije i Švicarske Konfederacije o povezivanju njihovih sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova (13076/2017 – C8-0415/2017 – 2017/0193(NLE))	178
2018/C 369/27	Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o Nacrtu odluke Vijeća o sklapanju, u ime Unije, Sporazuma o pojačanom partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Kazahstana, s druge strane (12409/2016 – C8-0469/2016 – 2016/0166(NLE))	179
2018/C 369/28	Odluka Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o prijedlogu Komisije o obnovi mandata predsjednice Jedinstvenog sanacijskog odbora (N8-0092/2017 – C8-0425/2017 – 2017/0901(NLE))	180
	Srijeda, 13. prosinca 2017.	
2018/C 369/29	Odluka Europskog parlamenta o neulaganju prigovora na Delegiranu uredbu Komisije od 17. studenoga 2017. o dopuni Uredbe (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o tržištima financijskih instrumenata u pogledu regulatornih tehničkih standarda o obvezi trgovanja za određene izvedenice (C(2017)07684 – 2017/2979(DEA))	181

OZNAKE POSTUPAKA

- * postupak savjetovanja
- *** postupak suglasnosti
- ***I redovni zakonodavni postupak, prvo čitanje
- ***II redovni zakonodavni postupak, drugo čitanje
- ***III redovni zakonodavni postupak, treće čitanje

(Vrsta postupka ovisi o pravnoj osnovi predloženoj u nacrtu akta.)

Amandmani Parlamenta:

Novi tekst piše se **podobljanim kurzivom**. Brisanja se označuju simbolom **■** ili precrtanim tekstom. Zamjene se označuju isticanjem novog teksta **podobljanim kurzivom** i brisanjem ili precrtavanjem zamijenjenog teksta.

EUROPSKI PARLAMENT

ZASJEDANJE 2017.–2018.

Dnevne sjednice od 11. do 14. prosinca 2017.

Zapisnik sjednice objavljen je u SL C 178, 24.5.2018.

USVOJENI TEKSTOVI.

Utorak, 12. prosinca 2017.

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

REZOLUCIJE

EUROPSKI PARLAMENT

P8_TA(2017)0485

Sporazum o pojačanom partnerstvu i suradnji između EU-a i Kazahstana (Rezolucija)

Nezakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o Nacrtu odluke Vijeća o sklapaju, u ime Unije, Sporazuma o pojačanom partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Kazahstana, s druge strane (12409/2016 – C8-0469/2016 – 2016/0166(NLE) – 2017/2035(INI))

(2018/C 369/01)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Nacrt odluke Vijeća (12409/2016),
- uzimajući u obzir nacrt Sporazuma o pojačanom partnerstvu i suradnji između Europske unije između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Kazahstana, s druge strane (09452/2015),
- uzimajući u obzir zahtjev Vijeća za davanje suglasnosti u skladu s člankom 31. stavkom 1. i člankom 37. Ugovora o Europskoj uniji i člankom 91., člankom 100. stavkom 2. člancima 207. i 209. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, i posebno u vezi s njegovim člankom 218. stavkom 6. točkom (a) (C8-0469/2016),
- uzimajući u obzir potpisivanje Sporazuma o pojačanom partnerstvu i suradnji od 21. prosinca 2015. u Astani, u prisutnosti potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federice Mogherini,
- uzimajući u obzir privremenu primjenu dijelova Sporazuma o pojačanom partnerstvu i suradnji u isključivoj nadležnosti EU-a počevši od 1. svibnja 2016.,
- uzimajući u obzir trajnu provedbu Sporazuma o partnerstvu i suradnji između EU-a i Kazahstana, potpisanog 23. siječnja 1995., od njegova stupanja na snagu 1. srpnja 1999.,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 22. studenoga 2012. koja sadrži preporuke Europskog parlamenta Vijeću, Komisiji i Europskoj službi za vanjsko djelovanje o pregovorima o Sporazuma o pojačanom partnerstvu i suradnji između EU-a i Kazahstana ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Kazahstanu, uključujući one od 10. ožujka 2016. ⁽²⁾, 18. travnja 2013. ⁽³⁾, 15. ožujka 2012. ⁽⁴⁾ i 17. rujna 2009. o slučaju Jevgenija Žovtisa u Kazahstanu ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ SL C 419, 16.12.2015., str. 159.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0083.

⁽³⁾ SL C 45, 5.2.2016., str. 85.

⁽⁴⁾ SL C 251 E, 31.8.2013., str. 93.

⁽⁵⁾ SL C 224 E, 19.8.2010., str. 30.

Utorak, 12. prosinca 2017.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. prosinca 2011. o stanju provedbe strategije EU-a za srednju Aziju ⁽¹⁾ i svoju Rezoluciju od 13. travnja 2016. o provedbi i preispitivanju strategije EU-a za srednju Aziju ⁽²⁾,
  - uzimajući u obzir svoju Zakonodavnu rezoluciju od 19. siječnja 2017. o nacrtu odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma o daljnjem radu Međunarodnog znanstveno-tehnološkog centra ⁽³⁾ osnovanog u Astani u Kazahstanu,
  - uzimajući u obzir svoju Zakonodavnu rezoluciju od 12. prosinca 2017. ⁽⁴⁾ o Nacrtu odluke,
  - uzimajući u obzir zaključke Vijeća o strategiji EU-a za srednju Aziju od 22. lipnja 2015. i 19. lipnja 2017.,
  - uzimajući u obzir četvrto izvješće o napretku Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) i službi Komisije od 13. siječnja 2015. o provedbi strategije za srednju Aziju usvojene 2007.,
  - uzimajući u obzir godišnje dijaloge o ljudskim pravima koji se vode između EU-a i Kazahstana,
  - uzimajući u obzir razne sastanke između EU-a i zemalja srednje Azije,
  - uzimajući u obzir članak 99. stavak 2. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove i mišljenje Odbora za međunarodnu trgovinu (A8-0335/2017),
- A. budući da bi Sporazum o pojačanom partnerstvu i suradnji trebao dovesti do znatnog produblivanja i jačanja političkih i gospodarskih veza između dviju stranki na dobrobit građana Kazahstana i EU-a, poštujući pritom i vodeći računa o postojećim razlikama i konkretnim političkim, gospodarskim i društvenim okolnostima u kojima se one nalaze;
- B. budući da bi Sporazum o pojačanom partnerstvu i suradnji (članak 1.) mogao ojačati okvir za ispunjenje ključnih elemenata već utvrđenih Sporazumom o partnerstvu i suradnji, kao što su poštovanje demokracije, vladavine prava, ljudskih prava i načela tržišnog gospodarstva, pod uvjetom da se provedba svih odredbi nadzire strogim i djelotvornim mehanizmom za praćenje na temelju jasno utvrđenih pokazatelja i rokova; budući da je borba protiv širenja oružja za masovno uništenje dodana kao novi ključni element (članak 11.);
- C. budući da je Kazahstan prva zemlja iz srednje Azije s kojom je EU potpisao Sporazum o pojačanom partnerstvu i suradnji; budući da će Sporazum o pojačanom partnerstvu i suradnji, nakon što ga ratificiraju sve države članice i Europski parlament, zamijeniti Sporazum o partnerstvu i suradnji iz 1999. i budući da je tekst Sporazum o pojačanom partnerstvu i suradnji objavljen 15. srpnja 2015.;
- D. budući da se Sporazumom utvrđuje širok spektar novih područja suradnje koja ne samo da je u političkom i gospodarskom interesu EU-a, nego se njome može pomoći Kazahstanu u nastojanjima da započne novu fazu modernizacije zemlje te istovremeno zajamčiti suradnja u svladavanju globalnih izazova, posebno u pogledu održivog društvenog i gospodarskog razvoja za sve stanovnike, očuvanja kulturne raznolikosti, zaštite okoliša i upravljanja posljedicama klimatskih promjena u skladu s Pariškim sporazumom te očuvanja mira kao i regionalne suradnje;
- E. budući da se dvije trećine Sporazuma o partnerstvu i suradnji provizorno primjenjuju od svibnja 2016.;
- F. budući da je Europski parlament spreman, u okviru svojih nadležnosti, aktivno se posvetiti razvoju i strukturiranju konkretnih područja suradnje s Kazahstanom, među ostalim i parlamentarnih odnosa;

⁽¹⁾ SL C 168 E, 14.6.2013., str. 91.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0121.

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0007.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0484.

Utorak, 12. prosinca 2017.

G. budući da je Kazahstan 1. siječnja 2016. pristupio WTO-u;

H. budući da je Kazahstan u ožujku 2012. pristupio Europskoj komisiji za demokraciju putem prava (Venecijanska komisija);

Opće odredbe odnosa između EU-a i Kazahstana i Sporazuma o partnerstvu i suradnji

1. ističe da se poboljšanje političkih, gospodarskih i kulturnih odnosa između EU-a i Kazahstana mora temeljiti na zajedničkim obvezama prema univerzalnim vrijednostima, posebno u smislu demokracije, vladavine prava, dobrog upravljanja i poštovanja ljudskih prava te da ono mora biti vođeno obostranim interesom;

2. prima na znanje dosljednu strategiju Kazahstana za približavanje EU-u; ističe ključan doprinos te zemlje provedbi strategije EU-a za srednju Aziju, koja će se 2019. temeljito revidirati;

3. pozdravlja činjenicu da se Sporazumom o partnerstvu i suradnji uspostavlja čvrsta osnova za produblivanje odnosa; napominje da je Kazahstan prva zemlja iz srednje Azije s kojom je EU pregovarao i potpisao Sporazum o partnerstvu i suradnji; smatra da je taj Sporazum nove generacije dobar model koji bi se u budućnosti mogao primjenjivati i na druge zemlje u toj regiji;

4. pozdravlja ambicije iznesene u Sporazumu o pojačanom partnerstvu i suradnji o poboljšanju suradnje i o znatnom učvršćivanju gospodarskih veza između EU-a i Kazahstana u brojnim problematičnim područjima i područjima od zajedničkog interesa kao što su demokracija i vladavina prava, ljudska prava i temeljne slobode, održivi razvoj, vanjska i sigurnosna politike, trgovina, pravosuđe, sloboda i sigurnost te 29 drugih ključnih sektorskih područja politike, poput gospodarske i financijske suradnje, energetike, prometa, okoliša i klimatskih promjena, zapošljavanja i socijalne politike, kulture, obrazovanja i istraživanja; potiče obje strane da aktivno rade na ispunjavanju svojih obveza;

5. očekuje da će se Sporazumom o pojačanom partnerstvu i suradnji promicati jačanje vladavine prava i demokratsko sudjelovanje svih građana, raznolikije političko okruženje, neovisno i nepristrano sudstvo koje će bolje funkcionirati, veća transparentnost i odgovornost vlade, unapređenje zakona o radu u skladu sa zahtjevima Međunarodne organizacije rada, upravljanje vodnim resursima, ali i drugim resursima, primjerice učinkovitom uporabom energije i razvojem obnovljivih izvora energije, kao i da će se pružiti više poslovnih prilika malim i srednjim poduzećima;

6. ističe da su preporuke Parlamenta od 22. studenog 2012. o pregovorima između EU-a i Kazahstana i dalje važne i na snazi;

7. podsjeća da je Parlament naglasio da napredak u pregovorima o Sporazumu o pojačanom partnerstvu i suradnji mora biti povezan s napretkom ostvarenim u političkim reformama i stvarnim napretkom u vezi s poštovanjem ljudskih prava, vladavinom prava, dobrim upravljanjem i demokratizacijom, pri čemu bi provedba preporuka Venecijanske komisije mogla odigrati važnu ulogu; izražava snažnu zabrinutost zbog toga što su prava na slobodu izražavanja te na mirno okupljanje i udruživanje i dalje ograničena; potiče zemlju da u potpunosti provede preporuke posebnog izvjestitelja UN-a o pravu na slobodno mirno okupljanje i udruživanje iznesene u izvješću o rezultatima njegove misije u Kazahstanu u siječnju 2015.;

8. ističe da se daljnji koraci trebaju temeljiti na primjeni načela „više za više“;

9. pozdravlja činjenicu što je Sporazumom o pojačanom partnerstvu i suradnji uvedena mogućnost pregovora o sporazumu o pojednostavnjenju viznog režima između EU-a i Kazahstana usporedno s eventualnim pregovorima o sporazumu kojim bi se utvrdile konkretne obveze u pogledu ponovnog prihvata; ističe važnost intenziviranja razmjena, posebno mladih i onih na akademskoj razini, te u tom smislu poziva na znatno proširenje programa Erasmus + u Kazahstanu;

10. ponavlja svoj poziv Vijeću, Komisiji i potpredsjednici / Visokoj predstavnici:

— da se pobrinu da se obje strane pridržavaju bitnih elemenata Sporazuma o pojačanom partnerstvu i suradnji jer bi u suprotnome došlo do spora (članak 278.) ili čak do suspenzije u slučaju ozbiljnih kršenja (članak 279.);

Utorak, 12. prosinca 2017.

- da utvrde granične vrijednosti i rokove za provedbu Sporazuma o pojačanom partnerstvu i suradnji;
- da, nakon što Sporazum o pojačanom partnerstvu i suradnji u potpunosti stupi na snagu, uspostave sveobuhvatan mehanizam za praćenje između Parlamenta i ESVD-a, uključujući elemente utvrđene u njegovoj Rezoluciji od 22. studenog 2012.;

11. podsjeća da se potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica, Vijeće i Komisija tek djelomično pridržavaju članka 218. stavka 10. UFEU-a i relevantnih presuda Suda EU-a o pravu Parlamenta na trenutačan i potpun pristup svim pregovaračkim dokumentima i povezanim informacijama;

12. traži da Odbor za parlamentarnu suradnju između EU-a i Kazahstana ažurira svoj Poslovník kako bi se pružio demokratski nadzor privremene primjene u onim područjima za koja je Sporazum već stupio na snagu, da svoje odluke koristi za donošenje preporuka i da se pripremi za nadzor čitavog Sporazuma o pojačanom partnerstvu i suradnji kada on u potpunosti stupi na snagu;

Politički dijalog i suradnja, demokracija, vladavina prava, dobro upravljanje i temeljne slobode

13. poziva EU da u svoj politički dijalog s Kazahstanom sustavno kao prioritet utvrdi pitanja vladavine prava i demokracije, temeljnih sloboda i ljudskih prava;

14. poziva Kazahstan da na temelju, dijelom nasilnih, protesta u zemlji, tijekom provedbe programa „Kazahstan 2050.” poduzme proaktivne i konkretne korake u političkim, demokratskim i društvenim reformama, uključujući jasniju podjelu ovlasti između izvršne i zakonodavne grane vlasti, i da uvede dodatne provjere u ustavni sustav, u skladu s međunarodnim obvezama zemlje u okviru različitih instrumenata UN-a, OEES-a i Vijeća Europe; ponovno ističe svoje uvjerenje da tranzicija kojoj Kazahstan stremi, prema novoj vrsti gospodarskog rasta koji bi se temeljio na pojačanim znanstvenim kapacitetima, nije moguća bez visokokvalitetnog obrazovanja, dostupnosti ključnih modernih usluga većini stanovništva, inkluzivne socijalne politike i sustava u kojem su društveni odnosi, posebno u području gospodarstva, regulirani; pozdravlja što se „programom od 100 koraka” pokušavaju provesti hitne reforme u toj zemlji;

15. pozdravlja nedavne pozitivne pomake u ustavnim i administrativnim reformama kao i uspostavu savjetodavne platforme civilnog društva; ozbiljno je, međutim, zabrinut zbog restriktivnih posljedica kaznenih i upravnih zakonika o organizacijama civilnog društva i njihovim aktivnostima koji su stupili na snagu 2015.;

16. poziva Kazahstan da u potpunosti provede preporuke međunarodne promatračke misije OEES-a/ODIHR-a u povodu izbora održanih 20. ožujka 2016. čiji zaključci upućuju na to da je pred tom zemljom još mnogo posla u pogledu dostizanja standarda OEES-a u kada je riječ o demokratskim izborima; poziva kazahstanske vlasti da izbjegavaju ograničavanje aktivnosti neovisnih kandidata; poziva također na poštovanje biračkog prava građana;

17. pozdravlja suradnju Kazahstana s Venecijanskom komisijom i poziva na potpunu provedbu njezinih relevantnih preporuka u području demokratskih i, posebno, pravosudnih reformi;

18. pozdravlja trenutačne administrativne reforme i preporučuje provedbu daljnjih reformi kojima će se jamčiti istinski neovisno i nepristrano sudstvo i učinkovitija nastojanja za borbu protiv korupcije na svim razinama; poziva međutim na poboljšano upravljanje i izraženije reforme, uz uspostavu istinski neovisnog pravosuđa, koje nije korumpirano i koje jamči pošteno suđenje i pravo na obranu, te na snažnije i učinkovitije ulaganje napora u borbu protiv korupcije, organiziranog kriminala i trgovine drogom; poziva na poboljšanje i modernizaciju ključnih socijalnih sektora kao i na ulaganja u njih; ističe da je za dugoročnu stabilnost zemlje važno posvetiti više pažnje gospodarskom i društvenom razvoju u perifernim regijama i područjima izvan većih gradova;

19. prima na znanje postojanje platformi za dijalog civilnog društva; ponavlja svoju zabrinutost u vezi sa zakonima o nevladinim organizacijama kojima se potkopava njihova neovisnost i sposobnost djelovanja; podsjeća na važnost aktivnog i neovisnog civilnog društva za održivu budućnost Kazahstana; potiče kazahstanske vlasti da u svim okolnostima zajamče da svi aktivisti za ljudska prava i nevladine organizacije u Kazahstanu mogu provoditi svoje legitimne aktivnosti povezane s ljudskim pravima bez straha od odmazde i bez ikakvih ograničenja, čime će doprinijeti održivom razvoju

Utorak, 12. prosinca 2017.

društva i jačanju demokracije; smatra da Sporazum o pojačanom partnerstvu i suradnji podrazumijeva i veću potporu za razvoj istinskog civilnog društva te poziva kazahstanske vlasti da djeluju u tom smislu, a Komisiju da pojača programe koji za cilj imaju jačanje i konsolidaciju djelovanja neovisnih nevladinih organizacija;

20. traži da se stane na kraj sudskom progonu, zlostavljanju i zatvaranju neovisnih novinara, aktivista civilnog društva, čelnika sindikata, branitelja ljudskih prava, oporbenih vođa i drugih pojedinaca koji bez okolišanja iznose svoja stajališta zbog toga što su pokušali ostvariti svoje pravo na slobodu izražavanja i druga temeljna prava, što je pojava koja je posljednjih godina sve učestalija; poziva da se odmah puste na slobodu i u potpunosti rehabilitiraju svi aktivisti i politički zatvorenici koji se trenutačno nalaze u zatvoru te da se ukinu ograničenja kretanja nametnuta drugima; zahtijeva prekid zlouporabe Interpolovih postupaka ekstradicije i prestanak uznemiravanja političke oporbe koja se nalazi u inozemstvu;

21. pozdravlja uvjetno otpuštanje iz zatvora Vladimira Kozlova, istaknutoga kazaškog aktivista i vođe oporbene stranke Alga!, u kolovozu 2016.;

22. izražava zabrinutost zbog ograničenja slobode medija, slobode izražavanja, slobode udruživanja i okupljanja i vjerske slobode, uključujući restriktivnim zakonodavstvom, vršenjem pritiska, cenzurom i kaznenim progonom aktivista; ističe da je sloboda govora nezavisnih medija, blogera i pojedinačnih građana univerzalna vrijednost koja se mora poštovati; preporučuje Kazahstanu da u svom pravnom sustavu primjenjuje standarde Vijeća Europe; prima na znanje napore koje Kazahstan ulaže kako bi poboljšao međunarodni ugled zemlje, primjerice nedavno otvaranje međunarodne izložbe Expo-2017 u Astani; ističe, međutim, da ti naponi stoje u suprotnosti s represivnim postupanjem prema disidentima i pritiskom koji se posljednjih mjeseci vrši na civilno društvo;

23. zabrinut je zbog toga što se nekim odredbama nedavno reformiranog kaznenog zakonika i zakonika o kaznenom postupku ograničava pravo izražavanja; potiče Kazahstan da preispita te odredbe, posebno u pogledu kriminalizacije klevete;

24. naglašava da su sloboda medija i sloboda izražavanja ključni za uspostavu i konsolidiranje demokracije, vladavine prava i ljudskih prava; žali zbog činjenice da okruženje u kojem djeluju neovisne medijske kuće postaje sve više neprijateljsko; izražava zabrinutost zbog prijedloga zakona o medijima kojima se namjerava nametnuti obveza novinarima da svoje informacije provjeravaju s državnim tijelima; poziva vlasti u Kazahstanu da povuku te amandmane iz prijedloga zakona o medijima i da novinarima zajamče punu neovisnost istraživanja i izvješćivanja; nadalje poziva vlasti u Kazahstanu da se suzdrže od ograničavanja pristupa internetskim i drugim medijima koji se kritički izražavaju o vlastima, bez obzira na to nalaze li se oni u zemlji ili inozemstvu; žali zbog toga što je kleveta u Kazahstanu i dalje kazneno djelo i naglašava da da je takvo stanje problematično iz perspektive slobode izražavanja u toj zemlji; zabrinut je zbog velikog broja tužbi zbog klevete, uključujući predmete protiv nekoliko medijskih kuća i drugih internetskih stranica koje kritički izvještavaju o politici vlade i koji se rutinski blokiraju, a koje su podigli javni dužnosnici i druge javne ličnosti koje uživaju posebnu zaštitu i zahtijevaju velike naknade za duševnu bol zbog članaka u kojima se spominju navodna korupcija, povreda dužnosti ili druga pitanja koja im nisu po volji;

25. poziva na preokretanje negativnih trendova u pogledu slobode medija, slobode izražavanja, slobode udruživanja i okupljanja i vjerske slobode; preporučuje Kazahstanu da u svojim zakonima primjenjuje standarde Vijeća Europe; prima na znanje, u tom kontekstu, da su od 2016. sve nevladine organizacije u Kazahstanu zakonski obvezne registrirati se kod državnih tijela i pružati godišnje podatke o svojim aktivnostima koji se unose u državnu bazu podataka o nevladinim organizacijama; naglašava da je taj korak možda usmjeren na jačanje transparentnosti u sektoru; zabrinut je, međutim, zbog činjenice da se tom novom obvezom pojačavaju već postojeće znatne obveze u pogledu izvješćivanja državnih tijela koje postoje u sektoru nevladinih organizacija te da se politika transparentnosti neproporcionalno primjenjuje na neprofitni i nevladin sektor, s obzirom na to da se ona ne primjenjuje na druge pravne subjekte; zabrinut je zbog toga što je sudjelovanje u neregistriranim organizacijama kriminalizirano i što bi nepružanje podataka za tu novu bazu podataka ili pružanje „netočnih” podataka moglo rezultirati sankcijama za te organizacije; žali zbog toga što sud aktivnosti javnih udruga može privremeno ili trajno obustaviti na osnovi i najmanje povrede nacionalnog prava;

Utorak, 12. prosinca 2017.

26. sa zabrinutošću prima na znanje nedavno donošenje antiterorističkih zakona, uključujući prijedlog zakona o oduzimanju državljanstva osobama osumnjičenima za terorizam, što bi moglo dovesti do gušenja miroljubive i legitime političke oporbe; poziva kazahstanske vlasti da izbjegavaju uporabu tog zakona zbog moguće posljedice ograničavanja slobode govora, vjeroispovijedi ili uvjerenja, neovisnosti sudstva ili zabranjivanja oporbenih aktivnosti;

27. prima na znanje da je Odbor UN-a za ljudska prava u svojim zaključnim napomenama o Kazahstanu usvojenima u ljeto 2016. izrazio zabrinutost zbog općenitih formulacija odredbi u članku 174. kaznenog zakona kojim je zabranjeno „izazivanje” društvenih, nacionalnih i drugih nemira te u članku 274. kojim se zabranjuje „svjesno širenje lažnih informacija” i korištenja tih članaka radi neopravdanog ograničavanja slobode izražavanja i drugih prava zaštićenih Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima; žali zbog toga što su brojni aktivisti civilnog društva i novinari optuženi i osuđeni na temelju spomenutih članaka kaznenog zakona; napominje da su među njima Maks Bokajev i Talgat Ajan, koji služe petogodišnje zatvorske kazne zbog uloge koju su imali u mirnim prosvjedima protiv zemljišne reforme održanima u Kazahstanu u proljeće 2016.; poziva vladu Kazahstana da sve njih pusti na slobodu i odustane od optužnica koje su podignute protiv njih;

28. poziva Kazahstan da preispita svoj zakon o sindikatima iz 2014. i zakonik o radu iz 2015. kako bi ih se uskladilo sa standardima Međunarodne organizacije rada; podsjeća Kazahstan na njegovu obvezu da se u potpunosti pridržava zaključaka koje je donio Odbor Međunarodne organizacije rada za primjenu standarda (2017., 2016. i 2015.);

29. osuđuje zabranu djelovanja Konfederacije neovisnih sindikata Kazahstana u siječnju 2017. sudskom odlukom zato što navodno nije potvrdila svoj status u skladu s restriktivnim Zakonom o sindikatima iz 2014.; podsjeća kazahstanske vlasti da je potrebno zajamčiti neovisno i nepristrano pravosuđe te omogućiti stvaran socijalni dijalog, među ostalim poticanjem uspostave i djelovanja neovisnih sindikata, kao što su Konfederacija neovisnih sindikata Kazahstana i njezini partneri; upućuje na zaključke koje je Odbor Međunarodne organizacije rada za primjenu standarda o situaciji u Kazahstanu donio u lipnju 2017.; žali zbog toga što je Larisu Harkovu, predsjednicu Konfederacije neovisnih sindikata Kazahstana, sud 25. srpnja 2017. proglasio krivom za pronevjeru i prijevare pri korištenju sredstvima sindikata na temelju optužnice koja se smatra politički motiviranom; žali zbog činjenice da je joj proizvoljnom presudom na četiri godine ograničena sloboda kretanja i pet godina zabranjeno obnašanje rukovodećih položaja u javnim udrugama te da je osuđena i na 100 sati rada za opće dobro; poziva Kazahstan da ukine tu presudu i odbaci optužbe protiv nje;

30. žali zbog toga što je u travnju i svibnju 2017. još dvoje čelnika sindikata, Nurbek Kušakbajev i Amin Jeleusinov, osuđeno na dvije i pol, odnosno dvije godine zatvora na temelju optužnice koja se također smatra politički motiviranom; napominje da su presude protiv troje čelnika sindikata udarac neovisnim sindikalnim aktivnostima u toj zemlji;

31. prima na znanje višetetnički i višekonfesionalni karakter Kazahstana i naglašava potrebu za zaštitom manjina i njihovih prava, posebno u pogledu korištenja jezika, slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja, nediskriminacije i jednakih mogućnosti; pozdravlja miroljubiv suživot različitih vjerskih zajednica u Kazahstanu;

32. poziva na to da se godišnji dijalog između EU-a i Kazahstana o ljudskim pravima temeljito preispita kako bi postao djelotvorniji i više usmjeren na rezultate; poziva kazahstanske vlasti da se u njega u potpunosti uključe, kao i na sve druge forume kako bi se postigao konkretan napredak u pogledu situacije u području ljudskih prava u toj zemlji i pritom posvetila posebna pažnja pojedinačnim slučajevima; podsjeća na to da je potrebno zajamčiti sudjelovanje civilnog društva u tim dijalogima i savjetovanjima;

33. naglašava potrebu za trajnim sudjelovanjem u ciklusu mehanizma univerzalnog periodičnog pregleda Vijeća UN-a za ljudska prava (UNHCR), posebno u pogledu učinkovite provedbe njegovih preporuka;

34. ustraje u tome da se Kazahstan pridržava preporuka Odbora UN-a protiv mučenja i preporuka posebnog izvjestitelja UN-a o mučenju iz 2009.;

Utorak, 12. prosinca 2017.

35. žali zbog toga što je Kazahstan, usprkos apelima UNHCR-a, dosad odbijao neovisnu međunarodnu istragu o događajima u Žanaozenu iz 2011.;
36. pozdravlja zahtjev zemlje da se priključi u nekoliko konvencija Vijeća Europe;
37. žali zbog toga što Kazahstan nije stranka odnosno država potpisnica Rimskog statuta Međunarodnog kaznenog suda i poziva ga na potpisivanje i pristup;

Međunarodni odnosi, regionalna suradnja i globalni izazovi

38. pozdravlja konstruktivnu suradnju Kazahstana u međunarodnim odnosima kao važan čimbenik kojim se pridonosi miru i stabilnosti na regionalnoj i svjetskoj razini, na primjer olakšavanjem pregovora o iranskom nuklearnom pitanju, pregovorima između stranaka u Astani o sveobuhvatnom rješenju kojim bi se okončao rat u Siriji, diplomatskim naporima u pogledu sukoba u Ukrajini te inicijativom o Konferenciji o interakciji i mjerama za stvaranje povjerenja u Aziji; potiče Kazahstan da se nastavi angažirati i igrati konstruktivnu ulogu na međunarodnoj sceni; pozdravlja u tom smislu poziv na postupno iskorjenjivanje oružanih sukoba neširenjem nuklearnog oružja i razoružanjem te donošenje Opće deklaracije za svijet bez nuklearnog oružja; posebno pozdravlja odluku Kazahstana da se ne pridruži ruskoj zabrani uvoza poljoprivrednih proizvoda iz EU-a te smatra da je to konkretan i ohrabrujući znak spremnosti te zemlje da pojača dijalog i suradnju s EU-om;
39. prima na znanje geostratešku važnost Kazahstana i potvrđuje viševektorsku vanjsku politiku zemlje koja je usmjerena na održavanje prijateljskih i predvidljivih odnosa s drugim zemljama, uključujući, kao prioritet, izgradnju i održavanje dobrosusjedskih odnosa s Rusijom, Kinom, susjednim srednjeazijskim državama i drugim partnerima, uključujući SAD i EU;
40. uviđa da je Kazahstan važan dionik u vanjskoj i sigurnosnoj politici, i to ne samo zbog trajne uloge koju ima u globalnom nuklearnom razoružanju i sigurnosti, kao i činjenicu da je ta zemlja privremena članica Vijeća sigurnosti UN-a za razdoblje 2017. – 2018.;
41. prepoznaje sigurnosni izazov koji za Kazahstan predstavlja Daiš i druge terorističke organizacije s popisa Vijeća sigurnosti UN-a; prima na znanje velik broj kazahstanskih građana regrutiranih na Bliskom istoku kao strani borci; priznaje je da bi sukob koji je u tijeku u Afganistanu mogao doprinijeti daljnjoj destabilizaciji Kazahstana, među ostalim i širenjem vjerskog ekstremizma, trgovine drogom i terorizma; poziva na bližu suradnju u suzbijanju nasilnog ekstremizma i borbi protiv terorizma, ističe da bi prioritet trebao biti taj da se uklone temeljni uzroci radikalizacije; napominje da je članak 13. Sporazuma o pojačanom partnerstvu i suradnji usmjeren na protuterorističke mjere i da on ima ključnu ulogu, osobito u trenutačnom međunarodnom okruženju;
42. napominje da je Kazahstan član svih ključnih regionalnih organizacija; smatra da je međunarodni ugled koji je Kazahstan u posljednje vrijeme stekao predsjedajući raznim međunarodnim organizacijama poput OESS-a, Organizacije islamske suradnje, Zajednice nezavisnih država, Šangajske organizacije za suradnju ili Organizacije ugovora o zajedničkoj sigurnosti smatra dobrim temeljem za zajedničko djelovanje u cilju stabiliziranja sigurnosne situacije u Srednjoj Aziji, ali i za iznalaženje multilateralnih rješenja za globalne izazove; u tom kontekstu pozdravlja jasan stav Kazahstana o tome da njegovo članstvo u Euroazijskoj uniji neće negativno utjecati na jačanje odnosa s EU-om;
43. preporučuje da EU nastavi pružati podršku regionalnoj suradnji u srednjoj Aziji, posebno u vezi s vladavinom prava, mjerama za uspostavu povjerenja, upravljanjem vodom i resursima, upravljanjem granicama i stabilnošću i sigurnošću; u tom smislu podržava nastojanja Kazahstana u pogledu promicanje dobrosusjedskih odnosa i njegovo nastojanje da postane jamac stabilnosti u regiji; poziva na održivi srednjeazijski sporazum o upravljanju vodnim resursima, energetici i sigurnosnim pitanjima kojim će se povesti računa o interesima sviju strana;
44. uviđa da je Kazahstan vodeća sila u srednjoj Aziji; potiče Kazahstan da tu poziciju iskoristi kao osnovu za pozitivnu suradnju sa svojim susjedima i da poduzme korake kako bi se ostvario napredak u regionalnoj suradnji;

Utorak, 12. prosinca 2017.

Održivi razvoj, energetika i okoliš

45. pozdravlja treću strategiju modernizacije koju je Kazahstan proglasio u siječnju 2017., a koja za cilj ima da ta zemlja postane jedna od 30 najrazvijenijih zemalja u svijetu;
46. pozdravlja poboljšano poglavlje o sirovinama i energetskoj suradnji, koje predstavlja veliki potencijal za doprinos energetskoj sigurnosti EU-a; podsjeća na važnu ulogu Kazahstana kao dobavljača energije EU-a; poziva EU na aktivniju energetske suradnje i intenziviranje dijaloga s Kazahstanom i drugim srednjeazijskim zemljama u cilju jačanja energetske sigurnosti EU-a;
47. s odobravanjem dočekuje uvrštenje poglavlja o suradnji u području klimatskih promjena u Sporazum o pojačanom partnerstvu i suradnji; traži od EU-a da nastavi surađivati s vladom Kazahstana pružajući joj pomoć u utvrđivanju i izradi inovativne i održive politike u području okoliša i ekologije; podsjeća na to da se u Kazahstanu snažno osjećaju posljedice dviju najvećih ekoloških katastrofa koje su izazvali ljudi, isušivanja Aralskog jezera i aktivnosti na sovjetskom poligonu za ispitivanje nuklearnog oružja u Semeju/SemipalatinSKU; poziva Komisiju da poveća svoju tehničku i financijsku pomoć kazahstanskim vlastima kako bi se znatno poboljšalo upravljanje vodnim resursima i očuvanje voda, u slivu Aralskog jezera u okviru akcijskog programa Međunarodnog fonda za spašavanje Aralskog jezera i kako bi se razvio djelotvoran akcijski plan za čišćenje područja oko bivšeg poligona za ispitivanje nuklearnog oružja; pozdravlja sudjelovanje Kazahstana u dobrovoljnom programu partnerstva „Zeleni most”; smatra da će se njime postaviti stabilni i dugoročni temelji za ekološke investicije te transfer novih tehnologija i inovacija u cilju ostvarenja društva bez emisija ugljika;
48. ističe potrebu za primjenom načela ekološki održivog razvoja u Kazahstanu u vezi s ekstrakcijom i obradom njegovih bogatih prirodnih resursa; pozdravlja u tom kontekstu činjenicu da se zemlja pridržava standarda Inicijative za transparentnost ekstraktivnih industrija;

Trgovina i gospodarstvo

49. podsjeća da je EU najvažniji trgovinski i ulagački partner te zemlje te da je Kazahstan glavni trgovinski partner EU-a u srednjoj Aziji; želi da se ti odnosi dodatno ojačaju; napominje da se 80 % izvoza Kazahstana u EU sastoji od nafte i plina; podsjeća na važnost veće diversifikacije trgovinske razmjene s EU-om; ističe da se trgovina i ljudska prava mogu međusobno osnaživati ako se ostvaruju u okruženju vladavine prava; podsjeća da poslovna zajednica ima važnu ulogu u pružanju pozitivnih poticaja u pogledu promicanja ljudskih prava, demokracije i korporativne odgovornosti; ističe da globalni vrijednosni lanci doprinose poboljšanju međunarodnih temeljnih standarda povezanih s radnim, ekološkim, socijalnim i ljudskim pravima, uključujući uspostavu i provedbu mjera u području zdravlja i sigurnosti na radu, prilike za obrazovanje, nepristrane institucije i smanjenje korupcije;
50. pozdravlja pristupanje Kazahstana WTO-u 1. siječnja 2016. koje je potaknulo gospodarsku i administrativnu modernizaciju te zemlje; napominje da se gospodarstvo Kazahstana u velikoj mjeri temelji na eksploataciji i izvozu sirovina i ugljikovodika; želi da ambiciozni program diversifikacije ekonomije, u kojoj bi EU mogao odigrati važnu ulogu, i reforme u toj zemlji, kojim se među ostalim predviđaju profesionalizacija javne uprave i uvođenje mjera za suzbijanje korupcije, bude izvršen u potpunosti i konkretno; poziva Komisiju da da pomogne Kazahstanu kako bi njegovo gospodarstvo postalo održivo i kako bi se njime očuvao okoliš;
51. Prima na znanje predanost Kazahstana potpunoj liberalizaciji kretanja kapitala u obliku izravnih ulaganja te žali zbog toga što poglavlje o trgovini i poslovanju Sporazuma ne sadrži odredbe protiv korupcije; zauzima stajalište da posebnu pozornost treba posvetiti pitanjima korporativnog upravljanja i korupcije u praćenju provedbe Sporazuma, kako bi se izbjeglo povećanje rizika od pranja novca;
52. Pozdravlja odlučnost koju je Kazahstan pokazao tijekom prve godine primjene Sporazuma u pogledu poštovanja i ispunjavanja svojih obveza prema njemu kao i WTO-u; poziva Kazahstan da ispuni svoje obveze iz Sporazuma u pogledu prava intelektualnog vlasništva na temelju režima regionalnog iscrpljenja;
53. poziva Kazahstan da u potpunosti uskladi svoje uvozne tarife s obvezama prema WTO-u i Sporazuma o pojačanom partnerstvu i suradnji, bez obzira na njegovo sudjelovanje u Euroazijskoj ekonomskoj uniji (EEU), kako bi se izbjegli visoki troškovi plaćanja naknada trgovinskim partnerima WTO-a;

Utorak, 12. prosinca 2017.

54. poziva Kazahstan da se pridruži Stručnom sustavu za kontrolu prometa životinjama i proizvodima životinjskog podrijetla te drugim proizvodima (TRACES) kako bi se omogućile učinkovite sanitarne i fitosanitarne kontrole i da upotrebljava bilateralne certifikate EU-a i Kazahstana o sanitarnim i fitosanitarnim mjerama;

55. prima na znanje opće petogodišnje prijelazno razdoblje za javnu nabavu i osmogodišnje prijelazno razdoblje za građevinarstvo utvrđeno Sporazumom o pojačanom partnerstvu i suradnji te očekuje povećanje obujma trgovine nakon isteka tih razdoblja; napominje da je javna nabava važan instrument javne politike u Kazahstanu;

o

o o

56. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, posebnom predstavniku EU-a za srednju Aziju, vladama i parlamentima država članica i vladi i parlamentu Kazahstana.

Utorak, 12. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0487

Izvješće o građanstvu EU-a za 2017.: Jačanje prava građana u Uniji demokratskih promjena**Rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o Izvješću o građanstvu EU-a za 2017.: Jačanje prava građana u Uniji demokratskih promjena (2017/2069(INI))**

(2018/C 369/02)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Izvješće Komisije od 24. siječnja 2017. naslovljeno „Jačanje prava građana u Uniji demokratskih promjena – Izvješće o građanstvu EU-a za 2017.” (COM(2017)0030),
- uzimajući u obzir izvješće Komisije od 24. siječnja 2017. sastavljeno u skladu s člankom 25. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) o napretku prema učinkovitom građanstvu EU-a 2013. – 2016. (COM(2017)0032),
- uzimajući u obzir rezultate javnog savjetovanja Komisije iz 2015. o građanstvu EU-a i rezultate anketa Eurobarometra o biračkim pravima i građanstvu,
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir članke 2., 6. i 9. – 12. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), članke 18. – 25. UFEU-a i članke 11., 21. i 39.–46. Povelje EU-a o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir poštovanje vladavine prava, kao što je sadržano u članku 2. UEU-a,
- uzimajući u obzir članak 3. stavak 2. UEU-a kojim se utvrđuje pravo slobode kretanja osoba,
- uzimajući u obzir pravo na predstavke sadržano u članku 44. Povelje EU-a o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir članak 165. UFEU-a,
- uzimajući u obzir pravo na predstavke sadržano u članku 227. UFEU-a,
- uzimajući u obzir Protokol br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji,
- uzimajući u obzir Protokol br. 2 o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 29. veljače 2016. o strategiji jedinstvenog tržišta ⁽¹⁾, posebno dokument o ishodu neformalnog sastanka centara SOLVIT održanog u Lisabonu 18. rujna 2015. ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Dokument Vijeća 6622/16.

⁽²⁾ Dokument Vijeća 14268/15.

Utorak, 12. prosinca 2017.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. ožujka 2014. o Izvješću o građanstvu EU-a za 2013.: Građani EU-a: vaša prava, vaša budućnost ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. travnja 2016. o učenju o EU-u u školama ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 6. listopada 2016. o praćenju primjene zakonodavstva Unije: godišnje izvješće za 2014. ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 2. veljače 2017. s preporukama Komisiji o prekograničnim aspektima posvojenja ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 2. ožujka 2017. ⁽⁵⁾, o provedbi programa Europa za građane,
- uzimajući u obzir Komisijin prijedlog uredbe Vijeća o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece (preinaka) (COM(2016)0411),
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za predstavke o aktivnostima Radne skupine Odbora za pitanja dobrobiti djece ⁽⁶⁾, te posebno njegove zaključke,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. prosinca 2016. o aktivnostima Odbora za predstavke u 2015. ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir mišljenje Odbora za predstavke od 23. ožujka 2017. ⁽⁸⁾ i mišljenje Odbora za ustavna pitanja od 1. lipnja 2017. ⁽⁹⁾ u vezi izvješća Komisije o praćenju primjene zakonodavstva EU-a 2015.,
- uzimajući u obzir saslušanja koja je 2016. i 2017. godine organizirao Odbor za predstavke, osobito: zajedničko javno saslušanje od 11. svibnja 2017., koje su suorganizirali odbori LIBE, PETI i EMPL, naslovljeno „Situacija i prava građana EU-a u Ujedinjenoj Kraljevini”, javno saslušanje od 11. listopada 2016. naslovljeno „Prepreke slobodnom kretanju i radu građana EU-a na unutarnjem tržištu”, javno saslušanje od 4. svibnja 2017. naslovljeno „Borba protiv diskriminacije i zaštita manjina”, zajedničko javno saslušanje od 15. ožujka 2016., koje su organizirali Glavna uprava za pravosuđe i zaštitu potrošača Europske Komisije i odbori Europskog parlamenta LIBE, PETI, AFCO i JURI, naslovljeno „Građanstvo Unije u praksi” te zajedničko saslušanje o apatridnosti, koje su 29. lipnja 2017. organizirali odbori LIBE i PETI,
- uzimajući u obzir saslušanje Odbora PETI od 23. veljače 2016. naslovljeno „Proširivanje područja primjene Povelje EU-a o temeljnim pravima (članak 51.)?”, saslušanje od 21. lipnja 2016. o „Transparentnosti i slobodi informiranja u institucijama EU-a” i saslušanje od 22. lipnja 2017. o „Vraćanju povjerenja građana u europski projekt”, zajedno s prethodnim saslušanjima održanima u ovom parlamentarnom sazivu o „Pravu na predstavke” (23. lipnja 2015.) i o „Europskoj građanskoj inicijativi” (26. veljače 2015.),
- uzimajući u obzir studije koje je 2016. i 2017. na zahtjev Odbora za predstavke naručio Resorni odjel C Parlamenta, naslovljene „Prepreke za pravo građana EU-a i njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravak”, „Vrste diskriminacije vidljive iz zaprimljenih predstavki”, „Utjecaj Brexita na pravo na predstavke te na nadležnosti, odgovornosti i aktivnosti Odbora za predstavke” i „Zaštitna uloga Odbora za predstavke u kontekstu provedbe Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom”,

⁽¹⁾ SL C 378, 9.11.2017., str. 146.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0106.

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0385.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0013.

⁽⁵⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0063.

⁽⁶⁾ PE 601.177v04-00.

⁽⁷⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0512.

⁽⁸⁾ PE 597.698v03-00. Vidi također izvješće A8-0265/2017.

⁽⁹⁾ PE 603.107v02-00. Vidi također izvješće A8-0265/2017.

Utorak, 12. prosinca 2017.

- uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za predstavke i mišljenja Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove, Odbora za kulturu i obrazovanje, Odbora za ustavna pitanja i Odbora za prava žena i ravnopravnost spolova (A8-0385/2017.),
- A. budući da su građanstvo EU-a i njegova povezana prava prvotno uvedeni 1992. Ugovorom iz Maastrichta te su dodatno ojačani Ugovorom iz Lisabona, koji je stupio na snagu u prosincu 2009., kao i Poveljom EU-a o temeljnim pravima;
- B. budući da ostvarivanje građanstva zahtijeva prethodno jamstvo i uživanje svih ljudskih prava, posebno ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava;
- C. budući da je sveobuhvatan pristup, osmišljen tako da slijedi ciljeve utvrđene u Ugovorima o EU-u, kao što je puna zaposlenost i socijalni napredak, ključan kako bi se omogućilo istinsko uživanje prava i sloboda koja proizlaze iz građanstva EU-a;
- D. budući da se pristup građanstvu EU-a stiče na temelju državljanstva jedne od država članica, koje je uređeno nacionalnim zakonima; budući da istovremeno iz građanstva EU-a proizlaze prava i obveze koji su utvrđeni pravom Unije i ne ovise o državama članicama; budući da zbog toga države članice, uključujući njihove podržavne vlasti, ne mogu na neopravdan način ograničiti ta prava i obveze; budući da bi se u kontekstu pristupa nacionalnom državljanstvu na države članice trebala primjenjivati načela zakonodavstva EU-a, kao što su načela proporcionalnosti i nediskriminacije, oba dobro razrađena u sudskoj praksi Suda Europske unije; budući da, u skladu s Ugovorima, institucije EU-a moraju svim građanima EU-a posvetiti jednaku pozornost;
- E. budući da građani EU-a imaju povjerenje u države članice, uključujući njihove podržavne vlasti, u pogledu primjene prava Zajednice i njihova nacionalnog prava, što je preduvjet za učinkovito ostvarivanje prava koja proizlaze iz građanstva EU-a koje imaju;
- F. budući da su naponi u pogledu promicanja građanstva EU-a povezani s poboljšanjima kvalitete demokracije u Uniji, stvarnim uživanjem temeljnih prava i sloboda te mogućnošću svakog građanina da sudjeluje u demokratskom životu Unije;
- G. budući da jednostrana promjena granica države članice predstavlja barem kršenje članka 2., članka 3. stavka 2. i članka 4. stavka 2. UEU-a i ugrožavanje uživanja svih prava koja proizlaze iz građanstva EU-a;
- H. budući da su Ugovorom iz Lisabona konsolidirana neotuđiva prava i jamstva građanstva EU-a, uključujući, među ostalim, i slobodu putovanja, rada i studiranja u drugoj državi članici, slobodu sudjelovanja u europskom političkom životu, slobodu promicanja jednakosti i poštovanja raznolikosti te zaštitu od diskriminacije, osobito od diskriminacije na temelju državljanstva; budući da je sve češće ostvarivanje prava na slobodno kretanje unutar EU-a tijekom proteklih desetljeća imalo za posljedicu pojavu miješanih obitelji različitih nacionalnosti, često uključujući djecu; budući da, iako je riječ o pozitivnom trendu za konsolidaciju građanstva EU-a kao zasebne institucije, njime su ujedno obuhvaćene posebne potrebe te ono predstavlja izazove u raznim područjima, uključujući pravne aspekte;
- I. budući da je mogućnošću povlačenja UK-a iz Europske unije (Brexit) istaknuta važnost prava koja proizlaze iz građanstva EU-a, kao i njihova ključna uloga u svakodnevnom životu milijuna građana EU-a, te je porasla razina svijesti u EU-u o mogućnosti gubitka prava obaju strana kao posljedice Brexita, osobito uzimajući u obzir 3 milijuna građana EU-a koji žive u UK-u te 1,2 milijuna državljana UK-a koji žive u EU-u;
- J. budući da su neposredno nakon događaja u Ujedinjenoj Kraljevini izbjeglička humanitarna kriza, visoke stope nezaposlenosti i siromaštva te porast ksenofobije i rasizma u EU-u narušili povjerenje u sustav EU-a i europski projekt u cjelini;

Utorak, 12. prosinca 2017.

- K. budući da su pravo slobode kretanja i njegovo ostvarivanje od ključne važnosti za građanstvo EU-a te da se njima nadopunjuju druge slobode na unutarnjem tržištu EU-a; budući da je sloboda kretanja, koja je najpriznatije i najpopularnije pravo među građanima EU-a te najpozitivnije europsko postignuće nakon osiguranja mira, ponajprije važna mladim Europljanima;
- L. budući da su slobodu kretanja i njezino ostvarivanje kršile razne države članice koje su protjerivale građane EU-a sa svojih teritorija ili prijetile da će to učiniti, kao što se navodi u nizu predstavki;
- M. budući da su predstavke i pritužbe upućene Komisiji i mreži SOLVIT dokaz da se građani EU-a susreću sa znatnim teškoćama pri ostvarivanju svojih temeljnih prava i sloboda zbog ozbiljnih gospodarskih problema i problema zapošljavanja, otežanih administrativnim opterećenjima i birokracijom u državama članicama, i zbog pogrešnih informacija i/ili nesuradnje nadležnih tijela država članica;
- N. budući da je načelo nediskriminacije na temelju spola, rase, boje kože, etničkog ili socijalnog podrijetla, genetskih osobina, jezika, vjere ili uvjerenja, političkog ili bilo kakvog drugog mišljenja, pripadnosti nacionalnoj manjini, imovine, rođenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije, kao što je sadržano u članku 21. Povelje EU-a o temeljnim pravima, primarni izraz građanstva EU-a; budući da je ono ključno za uspješno ostvarivanje slobode kretanja, kao što je vidljivo iz predstavki;
- O. budući da je poštovanje prava pripadnika manjina jedno od temeljnih vrijednosti EU-a, kao što je utvrđeno u Ugovorima; budući da otprilike 8 % građana EU-a pripada nacionalnoj manjini te da otprilike 10 % njih govori regionalni jezik ili jezik manjine; budući da je potrebno poboljšati učinkovitu zaštitu manjina;
- P. budući da jačanje prava građana i demokratskih institucija uključuje borbu protiv diskriminacije i neravnopravnosti spolova u skladu s ciljevima održivog razvoja;
- Q. budući da premala zastupljenost žena na položajima na kojima se donose odluke, osobito u političkom životu i na razini uprava poduzeća, koči razvoj sposobnosti i smanjuje razinu sudjelovanja žena u demokratskom životu EU-a;
- R. budući da žene koje sudjeluju u donošenju političkih odluka ili se nalaze na vodećim položajima i danas nailaze na razne prepreke, kao što su i dalje prisutni rodno uvjetovani stereotipi i posljedice nedavne gospodarske krize koja se negativno odrazila na pitanja ravnopravnosti spolova;
- S. budući da u prekograničnim obiteljskim sporovima diljem EU-a i dalje postoje velike razlike u području zaštite žrtava rodno uvjetovanog nasilja i nasilja u obitelji;
- T. budući da je diskriminacija s kojom se suočavaju žene u cijelom EU-u prepreka jednakosti; budući da su žene i dalje nedovoljno zastupljene kao glasačko tijelo i na vodećim položajima, bez obzira na to je li riječ o funkciji na koju su izabrane, javnoj službi, akademskoj zajednici, medijima ili privatnom sektoru; budući da su često prisutna višestruka diskriminacija s kojom se žene suočavaju i nerazmjern broj žena suočenih sa siromaštvom i socijalnom isključenosti prepreke punom ostvarivanju njihovih građanskih prava;
- U. budući da je pravo na upućivanje predstavki Europskom parlamentu, kao što je utvrđeno člancima 20. i 227. UFEU-a i člankom 44. Povelje EU-a o temeljnim pravima, jedan od stupova građanstva EU-a, da je ono drugo najpoznatije pravo koje proizlazi iz građanstva EU-a te da se njime u okviru procesa koji mora biti otvoren, demokratski i transparentan mora stvarati prostor za komunikaciju građana i europskih institucija;
- V. budući da bi se temeljna prava građana EU-a mogla jamčiti novim pristupom u pogledu tumačenja članka 51. Povelje o temeljnim pravima;

Utorak, 12. prosinca 2017.

- W. budući da su europski građani izravno zastupljeni u Europskom parlamentu te da imaju demokratsko pravo kandidirati se i glasovati na europskim izborima, čak i kad borave u drugoj državi članici; budući da se pravo europskih građana koji su ostvarili svoje pravo na slobodu kretanja da glasuju na europskim i lokalnim izborima ne omogućuje i ne promiče u dovoljnoj mjeri u svim državama članicama; budući da je u raznim predstavkama naglašeno postojanje birokratskih prepreka i nedostataka upravne ili druge prirode u pogledu ostvarivanja prava glasanja na nacionalnim ili regionalnim izborima u matičnoj državi članici za one koji borave u drugoj državi članici; budući da su određeni građani spriječeni u ostvarivanju tog demokratskog prava, kao što su osobe s invaliditetom u državama članicama koje su ratificirale Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom (UNCRPD), ali koje nisu ispunile svoju obvezu reformiranja izbornog zakona kako bi se osobama s invaliditetom omogućilo da ostvaruju svoje pravo glasanja;
- X. budući da građani imaju pravo zajedno s drugim građanima EU-a iz svih država članica organizirati ili poduprijeti europsku građansku inicijativu (EGI), kojom bi im se trebalo omogućiti da pomognu utvrditi zakonodavni program EU-a; budući da je EGI važan instrument izravne demokracije kojim se građanima omogućuje da se aktivno uključe u stvaranje okvira politika i zakonodavstva EU-a; budući da bi trebao biti transparentan i učinkovit; budući da ostvarivanje tog prava dosad nije bilo zadovoljavajuće;
- Y. budući da se stvaranjem schengenskog područja i uvrštavanjem schengenske pravne stečevine u okvir EU-a uvelike povećala sloboda kretanja u EU-u te je ona jedno od najvećih postignuća procesa europske integracije; budući da je Vijeće Europske unije u svojim zaključcima br. 9166/3/11 i br. 9167/3/11 od 9. lipnja 2011. potvrdilo uspješno okončanje postupka ocjenjivanja i tehničku spremnost Bugarske i Rumunjske za pristupanje schengenskom području;
- Z. budući da je sigurnost jedno od pitanja koje najviše zabrinjava građane EU-a; budući da bi EU trebao svojim građanima dati osjećaj da je njihova sloboda zaštićena i da je njihova sigurnost zajamčena na cijelom području EU-a te istodobno zajamčiti da su njihove slobode i prava jednako poštovani i zaštićeni; budući da je terorizam globalna prijetnja s kojom se treba učinkovito suočiti na lokalnoj i nacionalnoj razini te na razini EU-a kako bi se zajamčila sigurnost europskih građana;
- AA. budući da u skladu s procjenom učinka (SEC(2011)1556), koju je izradila Komisija i koja je priložena prijedlogu koji je doveo do donošenja Direktive Vijeća (EU) 2015/637 od 20. travnja 2015. o mjerama koordinacije i suradnje za olakšavanje pružanja konzularne zaštite građanima Unije bez predstavništva u trećim zemljama ⁽¹⁾, gotovo sedam milijuna građana EU-a putuje ili živi izvan EU-a, u mjestima u kojima njihova vlastita država nema veleposlanstvo ili konzulat; budući da se očekuje da će se do 2020. broj građana EU-a bez predstavništva povećati na najmanje 10 milijuna; budući da građani EU-a koji borave na teritoriju države koja nije članica EU-a i u kojoj njihova zemlja nema predstavništvo imaju pravo na zaštitu od strane diplomatskih i konzularnih tijela bilo koje druge države članice pod istim uvjetima kao i njihovi državljani;
1. prima na znanje izvješće Komisije o građanstvu EU-a za 2017., koje sadržava popis novih prioritetnih područja djelovanja za nadolazeće godine; podsjeća da je ispravna primjena zakonodavstva EU-a zajednička odgovornost država članica i institucija EU-a; naglašava u tom smislu ključnu ulogu Komisije kao čuvarice Ugovora u provedbi članaka od 258. do 260. UFEU-a; izražava potrebu za time da se prioritetima učinkovito odgovori na pitanja koja izazivaju zabrinutost građana te potrebu za jasno definiranim i konkretnim obvezama za sljedeće tri godine; poziva Komisiju da ubrza svoju politiku provedbe zakonodavstva EU-a primjenom svih raspoloživih alata i mehanizama;
2. napominje da su pravo na podnošenje predstavlki, pravo na upućivanje predmeta Europskom ombudsmanu i pravo na pristup dokumentima i registrima ključni i konkretni elementi građanstva EU-a kojima se povećava transparentnost postupaka donošenja odluka; stoga izražava svoju želju da se ta prava promiču i ističu kao ključni elementi izvješća Komisije o građanstvu EU-a i u njemu ispravno odražavaju;

⁽¹⁾ SL L 106, 24.4.2015., str. 1.

Utorak, 12. prosinca 2017.

3. naglašava činjenicu da je učinkovito ostvarivanje prava na podnošenje predstavki olakšano zahvaljujući poboljšanoj obradi predstavki u Europskom parlamentu i tome što je krajem 2014. osnovan portal Odbora za predstavke, kojim se omogućilo jednostavno podnošenje predstavki te njihova učinkovitija obrada, kao što je objašnjeno u odgovarajućim godišnjim izvješćima Odbora za predstavke; poziva da se provedba sljedećih koraka projekta dovrši bez odgode, kao što je predviđeno, jer će se time podnositeljima predstavki i podržavateljima omogućiti itekako interaktivnije praćenje postupka obrade predstavki;
4. naglašava da na temelju uspješnog ostvarivanja prava koja proizlaze iz građanstva pretpostavlja da države članice podržavaju sva prava i slobode sadržane u Povelji EU-a o temeljnim pravima; naglašava činjenicu da se usvajanjem demokratskog i participativnog upravljanja, najvećom mogućom razinom transparentnosti i izravnim sudjelovanjem građana u postupku donošenja odluka u konačnici osnažuje građanstvo EU-a; poziva države članice da učinkovitije informiraju građane EU-a o njihovim pravima i dužnostima te da olakšaju jednak pristup navedenim pravima i da se ta prava u jednakoj mjeri poštuju u njihovoj zemlji podrijetla i u drugim državama članicama; naglašava postojeća izuzimanja od dijelova Ugovora EU-a koja provode neke države članice, što dovodi do *de facto* razlika u pravima građana;
5. izražava snažno žaljenje zbog toga što tijekom gotovo cijelog desetljeća u cijelom EU-u nije ostvaren značajan napredak u donošenju direktive o borbi protiv diskriminacije; poziva sve institucije EU-a i države članice da ponovno pokrenu relevantne pregovore, smatrajući ih najvećim prioritetom; prima na znanje obvezu Komisije da aktivno podupre završetak tih pregovora;
6. smatra da je potrebno povećati učinkovitost politika EU-a u području borbe protiv diskriminacije i ukloniti preostale prepreke; preporučuje Komisiji da ažurira prve dvije direktive o borbi protiv diskriminacije, odnosno Direktivu Vijeća 2000/43/EZ i Direktivu Vijeća 2000/78/EZ, kako bi ih uskladila s važećom verzijom Ugovora i Poveljom EU-a o temeljnim pravima;
7. poziva na donošenje učinkovitog zakonodavnog okvira i mjera za koordinaciju na razini EU-a i država članica kako bi se osigurale visoke razine socijalne zaštite i stabilna, pošteno plaćena radna mjesta; smatra ovaj pristup ključnim za jačanje temeljnih prava i sloboda koja proizlaze iz građanstva EU-a;
8. naglašava da su se zbog mjera štednje koje su donesene na razini EU-a i država članica pogoršale gospodarske i socijalne nejednakosti, čime se uvelike ograničilo praktično ostvarivanje temeljnih prava i sloboda koja proizlaze iz građanstva EU-a;
9. podsjeća na svoje amandmane usvojene 14. rujna 2017.⁽¹⁾ i prijedlog Komisije o sveobuhvatnoj Direktivi o usklađivanju zakona, propisa i administrativnih odredaba država članica u pogledu zahtjeva za pristupačnost proizvoda i usluga (COM(2015)0615), uključujući različite načine prijevoza; preporučuje zakonodavcima da ubrzaju proces usvajanja Europskog akta o pristupačnosti; pozdravlja međuinstitucijski sporazum o provedbi Ugovora iz Marakeša o zakonodavstvu EU-a o autorskim pravima, za koji se Odbor za predstavke zalaže od 2011., te ponavlja svoj poziv EU-u i državama članicama da ubrzaju ratifikaciju Ugovora iz Marakeša; poziva sve države članice da ratificiraju Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom (UNCRPD) te da potpišu njezin Protokol; podupire proširenje uporabe uzajamno priznate kartice EU-a za osobe s invaliditetom na što više država članica; potiče ih da olakšaju mobilnost osoba s invaliditetom i smanjenom funkcionalnom sposobnošću u EU-u; naglašava da je potrebno poboljšati pristupačnost web stranica EU-a za osobe s invaliditetom;
10. poziva Komisiju da bude aktivnija u borbi protiv diskriminacije pripadnika zajednice LGBTI i da se bori protiv homofobije tako da odredi konkretne mjere koje treba poduzeti na nacionalnoj i europskoj razini; istovremeno poziva institucije EU-a da pomno prate situaciju u pogledu prava osoba iz skupine LGBTI i da promiču priznavanje prekograničnih prava pripadnika te skupine i njihovih obitelji u EU-u;
11. podsjeća da se načelo jednakosti žena i muškaraca može provesti samo u okviru strateškog uvođenja rodne osviještenosti u sve politike EU-a, uključujući u okviru svojeg Strateškog djelovanja za ravnopravnost spolova 2016. – 2019.; poziva Komisiju da olakša potpuni pristup uslugama povezanim sa spolnim i reproduktivnim zdravljem u svim državama članicama; poziva Komisiju da poduzme konkretne mjere kojima bi se ukinula diskriminacija i mjere borbe

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0347.

Utorak, 12. prosinca 2017.

protiv diskriminacijskih izjava usmjerenih protiv žena u EU-u, koje potiču rodne stereotipe; ponovno naglašava potrebu za ulaganjem u građanski odgoj i obrazovanje te obrazovanje o ravnopravnosti spolova u cijeloj Europi; skreće pozornost na razlike u plaćama i mirovinama između muškaraca i žena u EU-u, kojima se dovodi u pitanje mogućnost stvarne ekonomske neovisnosti milijuna žena; naglašava važnost političkog sudjelovanja mladih, posebno žena i djevojčica, te poziva Komisiju i države članice da više potiču njihovo sudjelovanje;

12. pozdravlja prijedlog Komisije da se potpiše i završi pristupanje EU-a Istanbulske konvenciji; međutim, žali zbog ograničenja u dva područja – u pitanjima povezanim s pravosudnom suradnjom u kaznenim stvarima te u pitanjima azila i zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja – čime se unosi pravna nesigurnost glede opsega pristupanja Europske unije toj Konvenciji; apelira na države članice da ubrzaju pregovore o ratifikaciji i provedbi Istanbulske konvencije; poziva države članice koje još nisu ratificirale Istanbulske konvencije da to brzo učine, a Komisiju da predloži direktivu o nasilju nad ženama; pozdravlja činjenicu da je Komisija podnijela paket mjera za usklađivanje poslovnog i privatnog života te poziva sve institucije da se o tim mjerama izjasne u što kraćem roku; poziva Komisiju i države članice na promicanje zastupljenosti žena na vodećim položajima i na poduzimanje posebnih mjera radi odgovora na potrebe ranjivih skupina građana izloženih intersekcijskoj višestrukoj diskriminaciji kako bi ti građani mogli ostvarivati svoja prava koja proizlaze iz građanstva, primjerice s pomoću odgovarajućih strategija; poziva Vijeće da uloži veće napore kako bi se prekinulo blokiranje Direktive o jednakoj zastupljenosti žena u izvršnim odborima; ponovno poziva Komisiju da u obliku komunikacije usvoji svoje Strateško djelovanje za ravnopravnost spolova 2016. – 2019.;

13. podsjeća da su tradicionalne manjine stoljećima živjele zajedno s većinskim kulturama na europskom kontinentu; naglašava potrebu da institucije EU-a preuzmu aktivniju ulogu u zaštiti manjina, primjerice promicanjem sastanaka o podizanju razine svijesti, seminara i rezolucija te konkretnih administrativnih mjera u institucijama EU-a; smatra da bi EU trebao utvrditi visoke standarde za zaštitu manjina, počevši s normama kodificiranima u instrumentima međunarodnog prava, kao što su oni Vijeća Europe, te da ti standardi trebaju biti čvrsto ugrađeni u pravni okvir kojim se jamče demokracija, vladavina prava i temeljna prava diljem EU-a; potiče države članice da bez zadržke i bez daljnje odgode ratificiraju Okvirnu konvenciju za zaštitu nacionalnih manjina i Europsku povelju o regionalnim ili manjinskim jezicima te da primijene Ugovore u dobroj vjeri; nadalje podsjeća na potrebu za provedbom načela nastalih u okviru Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS); izražava žaljenje zbog retorike kojom se potiče diskriminacija na temelju državne pripadnosti; potiče nacionalne vlade da pronađu trajna rješenja i da promiču kulturu jezične raznolikosti u svim državama članicama i u EU-u kao cjelini, uključujući jezike koji nisu službeni jezici EU-a, jer se i u Ugovorima i u Povelji EU-a o temeljnim pravima navode zaštita nacionalnih manjina i diskriminacija na temelju jezika;

14. izražava duboku zabrinutost zbog broja Roma u Europi koji su žrtve diskriminacije pri prijavi rođenja i koji stoga nemaju osobne isprave te im je uskraćen pristup osnovnim uslugama u zemljama boravišta, što dovodi to toga da im je uskraćen i pristup svim pravima u EU-u; poziva države članice da s tim u vezi odmah poduzmu korektivne mjere kako bi se osiguralo da oni uživaju svoja temeljna ljudska prava i sva prava koja proizlaze iz građanstva EU-a; poziva Komisiju da ocijeni i prati stanje u državama članicama i da predloži identifikaciju i zaštitu osoba čije državljanstvo nije utvrđeno i koje nemaju pristup osobnim ispravama;

15. poziva Komisiju i države članice da predlože posebne mjere za uklanjanje prepreka slobodnom kretanju, u skladu s rezolucijama Parlamenta od 15. ožujka 2017. o preprekama slobodnom kretanju i radu građana EU-a na unutarnjem tržištu ⁽¹⁾ i od 28. travnja 2016. o zaštiti najboljeg interesa djeteta diljem EU-a na temelju predstavki upućenih Europskom parlamentu ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0083.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0142.

Utorak, 12. prosinca 2017.

16. poziva Komisiju da redovito prati primjenu Direktive 2004/38/EZ u državama članicama i da poduzme odgovarajuće mjere za uklanjanje mogućih prepreka slobodi kretanja; pozdravlja alat e-učenja o pravu na slobodu kretanja građana Unije koji pomaže lokalnim upravama u boljem razumijevanju prava i obveza koje sa sobom donosi slobodno kretanje;

17. prepoznaje nastojanja Komisije usmjerena na veću dostupnost i pristupačnost centara za informiranje i pomoć u pogledu EU-a i prava koja dodjeljuje građanima, kao što su mreža Europe Direct, portal Vaša Europa i portal e-pravosuđe, radi boljeg informiranja osoba koje ostvaruju svoja prava koja imaju kao građani EU-a; podržava prijedlog Komisije o jedinstvenom digitalnom pristupniku kojim bi se građanima pružio jednostavan internetski pristup informacijama, pomoći i servisima za rješavanje problema u pogledu ostvarivanja prava na jedinstvenom tržištu;

18. poziva Komisiju da osnaži mrežu SOLVIT poboljšanjem međudjelovanja svojih službi i nacionalnih centara radi jamčenja boljeg praćenja neriješenih i ponavljajućih slučajeva te jače povezanosti raznih alata za provedbu zakonodavstva EU-a, kao što su EU PILOT i CHAP; istodobno poziva države članice da među građanima EU-a promiču mrežu SOLVIT i njezine usluge te ostale mehanizme pravne zaštite i sudjelovanja građana, na razini Unije (npr. preko Odbora za predstavljanje Europskog parlamenta, Europskog ombudsmana ili europske građanske inicijative) i na nacionalnoj razini (npr. preko regionalnih ili lokalnih ombudsmana, odbora za predstavljanje ili popularnih zakonodavnih inicijativa);

19. podupire predanost Komisije u Izvješću o građanstvu EU-a za 2017. da na cijelom području EU-a organizira kampanju za podizanje razine obaviještenosti i osviještenosti o pravima koja proizlaze iz građanstva EU-a kako bi pomogla građanima da bolje razumiju svoja prava; ističe da bi građani trebali imati pristup svim potrebnim informacijama za istinsko jačanje europskog građanstva i da bi te informacije trebale biti predstavljene na jasan i razumljiv način kako bi im se omogućilo donošenje utemeljenih odluka o ostvarivanju njihovih prava iz Ugovora i prava zajamčenih Poveljom EU-a o temeljnim pravima; preporučuje promicanje transparentnosti i proaktivne konzularne potpore kao najučinkovitijih alata za te potrebe te odgovarajuće objavljivanje informacija potrebnih kako bi se olakšalo uključivanje novopridošlih;

20. podsjeća da su pristup zdravstvenim uslugama, koordinacija sustava socijalne sigurnosti i priznanje stručnih kvalifikacija u drugim državama članicama područja u kojima se građani EU-a često suočavaju s teškoćama te poziva Komisiju na odlučnu provedbu u cilju rješavanja takvih situacija;

21. izražava zabrinutost zbog jačanja političkog nezadovoljstva u javnosti; naglašava potrebu za davanjem prednosti borbi protiv ksenofobije, rasizma, diskriminacije i govora mržnje;

22. potvrđuje da su mjere za povećanje odaziva birača na europskim izborima zajednička odgovornost EU-a i država članica; potiče države članice na promicanje demokratskog sudjelovanja boljim obavješćivanjem građana o pravu da se kandidiraju i glasuju na lokalnim izborima i europskim izborima na razne načine i na razumljivom jeziku te uklanjanjem svih prepreka za njihovo sudjelovanje, kao što su ekonomska, socijalna i jezična diskriminacija, nepoštena prakse i korupcija; poziva države članice da uklone prepreke za pristup građana s invaliditetom i da olakšaju glasanje na svim izborima državljanima koji žive, rade ili studiraju izvan svojeg uobičajenog mjesta glasanja, primjerice uvođenjem elektroničke identifikacije i elektroničkog glasanja;

23. smatra da bi reforma Izbornog zakona mogla biti prilika da Unija postane demokratskija; ističe činjenicu da tisuće europskih građana dijele to mišljenje; podsjeća da je potrebno promicati sudjelovanje na izborima za Europski parlament povećanjem vidljivosti političkih stranaka na europskoj razini i da je jačanje europskog karaktera izbora za Europski parlament zajednička odgovornost EU-a i njegovih država članica; potiče Vijeće da u reviziju prethodno navedenog zakona uključi popise koji će biti usmjereni i uravnoteženi u pogledu pitanja spola; traži od Komisije da djeluje na temelju zaprimljenih pritužbi u pogledu ostvarivanja prava glasanja na europskim lokalnim izborima, da osmisli konkretan akcijski plan za uvođenje elektroničkog glasanja na izborima za Europski parlament, počevši od najranije ostvarivog datuma, te da taj sustav učini što dostupnijim svim građanima EU-a; poziva države članice da poduzmu sve što je u njihovoj moći da potaknu osobe koje nemaju državljanstvo ni jedne države, a koje imaju stalno prebivalište u državama članicama EU-a, da prihvate državljanstvo države članice domaćina kako bi mogle uživati sva prava koja proizlaze iz građanstva EU-a; smatra da bi građani EU-a koji se presele u drugu državu članicu i ondje borave trebali imati mogućnost ostvarivanja prava glasanja

Utorak, 12. prosinca 2017.

na nacionalnim izborima u svojoj zemlji podrijetla; poziva države članice koje svojim državljanima koji su odlučili živjeti u drugoj državi članici na dulje vrijeme oduzimaju biračko pravo da olakšaju uvjete pod kojima oni to pravo glasa mogu zadržati radi glasanja na nacionalnim izborima; poziva Komisiju da poduzme potrebne korake kako bi se osobama s invaliditetom omogućilo da ostvare svoje pravo glasanja bez ikakva oblika diskriminacije; podupire mogućnost uvođenja europske osobne iskaznice, uz nacionalne identifikacijske isprave;

24. prima na znanje najnoviju komunikaciju Komisije (COM(2017)0482) o europskoj građanskoj inicijativi, koja sadržava prijedlog revizije Uredbe (EU) br. 211/2011 od 16. veljače 2011., u cilju poboljšanja njezina učinka; izražava nadu da će nakon revizije Uredbe instrument europske građanske inicijative postati transparentniji, učinkovitiji i jednostavniji za korištenje te da će se istodobno zajamčiti demokratsko i šire sudjelovanje građana u europskoj raspravi i izradi programa; naglašava značajnu zakonodavnu ulogu koju će imati Parlament te važnost dobre suradnje s Komisijom tijekom revizije Uredbe; poziva Komisiju da uvrsti odredbe čiji je cilj revidiranje uvjeta za pravnu prihvatljivost, zahtjeva za registraciju i postupaka za ispitivanje europske građanske inicijative;

25. smatra da je u interesu građanstva Unije potrebno djelovanje Komisije radi jačanja europske kulturne dimenzije; podržava program Europa za građane radi financiranja inovativnijih projekata koji imaju potencijal za sistemski učinak; predlaže da se program Upoznavanje Europe razvija usporedno s programom Europa za građane i bude njegova dopuna;

26. predlaže da, u cilju jačanja građanstva Unije i njegova ostvarivanja, Komisija potiče lokalne vlasti da imenuju vijećnike nadležne za europske poslove s obzirom na to da je ta razina najbliža građanima;

27. preporučuje da Komisija uvede urudžbeni zapisnik u svim svojim sjedištima, uključujući predstavništva u državama članicama, kako bi se građanima omogućilo obraćanje bilo kojoj instituciji EU-a pismenim putem ili izravno s odgovarajućim jamstvima;

28. preporučuje da Komisija u suradnji s pružateljima univerzalnih poštanskih usluga uvede sustav za razmjenu poruka s potvrdom sadržaja, datuma i pošiljatelja kako bi se građani mogli obratiti europskim institucijama pismenim putem s odgovarajućim jamstvima;

29. izražava uvjerenje da su temeljno pravo na slobodu izražavanja i informiranja, sadržano u članku 11. Povelje EU-a o temeljnim pravima, sloboda medija i pristup različitim stajalištima u društvu i u medijima nužni za zdravu demokraciju te stoga čine ustavni temelj država članica EU-a, kako je sadržano u člancima 2. i 6. UEU-a; naglašava da je potrebna jasno definirana politika EU-a za suzbijanje antieuropske propagande i širenja neistinitih informacija te za poticanje neovisnosti javnih medija o vladama; predlaže da se u javnim medijima u svim državama članicama minimum vremena posveti sadržaju u vezi s EU-om; predlaže da institucije EU-a nastave s uspostavom europskih televizijskih kanala koji bi se emitirali u svim državama članicama i na svim službenim jezicima EU-a te s obrazovanjem građana o medijskoj pismenosti od najranije dobi; podržava širenje tiskanih i multimedijjskih proizvoda na svim službenim jezicima EU-a; u tom smislu ističe potrebu za daljnjim podizanjem razine svijesti među europskim novinarima;

30. smatra da su jezična raznolikost i transparentnost ključni alati za približavanje građana EU-u te za njihovo uključivanje u aktivnosti EU-a; napominje da pristup dokumentima čini 30 % istraga koje je Europski ombudsman proveo u 2016. te stoga preporučuje promicanje prava na pristup dokumentima i prijevod što većeg broja dokumenata na sve službene jezike EU-a; podržava jačanje dijaloga s građanima i potiče javne rasprave kojima je cilj da građani EU-a bolje razumiju utjecaj EU-a na njihov svakodnevni život i kojima bi im se omogućilo sudjelovanje u razmjenama mišljenja zahvaljujući terminima u televizijskim programima namijenjenima za ciljanu publiku; poziva na donošenje horizontalne direktive o zviždačima kojom bi se utvrdili primjereni kanali i postupci za prijavljivanje slučajeva;

Utorak, 12. prosinca 2017.

31. podržava promicanje kulture javne usluge među europskim i nacionalnim institucijama i smatra da bi EU trebao pružiti primjer najvišim standardima u pogledu administracije i transparentnosti, u skladu s člankom 41. Povelje EU-a o temeljnim pravima; predlaže da se lokalni uredi EU-a u državama članicama pretvore u jedinstvene kontaktne točke na kojima bi se građanima EU-a nudile sveobuhvatne usluge kako bi se smanjila birokracija i birokratske prepreke za ostvarivanje prava povezanih s građanstvom EU-a; ističe važnost projekta „samo jednom”, kojim se uklanjaju nepotrebna opterećenja za europska poduzeća, od kojih se tijekom prekograničnog poslovanja uvijek iznova traže isti podaci i dokumenti;

32. ističe da dostupnost obrazovanja ima ključnu ulogu u informiranju budućih građana EU-a o njihovim pravima; naglašava važnost promicanja razvoja prenosivih vještina kojima se poboljšava međukulturno razumijevanje i aktivno sudjelovanje u raznolikim društvima s pomoću programa Erasmus +; potiče države članice da više prostora posvete građanskom obrazovanju osobito usmjerenom na građanstvo EU-a i na teme o EU-u u svojim školskim kurikulumima i da u skladu s time prilagode obrazovanje nastavnika; podsjeća da je potrebno pružiti potporu učiteljima i odgojno-obrazovnim radnicima kako bi informacije o pravima i građanstvu EU-a uključili u svoja poučavanja; u tom kontekstu ističe potrebu za dodatnim promicanjem i razvijanjem internetskih platformi kako bi obrazovni stručnjaci mogli pristupiti inovativnim višjezičnim nastavnim materijalima koji će im pomoći nadahnuti i motivirati učenike u učenju o EU-u; poziva Komisiju da pokrene strategiju Obrazovanje za građanstvo koja će sadržavati predložene smjernice za razvoj kurikuluma koji bi uključivao školski posjet institucijama EU-a;

33. podsjeća da, u skladu s trenutačnim zakonodavstvom EU-a, povlačenje države članice iz Unije podrazumijeva gubitak statusa građanina EU-a za njezine državljane; žali što će povlačenje UK-a iz EU-a biti prvi slučaj u povijesti da su građani lišeni prava koja su im dodijeljena Ugovorima o EU-u; naglašava da se očekuje da će taj gubitak prava imati ozbiljan utjecaj na njihovu svakodnevnicu; ističe da bi se svaki sporazum trebao temeljiti na načelima pravičnosti, simetrije, pravednog postupanja, reciprociteta i nediskriminacije, kao i punog poštovanja integriteta zakonodavstva EU-a, uključujući Povelju Europske unije o temeljnim pravima i njezin provedbeni okvir; poziva obje pregovaračke strane da daju prednost građanima zahvaćenima tom situacijom i zaštite njihova prava; poziva pregovaračke strane da nakon povlačenja UK-a u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju sva izvedena socijalna, ekonomska i obiteljska prava, osobito prava na zdravstvenu zaštitu;

34. predlaže da se 9. svibnja proglasi europskim državnim praznikom radi jačanja osjećaja pripadnosti europskoj obitelji;

35. poziva države članice da zajamče dovoljno jasno i detaljno nacionalno zakonodavstvo kako bi osigurale poštovanje prava slobodnog kretanja građana i članova njihovih obitelji, da nastave s odgovarajućim osposobljavanjem nadležnih nacionalnih tijela u tom pogledu i da zainteresiranim stranama na precizan način prosljeđuju točne informacije te da potiču dobru suradnju i brzu razmjenu informacija s drugim nacionalnim upravnim tijelima, posebno kad je riječ o prekograničnom osiguranju i mirovinama; poziva na bolju suradnju država članica domaćina i relevantnih konzulata koji će osigurati odgovarajuću mrežu za pružanje pomoći i pravedno postupanje u prekograničnim predmetima, osobito kad je riječ o skrbištvu nad djecom; poziva Komisiju na podnošenje zakonodavnog prijedloga o prekograničnom priznavanju rješenja o posvojenju;

36. poziva Vijeće Europske unije i Europsko vijeće da svim zemljama koje ispunjavaju potrebne tehničke kriterije dopuste da postanu članice schengenskog područja i da tako svi građani EU-a mogu ostvarivati svoje pravo na slobodu kretanja bez prepreka u obliku graničnih kontrola;

37. podsjeća da zakonodavstvo EU-a u području sigurnosti treba biti ažurirano, učinkovito i djelotvorno u pogledu sprečavanja i utvrđivanja rastućih sigurnosnih prijetnji te reagiranja na njih; poziva na hitnu provedbu Europskog programa sigurnosti, bolju provedbu postojećih pravnih instrumenata EU-a u tom području i učinkovitiju razmjenu informacija i suradnju među državama članicama i s agencijama EU-a; pozdravlja inicijative Komisije za jačanje sigurnosne suradnje među državama članicama; naglašava važnost potpunog poštovanja temeljnih prava u borbi protiv terorizma; naglašava da je usklađivanje unutarnjeg i vanjskog djelovanja EU-a u području sigurnosti ključno za učinkovitu zaštitu građana EU-a;

Utorak, 12. prosinca 2017.

38. poziva institucije EU-a i države članice da pojačaju napore za razvoj učinkovite i istinske sigurnosne unije u kojoj će se rješavati sve dimenzije terorističkih prijetnji;
39. smatra da su deradikalizacija i sprečavanje radikalizacije apsolutni prioriteti EU-a te se snažno zalaže za jačanje konkretnih međusektorskih programa usmjerenih na obrazovanje, volonterske i kulturne aktivnosti te rad mladih i programe deradikalizacije u institucijama, lokalnim zajednicama, civilnom društvu, vjerskim zajednicama i regionalnoj upravi; smatra da bi sveobuhvatna politika u tom području trebala biti popraćena dugoročnim proaktivnim postupcima deradikalizacije u pravosudnom sektoru; naglašava da je potrebno izraditi strategije za društvenu uključenost i politike za borbu protiv diskriminacije; poziva države članice da na sveobuhvatan način rješavaju pitanje radikalizacije i da iskoriste stručnost Mreže za osvješćivanje o radikalizaciji, koja je uspostavljena na inicijativu Komisije; naglašava da se sprečavanje radikalizacije može poduprijeti i mjerama koje se financiraju iz programa EU-a kao što su europski strukturni i investicijski fondovi, Obzor 2020. i Europa za građane;
40. poziva na potpunu i učinkovitu provedbu Direktive (EU) 2015/637 kako bi se građanima EU-a zajamčila konzularna zaštita u trećim zemljama u kojima njihove države članice nemaju predstavništvo;
41. poziva Komisiju da iznese prijedlog novog i sigurnijeg formata za privremenu putnu ispravu za građane EU-a bez predstavništva izvan EU-a čija je putovnica ukradena, izgubljena, uništena ili privremeno nedostupna kako bi se zajamčilo da se sigurno mogu vratiti kući;
42. ističe da žrtvama zločina i terorizma te njihovim obiteljima treba zajamčiti odgovarajuću razinu prava bez diskriminacije u cijelom EU-u, da je prema njima potrebno postupati s poštovanjem i dostojanstveno te da te osobe trebaju primiti prikladnu potporu u skladu sa svojim potrebama i potrebama svojih obitelji; naglašava da sve je veći broj europskih građana doživio terorističke napade izvan svoje zemlje te stoga u skladu s Direktivom (EU) 2017/541 o borbi protiv terorizma hitno poziva na uvođenje protokola u državama članicama kako bi se europskim građanima koji nisu državljanima dotične države članice pomoglo u slučaju terorističkog napada; ističe da je potrebna posebna direktiva o zaštiti žrtava terorizma;
43. žali zbog postojanja prekograničnih prepreka u građanskim ili socijalnim stvarima, kao što su obiteljski zakon ili mirovine, koji mnoge građane sprječavaju u punom uživanju prava koja proizlaze iz građanstva EU-a;
44. žali zbog toga što mogućnosti koje su dostupne roditeljima i djeci u slučaju razdvajanja ili razvoda nisu iste u svim državama članicama, zbog čega se na stotine roditelja u Europi obratilo Odboru za predstavke kako bi ga potaknuli na veću aktivnost u tom području, unatoč tome što je njegova nadležnost u tom pogledu ograničena;
45. poziva na pojačanu suradnju među državama članicama kako bi se osigurala zaštita žrtava rodno uvjetovanog nasilja kao i na to da se u prekograničnim obiteljskim sporovima u obzir uzima najbolji interes djeteta;
46. pozdravlja početak djelovanja Snaga solidarnosti EU-a za mlade europske građane i poziva da se ta inicijativa ispravno financira kako kvalitetna radna mjesta ne bi bila zamijenjena neplaćenim volontiranjem;
47. poziva države članice da uspostave mjere koordinacije i suradnje kako bi učinkovito riješile probleme dvostrukog oporezivanja i porezne diskriminacije u bilo kojem prekograničnom kontekstu te da usmjere svoju pozornost na stvarno stanje prekogranične mobilnosti radne snage; smatra da se problemima u pogledu dvostrukog oporezivanja trenutno ne posvećuje dovoljno pozornosti s obzirom na to da se rješavaju u okviru postojećih bilateralnih sporazuma o oporezivanju ili jednostranim djelovanjem države članice te da ti problemi zahtijevaju usklađeno i pravovremeno djelovanje na razini EU-a;
48. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću i Komisiji, Europskom ombudsmanu te vladama i parlamentima država članica.

Utorak, 12. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0488

Ususret strategiji digitalne trgovine

Rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o „Ususret strategiji digitalne trgovine” (2017/2065(INI))

(2018/C 369/03)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 207. stavak 3. i članak 218. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir Opći sporazum o trgovini uslugama (GATS),
- uzimajući u obzir Sporazum Svjetske trgovinske organizacije (WTO) o informacijskoj tehnologiji (ITA),
- uzimajući u obzir Program rada WTO-a o e-trgovini,
- uzimajući u obzir Zajedničku izjavu ministara informacijskih i telekomunikacijskih tehnologija zemalja skupine G7 sa sastanka održanog u Takamatsuu, u okrugu Kagawi, 29. i 30. travnja 2016.,
- uzimajući u obzir Izjavu ministara Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) o digitalnoj ekonomiji u Cancúnu iz 2016. godine,
- uzimajući u obzir Dinamičnu koaliciju za trgovinu na Forumu za upravljanje internetom,
- uzimajući u obzir aktualne trgovinske pregovore EU-a s trećim zemljama,
- uzimajući u obzir načelni sporazum koji je Komisija najavila 6. srpnja 2017. o gospodarskom partnerstvu između EU-a i Japana,
- uzimajući u obzir Direktivu 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini) ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 14. listopada 2015. naslovljenu „Trgovina za sve: Prema odgovornijoj trgovinskoj i ulagačkoj politici” (COM(2015)0497),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 19. travnja 2016. naslovljenu „Digitalizacija europske industrije” (COM(2016)0180),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 19. travnja 2016. naslovljenu „Inicijativa Europski oblak – Stvaranje konkurentnog podatkovnoga gospodarstva znanja u Europi” (COM(2016)0178),

⁽¹⁾ SL L 178, 17.7.2000., str. 1.

⁽²⁾ SL L 119, 4.5.2016., str. 1.

Utorak, 12. prosinca 2017.

- uzimajući u obzir izvješće Komisije od 23. lipnja 2017. o preprekama trgovini i ulaganjima (COM(2017)0338),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 10. siječnja 2017. „Stvaranje europskog podatkovnog gospodarstva” (COM(2017)0009),
- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije o uredbi Europskog parlamenta i Vijeća o poštovanju privatnog života i zaštiti osobnih podataka u elektroničkim komunikacijama i stavljanju izvan snage Direktive 2002/58/EZ (Uredba o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (COM(2017)0010),
- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije od 13. rujna 2017. o uredbi Europskog parlamenta i Vijeća o okviru za slobodan protok neosobnih podataka u Europskoj uniji (COM(2017)0495),
- uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije od 2. svibnja 2017. naslovljen: „Digital4Development: uključivanje digitalnih tehnologija i usluga u razvojnu politiku EU-a” (SWD(2017)0157),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 5. srpnja 2016. o novoj, inovativnoj i budućnosti okrenutoj strategiji za trgovinu i ulaganja ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 3. veljače 2016. s preporukama Europskog parlamenta Komisiji za pregovore o Sporazumu o trgovini uslugama (TiSA) ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. srpnja 2015. s preporukama Europskog parlamenta Europskoj komisiji za pregovore o Transatlantskom partnerstvu za trgovinu i ulaganja (TTIP) ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir sastanak na vrhu Ujedinjenih naroda o održivom razvoju i zaključni dokument koji je Opća skupština UN-a donijela 25. rujna 2015. pod nazivom „Promijeniti svijet: program održivog razvoja do 2030.” te 17 ciljeva održivog razvoja (SDG),
- uzimajući u obzir nadolazeću 11. ministarsku konferenciju WTO-a koja će se održati u Buenos Airesu u Argentini od 10. do 13. prosinca 2017. na kojoj će se vjerojatno raspravljati o e-trgovini,
- uzimajući u obzir inicijative Međunarodne telekomunikacijske unije UN-a za potporu zemljama u razvoju (ITU-D),
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir članak 8. stavak 1. Povelje o temeljnim pravima Europske unije i članak 16. stavak 1. UFEU,
- uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima,
- uzimajući u obzir izvješća posebnog izvjestitelja UN-a za zaštitu slobode govora o slobodi izražavanja i privatnom sektoru u digitalnom dobu (A/HRC/32/38) i o ulozi pružatelja pristupa digitalnoj tehnologiji (A/HRC/35/22),
- uzimajući u obzir smjernice EU-a o ljudskim pravima koje se odnose na slobodu izražavanja na internetu i izvan njega, koje je Vijeće za vanjske poslove usvojilo 12. svibnja 2014.,

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0299.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0041.

⁽³⁾ SL C 265, 11.8.2017., str. 35.

Utorak, 12. prosinca 2017.

- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe za zaštitu pojedinaca u vezi s automatskom obradom osobnih podataka, Zbornik ugovora br. 108, te njezin dodatni protokol,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 26. svibnja 2016. o transatlantskom protoku podataka ⁽¹⁾,
  - uzimajući u obzir izvješće Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o provedbi strategije trgovinske politike Trgovina za sve: Osiguravanje napredne trgovinske politike za svladavanje globalizacije (COM(2017)0491).
  - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za međunarodnu trgovinu i mišljenja Odbora za industriju, istraživanje i energetiku, Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača i Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (A8-0384/2017),
- A. budući da poduzeća, posebice novoosnovana poduzeća, mikropoduzeća i mala i srednja poduzeća, zahvaljujući tehnološkom razvoju, pristupu otvorenom internetu i digitalizaciji gospodarstva mogu stvoriti nove mogućnosti kada je riječ o razvoju, naručivanju, izradi, prodaji ili isporuci proizvoda i usluga te brže i povoljnije nego ikad doprijeti do klijenata diljem svijeta; budući da nove tehnologije, kao što je tehnologija decentraliziranog vođenja evidencije transakcija (distributed ledger technology), mogu povećati digitalnu trgovinu poboljšanjem transparentnosti međunarodnih ugovora i ubrzanjem prijenosa vrijednosti; budući da je trgovinu fizičkom robom zamijenio sve veći broj prekograničnih prijenosa digitalnog sadržaja koji ponekad ne prave razliku između robe i usluga;
- B. budući da prikupljanje i objedinjavanje podataka te mogućnost prijenosa podataka preko granica imaju potencijal da postanu ključni faktori u pokretanju inovacija, produktivnosti i gospodarske konkurentnosti;
- C. budući da su globalizacija i digitalizacija naših gospodarstava i međunarodne trgovine omogućili rast poduzeća i pružili gospodarske mogućnosti građanima; budući da digitalizacija tradicionalnih industrija utječe na opskrbe lance te proizvodnju i modele pružanja usluga, što bi moglo dovesti do stvaranja radnih mjesta u novim industrijama, ali i poremetiti sadašnja radna mjesta te dovesti do nesigurnih radnih uvjeta jer se sve više zadaća koje tradicionalno obavljaju ljudi ili automatizira ili premješta u druge zemlje, ili i jedno i drugo; u tom smislu ističe potrebu za uvođenjem pratećih socijalnih mjera koje će koristiti cijelom društvu, kao što su čvrste politike obrazovanja i osposobljavanja, aktivne politike tržišta rada te mjere za prevladavanje digitalnog jaza;
- D. budući da digitalno gospodarstvo zahtijeva okvir utemeljen na pravilima, uključujući pravila moderne trgovine kojima se ubrzane promjene na tržištu usklađuju s pravima potrošača i kojima se omogućuje politički prostor za nove regulatorne inicijative koje su vladama potrebne za obranu i jačanje zaštite ljudskih prava;
- E. budući da je pristup slobodnom, otvorenom i sigurnom internetu preduvjet za trgovinu utemeljenu na pravilima i razvoj u digitalnom gospodarstvu; budući da načelo neutralnosti mreže mora biti ključan dio strategije EU-a za digitalnu trgovinu kako bi se omogućilo pošteno tržišno natjecanje i inovacije u digitalnoj ekonomiji, uz istodobno jamčenje slobode govora na internetu;
- F. budući da ulaganja u infrastrukturu i pristup vještinama i dalje predstavljaju ključne izazove za povezivost te, slijedom toga, za digitalnu trgovinu;

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0233.

Utorak, 12. prosinca 2017.

- G. budući da se u UN-ovim ciljevima održivog razvoja ističe da će pružanje univerzalnog i cjenovno pristupačnog pristupa internetu u najmanje razvijenim zemljama do 2020. biti ključno za poticanje razvoja s obzirom da bi razvoj digitalnog gospodarstva mogao biti pokretač zapošljavanja i rasta, a e-trgovina prilika za povećanje broja malih izvoznika, obujma izvoza i diversifikaciju izvoza;
- H. budući da bi žene kao poduzetnice i radnice mogle imati koristi od boljeg pristupa globalnim tržištima, dok bi kao potrošačice mogle profitirati od nižih cijena te budući da mnogi izazovi i nejednakosti i dalje otežavaju sudjelovanje žena u globalnom gospodarstvu jer mnoge žene u zemljama s niskim i srednjim prihodima još uvijek nemaju pristup internetu;
- I. budući da e-trgovina i u zemljama u razvoju doživljava procvat;
- J. budući da se vlade diljem svijeta koriste digitalnim protekcionizmom i uvode ograničenja kojima se otežava pristup tržištu i izravnim ulaganjima ili stvaraju nepoštenu prednost za domaća poduzeća; budući da niz sveobuhvatnih mjera koje su u trećim zemljama donesene u ime nacionalne (kibernetičke) sigurnosti ima sve negativniji učinak na trgovinu proizvodima informacijske i komunikacijske tehnologije (proizvodi IKT-a);
- K. budući da strana poduzeća trenutačno imaju mnogo veći pristup europskom tržištu nego obrnuto; budući da mnogi naši trgovinski partneri sve više zatvaraju svoja domaća tržišta i pribjegavaju digitalnom protekcionizmu; budući da bi EU svoju strategiju digitalne trgovine trebao temeljiti na načelima uzajamnosti, pravednog tržišnog natjecanja, pametnog donošenja propisa i transparentnosti kako bi se vratilo povjerenje potrošača i ponovno uspostavili ravnopravni tržišni uvjeti za poduzeća;
- L. budući da bi trebalo ukinuti geografsko blokiranje te bi u budućnosti trebali nestati svi oblici neopravdane diskriminacije na temelju nacionalnosti potrošača, mjesta boravišta ili mjesta poslovnog nastana na unutarnjem tržištu;
- M. budući da u svim trgovinskim sporazumima treba promicati one elemente koje u okviru jedinstvenog digitalnog tržišta EU-a štite otvoren pristup internetu, uključujući načela kao što su pošteno tržišno natjecanje, mrežna neutralnost i odgovornost posrednika; budući da je zbog globalne dimenzije digitalne trgovine WTO idealno mjesto za pregovore o multilateralnom okviru temeljenom na pravilima; budući da 11. ministarska konferencija WTO-a u prosincu 2017. pruža platformu za pokretanje takvog postupka;
- N. budući da je za Europsku uniju obvezujuća Povelja Europske unije o temeljnim pravima, uključujući njezin članak 8. o pravu na zaštitu osobnih podataka te članak 16. UFEU-a o istom temeljnom pravu, kao i članak 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU); budući da je pravo na privatnost univerzalno ljudsko pravo; budući da visoki standardi zaštite podataka doprinose izgradnji povjerenja u digitalno gospodarstvo među europskim građanima i na taj način potiču razvoj digitalne trgovine; budući da u digitalnom dobu promicanje visokih standarda zaštite podataka, posebno osjetljivih podataka, i olakšavanje međunarodne trgovine moraju ići ruku pod ruku u svrhu podupiranja slobode izražavanja i informiranja, e-trgovine i šifriranja te ukidanja digitalnog protekcionizma, masovnog nadzora, kibernetičke špijunaže i internetske cenzure;
- O. budući da se u digitalnoj trgovini moraju zaštititi ugrožene biljne i životinjske vrste te budući da internetska tržišta na svojim platformama moraju zabraniti prodaju divljih životinja i proizvoda od tih životinja;
- P. budući da privatna poduzeća sve više uvode norme i standarde u digitalnom gospodarstvu, što će imati izravan utjecaj na građane i potrošače, kao i na domaću i međunarodnu trgovinu te istovremeno ubrzati razvoj tehnoloških rješenja u cilju zaštite poduzeća i potrošača;

Utorak, 12. prosinca 2017.

- Q. budući da su preporuke OECD-a protiv smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti te planovi EU-a za zajedničku konsolidiranu osnovicu poreza na dobit naglasili potrebu za rješavanjem brojnih izazova u području oporezivanja, uključujući one koji su karakteristični za digitalno gospodarstvo; budući da bi se porez trebao plaćati ondje gdje se ostvaruje dobit; budući da bi transparentniji, učinkovitiji i pravedniji sustav za izračunavanje poreznih osnovica prekograničnih poduzeća trebao spriječiti premještanje dobiti i izbjegavanje plaćanja poreza; budući da je dosljedan pristup EU-a oporezivanju u digitalnoj ekonomiji nužan za postizanje pravednog i učinkovitog oporezivanja svih poduzeća i za stvaranje ravnopravnih uvjeta; podsjeća na to da trgovinski sporazumi trebaju sadržavati klauzulu o dobrom poreznom upravljanju kojom stranke potvrđuju svoju predanost provedbi dogovorenih međunarodnih standarda u borbi protiv utaje poreza i izbjegavanja plaćanja poreza;
- R. budući da je, prema OECD-u, do 5 % robe uvezene u EU krivotvoreno, što dovodi do znatnih gubitaka radnih mjesta i prihoda od poreza;
- S. budući da osjetljivi sektori kao što su audiovizualne usluge te temeljna prava kao što je pravo na zaštitu osobnih podataka ne bi trebali biti predmet trgovinskih pregovora;
- T. budući da cilj digitalne trgovine također mora biti promicanje rasta malih i srednjih poduzeća te novoosnovanih (*start-up*) poduzeća, ne samo multinacionalnih poduzeća;
- U. budući da Meksiko ispunjava uvjete za pristupanje Konvenciji br. 108 Vijeća Europe o zaštiti podataka;
- V. budući da zaštita osobnih podataka nije pitanje o kojem se pregovara u okviru trgovinskih sporazuma i da je zaštita podataka uvijek bila isključena iz mandata EU-a za trgovinske pregovore;
- W. budući da trgovinski sporazumi mogu poslužiti kao uporište za poboljšanje digitalnih prava; budući da uvrštavanje odredaba o mrežnoj neutralnosti, zabrani prisilnih i neopravdanih zahtjeva za lokalizaciju podataka, sigurnosti podataka, sigurnosti obrade i pohranjivanja podataka, šifriranju i odgovornosti posrednika u trgovinskim sporazumima može osobito poboljšati zaštitu slobode govora;
1. naglašava da bi EU, kao zajednica vrijednosti i najveći svjetski izvoznik usluga, u međunarodna pravila i sporazume o tokovima digitalne trgovine trebao postaviti standarde temeljene na trima elementima: (1) jamčenju pristupa tržištu digitalnoj robi i uslugama u trećim zemljama, (2) jamčenju da trgovinska pravila imaju konkretne koristi za potrošače i (3) jamčenju i promicanju poštovanja temeljnih prava;
  2. naglašava da, iako se strategija jedinstvenog digitalnog tržišta bavi mnogim problemima digitalne trgovine, poduzeća u EU-u i dalje se suočavaju sa znatnim globalnim preprekama, kao što su netransparentni propisi, državna intervencija i neopravdana lokalizacija podataka ili pohranjivanje podataka; ističe da neke ključne aktivnosti strategije jedinstvenog digitalnog tržišta, kao što su inicijativa Europski oblak i reforma autorskih prava, imaju međunarodnu dimenziju koja bi se mogla razmotriti u europskoj strategiji digitalne trgovine;
  3. ističe potrebu da za prevladavanje digitalnog jaza kako bi se smanjili mogući negativni socijalni i razvojni učinci; u tom smislu, kada je riječ o pristupu i korištenju novih tehnologija, ističe važnost promicanja sudjelovanja žena u područjima STEM-a (znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika), uklanjanja prepreka koje stoje na putu cjeloživotnom učenju te ukidanja razlika između spolova; poziva Komisiju da dodatno ispita povezanost aktualne trgovinske politike i ravnopravnosti spolova i kako trgovina može promicati jačanje ekonomskog položaja žena;

Utorak, 12. prosinca 2017.

4. napominje da mrežni učinak digitalnog gospodarstva omogućuje da jedno trgovačko društvo ili mali broj trgovačkih društava ima veliki tržišni udio, što može dovesti do prekomjerne koncentracije tržišta; naglašava da je važno promicati pošteno i učinkovito tržišno natjecanje u trgovinskim sporazumima, posebno između pružatelja digitalnih usluga kao što su internetske platforme te korisnika kao što su mikropoduzeća, mala i srednja poduzeća i novoosnovana poduzeća, te promicati izbor za potrošače, smanjiti troškove transakcija, osigurati nediskriminatorni tretman svih sudionika na tržištu i izbjegavati stvaranje vladajućih pozicija koje narušavaju tržište; u tom kontekstu naglašava da je važno da neutralnost mreže bude ključni dio njegove strategije digitalne trgovine; smatra da strategija digitalne trgovine mora biti popraćena pojačanim i učinkovitim međunarodnim okvirom za politiku tržišnog natjecanja te povećanom suradnjom između tijela nadležnih za tržišno natjecanje i čvrstim poglavljima u trgovinskim sporazumima koji se odnose na tržišno natjecanje; poziva Komisiju da se pobrine da se poduzeća i društva pridržavaju pravila tržišnog natjecanja i da se konkurenti ne diskriminiraju na štetu interesa potrošača;

5. ističe da ključne elemente u omogućavanju digitalne trgovine, održivog razvoja i uključivog rasta čine pristup sigurnoj širokopojasnoj internetskoj povezivosti i digitalnim metodama plaćanja, učinkovita zaštita potrošača, posebice uspostavljanje sustava pravne zaštite za prekograničnu prodaju putem interneta, i predvidljivi carinski postupci;

6. smatra da se trgovinskim sporazumima mora omogućiti povećana suradnja između agencija za zaštitu potrošača te pozdravlja inicijative za poticanje mjera kojima se povećava povjerenje potrošača u trgovinskim sporazumima kao što su pravila o elektroničkim potpisima i ugovorima te pravila o nezatraženim elektroničkim porukama; ističe da se prava potrošača moraju zaštititi te da se ni u kojem slučaju ne smiju smanjiti;

7. naglašava da mala i srednja poduzeća čine većinu poduzeća u zemljama u razvoju te da ona zapošljavaju većinu radnika u proizvodnom i uslužnom sektoru; podsjeća da olakšavanje prekogranične e-trgovine može imati izravan učinak na poboljšanje životnih uvjeta te poticanje višeg životnog standarda i gospodarskog razvoja;

8. podsjeća da ništa u trgovinskim sporazumima ne sprječava EU i njegove države članice da zadrže, poboljšaju i primjenjuju svoje propise o zaštiti podataka; podsjeća na to da se osobni podaci mogu prenijeti u treće zemlje bez korištenja općih pravila iz trgovinskih sporazuma kada su, trenutno i u budućnosti, ispunjeni zahtjevi iz poglavlja IV. Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i slobodnom protoku takvih podataka⁽¹⁾ i poglavlja V. Uredbe (EU) 2016/679; priznaje da su odluke o primjerenosti, uključujući djelomične i one koje se u potpunosti odnose na sektor, temeljni mehanizam zaštite prijenosa osobnih podataka iz EU-a u treću zemlju; napominje da je EU sa samo četiri od svojih 20 najvećih trgovinskih partnera donio odluke o primjerenosti; podsjeća da prijenos podataka iz trećih zemalja u EU mora posebno biti zajamčen kroz dijaloge o primjerenosti;

9. poziva Komisiju da odredi prioritete i ubrza donošenje odluka o primjerenosti, pod uvjetom da treće zemlje osiguraju, na temelju nacionalnog prava ili njihovih međunarodnih obveza, razinu zaštite koja je „u osnovi jednaka” onoj koja se jamči u Europskoj uniji; poziva Komisiju da usvoji i objavi ažurirane i detaljne obvezujuće postupke s određenim vremenskim okvirom za donošenje tih odluka, potpuno poštujući ovlasti nacionalnih nadzornih tijela i mišljenje Parlamenta;

10. podsjeća na sve veću važnost mogućnosti prekograničnog pristupa, prikupljanja, obrade i prijenosa podataka za sve vrste poduzeća koja isporučuju robu i usluge diljem svijeta; napominje da se to odnosi i na osobne i na neosobne podatke te uključuje komunikaciju između strojeva;

11. poziva Komisiju da čim prije donese pravila za prekogranični prijenos podataka koja su u potpunosti u skladu s postojećim i budućim pravilima EU-a o zaštiti podataka i privatnosti; nadalje poziva Komisiju da u trgovinske sporazume EU-a uvrsti horizontalnu odredbu kojom stranka u potpunosti zadržava pravo na zaštitu osobnih podataka i privatnosti, pod uvjetom da se to pravo ne koristi bez opravdanja kako bi se zaobišla pravila o prekograničnim prijenosima podataka iz

⁽¹⁾ SL L 281, 23.11.1995., str. 31.

Utorak, 12. prosinca 2017.

razloga koji se ne odnose na zaštitu osobnih podataka; smatra da bi ta pravila i odredbe trebale bi biti dio svih novih i nedavno pokrenutih trgovinskih pregovora s trećim zemljama; naglašava da bi sva pravila u tom pogledu trebala biti izuzeta iz područja primjene svih budućih poglavlja o zaštiti ulaganja;

12. poziva Komisiju da u sporazumima o slobodnoj trgovini strogo zabrani neopravdane zahtjeve za lokalizaciju podataka; smatra da bi ukidanje takvih zahtjeva trebalo biti glavni prioritet te naglašava da se treba držati relevantnog zakonodavstva o zaštiti podataka; žali zbog pokušaja da se takvi zahtjevi koriste kao oblik necarinskih prepreka trgovini i kao oblik digitalnog protekcionizma; smatra da se takvim protekcionizmom ozbiljno otežavaju mogućnosti europskih poduzeća na tržištima trećih zemalja i umanjuje korist u pogledu učinkovitosti digitalne trgovine;

13. poziva Komisiju da što prije iznese svoje stajalište o prekograničnom prijenosu podataka, neopravdanim zahtjevima za lokalizaciju podataka te zaštitnim mehanizmima za zaštitu podataka u trgovinskim pregovorima, u skladu sa stajalištem Parlamenta, te da to stajalište uključi u sve nove i nedavno pokrenute pregovore kako EU u međunarodnim trgovinskim pregovorima ne bi bio potisnut u drugi plan;

14. poziva Komisiju da se bori protiv mjera trećih zemalja kao što su politike „kupujmo domaće” i zahtjevi koji se odnose na domaću proizvodnju ili prisilni prijenos tehnologije, ukoliko te mjere nisu opravdane na temelju programa pod okriljem UN-a o premošćivanju digitalnog jaza ili iznimaka koje se odnose na trgovinske aspekte prava intelektualnog vlasništva, kako bi se osiguralo da europska poduzeća mogu poslovati u pravednom i predvidljivom okruženju;

15. naglašava da bi Unija trebala nastaviti svoje napore na bilateralnoj, plurilateralnoj i multilateralnoj razini kako bi osigurala da treće zemlje nude stupanj otvorenosti prema stranim ulaganjima kakav ima EU te da zadrže jednake uvjete za subjekte iz EU-a; pozdravlja prijedlog EU-a o uredbi za uspostavu okvira za reviziju izravnih stranih ulaganja u Uniju i podržava njegove ciljeve bolje zaštite kritične infrastrukture i tehnologije;

16. ističe da strategija digitalne trgovine mora biti potpuno u skladu s načelom neutralnosti mreže te osigurati jednako postupanje kada je riječ o internetskom prometu bez diskriminacije, ograničavanja ili ometanja, neovisno o njegovu pošiljatelju, primatelju, vrsti, sadržaju, uređaju, usluzi ili primjeni; nadalje podsjeća da bi mjere upravljanja prometom trebale bi biti dopuštene samo u iznimnim slučajevima, kada je to potrebno i samo onoliko dugo koliko je potrebno, kako bi se poštovali pravni zahtjevi, očuvao integritet i sigurnost mreže ili spriječilo predstojeće zagušenje mreže;

17. naglašava da je korištenje i dostupnost infrastrukture, osobito u ruralnim, planinskim i udaljenim područjima, koja je prikladna u pogledu pokrivenosti, kvalitete i sigurnosti te podupire neutralnost mreže, od ključne važnosti za digitalizaciju europske industrije i povećanje e-upravljanja;

18. duboko žali zbog toga što treće zemlje poduzećima koja na njihovom tržištu namjeravaju prodavati softver pristup tržištu uvjetuju otkrivanjem i prijenosom izvornog koda softvera tijelima vlasti; smatra da su takve mjere kao opći uvjet za pristup tržištu neprimjerene; poziva Komisiju da vladama potpisnicama sporazuma o slobodnoj trgovini zabrani sudjelovanje u takvim aktivnostima; ističe da to ne bi trebalo spriječiti državna tijela da promiču transparentnost softvera, potiču objavu izvornog koda putem besplatnih računalnih programa s otvorenim kodom i razmjenjuju podatke preko licenci za otvorene podatke (Open Database Licence);

19. podsjeća da su u nekim slučajevima zahtjevi u pogledu lokalne prisutnosti potrebni kako bi se osigurao učinkovit bonitetni nadzor ili regulatorni nadzor i provedba; stoga ponavlja svoj poziv Komisiji da preuzme ograničene obveze iz 1. modaliteta kako bi se izbjegla regulatorna arbitraža;

20. smatra da bi u politikama javne nabave digitalnu trgovinu trebalo dodatno olakšati, što uključuje iskorištavanje mogućnosti pružanja usluga na daljinu i omogućavanje europskim poduzećima, naročito MSP-ovima, da dobiju pristup javnoj i privatnoj nabavi;

Utorak, 12. prosinca 2017.

21. napominje da se pravilima o digitalnoj trgovini ne bi trebali isključiti zahtjevi za prijenos tehnologije u interesu razvoja;
22. poziva Komisiju da vlastima trećih zemalja zabrani da zahtijevaju otkrivanje ili prijenos podataka o tehnologiji šifriranja upotrijebljenoj u proizvodima kao uvjet za proizvodnju, prodaju ili distribuciju proizvoda;
23. napominje da su zaštita prava intelektualnog vlasništva i ulaganja u istraživanje i razvoj preduvjet za gospodarstvo EU-a utemeljeno na znanju te da je međunarodna suradnja ključna za borbu protiv trgovine krivotvorenim robom u cijelom lancu vrijednosti; stoga potiče Komisiju da se zauzme da se u cijelom svijetu provode međunarodni standardi kao što je Sporazum WTO-a o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (Sporazum o TRIPS-u) i ugovori o internetu Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (WIPO); podsjeća da je potrebno zakonom zaštititi nova ostvarenja diljem EU-a, kako na internetu tako i izvan njega, jer će se time potaknuti ulaganja i daljnji razvoj inovacija; ističe, međutim, da trgovinski sporazumi kojima se omogućuju šire ovlasti u provođenju autorskog prava nisu pravo mjesto za proširenje razine zaštite za nositelje prava; ističe da se pristup lijekovima u trećim zemljama ne bi smio ugroziti zbog zaštite intelektualnog vlasništva; naglašava da je, kada je riječ o trgovini krivotvorenim proizvodima, potrebno zauzeti izrazito drugačiji pristup u odnosu na povrede prava intelektualnog vlasništva u digitalnom gospodarstvu;
24. preporučuje Komisiji da pomno prati program generičkih vršnih domena (TLD) organizacije ICANN koja nazive domena proširuje na tisuće generičkih naziva te da, u skladu sa svojom obvezom u pogledu besplatnog i otvorenog interneta, jamči zaštitu nositelja prava, posebno onih koje se odnose na oznake zemljopisnog podrijetla;
25. poziva Komisiju da trgovinske sporazume koristi kako bi spriječila pojedine strane da nameću gornje granice udjela stranog kapitala, da odredi pravila o veleprodajnom pristupu za mreže postojećih operatera koje pogoduju tržišnom natjecanju, da odredi transparentna i nediskriminacijska pravila i naknade za izdavanje dozvola te da pružateljima telekomunikacijskih usluga iz EU-a zajamči pristup infrastrukturi „posljednje milje” na izvoznim tržištima; podsjeća na to da tržišno natjecanje u telekomunikacijskom sektoru koje je utemeljeno na pravilima dovodi do bolje kvalitete usluge i nižih cijena;
26. poziva Komisiju da nastavi s naporima u smjeru razvijanja skupa obvezujućih multilateralnih pravila za e-trgovinu u WTO-u te da se nastavi fokusirati na konkretne i realistične rezultate;
27. poziva Komisiju da hitno ponovno pokrene pregovore o Sporazumu o trgovini uslugama u skladu s donesenim preporukama Parlamenta; prihvaća stajalište da bi EU trebao iskoristiti priliku da preuzme vodstvo u određivanju najsuvremenijih globalnih digitalnih standarda;
28. podsjeća da je od 1998. u članicama WTO-a na snazi moratorij na tarife elektroničkih prijenosa; naglašava da bi zbog takvih tarifa došlo do nepotrebnih dodatnih troškova za poduzeća i potrošače; poziva Komisiju da moratorij pretvori u trajni sporazum o ukidanju tarifa na elektroničke prijenose, koji podliježe pomnoj analizi posljedica u području trodimenzionalnog ispisa (3D printing);
29. primjećuje napore Svjetske trgovinske organizacije (WTO) da postigne napredak u pogledu svojeg programa rada o e-trgovini; traži od Komisije da zahtijeva da se Sporazum WTO-a o informacijskoj tehnologiji dodatno proširi na više proizvoda i više zemalja članica WTO-a te prima na znanje ministarsku konferenciju WTO-a zakazanu za prosinac 2017. u Buenos Airesu; traži od Komisije da se što prije savjetuje s europskim poduzećima i državama članicama o svojem stajalištu o e-trgovini i drugim pitanjima u vezi s digitalnom trgovinom o kojima će se postići dogovor na konferenciji, u svrhu jamčenja ujedinjenog europskog stajališta;
30. poziva Komisiju da trgovinske sporazume koristi za promicanje interoperabilnosti standarda ICT-a od kojih koristi imaju i potrošači i proizvođači, osobito u kontekstu sigurnog interneta stvari, 5G i kibernetičke sigurnosti, pritom ne zaobilazeći legitime forume za višedioničko upravljanje koji su pozitivno doprinijeli otvorenom internetu;

Utorak, 12. prosinca 2017.

31. pozdravlja komunikaciju Komisije od 19. travnja 2016. naslovljenu „Prioriteti normizacije IKT-a za jedinstveno digitalno tržište” (COM(2016)0176); ističe da će, iako industrija mora zadržati vodeću ulogu u normizaciji IKT-a, koja mora biti dobrovoljna i vođena konsenzusom te se temeljiti na načelima transparentnosti, otvorenosti, nepristranosti, konsenzusa, djelotvornosti, relevantnosti i dosljednosti, jasniji skup prioriteta normizacije IKT-a i politička potpora s visoke razine osnažiti konkurentnost; napominje da se za taj proces trebaju upotrebljavati alati europskog sustava normizacije i da on treba uključivati velik broj dionika, i unutar EU-a i na međunarodnoj razini, kako bi se poboljšali postupci utvrđivanja normi u skladu sa Zajedničkom inicijativom o normizaciji; poziva Komisiju da promiče stvaranje globalnih industrijskih normi pod vodstvom EU-a za ključne tehnologije 5G i mrežne arhitekture 5G, posebno korištenjem postignuća javno-privatnih partnerstava u području tehnologija 5G na razini ključnih EU-ovih i međunarodnih tijela za normizaciju;

32. naglašava važnost međunarodnih standarda o digitalnoj opremi i uslugama, posebno u području kibersigurnosti; traži od Komisije da nastoji osigurati da osnovne mjere kibersigurnosti budu uključene u proizvode iz područja interneta stvari i usluge računalstva u oblaku;

33. smatra da posebnu pažnju treba posvetiti sve većem broju potrošača i pojedinaca koji prodaju i kupuju preko interneta i koji se moraju baviti kompliciranim carinskim postupcima za robu kupljenu na internetu; podsjeća da je potrebno uvesti pojednostavljeni carinski postupak bez plaćanja poreza i carina za robu koja se prodaje na internetu i za povrat neiskorištene robe; podsjeća da je cilj Sporazuma WTO-a o olakšavanju trgovine ubrzati carinske postupke i poboljšati njihovu odgovornost i transparentnost; naglašava da je potrebno digitalizirati carinske informacije i carinsko upravljanje kroz prijave i upravljanje informacijama putem interneta, što bi trebalo olakšati carinjenje na granicama, suradnju u otkrivanju prijevara, napore u borbi protiv korupcije i omogućiti transparentnost cijena koje se odnose na carinjenje; vjeruje da bi šira uporaba alata kao što su internetsko rješavanje sporova u tom pogledu bila korisna za potrošače;

34. poziva Komisiju da zemlje potpisnice trgovinskih sporazuma potakne na to da u poglavlju njihovih sporazuma o slobodnoj trgovini koje se odnosi na telekomunikacije uključe odredbe kojima bi međunarodne naknade za roaming i naknade koje se naplaćuju za međunarodne pozive i poruke bile transparentne, poštene, razumne i orijentirane na potrošače; poziva Komisiju da podrži politike kojima se promiču troškovno usmjerene maloprodajne cijene za usluge roaminga u cilju smanjenja cijena, promicanja transparentnosti i sprečavanja nepoštenih ili na bilo koji način za potrošače negativnih poslovnih praksi;

35. prepoznaje da su načela iz Direktive o elektroničkoj trgovini (2000/31/EC) doprinijela razvoju digitalnog gospodarstva stvaranjem povoljnih uvjeta za inovacije i jamčenjem slobode govora i slobode poslovanja; podsjeća da Komisiju u trgovinskim pregovorima obvezuje pravna stečevina EU-a;

36. poziva Komisiju da u razvojnu politiku EU-a nastavi uključivati digitalne tehnologije i usluge, kao što je, između ostalog, navedeno u radnom dokumentu Digital4Development; poziva Komisiju da trgovinske sporazume koristi za poboljšanje i promicanje digitalnih prava; uviđa da samo 53,6 % svih kućanstava diljem svijeta ima pristup internetu; žali zbog činjenice da još uvijek postoji znatan digitalni jaz; poziva Komisiju da poveća ulaganja u digitalnu infrastrukturu u južnim dijelovima svijeta kako bi se premostio digitalni jaz i to poticanjem javno-privatnih partnerstava, istovremeno poštujući načela razvojne učinkovitosti; u tom kontekstu napominje doprinos UN-ove agencije ITU-D u stvaranju, razvoju i poboljšanju telekomunikacijske i informatičke i komunikacijske opreme i mreža; potiče Komisiju da se pobrine da ulaganja u širokopojasnu infrastrukturu u zemljama u razvoju potpuno doprinose i u potpunosti ovise o poštovanju slobodnog, otvorenog i sigurnog interneta te da razvije primjerena rješenja za promicanje pristupa mobilnom internetu; ističe da su takva ulaganja posebno važna za lokalna mikro, mala i srednja poduzeća, posebno u zemljama u razvoju, jer im omogućuju digitalnu komunikaciju s multinacionalnim poduzećima i pristup globalnim vrijednosnim lancima; podsjeća da olakšavanje prekogranične e-trgovine može imati izravan učinak na poboljšanje životnih uvjeta te poticanje višeg životnog standarda i gospodarskog razvoja; podsjeća da to može doprinijeti ravnopravnosti spolova jer su brojna takva poduzeća u vlasništvu i pod upravom žena; ponavlja da digitalna trgovina također može biti sredstvo za javnu upravu, čime se podupire razvoj e-uprave;

Utorak, 12. prosinca 2017.

37. ističe da je ključno da svaka strategija digitalne trgovine bude potpuno u skladu s načelom usklađenosti politika u interesu razvoja, a posebno da novoosnovana poduzeća i mikropoduzeća, mala i srednja poduzeća potiče i da im omogućiti da se uključe u prekograničnu e-trgovinu, pri čemu podsjeća da bi to moglo doprinijeti postizanju rodne ravnopravnosti;

38. smatra da bi pitanja digitalne tehnologije trebala biti zastupljenija u politici EU-a o pomoći za trgovinu kako bi se omogućio rast e-trgovine kroz povećanu potporu za inovacije i infrastrukturu i pristup financiranju, prvenstveno putem inicijativa za mikrofinanciranje, kao i kroz pomoć u povećanju vidljivosti e-trgovine poduzeća u zemljama u razvoju, olakšavajući pristup platformama i promicanjem dostupnosti usluga e-platnog prometa te pristupa troškovno učinkovitim uslugama logistike i dostave;

39. ističe da svaka strategija digitalne trgovine, uključujući njezine popratne mjere, mora biti potpuno u skladu s Programom održivog razvoja do 2030. i doprinijeti njegovom ostvarenju; ističe cilj održivog razvoja br. 4. o kvalitetnom obrazovanju: pružanje besplatnog, pravednog i kvalitetnog primarnog i sekundarnog obrazovanja za sve djevojčice i dječake, cilj br. 5. o postizanju rodne ravnopravnosti i osnaživanju svih žena i djevojčica, cilj br. 8.10. o promicanju uključivog i održivog gospodarskog rasta, osobito jačanjem kapaciteta domaćih financijskih institucija i širenjem pristupa financijskim uslugama, cilj br. 9.1. o razvoju pouzdane i otporne infrastrukture s naglaskom na jednake mogućnosti za sve i cilj br. 9.3. o povećanju pristupa malim poduzećima, posebno u zemljama u razvoju, financijskim uslugama, uključujući povoljnim kreditima, i njihovu integraciju u vrijednosne lance i na tržišta, što je u ovom kontekstu posebno važno;

40. obvezuje se da će svoju strategiju digitalne trgovine ažurirati svakih 5 godina;

41. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te ESVD-u.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0490

Trenutačno stanje pregovora s Ujedinjenom Kraljevinom

Rezolucija Europskog parlamenta od 13. prosinca 2017. o trenutačnom stanju pregovora s Ujedinjenom Kraljevinom (2017/2964(RSP))

(2018/C 369/04)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 5. travnja 2017. o pregovorima s Ujedinjenom Kraljevinom slijedom njezine obavijesti o namjeri povlačenja iz Europske unije ⁽¹⁾ te Rezoluciju od 3. listopada 2017. o trenutačnom stanju pregovora s Ujedinjenom Kraljevinom ⁽²⁾,
  - uzimajući u obzir smjernice Europskog vijeća (članak 50.) od 29. travnja 2017. slijedom obavijesti Ujedinjene Kraljevine na temelju članka 50. UEU-a i Prilog Odluci Vijeća od 22. svibnja 2017. kojom se utvrđuju smjernice za pregovore o sporazumu s Ujedinjenom Kraljevinom Velike Britanije i Sjeverne Irske kojim se utvrđuju aranžmani njezina povlačenja iz Europske unije,
  - uzimajući u obzir zajedničko izvješće pregovarača Europske unije i vlade Ujedinjene Kraljevine od 8. prosinca 2017. o napretku ostvarenom u prvoj fazi pregovora u skladu s člankom 50. UEU-a o urednom povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije,
  - uzimajući u obzir članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je cilj pregovora između Europske unije i Ujedinjene Kraljevine koji se odvijaju u skladu s člankom 50. Ugovora o Europskoj uniji osigurati uredno povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz EU-a, uzimajući u obzir okvir za budući odnos Unije s Ujedinjenom Kraljevinom, nakon što ona prestane biti država članica;
- B. budući da uredno povlačenje iziskuje strogo definiranje faza pregovora kako bi se sporna pitanja koja proizlaze iz predstojećeg povlačenja Ujedinjene Kraljevine riješila u prvoj fazi, nakon čega pregovori mogu prijeći u drugu fazu;
- C. budući da se tri daleko najvažnija sporna pitanja odnose na prava građana EU-a s boravištem u Ujedinjenoj Kraljevini i državljana Ujedinjene Kraljevine s boravištem u državama EU-27, na granicu između Irske i Sjeverne Irske i jedinstvene i posebne okolnosti koje vladaju na irskom otoku, te na podmirivanje financijskih obveza Ujedinjene Kraljevine prema EU-u;
- D. budući da prije prelaska u drugu fazu pregovora treba ostvariti dovoljan napredak u sva tri sporna pitanja te budući da se to mora dogoditi što prije kako bi za drugu fazu pregovora ostalo dovoljno vremena;
- E. budući da se u zajedničkom izvješću pregovarača Europske unije i vlade Ujedinjene Kraljevine navodi da je ostvaren dovoljan napredak;
- F. budući da je Ujedinjena Kraljevina, kad je riječ o pravima građana:
- prihvatila da će svi građani EU-a koji zakonito borave u Ujedinjenoj Kraljevini i državljani Ujedinjene Kraljevine koji zakonito borave u nekoj od država članica EU-27, kao i članovi njihovih obitelji u vrijeme povlačenja, imati zajamčena sva prava utvrđena pravom EU-a u skladu s tumačenjima Suda Europske unije, na temelju zaštitnih mjera koje će biti utvrđene u sporazumu o povlačenju,

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0102.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0361.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

- prihvatila, osim toga, da će članovi uže obitelji i osobe s kojima su u dugotrajnoj vezi, a koje trenutačno borave izvan države domaćina, biti zaštićeni sporazumom o povlačenju, što će se primjenjivati i na djecu rođenu u budućnosti i izvan države domaćina,
  - prihvatila da će se prava građana nastaviti doživotno jamčiti u okviru razmjernog postupka, koji će biti podložan odgovarajućim zaštitnim mjerama, u skladu s konceptima iz prava EU-a; taj će se postupak i zaštitne mjere utvrditi u sporazumu o povlačenju;
  - prihvatila da će upravni postupci biti transparentni, neometani i pojednostavljeni, da će obrasci biti kratki, jednostavni i prilagođeni korisnicima te da će se zahtjevi koje članovi obitelji podnesu u isto vrijeme razmatrati u cjelini,
  - prihvatila da će se sva relevantna prava temeljena na pravu EU-a zaštititi i detaljno utvrditi u sporazumu o povlačenju,
  - prihvatila da će se zadržati sva prava povezana sa socijalnom sigurnosti u okviru prava EU-a; to uključuje i prijenos u drugu državu svih naknada za koje je to moguće,
  - prihvatila da će se odredbe o pravima građana iz sporazuma o povlačenju uvrstiti u poseban zakonodavni akt Ujedinjene Kraljevine kako bi ta prava imala izravan učinak,
- G. budući da je u pogledu Irske/Sjeverne Irske Ujedinjena Kraljevina preuzela potrebne obveze kako bi putem regulatornog usklađivanja osigurala da ne dođe do uvođenja strogih kontrola na granici, među ostalim:
- bude li potrebno, posebnim rješenjima za Sjevernu Irsku,
  - preuzimanjem obveze o zaštiti Sporazuma iz 1998. u svim njegovim dijelovima,
  - jamčenjem da neće doći do smanjenja prava ljudi u Sjevernoj Irskoj;
- H. budući da je, kad je riječ o podmirivanju financijskih obveza, Ujedinjena Kraljevina na odgovarajući način obrazložila koje će financijske obveze poštovati kao država članica koja napušta Uniju;
- I. budući da to ne znači da su sva ostala sporna pitanja riješena, niti kakvo će stajalište Parlament zauzeti kad je riječ o postupku suglasnosti o konačnom sporazumu o povlačenju;
- J. budući da bi druga faza pregovora, temeljena na stabilnim i nedvosmislenim načelima, trebala biti posvećena finaliziranju aranžmana o urednom povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Unije, uključujući moguće prijelazne aranžmane potrebne za povlačenje Ujedinjene Kraljevine; budući da u tom kontekstu treba postići općeniti dogovor o okviru budućeg odnosa;
- K. budući da će Ujedinjena Kraljevina i EU ostati bliski susjedi te će i dalje imati mnoge zajedničke interese, premda Ujedinjena Kraljevina više neće biti država članica;
- L. budući da bi se tako blizak odnos u obliku sporazuma o pridruživanju između EU-a i Ujedinjene Kraljevine mogao smatrati prikladnim okvirom u kojemu bi se ti zajednički interesi mogli štititi i promicati, uključujući nove trgovinske odnose;
- M. budući da je prednost sporazuma o pridruživanju u tome što je riječ o fleksibilnom instrumentu koji omogućava suradnju u raznim područjima politika;
- N. budući da će prijelazni aranžmani biti potrebni kako bi se izbjegao neuređeni izlazak Ujedinjene Kraljevine iz EU-a te kako bi se pregovaračima EU-a i Ujedinjene Kraljevine pružila mogućnost pregovaranja o sporazumu o budućim odnosima;
- O. budući da bez obzira na ishod pregovora o budućim odnosima ne smije biti nikakve razmjene ustupaka između, s jedne strane, unutarnje i vanjske sigurnosti, uključujući suradnju na području obrane, te, s druge strane, budućih gospodarskih odnosa;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

P. budući da komentari poput onoga Davida Davisa, koji je ishod prve faze pregovora opisao kao običnu „izjavu o namjeri“, dovode u pitanje dobru vjeru izgrađenu tijekom vođenja pregovora;

1. pozdravlja zajedničko izvješće o napretku pregovarača EU-a i Ujedinjene Kraljevine, u kojemu je zaključeno da je postignut dovoljan napredak u pregovorima oko sporazuma o povlačenju, te čestita pregovaračima Unije na vođenju dosadašnjih pregovora;

2. smatra da izvješće omogućava da pregovori prijeđu u drugu fazu te preporučuje da Europsko vijeće postupi u skladu s tim, no mišljenja je da se pregovori trebaju odvijati u dobroj vjeri te da je napredak u drugoj fazi moguć jedino ako vlada Ujedinjene Kraljevine bude u potpunosti poštovala obveze iz zajedničkog izvješća te ako se te obveze budu u potpunosti prenijele u nacrt sporazuma o povlačenju;

3. ističe, međutim, da i dalje postoje neriješena pitanja u pogledu urednog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a, koja se moraju riješiti prije finaliziranja sporazuma o povlačenju te napominje da pravni tekst konačnog sporazuma mora biti jasan i nedvosmislen; ističe sljedeća neriješena pitanja:

— širenje građanskih prava na buduće partnere,

— jamčenje toga da administrativni postupak bude jednostavan, deklaratoran i besplatan, čime se teret dokazivanja stavlja na tijela Ujedinjene Kraljevine, koja moraju osporiti izjavu, te omogućava obiteljima da jednim obrascem pokrenu postupak;

— jamčenje obvezujuće naravi odluka Suda Europske unije o tumačenju odredbi o pravima građana, kao i uloge budućeg neovisnog nacionalnog tijela (ombudsman), osnovanog radi rješavanja žalbi građana;

— jamčenje budućeg prava na slobodno kretanje diljem EU-a za sve građane Ujedinjene Kraljevine koji trenutačno borave u državama članicama EU-27;

— jamčenje pune provedivosti obveza koje se odnose na Sjevernu Irsku/Irsku;

4. zadržava, stoga, sva svoja prava u odnosu na konačni sporazum o povlačenju za koji će, u skladu s člankom 50. stavkom 2. UEU-a, morati dati suglasnost prije nego što sporazum stupi na snagu;

Okvir za budući odnos EU-a i Ujedinjene Kraljevine

5. podsjeća da članak 50. stavak 2. UEU-a pruža okvir za budući odnos EU-a s državom članicom koja napušta Uniju koji Unija treba uzeti u obzir prilikom pregovora i sklapanja sporazuma o povlačenju;

6. predlaže da, bude li postignut općeniti dogovor o okviru budućeg odnosa između EU-a i Ujedinjene Kraljevine, taj dogovor bude u obliku političke izjave priložene sporazumu o povlačenju;

7. napominje da se o sporazumu o novim odnosima između EU-a i Ujedinjene Kraljevine, utemeljenom na spomenutom okviru, može službeno pregovarati nakon što Ujedinjena Kraljevina napusti EU i postane treća zemlja;

8. ističe da će prihvatiti okvir za buduće odnose EU-a i Ujedinjene Kraljevine kao dio sporazuma o povlačenju jedino ako bude strogo usklađen sa sljedećim načelima:

— treća zemlja koja ne ispunjava iste obveze kao država članica ne može imati iste povlastice kao država članica Europske unije ili EGP-a,

— zaštita cjelovitosti unutarnjeg tržišta i četiriju sloboda, bez dopuštanja sektorskog pristupa,

— autonomija odlučivanja EU-a,

— zaštita pravnog poretka EU-a i uloge Suda Europske unije,

Srijeda, 13. prosinca 2017.

- pridržavanje Ujedinjene Kraljevine standarda u skladu s međunarodnim obvezama, uključujući temeljna prava, te zakonodavstva i politika Unije u području okoliša, klimatskih promjena, zaštite potrošača, borbe protiv utaje i izbjegavanja poreza, poštenog tržišnog natjecanja, zaštite i privatnosti podataka, trgovine, socijalnih i radničkih prava, osobito zaštite od socijalnog dampainga, uz jasan mehanizam provedbe kako bi se zajamčila usklađenost,
- zaštita sporazuma EU-a s trećim zemljama i organizacijama, uključujući Sporazum o EGP-u,
- zaštita financijske stabilnosti EU-a i usklađenost s njegovim regulatornim i nadzornim režimom i standardima te njihovim primjenom,
- pravilna ravnoteža prava i obveza, uključujući razmjerne financijske doprinose;

9. poziva na uspostavu okvira budućeg odnosa, uz dosljedno pridržavanje navedenih načela, kako bi odnosi između EU-a i Ujedinjene Kraljevine bili što bliži;

10. ponavlja da bi sporazum o pridruživanju o kojemu bi se pregovaralo i koji bi bio sklopljen između EU-a i Ujedinjene Kraljevine nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine, u skladu s člankom 217. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, mogao ponuditi odgovarajući okvir za budući odnos; predlaže da takav sporazum, osim upravnog okvira koji bi trebao uključivati stabilan i neovisan mehanizam za rješavanje sporova, obuhvati sljedeća četiri ključna područja:

- trgovinske i gospodarske odnose,
- tematsku suradnju,
- unutarnju sigurnost,
- vanjsku politiku i suradnju u području sigurnosti;

11. podsjeća da su brojni građani Ujedinjene Kraljevine izrazili snažno protivljenje gubitku prava koja u ovom trenutku uživaju sukladno članku 20. UFEU-a; predlaže da EU-27 istraži kako tu situaciju ublažiti u okviru primarnog zakonodavstva Unije i uz puno poštovanje načela reciprociteta, pravičnosti, simetrije i nediskriminacije;

Prijelazni aranžmani

12. ponavlja da se dogovor oko prijelaznih aranžmana kojima se jamče pravna sigurnost i kontinuitet može postići jedino pod uvjetom da sadrže pravi omjer prava i obveza, da su vremenski ograničeni, i to do najviše tri godine, te da uključuju produljenje pravne stečevine EU-a, među ostalim i prava građana, čime bi se zajamčilo da se postojeći regulatorni, proračunski, nadzorni, pravosudni i provedbeni instrumenti i strukture i dalje primjenjuju u Ujedinjenoj Kraljevini; napominje da Ujedinjena Kraljevina više neće sudjelovati u institucijama i tijelima EU-a;

13. potvrđuje da se promjene u pravnoj stečevini EU-a koje stupe na snagu tijekom prijelaznog razdoblja moraju automatski primjenjivati u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu s prijelaznim aranžmanima dogovorenima između EU-a i Ujedinjene Kraljevine;

14. ustraje u tome da do budućih trgovinskih sporazuma oko kojih Ujedinjena Kraljevina bude pregovarala s trećim zemljama nakon povlačenja počnu tek nakon što istekne razdoblje tijekom kojeg se primjenjuju prijelazni aranžmani;

15. ističe da prijelazno razdoblje u obliku u kojem je dogovoreno u sklopu sporazuma o povlačenju između EU-a i Ujedinjene Kraljevine može nastupiti tek nakon što taj sporazum stupi na snagu;

o

o o

16. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Europskom vijeću, Vijeću, Komisiji, nacionalnim parlamentima i vladi Ujedinjene Kraljevine.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0492

Godišnje izvješće o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike

Rezolucija Europskog parlamenta od 13. prosinca 2017. o Godišnjem izvješću o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike (2017/2123(INI))

(2018/C 369/05)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor iz Lisabona,
- uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 20. prosinca 2013., 26. lipnja 2015., 15. prosinca 2016. i 22. lipnja 2017.,
- uzimajući u obzir Godišnje izvješće Vijeća Europskom parlamentu o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 13. prosinca 2017. o Godišnjem izvješću o provedbi zajedničke vanjske i sigurnosne politike ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. rujna 2017. o izvozu oružja: provedba Zajedničkog stajališta 2008/944/ZVSP ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća o zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici od 25. studenoga 2013., 18. studenoga 2014., 18. svibnja 2015., 27. lipnja 2016., 14. studenoga 2016. i 18. svibnja 2017. i zaključke Vijeća o globalnoj strategiji EU-a od 17. srpnja 2017.,
- uzimajući u obzir 19. sastanak francusko-njemačkog Vijeća ministara u Parizu 13. srpnja 2017.,
- uzimajući u obzir neslužbeni sastanak ministara obrane i neslužbeni sastanak ministara vanjskih poslova (Gymnich) u Tallinnu od 6. do 9. rujna 2017.,
- uzimajući u obzir sastanak ministara obrane EU-a od 30. studenoga 2011.,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2013. o vojnim strukturama EU-a: trenutno stanje stvari i izgledi za budućnost ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 22. studenoga 2016. o Europskoj obrambenoj uniji ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. studenoga 2016. o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike (na temelju godišnjeg izvješća Vijeća Europskom parlamentu o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici) ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. ožujka 2017. o ustavnim, pravnim i institucijskim posljedicama zajedničke sigurnosne i obrambene politike: mogućnosti koje daje Ugovor iz Lisabona ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0493.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0344.

⁽³⁾ SL C 93, 9.3.2016., str. 144.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0435.

⁽⁵⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0440.

⁽⁶⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0092.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 5. srpnja 2017. o mandatu za trijalog o nacrtu proračuna za 2018.⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir dokument naslovljen „Zajednička vizija, zajedničko djelovanje: jača Europa – Globalna strategija Europske unije za vanjsku i sigurnosnu politiku.“, koji je potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku predstavila 28. lipnja 2016.,
- uzimajući u obzir dokument naslovljen „Provedbeni plan za sigurnost i obranu“, koji je potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica predstavila 14. studenoga 2016.,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 30. studenoga 2016. Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o Europskom obrambenom akcijskom planu (COM(2016)0950),
- uzimajući u obzir zajedničku izjavu predsjednika Europskog vijeća i Komisije te glavnog tajnika NATO-a od 8. srpnja 2016., zajednički skup prijedloga koji su 6. prosinca 2016. podržali Vijeće NATO-a i Vijeće EU-a te Izvješće o napretku u provedbi tih prijedloga doneseno 14. lipnja 2017.,
- uzimajući u obzir Deklaraciju iz Bratislave od 16. rujna 2016.,
- uzimajući u obzir novi obrambeni paket koji je Komisija predstavila 7. lipnja 2017. u priopćenju za medije naslovljenom „Europa koja brani: Komisija pokreće raspravu o uspostavljanju sigurnosne i obrambene unije“,
- uzimajući u obzir dokument za razmatranje o budućnosti europske obrane od 7. lipnja 2017.,
- uzimajući u obzir rezultate Eurobarometra 85.1 od lipnja 2016., prema kojima polovica ispitanih građana EU-a smatra da je djelovanje EU-a nedostavno, a dvije trećine ispitanih građana voljelo bi vidjeti veći angažman EU-a kroz predanost država članica pitanjima sigurnosne i obrambene politike,
- uzimajući u obzir koncept upravljanja kriznim situacijama koji je Vijeće odobrilo za novu civilnu misiju zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) u Iraku od 17. srpnja 2017. i Odluku Vijeća (ZVSP) 2017/1425 od 4. kolovoza 2017. o akciji Europske unije za stabilizaciju u malijskim regijama Moptiju i Segouu,
- uzimajući u obzir politiku EU-a o osposobljavanju za ZSOP koju je 3. travnja 2017. donijelo Vijeće za vanjske poslove,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća od 23. listopada 2017. o stajalištu koje u ime Europske unije treba zauzeti u okviru Zajedničkog odbora EGP-a u pogledu izmjene Protokola 31. uz Sporazum o EGP-u (pripremano djelovanje Unije za istraživanja u području obrane),
- uzimajući u obzir obavijest o stalnoj strukturiranoj suradnji (PESCO) od 13. studenoga 2017.,
- uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju Komisije i potpredsjednice / Visoke predstavnice od 10. studenog 2017. upućenu Europskom parlamentu i Vijeću o poboljšanju vojne mobilnosti u Europskoj uniji (JOIN(2017)0041),
- uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A8-0351/2017),

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0302.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

Strateško okruženje Unije

1. ističe da su međunarodni poredak temeljen na pravilima i vrijednosti koje zastupaju zapadne demokracije, kao i mir, blagostanje i slobode koje jamči taj poredak uspostavljen nakon Drugog svjetskog rata i koje odgovaraju temeljima na kojima je Europska unija izgrađena, suočeni s dosad neviđenim brojem konvencionalnih i hibridnih izazova s obzirom na to da socijalni, ekonomski, tehnološki i geopolitički trendovi upućuju na sve veću ugroženost svjetskog stanovništva šokovima i stresovima, kao što su međudržavni sukobi, prirodne katastrofe, ekstremne vremenske pojave, nestašice vode, raspad državnih struktura i kibernetički napadi, a koji iziskuju ujedinjen i koordiniran odgovor; podsjeća da europske građane najviše zabrinjava sigurnost; tvrdi da se vanjsko djelovanje Unije treba voditi vrijednostima i načelima utvrđenima u članku 21. UEU-a;

2. ističe da nijedna država članica ne može sama riješiti složene sigurnosne probleme s kojima smo danas suočeni te da EU treba uložiti više napora u konkretnu jaku suradnju u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike / zajedničke sigurnosne i obrambene politike i biti učinkovit akter na svjetskoj razini, što podrazumijeva jedinstveno stajalište i zajedničko djelovanje, kao i da treba usredotočiti svoja sredstva na strateške prioritete kako bi mogao odgovoriti na te unutarnje i vanjske izazove; smatra da se treba uhvatiti u koštac s temeljnim uzrocima nestabilnosti, odnosno sa siromaštvom, sve većim nejednakostima, lošim upravljanjem, raspadima državnih struktura i klimatskim promjenama;

3. žali zbog činjenice da transnacionalne terorističke i zločinačke organizacije jačaju i da ih ima sve više, što može biti potaknuto porazom ISIL-a/Daiša i bijegom njegovih boraca, dok se istovremeno u južnim regijama i na Bliskom istoku širi nestabilnost jer nestabilne države i države u raspadu, kao što je Libija, napuštaju velika područja bez uprave koja ugrožavaju vanjske sile; izražava svoju trajnu zabrinutost zbog transnacionalne dimenzije terorističke prijetnje u regiji Sahela; duboko žali zbog toga što su tekuće nuklearne aktivnosti Demokratske Narodne Republike Koreje i njezine aktivnosti povezane s balističkim projektilima dovele do povećanja napetosti u toj regiji i izvan nje te predstavljaju očitu prijetnju međunarodnom miru i sigurnosti;

4. ističe da se na istoku nastavlja ruski rat protiv Ukrajine, da nisu provedeni sporazumi iz Minska, bez kojih se taj sukob ne može riješiti, da je Krim i dalje nezakonito pripojen te da se i dalje provodi njegova militarizacija, kao i da se nameću sustavi onemogućavanja pristupa i uskraćivanja područja; vrlo je zabrinut zbog toga što prekomjerne ruske vježbe i vojne akcije koje se izvode bez međunarodnih promatrača, hibridne taktike, koje uključuju kibernetički terorizam, lažne vijesti i dezinformacijske kampanje te gospodarsko i energetska ucjenjivanje, destabiliziraju zemlje Istočnog partnerstva i zapadni Balkan, kao i zbog toga što su usmjerene na zapadne demokracije i povećavaju napetosti u njima; zabrinut je da će sigurnosno okruženje EU-a još godinama biti vrlo nestabilno; ponovno ističe stratešku važnost zapadnog Balkana za sigurnost i stabilnost EU-a te da je potrebno usmjeriti političko djelovanje EU-a na tu regiju i jačati ga, među ostalim jačanjem ovlasti misija u okviru naše zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP); čvrsto je uvjeren da je za prevladavanje ranjivosti EU-a potrebna veća integracija, kao i koordinacija;

5. žali zbog terorističke prijetnje koja se ubrzano širi unutar i izvan europskih granica; smatra da će nepotpun odgovor na vojnoj razini neizbježno dovesti do sve većih prijetnji unutarnjoj sigurnosti; hitno poziva na sklapanje europskog pakta o borbi protiv džihadista koji može učinkovito odgovoriti na te prijetnje;

6. smatra da terorizam danas predstavlja jedan od ključnih problema u pogledu sigurnosti građana EU-a, koji zahtijeva brzo, čvrsto i koordinirano rješavanje na unutarnjoj i vanjskoj razini kako bi se spriječili daljnji teroristički napadi i suzbili temeljni uzroci terorizma; posebno ističe potrebu za sprečavanjem radikalizacije, blokiranjem svih izvora financiranja terorističkih organizacija, rješavanjem problema terorističke propagande i onemogućavanjem uporabe interneta i društvenih medija u tu svrhu, među ostalim s pomoću usluge automatskog uklanjanja, i za poboljšanjem razmjene obavještajnih podataka između država članica, kao i s trećim zemljama, NATO-om i drugim relevantnim partnerskim organizacijama; smatra da ovlasti naših misija u okviru zajedničke vanjske i obrambene politike trebaju obuhvaćati borbu protiv terorizma kako bi se značajnije pridonijelo programima deradikalizacije, osobito u slučaju misije EULEX na Kosovu i operacije ALTHEA EUFOR-a u Bosni i Hercegovini, zemljama koje su suočene sa znatnim brojem boraca koji se vraćaju iz inozemstva;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

7. duboko je zabrinut zbog sve smrtonosnije terorističke prijetnje u pojasu Sahela, kao i njezina širenja na srednju Afriku, te zbog nesigurnosti na istoku (Sirija, Irak, Palestina); poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu da osigura da su za misije ZSOP-a zajamčene izvršne ovlasti te da intervenira na odlučujući i odlučan način;
8. smatra da je u trenutačnoj politici proširenja EU-a vjerodostojan proces pristupanja utemeljen na opsežnim i pravednim uvjetima i dalje važno sredstvo za promicanje sigurnosti jačanjem otpornosti zemalja u jugoistočnoj Europi;
9. smatra da će u zahtjevnom sigurnosnom okruženju, te u trenutku kada EU i NATO nastoje proširiti i produbiti suradnju, EU zbog Brexita izgubiti dio svojih vojnih sposobnosti te se možda više neće moći koristiti stručnim znanjem UK-a i obrnuto; napominje da Brexit daje novi zamah inicijativama koje su dugo bile blokirane te da bi mogao otvoriti vrata novim prijedlozima; naglašava važnost nastavka bliske suradnje u području obrane između EU-a i Ujedinjene Kraljevine nakon Brexita, među ostalim, u području razmjene obavještajnih podataka i području borbe protiv terorizma, ali ne ograničavajući se na njih; smatra da bi Ujedinjena Kraljevina, ako to zatraži, također trebala moći sudjelovati u misijama ZSOP-a u okviru nove obrambene suradnje između EU-a i UK-a;
10. pozdravlja obnovljenu predanost SAD-a europskoj sigurnosti; naglašava da je EU nepokolebljivo predan transatlantskoj zajednici, s kojom dijeli vrijednosti i interese; istovremeno je uvjeren da je potreban odgovoran i samopouzdan ZVSP te da u tom kontekstu EU mora postati suveren vanjskopolitički akter;

Institucijski okvir

11. čvrsto vjeruje da bi, kad god je to potrebno, EU trebao poduzeti odlučne korake kako bi odredio svoju budućnost s obzirom na to da se unutarnja i vanjska sigurnost sve više isprepliću, a to izravno utječe na sve europske građane; upozorava na to da bi nepostojanje zajedničkog pristupa moglo dovesti do neusklađenog i fragmentiranog djelovanja te da omogućuje višestruka udvostručivanja i neučinkovitost, što bi Uniju i njezine države članice učinilo ranjivima; stoga je mišljenja da bi EU trebao moći učinkovito djelovati s pomoću cijelog niza instrumenata u području unutarnje i vanjske sigurnosti, sve do razine iz članka 42. stavka 7. UEU-a; ističe da oblikovanje zajedničke obrambene politike Unije iz članka 42. stavka 2. UEU-a ima za cilj uspostavu zajedničke obrane i osiguravanje strateške autonomije Unije kako bi joj omogućila da promiče mir i sigurnost u Europi i u svijetu; naglašava praktične i financijske koristi daljnje integracije europskih obrambenih sposobnosti;
12. naglašava da EU, kako bi se mogao nositi s novim izazovima, treba primijeniti sve dostupne političke instrumente, u rasponu od mekih do tvrdih sila, te od kratkoročnih mjera do dugoročnih politika u području klasične vanjske politike kojom su obuhvaćeni bilateralni i multilateralni naponi u području diplomacije, razvojna suradnja, civilni i ekonomski instrumenti, hitna potpora, strategije sprečavanja kriza i strategije nakon sukoba, ali i održavanje i provođenje mira, također u skladu s civilnim i vojnim sredstvima opisanim u članku 43. stavku 1. UEU-a; smatra da bi se ZSOP trebao temeljiti na načelu da se europska sigurnost ne može zajamčiti oslanjanjem isključivo na vojne kapacitete; smatra da vanjsko djelovanje EU-a treba obuhvaćati procjenu učinka tog djelovanja na strateške interese EU-a kojima su u središtu ljudi, a koji obuhvaćaju unaprjeđenje ljudske sigurnosti i ljudskih prava, jačanje međunarodnog prava i promicanje održivog mira; naglašava da je potrebno da Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD) pojača svoje kapacitete za bolje predviđanje kriza i suočavanje sa sigurnosnim izazovima na mjestu njihova nastanka; naglašava potrebu za usklađenijim i bolje koordiniranim međudjelovanjem vojnih, civilnih, razvojnih i humanitarnih dionika;
13. pozdravlja vidljiv napredak u oblikovanju čvršćeg stava u pogledu europske obrane otkako je u lipnju 2016. usvojena Globalna strategija za vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije; posebno pozdravlja pokretanje europskog obrambenog fonda, predloženo pojačanje pripremnog djelovanja za istraživanja u području obrane te zakonodavni prijedlog za uspostavu Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane; poziva države članice da povećaju svoje buduće financijske doprinose proračunu EU-a kako bi se pokrili svi dodatni troškovi EU-a nastali u vezi s europskim obrambenim fondom;
14. pozdravlja priključenje EFTA-e pripremnom djelovanju za istraživanja u području obrane te posebice pozdravlja norveški doprinos u iznosu od 585 000 EUR za 2017.; izražava želju da Norveška može nastaviti sudjelovati u programima koje financira Unija, a koji utječu na obranu ili pripadaju području obrane;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

15. poziva Komisiju i potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu da u svim fazama smjesta i u cijelosti obavještavaju Parlament o svakom sklapanju ili izmjeni međunarodnih sporazuma koji utječu na obranu ili pripadaju području obrane; smatra da svaki financijski doprinos trećih zemalja ima važan proračunski utjecaj na Uniju jer bi treće zemlje mogle utjecati na financijske interese Unije na način koji uvelike nadilazi veličinu njihova doprinosa – uskraćivanjem potrebnih izvoznih dozvola; ističe da u slučajevima kada treće strane doprinose programima koje financira Unije i koji utječu na obranu ili pripadaju području obrane, Parlament očekuje od Komisije i potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice da ocijene utjecaj takvog sudjelovanja u pogledu strateških politika i interesa Unije prije podnošenja prijedloga te da obavijeste Parlament o toj ocjeni;

16. ističe činjenice da se Komisija i sve veći broj država članica obvezuju na pokretanje Europske obrambene unije i da za to postoji jaka potpora među europskim građanima; naglašava da je to u skladu sa zahtjevom građana EU i Parlamenta, izraženom ponajprije preko brojnih poziva navedenih u njegovim prethodnim rezolucijama; ističe veću učinkovitost te uklanjanje udvostručivanja i smanjenje troškova koji će proizaći iz jače integracije europske obrane; naglašava, međutim, da je za pokretanje stvarne Europske obrambene unije potrebna kontinuirana politička volja i odlučnost; potiče države članice da se obvežu na zajedničku i autonomnu europsku obranu te da nastoje osigurati da njihovi nacionalni proračuni za obranu dosegnu najmanje 2 % BDP-a unutar jednog desetljeća;

17. uvjeren je da je znatno jačanje učinkovitosti u vezi sa svim aspektima postupka koji stvara vojne kapacitete jedini način da se poveća sposobnost Unije da izvršava svoje vojne zadaće; podsjeća na to da, u usporedbi sa SAD-om, države EU-28 troše 40 % na obranu, ali uspijevaju postići samo 15 % sposobnosti koje SAD postiže tim postupkom, što upućuje na vrlo ozbiljan problem u pogledu učinkovitosti;

18. poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu i Komisiju da postupe u skladu s pozivom Parlamenta da se izradi bijela knjiga EU-a o sigurnosti i obrani u kontekstu pripreme sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira (VFO), kao što je Parlament zatražio u rezolucijama od 22. studenoga 2016., 23. studenoga 2016. i 16. ožujka 2017.; smatra da su izgradnja Europske obrambene unije, povezivanje njezine strateške orijentacije s doprinosima EU-a razvoju sposobnosti i oblikovanje europskog institucijskog okvira za obranu elementi koji se trebaju temeljiti na međuinstitucijskom sporazumu; naglašava da je sveobuhvatnim i vjerodostojnim trudom svih dionika moguće povećati opseg i učinkovitost potrošnje u području obrane; poziva na definiranje jake uloge neutralnih država, kao što su Austrija i Švedska, u tom procesu, ne dovodeći u pitanje neutralnost pojedinih država članica;

19. naglašava da, osim opisa strateškog okruženja i strateških ambicija, bijelom knjigom o sigurnosti i obrani EU-a za sljedeći VFO treba utvrditi tražene i dostupne sposobnosti, kao i sve nedostatke u pogledu sposobnosti u obliku Plana razvoja sposobnosti EU-a (CDP), te je u nju potrebno dodati opsežan opis predviđenih mjera država članica i Unije u okviru VFO-a i dugoročno;

20. pozdravlja nedavno iskazanu političku volju da se ZSOP učini učinkovitijim; podupire svaki pokušaj ostvarivanja punog potencijala Ugovora iz Lisabona omogućavanjem uspješne suradnje između država članica te pokušaje stavljanja na raspolaganje operativno bitnih sposobnosti za ostvarenje zadaća iz članka 43. stavka 1. UEU-a sljedećim aktivnostima:

- (a) hitnom uspostavom novoosnovanog fonda, kao što je predviđeno u Ugovoru, kako bi se omogućio brz razvoj operacija;
- (b) uspostavom stalne strukturirane suradnje (PESCO) u pogledu vojnih aspekata koji su nužni za provedbu zadaća ZSOP-a, kao što su stalno udružene vojne jedinice;
- (c) reformom međuvladina zajedničkog mehanizma financiranja Athena kako bi se omogućila solidarnost između država članica koje operacijama ZSOP-a mogu pridonijeti samo financijski i onih koje mogu pridonijeti postrojbama;
- (d) postizanjem da udruživanje i dijeljenje sposobnosti postane pravilo, a ne iznimka, i djelovanjem u cilju provedbe većine od 300 prijedloga koje je 2011. predstavilo 28 načelnika glavnih stožera;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

- (e) udruživanjem nacionalnih resursa u pogledu istraživanja, razvoja, nabave, održavanja i osposobljavanja;
- (f) koordiniranjem nacionalnog planiranja obrane (Koordinirano godišnje preispitivanje u području obrane, CARD) kao što se trenutačno planira;
- (g) okretanjem zajedničkih pravila za vojnu certifikaciju i zajedničke politike o sigurnosti nabave;
- (h) provedbom, s Komisijine strane, pravila unutarnjeg tržišta u skladu s Direktivom o nabavi u području obrane iz 2009. u pogledu nacionalnih projekata nabave u području obrane;

21. pozdravlja namjeru Komisije da u okviru sljedećeg VFO-a predloži poseban program za istraživanja u području obrane s namjenskim proračunom i vlastitim pravilima; naglašava da bi za taj program države članice trebale staviti na raspolaganje dodatna sredstva, bez ometanja postojećih okvirnih programa za financiranje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija, kao što je Parlament zatražio u svojoj Rezoluciji od 5. srpnja 2017.; ponovno poziva Komisiju da omogući sudjelovanje Unije u programima istraživanja i razvoja koje provode države članice ili u suradnji s industrijom kada je to prikladno, kao što je navedeno u člancima 185. i 187. UFEU-a;

22. pozdravlja prijedlog Komisije za uspostavu Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane; ističe da bi svaka mjera Unije u pogledu potpore, koordinacije ili dopune djelovanja država članica u području obrane trebala biti usmjerena na doprinos postupnom oblikovanju zajedničke obrambene politike, kao što je, među ostalim, navedeno u članku 2. stavku 4. UFEU-a, a time i na obuhvaćanje zajedničkog razvoja, standardizacije, certifikacije i održavanja, što će dovesti do programa suradnje i većeg stupnja interoperabilnosti; poziva Komisiju na promicanje novog Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane u što većoj mjeri, a osobito na poticanje malih i srednjih poduzeća da sudjeluju u zajedničkim prekograničnim projektima;

23. smatra da je izvoz oružja, streljiva te robe i usluga povezanih s obranom iz država članica sastavni dio vanjske, sigurnosne i obrambene politike EU-a;

24. potiče Vijeće da poduzme konkretne korake prema usklađivanju i standardizaciji europskih oružanih snaga, u skladu s člankom 42. stavkom 2. UFEU-a, kako bi se olakšala suradnja osoblja oružanih snaga pod okriljem nove Europske obrambene unije kao korak prema postupnom oblikovanju zajedničke obrambene politike EU-a;

25. ističe da bi primjena svih mogućnosti predviđenih u Ugovoru poboljšala konkurentnost i funkcioniranje obrambene industrije unutar jedinstvenog tržišta dodatnim poticanjem obrambene suradnje s pomoću pozitivnih poticaja, usmjeravajući se na projekte koje države članice ne mogu provoditi, smanjujući nepotrebno udvostručivanje te promičući učinkovitiju uporabu javnog novca; smatra da rezultati takvih strateških programa suradnje imaju velik potencijal postati tehnologije dvojne namjene i kao takvi pružiti posebnu dodanu vrijednost državama članicama; ističe važnost razvoja europskih sposobnosti i integriranog obrambenog tržišta;

26. poziva na uspostavu preciznih i obvezujućih smjernica kojima će se pružiti dobro razrađen okvir za buduće pokretanje i provedbu članka 42. stavka 7. UFEU-a;

27. poziva Komisiju, Vijeće i potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu da se zajedno s Parlamentom angažiraju u međuinstitucijskom dijalogu o postupnom oblikovanju zajedničke obrambene politike; naglašava da bi se u okviru sljedećeg VFO-a trebao uspostaviti potpuno formiran proračun EU-a za obranu za sve unutarnje aspekte ZSOP-a te da bi se strategija za njegovu provedbu trebala razviti u okviru Ugovora iz Lisabona; ističe potrebu za revizijom mehanizma Athena kako bi se proširio raspon operacija koje se smatraju zajedničkim troškom i potaknulo sudjelovanje u misijama i operacijama ZSOP-a;

28. ističe da će se taj novi proračun za obranu morati financirati novim sredstvima u okviru sljedećeg VFO-a;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

29. smatra da bi donošenje odluka o pitanjima ZSOP-a moglo biti demokratičnije i transparentnije; stoga poziva Parlament da pretvori svoj Pododbor za sigurnost i obranu (SEDE) u punopravni parlamentarni odbor, čime bi mu omogućio veće ovlasti u pogledu nadzora nad zajedničkom sigurnosnom i obrambenom politikom i odgovornosti u vezi s njom, kao i istaknutu ulogu u njezinoj provedbi, posebice preko nadzora nad pravnim aktima povezanima sa sigurnošću i obranom;

30. žali zbog nedostatka suradnje i razmjene informacija između sigurnosnih i obavještajnih službi u Europi; smatra da bi veća suradnja između obavještajnih službi mogla pomoći u borbi protiv terorizma; u tom pogledu poziva na uspostavu cjelovitog europskog obavještajnog sustava;

Stalna strukturirana suradnja

31. pozdravlja obavijest o stalnoj strukturiranoj suradnji (PESCO) i njezinu predviđenu aktivaciju na temelju spremnosti država članica da preuzmu obvezujuće obveze u okviru ZSOP-a, provodeći time ambiciozan i uključiv PESCO i poziva Vijeće da je brzo uspostavi; ističe da željena uključivost u pogledu sudjelovanja ne smije ugroziti ni potpunu predanost ZSOP-u ni visoku razinu ambicije među sudjelujućim državama članicama; ističe potrebu za uspostavom jasnog skupa kriterija za sudjelovanje, ostavljajući drugim državama članicama mogućnost kasnijeg pridruživanja; smatra da bi aktivnosti u okviru PESCO-a uvijek trebale biti u skladu sa ZSOP-om;

32. ističe da bi se PESCO trebao razviti u okviru EU-a i da bi trebao uživati efektivnu potporu Unije, u potpunosti poštujući nadležnosti država članica u području obrane; ponovno poziva na to da se PESCO-u dodijele odgovarajuća sredstva iz proračuna Unije; smatra da bi sudjelovanje u svim agencijama i tijelima Unije u okviru ZSOP-a, uključujući Europsku akademiju za sigurnost i obranu, trebalo postati uvjet u okviru PESCO-a; ponovno poziva na to da se sustav borbenih skupina EU-a smatra zajedničkim troškom u okviru revidiranog mehanizma Athena;

33. naglašava da je potrebno pojednostavniti administrativne postupke koji nepotrebno usporavaju formiranje snaga za misije ZSOP-a i prekogranično kretanje snaga za brz odgovor unutar EU-a; poziva države članice da na razini EU-a uspostave sustav za koordinaciju brzog kretanja osoblja, opreme i materijala obrambenih snaga u svrhe ZSOP-a ako dođe do pozivanja na klauzulu o solidarnosti i kada postoji obveza svih država članica u pogledu pružanja pomoći i potpore svim raspoloživim sredstvima, u skladu s člankom 51. Povelje UN-a; u tom pogledu pozdravlja zajedničku komunikaciju o poboljšanju vojne mobilnosti; poziva Komisiju da Parlamentu i državama članicama do ožujka 2018. predstavi temeljit akcijski plan koji je u potpunosti u skladu s trajnim naporima u okviru NATO-a;

34. zahtijeva uspostavu punopravnog civilno-vojnog strateškog stožera EU-a u okviru PESCO-a, koji će biti sastavljen od postojeće Službe za vojno planiranje i provođenje (MPCC), Službe za planiranje i vođenje civilnih operacija (CPCC) i Uprave za upravljanje krizama i planiranje (UUKP) i koji će omogućiti platformu za integriranu operativnu potporu u cijelom ciklusu planiranja, od početne političke ideje do razrade detaljnih planova;

35. potiče države članice koje sudjeluju u PESCO-u da uspostave stalne „europske integrirane snage” koje će se sastojati od postrojbi njihovih nacionalnih vojski i biti dostupne Uniji radi provedbe ZSOP-a kako je predviđeno u članku 42. stavku 3. UEU-a;

36. smatra da zajednička politika kiberobrane treba biti jedna od prvih sastavnica Europske obrambene unije; potiče potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu da izradi prijedloge za uspostavu odjela EU-a za kiberobranu u okviru PESCO-a;

Glavna uprava za obranu

37. poziva na to da se, u bliskoj suradnji s potpredsjednicom Komisije / Visokom predstavnicom, ispita mogućnost uspostave glavne uprave za obranu unutar Komisije (GU za obranu), koja bi upravljala djelovanjima Unije u pogledu potpore, koordinacije ili dopune djelovanja država članica usmjerenih na postupno oblikovanje zajedničke obrambene politike, kao što je predviđeno člankom 2. UFEU-a;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

38. smatra da bi predložena glavna uprava za obranu trebala biti odgovorna za jamčenje otvorenih granica za slobodno kretanje postrojbi i opreme, što je nužan preduvjet za osiguranje razine strateške autonomije, interoperabilnosti, sigurnosti opskrbe, standardizacije i vojnog certificiranja, potrebnih za: doprinose EU-a programima u okviru ZSOP-a i PESCO-a, istraživanja u području obrane financirana sredstvima EU-a, stratešku autonomiju EU-a, konkurentnost europske obrambene industrije, uključujući mala i srednja poduzeća i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije koja čine europski obrambeni lanac opskrbe te međuinstitucijske sporazume u području obrane, uključujući bijelu knjigu EU-a o sigurnosti i obrani; naglašava da predložena glavna uprava za obranu treba pridonositi boljoj koordinaciji zadaća između raznih dionika kako bi se postigla veća usklađenost i dosljednost politika;

39. ističe da bi predložena glavna uprava za obranu trebala djelovati u suradnji s Europskom obrambenom agencijom; smatra da bi Europska obrambena agencija trebala biti provedbena agencija za djelovanja Unije u okviru europske politike kapaciteta i naoružanja, kada je to predviđeno Ugovorom iz Lisabona; ponovno poziva Vijeće da zajamči financiranje administrativnih i operativnih rashoda Europske obrambene agencije iz proračuna Unije; napominje da bi sve veći broj uloga i odgovornosti Europske obrambene agencije trebao biti popraćen povećanjem njezina proračuna, istovremeno naglašavajući da moguće osnivanje glavne uprave za obranu i novi napor da se ZSOP učini djelotvornijim ne bi smjeli dovesti do preusmjerenja resursa za rast administrativnih struktura i udvostručenje struktura;

Koordinirana strateška i godišnja preispitivanja u području obrane

40. pozdravlja strateški pregled Plana razvoja sposobnosti EU-a (CDP), koji bi trebao biti dovršen u proljeće 2018.; naglašava da će CDP služiti za poticanje suradnje između država članica u naporima za rješavanje propusta u pogledu sposobnosti u kontekstu Europske obrambene agencije;

41. pozdravlja uspostavu procesa Koordiniranog godišnjeg preispitivanja u području obrane (CARD); smatra da bi CARD trebao djelotvorno pridonositi standardizaciji i usklađivanju ulaganja i sposobnosti nacionalnih oružanih snaga, osiguravajući stratešku i operativnu autonomiju i dosljednost Unije i omogućavajući državama članicama da zajedno učinkovitije ulažu u obranu; pozdravlja prijedlog za pokretanje probnog rada u 2017.;

42. potiče države članice da istraže mogućnost zajedničke nabave obrambenih resursa;

43. ističe da bi se CARD trebao temeljiti na bijeloj knjizi EU-a o sigurnosti i obrani i CDP-u te da bi trebao obuhvatiti cijeli spektar sposobnosti povezanih sa ZSOP-om, osobito sposobnosti država članica koje sudjeluju u PESCO-u; smatra da bi CARD trebao izraditi niz konkretnih prijedloga kojima bi se riješili propusti i utvrdila područja u kojima bi djelovanje Unije bilo prikladno, a koji bi se trebao uzeti u obzir u planiranju proračuna EU-a za sljedeću godinu; ističe potrebu da Komisija i Europska obrambena agencija surađuju u pripremi godišnjih programa rada u okvirima sposobnosti i istraživanja predloženog europskog obrambenog fonda; ističe da Europska obrambena agencija treba imati istaknutu ulogu ne samo u osmišljavanju programa nego i u upravljanju projektima koji se financiraju iz okvira sposobnosti;

44. naglašava potrebu za dobrom koordinacijom svih aktivnosti povezanih sa ZSOP-om, osobito CARD-a, PESCO-a i europskog obrambenog fonda;

45. smatra da bi Komisija trebala iskoristiti rezultate CARD-a i inicirati međuinstitucijski sporazum kojim se uspostavlja opseg i financiranje naknadnih djelovanja Unije; smatra da bi Vijeće i Komisija, na temelju međuinstitucijskog sporazuma, trebali donijeti potrebne odluke u okviru svojih nadležnosti kako bi odobrili takva djelovanja; poziva na to da se u okviru međuparlamentarne suradnje u području obrane preispita CARD te da se nakon toga redovito razvijaju obrambene sposobnosti;

Misije i operacije u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike

46. zahvaljuje više od šest tisuća žena i muškaraca koji su dobro i odano služili u civilnim i vojnim misijama Unije na tri kontinenta; cijeni te misije kao zajednički europski doprinos miru i stabilnosti u svijetu; međutim, žali zbog toga što učinkovitost tih misija i dalje mogu ugroziti strukturni nedostaci, nejednaki doprinosi država članica i neprikladnost operativnog okruženja, a posebice ne odobrava ograničenja ovlasti misija ZSOP-a; u tom kontekstu naglašava potrebu za stvarnom djelotvornošću koja se može postići samo pružanjem odgovarajuće vojne opreme te snažno potiče Vijeće

Srijeda, 13. prosinca 2017.

i potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu da u tu svrhu iskoristi mogućnosti predviđene člankom 41. stavkom 2. UEU-a; pozdravlja povećanje potrošnje država članica na obranu kao potporu pripadnicima naše vojne službe; smatra da taj trend treba održati, ojačati i koordinirati na razini EU-a; poziva na donošenje učinkovitih mjera za procjenu stečenog znanja i iskustva na razini ljudskih resursa u okviru misija ZSOP-a te njihovo uključivanje u buduće misije ZSOP-a;

47. pozdravlja predstavljanje prvog godišnjeg izvješća potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice o ZSOP-u; smatra, međutim, da to izvješće ne bi trebalo biti isključivo kvantitativne prirode, opisujući postignuća statističkim podacima i detaljnim informacijama, već da se u njemu također treba usredotočiti na buduće ocjenjivanje političkog učinka aktivnosti u okviru ZSOP-a na poboljšanje sigurnosti naših građana;

48. poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu, Komisiju i države članice da misije i operacije ZSOP-a više usmjere prema prioritetima Globalne strategije EU-a, kao i prema stvarnoj situaciji na lokalnoj i regionalnoj razini;

49. smatra da je potrebno dodatno doprinijeti upravljanju kriznim situacijama i njihovu sprečavanju, a konkretno pružiti pomoć za obnovu i stabilizaciju Iraka; pozdravlja nedavnu odluku Vijeća da pokrene novu civilnu misiju ZSOP-a za potporu reformi sigurnosnog sektora u Iraku te očekuje da će EU preuzeti međunarodno vodstvo u tom području, među ostalim u borbi protiv terorizma i civilnoj obnovi; poziva EU da ovaj put osigura bolju suradnju između država članica koje sudjeluju, kao i s regionalnim i lokalnim dionicima;

50. pozdravlja aktivnosti u okviru operacije EU NAVFOR MED i traži od potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice i država članica da povećaju potporu lokalnim sigurnosnim dionicima na južnoj obali Sredozemlja;

51. očekuje od potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice i Vijeća da će se misija EUBAM Libya ponovno pokrenuti u trenutku obnove ovlasti kojom će se obuhvatiti lokalni sigurnosni dionici na južnoj granici Libije; poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu i države članice da predlože nove zamisli o tome kako riješiti sigurnosna pitanja u zoni Sahela povezujući je s misijom EUBAM Libya u okviru njezina sveobuhvatnog i integriranog pristupa te podržavajući njemačko-francusku inicijativu; pozdravlja odluku Vijeća od 4. kolovoza 2017. o akciji Europske unije za stabilizaciju Malija u regijama Moptiju i Segouu; u tom pogledu poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu da obavijesti Parlament o tome kakvo je međudjelovanje te mjere s misijama i operacijama ZSOP-a u toj regiji;

52. pozdravlja uspjeh operacije EUFOR ALTHEA u Bosni i Hercegovini u postizanju krajnjeg vojnog ishoda; međutim, zabrinut je da krajnji politički ishod još nije postignut;

53. pozdravlja nedavnu uspostavu jezgre za stalno operativno zapovjedništvo EU-a (služba za vojno planiranje i provođenje (MPCC)), kao što je Parlament zatražio u svojoj Rezoluciji od 12. rujna 2013., s obzirom na to da je ona preduvjet za učinkovito planiranje, upravljanje i nadziranje zajedničkih operacija; poziva države članice da za tu službu osiguraju odgovarajući broj zaposlenika kako bi mogla u potpunosti funkcionirati i da joj povjere zadatak planiranja i upravljanja izvršnim vojnim operacijama ZSOP-a, kao što je operacija EUFOR ALTHEA;

54. smatra da se zbog najave povlačenja UK-a iz Unije treba preispitati opcija upravljanja operacijom EU NAVFOR u Somaliji / operacijom Atalanta; ističe uspjeh te operacije, zahvaljujući kojoj od 2014. pirati nisu pristupili nijednom brodu; pozdravlja produljenje te operacije do 2018.;

55. napominje da je u civilnim misijama ZSOP-a popunjeno samo 75 % radnih mjesta; u tom pogledu žali što se propisi EU-a o osoblju, kojima bi se pružili bolji uvjeti i zaštita osoblju misije, ne primjenjuju na osoblje zaposleno u okviru misija iako se one financiraju iz proračuna Unije; uvjeren je da to smanjuje djelotvornost misija; potiče države članice da se pobrinu za brzo popunjavanje svih praznih radnih mjesta u svim misijama;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

56. pozdravlja donošenje politike EU-a o osposobljavanju za ZSOP i važnu ulogu Europske akademije za sigurnost i obranu (ESDC) kao središnje institucije za osposobljavanje integrirane u strukture ZSOP-a; poziva države članice da osiguraju odgovarajuće financijske, ljudske i infrastrukturne resurse za Europsku akademiju za sigurnost i obranu;

57. žali zbog toga što države članice ne uspijevaju brzo rasporediti osoblje koje je potrebno za pripremnu fazu i fazu uspostave civilnih misija ZSOP-a; u tom kontekstu pozdravlja prijedlog koji su zajedno razvili ESVD i službe Komisije u pogledu višeslojnog pristupa za brže raspoređivanje civilnih misija ZSOP-a;

58. potiče daljnje napore da se ubrza realizacija financiranja civilnih i civilno-vojnih misija te da se pojednostavni postupak donošenja i provedbe odluka; u tom kontekstu smatra da bi Komisija delegiranim aktima u skladu s člankom 210. Financijske uredbe trebala uvesti posebna pravila javne nabave za mjere upravljanja krizom u sklopu ZSOP-a kako bi se omogućilo brzo i fleksibilno provođenje operacija;

59. pozdravlja uspostavu platforme za potporu misijama (MSP) u 2016.; žali zbog ograničene veličine i opsega MSP-a te ponavlja svoj poziv na daljnji napredak prema uspostavi centra zajedničkih službi, koji bi omogućio dodatno povećanje učinkovitosti pružanjem centralizirane koordinacijske točke za sve usluge potpore misijama;

60. potiče ESVD i Vijeće da pojačaju trenutačne napore kojima bi se poboljšala kibersigurnost, osobito za misije ZSOP-a, među ostalim poduzimanjem mjera na razini EU-a i država članica kako bi se ublažile prijetnje za ZSOP, na primjer, izgradnjom otpornosti s pomoću obrazovanja, osposobljavanja i vježbi te pojednostavljenjem obrazovanja u području kiberobrane EU-a i okruženja u kojemu se provodi osposobljavanje;

61. smatra da su EU i njegove države članice suočeni s dosad neviđenom prijetnjom u obliku kibernapada koje sponzoriraju države, kao i u obliku kiberkriminala i terorizma; smatra da su kibernapadi sami po sebi prijetnja koja zahtijeva odgovor na razini EU-a; potiče države članice da si međusobno pružaju pomoć u slučaju kibernapada usmjerenog na jednu od njih;

62. poziva države članice da progresivnim povećanjem zajedničkih sredstava u smjeru potpuno zajedničkih sredstava u cijelosti podijele opterećenje u vojnim misijama ZSOP-a, čime bi se veći broj država članica potaknuo na doprinos sposobnostima i snagama ili samo sredstvima te čime bi im se to omogućilo; ističe važnost revizije mehanizma Athena u tom pogledu i pokrivanja svih troškova povezanih s financiranjem vojnih operacija ZSOP-a;

63. potiče Vijeće da djeluje u skladu s člankom 41. stavkom 3. UEU-a i da bez odgađanja donese odluku o osnivanju početnog fonda za hitno financiranje početnih faza vojnih operacija za zadaće iz članka 42. stavka 1. i članka 43. UEU-a; potiče Vijeće da riješi trenutačne probleme s financiranjem hibridnih misija; poziva na veću fleksibilnost u financijskim pravilima EU-a kako bi se pružila potpora njegovoj sposobnosti da odgovori na krize i za provedbu postojećih odredbi Ugovora iz Lisabona;

Suradnja EU-a i NATO-a

64. smatra da je u trenutačnom kontekstu strateško partnerstvo između EU-a i NATO-a ključno za rješavanje sigurnosnih izazova s kojima su suočeni Europa i njezino susjedstvo; smatra da bi se zajedničkom izjavom EU-a i NATO-a te naknadnim provedbenim mjerama mogli unaprijediti suradnja i nadopunjavanje te da bi se time mogao označiti početak nove, konkretne faze strateškog partnerstva; pozdravlja zajednički skup 42 prijedloga, od kojih se čak s njih deset nastoji povećati otpornost na hibridne prijetnje, a usmjereni su na jačanje i suradnje i koordinacije između tih dviju organizacija; napominje da će se taj rad nastaviti u duhu potpune otvorenosti i transparentnosti te uz potpuno poštovanje samostalnog odlučivanja i postupaka objiju organizacija i da će se temeljiti na načelima uključivosti i uzajamnosti, ne dovodeći u pitanje posebnu prirodu sigurnosne i obrambene politike bilo koje države članice; pozdravlja suradnju u borbi protiv kiberprijetnji, razvoju strateške komunikacije i koordinaciji pomorskih aktivnosti i zajedničkih vježbi te ističe izvrsnu suradnju i nadopunjavanje u pogledu operacije Sophia, koju je pokrenuo EU, i operacije „Morski čuvar”, koju je pokrenuo NATO; također pozdravlja objavu prvog zajedničkog izvješća o provedbi tih dviju organizacija u lipnju 2017. i napredak postignut u provedbi zajedničkog skupa prijedloga te poziva na kontinuirani napredak; naglašava da je EU potpuno predan transatlantskoj zajednici, s kojom dijeli vrijednosti i interese;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

65. napominje da pojedinačno jačanje EU-a i NATO-a znači i njihovo uzajamno jačanje; smatra da države članice moraju povećati napore u djelovanju unutar Europske obrambene unije i kao autonomni regionalni pružatelji sigurnosti, a po potrebi i u dopunskoj ulozi unutar NATO-a; napominje da, kao što je utvrđeno u Globalnoj strategiji EU-a, EU mora pridonijeti: (a) odgovoru na vanjske sukobe i krize (b) izgradnji sposobnosti partnera i (c) zaštiti Unije i njezinih građana; pozdravlja skup inicijativa pokrenutih za provedbu Globalne strategije u području sigurnosti i obrane, za razvoj snažnijih odnosa između EU-a i NATO-a te za omogućavanje državama članicama EU-a da sudjeluju u istraživanjima u području obrane i zajedno razvijaju obrambene sposobnosti; mišljenja je da će sigurnost i zaštita Europe sve više ovisiti o objema organizacijama, koje djeluju u okviru njihovih nadležnosti; poziva na ulaganje napora u poboljšanje suradnje u suzbijanju hibridnih prijetnji, uključujući u okviru Europskog centra izvrsnosti za suzbijanje hibridnih prijetnji, te razmjenu informacija i obavještajnih podataka;

66. naglašava važnost suradnje i integracije u području kibersigurnosti ne samo između država članica EU-a, ključnih partnera i NATO-a nego i između raznih dionika u društvu;

Partnerstva u okviru ZSOP-a

67. ističe da partnerstva i suradnja sa zemljama koje dijele vrijednosti EU-a pridonose učinkovitosti i učinku ZSOP-a; pozdravlja u tom pogledu doprinose Albanije, Australije, Crne Gore, Čilea, Gruzije, Kanade, Kolumbije, bivše jugoslavenske republike Makedonije, Moldove, Novog Zelanda, Norveške, Sjedinjenih Američkih Država, Srbije, Švicarske, Turske i Ukrajine;

68. pozdravlja potpisivanje Sporazuma o nabavi i uzajamnim uslugama između EU-a i SAD-a od 7. prosinca 2016.; poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu da obavijesti Parlament o tome kako je taj sporazum poboljšao uvjete rada i zaštitu osoblja zaposlenog u okviru misija ZSOP-a;

69. poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu i države članice da u veleposlanstvima EU-a uspostave vojne atašee EU-a pridonoseći time provedbi strateških ciljeva Unije;

70. pozdravlja prijedlog Komisije za reviziju Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru (IcSP) kako bi poduprla aktivnosti koje se provode u okviru inicijative izgradnje kapaciteta kao potpore sigurnosti i razvoju (CBSD), što će EU-u omogućiti financiranje izgradnje kapaciteta i otpornosti te potpomaganje jačanja sposobnosti partnerskih zemalja; potiče ESVD i Komisiju da bez odgađanja provedu inicijativu CBSD, poboljšaju učinkovitost i održivost misija ZSOP-a te osiguraju fleksibilniji i integriraniji pristup EU-a koji iskorištava civilno-vojne sinergije;

o

o o

71. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Europskom vijeću, Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, glavnom tajniku NATO-a, agencijama EU-a u područjima svemira, sigurnosti i obrane te vladama i nacionalnim parlamentima država članica.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0493

Godišnje izvješće o provedbi zajedničke vanjske i sigurnosne politike**Rezolucija Europskog parlamenta od 13. prosinca 2017. o godišnjem izvješću o provedbi zajedničke vanjske i sigurnosne politike (2017/2121(INI))**

(2018/C 369/06)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir godišnje izvješće Vijeća Europskom parlamentu o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici,
- uzimajući u obzir članke 21. i 36. Ugovora o Europskoj uniji,
- uzimajući u obzir Povelju Ujedinjenih naroda,
- uzimajući u obzir Međuinstitucionalni sporazum od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju,
- uzimajući u obzir izjavu potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o političkoj odgovornosti,
- uzimajući u obzir komunikaciju Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) iz 2016. o globalnoj strategiji Europske unije za vanjsku i sigurnosnu politiku i zajedničku komunikaciju Komisije i ESVD-a naslovljenu „Strateški pristup otpornosti u vanjskom djelovanju EU-a” iz 2017.,
- uzimajući u obzir ključna načela sadržana u globalnoj strategiji Europske unije za vanjsku i sigurnosnu politiku, posebice ona koja se odnose na suverenitet i teritorijalni integritet država i nepovredivost granica, koja jednako poštuju sve države sudionice,
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 12. prosinca 2011. naslovljenu „Ljudska prava i demokracija u središtu vanjskog djelovanja EU-a – prema djelotvornijem pristupu” (COM(2011)0886),
- uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove i mišljenje Odbora za proračune (A8-0350/2017),

Uvod

1. uvjeren je da izazove s kojima se danas suočavamo nijedna država članica ne može rješavati sama; ističe da je zajedničko djelovanje EU-a najučinkovitiji način da se zaštite europski interesi i obrane njezine vrijednosti, da se u ostatku svijeta djeluje kao jedinstven i utjecajan globalni akter te da se zaštite njezini građani i države članice od sve većih prijetnji njihovoj sigurnosti, među ostalim i u globalnoj digitalnoj sferi; zabrinut je zbog sigurnosne strukture EU-a koja se, krhka i fragmentirana, svakodnevno suočava sa starim i novim izazovima i u kojoj je „hibridni mir” postao nezadovoljavajuća realnost; apelira na države članice da poduzmu korake kako bi djelovali u skladu sa željama europskih građana koji su u više navrata naglasili da je vanjska i sigurnosna politika EU-a koja se temelji na temeljnim vrijednostima i ljudskim pravima među najvažnijim i najnužnijim politikama EU-a; smatra da je krajnje vrijeme da države članice provedu alate, instrumente i politike zajedničke vanjske i sigurnosne politike kako bi se omogućilo da EU pruži odgovor na vanjske sukobe i krize, izgradili kapaciteti partnera i zaštitila Europska unija;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

2. podsjeća na to da se EU obvezao na razvijanje zajedničke vanjske i sigurnosne politike nadahnute načelima demokracije, vladavine prava, univerzalnosti i nedjeljivosti ljudskih prava i temeljnih sloboda te poštovanjem Povelje Ujedinjenih naroda i međunarodnog prava; smatra da EU i države članice, ako žele ispuniti tu obvezu i pridonijeti promicanju ljudskih prava i demokracije u svijetu, moraju istupati usuglašeno i pobrinuti se da njihova poruka ima odjeka;
3. smatra da EU, kako bi mogao uspjeti u rješavanju izazova s kojima se suočava, posebno kada je riječ o sigurnosnim prijetnjama, treba biti djelotvoran i vjerodostojan globalni akter čije se djelovanje temelji na vrijednostima i koji je sposoban djelovati i stupiti u učinkovit dijalog s drugim globalnim akterima, što podrazumijeva jedinstveno stajalište i zajedničko djelovanje na razini EU-a te usmjeravanje resursa na strateške prioritete;
4. podsjeća da je nužno da vanjske politike Unije budu usuglašene međusobno, ali i s drugim politikama koje imaju vanjsku dimenziju, te da budu usmjerene prema ispunjavanju ciljeva utvrđenih u članku 21. Ugovora o Europskoj uniji;
5. smatra da su važni koraci Europske unije za ispunjenje očekivanja njezinih građana:
  - koordinacija procjene znatnih prijetnji i izazova u EU-u i zajednički pristup njihovom rješavanju, vodeći posebno računa o sprječavanju radikalizacije koja dovodi do novačenja u terorističke skupine,
  - konsolidacija i produbljenje europskog projekta i njegovog vanjskog djelovanja, među ostalim jačanjem suradnje i kapaciteta EU-a u području zajedničke vanjske i sigurnosne politike, uključujući i informacijsko ratovanje,
  - suradnja među državama članicama te s partnerima i međunarodnim organizacijama i institucijama, pod jasno utvrđenim i pažljivo odabranim uvjetima, u cilju jačanja globalnog političkog i gospodarskog poretka koji se temelji na pravilima, što se odnosi i na zaštitu ljudskih prava i suradnju s partnerima u cilju preuzimanja vodeće uloge u pomirenju, uspostavi i očuvanju mira te, po potrebi, provedbi mira;

Koordinacija procjene znatnih prijetnji i izazova: suočavanje s trenutačnim političkim i sigurnosnim okruženjem

6. naglašava da su ključni uvjeti za stabilnost EU-a jamčenje sigurnosti njegovih građana i cjelovitosti njegova područja, stabilizacija susjedstva, posebno na zapadnom Balkanu uz posebnu pozornost na bolju vidljivost EU-a u toj regiji, promicanje reformi radi očuvanja međunarodnog poretka koji se temelji na pravilima i suradnji, rješavanje osnovnih uzroka oružanih sukoba i unapređivanje politika sprečavanja sukoba, mirno rješavanje sukoba te dijalog s pluralističkim demokracijama koje su se obvezale na zaštitu ljudskih prava; poziva na aktivniju javnu diplomaciju EU-a i veću vidljivost projekata koje provodi EU;
7. smatra da se u sve nestabilnijem međunarodnom okruženju koje je u sve većoj mjeri obilježeno sukobima samo kombiniranjem učinkovitog multilateralizma te istovremeno meke i vjerodostojne tvrde sile može uhvatiti u koštac s velikim sigurnosnim izazovima, osobito širenjem oružja za masovno uništenje, narušavanjem sigurnosnog poretka u Europi, terorizmom, sukobima u istočnom i južnom susjedstvu, ratovima preko posrednika, hibridnim i informacijskim ratovanjem, među ostalim i digitalnim napadima, te energetsom nesigurnošću; naglašava da su među tim izazovima i izbjeglička kriza s istaknutom humanitarnom dimenzijom, izazovno agresivno postupanje Sjeverne Koreje, kršenja međunarodnog prava od strane Rusije i sve veća vojna moć Kine te da je za njih nužan snažan diplomatski odgovor;
8. stajališta je da učinkovitija zajednička vanjska politika i sigurnosna politika prvenstveno počiva na utvrđivanju zajedničkih strateških prioriteta i vizija; smatra da je potrebno rješavati temeljne uzroke nestabilnosti koji se šire zbog propalih ili krhkih država te prisilnih i nezakonitih migracija: siromaštvo, nedostatak ekonomskih prilika i otežan pristup obrazovanju, oružane sukobe, nedemokratsko i nedjelotvorno upravljanje, korupciju, klimatske promjene, porast sektaštva, opasnost koju predstavlja radikalizacija i širenje ekstremističkih ideologija; podsjeća na akcijski plan donesen na sastanku na vrhu u Valletti kojim se poziva na zajedničku odgovornost zemalja podrijetla, tranzita i odredišta: ističe važnost razbijanja gospodarskog modela na kojem se temelje krijumčarske mreže;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

9. ističe da je potrebno suprotstaviti se autokratskim i nepotističkim trendovima, pojačati podršku demokratskim snagama i boriti se protiv islamističkog terorizma u južnom susjedstvu i među susjedima naših susjeda i partnera te se pritom usmjeriti na one skupine koje nastoje potaknuti građane EU-a da se bore za njihove ekstremističke ciljeve; podsjeća da regija Sahela i ostala povezana zemljopisna područja predstavljaju prioritetne regije za jačanje sigurnosti Europske unije; ponovno ističe da je potrebno da EU, SAD i ostali međunarodni partneri poduzmu zajedničke diplomatske napore kako bi s akterima u regiji, kao što su Turska, zemlje Perzijskog zaljeva i Iran, poradili na zauzimanju jasnog stajališta protiv vjerskog ekstremizma i terorizma, kao i da uspostave zajedničke strategije za rješavanje tog globalnog izazova u skladu s na razini UN-a preuzetom obavezom poštovanja međunarodnog prava i univerzalnih vrijednosti; smatra da bi te diplomatske napore trebao popratiti široki raspon drugih alata i instrumenata koji su EU-u na raspolaganju, uključujući i one koji su namijenjeni poboljšanju političkih, socijalnih i gospodarskih uvjeta koji omogućuju postizanje i održavanje mira;

10. smatra da bi se borba protiv nasilnog ekstremizma trebala odvijati uz poštovanje univerzalnih ljudskih prava; ističe da se EU mora suprotstaviti državnim sponzorima radikalizacije i terorizma i osuditi ih, posebice ako se takva potpora daje subjektima koje EU navodi kao terorističke organizacije; ističe važnost jačanja suradnje s partnerima koju imaju iskustvo u borbi protiv terorizma;

11. ističe da se održivo rješenje sirijske krize može postići samo unutar postojećeg, na razini UN-a dogovorenog okvira te da se ono treba temeljiti na uključivom političkom dogovoru koji će voditi Siriji i u kojem će sudjelovati svi relevantni dionici; i dalje poziva sve članice Vijeća sigurnosti UN-a da poštuju svoje obveze u pogledu te krize; podržava poziv posebnog izaslanika glavnog tajnika UN-a za Siriju upućen zemljama koje su jamci prekida vatre da bez odgode poduzmu napore kako bi se prekid vatre poštovao;

12. pozdravlja strategiju EU-a za Siriju donesenu u travnju 2017. kojem se sankcije šire na osobe koje su sudjelovale u razvoju i uporabi kemijskog oružja; poziva na daljnje proširenje sankcija EU-a i na odgovorne za kršenja ljudskih prava; naglašava da svi koji su odgovorni za kršenja međunarodnog prava moraju biti pozvani na odgovornost; ponavlja poziv EU-u i njegovim državama članicama da u suradnji s partnerima razmotre osnivanje sirijskog suda za ratne zločine, dok predmet ne bude predan Međunarodnom kaznenom sudu; ističe da EU treba pokazati punu predanost pružanju pomoći u obnovi Sirije nakon sukoba;

13. poziva sve uključene strane, unutar i izvan Libije, da poštuju libijski politički dogovor potpisan 17. prosinca 2015. te Predsjedničko vijeće koje iz njega proizlazi, koje je jedino tijelo koje su priznali međunarodna zajednica i UN; naglašava da je rješavanje krize u Libiji preduvjet za stabilnost na Sredozemlju; ističe važnost južnog susjedstva i potrebu za uspostavljanjem euromediterranskog prostora mira, blagostanja, stabilnosti i integracija; ističe svoju snažnu potporu dvodržavnom rješenju izraelsko-palestinskog sukoba prema kojemu bi neovisna, demokratska, održiva i cjelovita palestinska država živjela u miru i sigurnosti usporedo sa sigurnom državom Izraelom; ističe važnost jamčenja dosljednosti politike EU-a kada je riječ o okupacijama ili pripajanjima teritorija;

14. pozdravlja činjenicu da sve strane i dalje uspješno provode Zajednički sveobuhvatni akcijski plan (ZSAP) koji je EU3 +3 dogovorio s Iranom; ističe da je radi globalnih napora da se zaustavi širenje oružja i riješi sukob na Bliskom istoku ključno da sve strane nastave u cijelosti provoditi taj sporazum; ističe da je ZSAP multilateralni sporazum potvrđen rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a i da ga nije moguće jednostrano mijenjati; ističe da iranski program balističkih projektila predstavlja sigurnosni rizik i naglašava da je potrebno u potpunosti provesti Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2231 (2015) u kojoj se Iran poziva da se suzdrži od bilo koje aktivnosti povezane s balističkim projektilima projektiranim za nuklearno oružje, što se odnosi i na lansiranja pri kojima je upotrijebljena takva tehnologija balističkih projektila;

15. napominje da je Ministarstvo financija SAD-a službeno ažuriralo svoj protuteroristički popis (SDN) i na njega stavilo Iransku revolucionarnu gardu;

16. izražava duboku zabrinutost zbog trenutačne humanitarne katastrofe u Jemenu; ponovno ističe da ne postoji vojno rješenje za dugotrajni sukob u Jemenu i podupire napore koje poduzimaju EU i UN kako bi se postigao prekid vatre i postavili temelji za mirovne pregovore; stajalište je da EU mora djelovati u cilju jačanja daljnjeg opstanka etničko-vjerskih manjina na Bliskom istoku, osobito u Iraku i Siriji;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

17. osuđuje opetovano rusko korištenje prava na veto u Vijeću sigurnosti Ujedinjenih naroda i smatra ga narušavanjem međunarodnih nastojanja za postizanje mira i rješavanje sukoba u Siriji i, šire gledano, južnom susjedstvu Europske unije;

18. potvrđuje da treba uložiti dodatne napore, među ostalim i na bilateralnoj razini, kako bi se poticanjem dobrog upravljanja mobilnošću unutar kontinenata i među njima, kao i politika koje promiču zakonite migracijske kanale, omogućile zakonita migracija i mobilnost i vodila borba protiv ilegalnih mreža koje profitiraju od ranjivih osoba; ističe napore koje su u tom pogledu poduzele pojedine države članice i smatra da je ključno ojačati zakonit i siguran pristup Europi; u tom smislu izražava žaljenje zbog nedostatka istinske, uravnotežene i vjerodostojne europske politike za migracije i azil, kao što pokazuje trenutačna kriza na Sredozemlju, te poziva Vijeće i države članice da poduzmu mjere u tom smislu;

19. čvrsto je uvjeren da je potreban novi pristup u okviru odnosa EU-a s njegovim istočnim susjedstvom; smatra da glavni prioritet vanjske politike EU-a mora biti pružanje potpore onim zemljama koje teže bliskijoj povezanosti s EU-om; smatra da je produljenje sankcija protiv pojedinaca i tijela u Rusiji neizbježan ishod neuspjeha u provedbi sporazumâ iz Minska te i dalje smatra da je opća provedba tih sporazumâ temelj za održivo političko rješenje sukoba u istočnoj Ukrajini;

20. ističe da je mogućnost bolje suradnje s Rusijom uvjetovana njezinim punim poštovanjem europskog sigurnosnog poretka i međunarodnog prava; ustraje u tome da bi EU trebao ostaviti otvorenom mogućnost uvođenja daljnjih postupnih sankcija ako Rusija nastavi kršiti međunarodno pravo; ponovno ističe svoju predanost neovisnosti, suverenosti i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine i svih ostalih zemalja Istočnog partnerstva u njihovim međunarodno priznatim granicama; naglašava da je odluka Rusije od 21. ožujka 2014. o pripajanju Krima i dalje nezakonita prema međunarodnom pravu te žali zbog naknadne odluke ruskih vlasti da svim stanovnicima Krima na silu izdaju ruske putovnice; poziva Visoku predstavnicu/potpredsjednicu i Vijeće da preuzmu aktivniju i djelotvorniju ulogu u rješavanju dugotrajnih, zamrznutih sukoba;

21. žali zbog činjenice da Rusija višestruko krši međunarodno pravo i vodi hibridni rat; uviđa, međutim, da postoji mogućnost promišljenog i koherentnog selektivnog angažmana i dijaloga s Rusijom u područjima od zajedničkog interesa, kako bi se zajamčila odgovornost i poštovanje međunarodnog prava; ističe da je potrebno ostaviti otvorenom i poticati mogućnost buduće suradnje u rješavanju globalnih kriza u slučajevima u kojima postoji izravan ili neizravan interes EU-a ili prilika za promicanje vrijednosti EU-a;

22. smatra da je normalizacija odnosa nužna i za EU i za Rusiju te da bi u bilo kojoj budućoj strategiji odnosa EU-a i Rusije naglasak trebalo staviti na pojačanu predanost i potporu istočnim partnerima EU-a; smatra da bi EU trebao ostaviti otvorena vrata za produbljene bilateralne političke i gospodarske odnose s Rusijom, pod uvjetom da se Rusija bude pridržavala međunarodnog prava i potpisanih sporazuma i da se suzdrži od izraženo samosvjesnog postupanja prema svojim susjedima i Europi;

23. ponovno ističe da su suverenost, neovisnost i mirno rješavanje sporova ključna načela europskog sigurnosnog poretka koja se odnose na sve države; stoga bezrezervno osuđuje rusku agresiju na Ukrajinu, uključujući nezakonito pripajanje Krima i rusku umiješanost u sukobe na istoku Ukrajine; poziva EU, njegove države članice i međunarodnu zajednicu da zahtijevaju od Rusije prekid agresije i puštanje na slobodu svih političkih zatvorenika; poziva međunarodnu zajednicu da preuzme aktivniju i učinkovitiju ulogu u rješavanju toga sukoba i da pruži potporu svi naporima za postizanje miroljubivog rješenja kojima bi se poštovalo jedinstvo, suverenitet i teritorijalni integritet Ukrajine, posebice slanjem, uz suglasnost ukrajinskih vlasti, misije za izgradnju i očuvanje mira koja bi pokrivala cijeli teritorij te zemlje;

24. ponovno ističe da je potrebno strateški se preusmjeriti na zapadni Balkan, uviđajući potrebu da EU u cijelosti ostvari svoje ambicije u regiji, s obzirom na to da bi se tako dao novi poticaj vjerodostojnoj politici proširenja EU-a temeljenoj na kriterijima iz Kopenhagena i jačanju vladavine prava te otpornosti državnih institucija; i dalje smatra da je stabilnost zapadnog Balkana jedan od glavnih prioriteta; poziva da se ulože dodatni naponi kako bi se poboljšali socioekonomski i politički uvjeti u toj regiji; uvjeren je da su europske integracije i regionalno pomirenje najbolji način za rješavanje opasnosti koje proizlaze iz destabilizirajućeg vanjskog uplitanja i utjecaja, financiranja velikih salafističkih i vehabijjskih mreža i novačenja stranih boraca, ozbiljnih sporova među državama, dezinformacija i hibridnih prijetnji; naglašava da je

Srijeda, 13. prosinca 2017.

potrebno i dalje biti posvećen promicanju visoko djelotvornih političkih društava u regiji; ističe da je važno da se zemlje zapadnog Balkana usklade s vanjskom i sigurnosnom politikom EU-a, bez obzira na napredak koji su ostvarile u procesu pridruživanja EU-u; potiče na hitno otvaranje odgovarajućeg poglavlja za sve zemlje kandidatkinje zapadnog Balkana;

25. ponovno ističe da su nakon ispunjenja svih tih kriterija vrata EU-a otvorena za članstvo; pozdravlja napore koji su uloženi u okviru Berlinskog procesa i sastanka na vrhu u Trstu kako bi se dodatno potaknulo približavanje zemalja zapadnog Balkana članstvu u EU-u; ponovno ističe da je potrebno posvetiti posebnu pozornost i pružiti potporu provedbi ključnih institucionalnih i političkih reformi na zapadnom Balkanu i poziva Komisiju da razmotri mogućnost dodjele dodatnih financijskih sredstava za Instrument pretprijetne pomoći (IPA), koji je jedan od najvažnijih instrumenata za pomoć pri provedbi tih reformi;

26. podsjeća da je pri reviziji europske politike susjedstva upućen poziv da se uključe i susjedne treće zemlje; poziva na snažnije pružanje potpore susjedima našim susjeda na temelju zajedničkih vrijednosti i interesa, kako bi se pristupilo rješavanju globalnih problema i zajedničkih izazova; ističe potrebu da se promiče jačanje uloge žena, ugroženih društvenih skupina i manjina te njihova zaštita, posebno u Africi, u kojoj su potrebni bliska suradnja između europskih i lokalnih malih i srednjih poduzeća u partnerstvu s civilnim društvom, kao i pružanje potpore u izgradnji demokratskih, transparentnih i učinkovitih institucija te promicanje globalnog poretka koji se temelji na pravilima;

27. smatra da su međunarodna suradnja i razvojne politike temeljni instrumenti za postizanje tih ciljeva te poziva na poboljšanu, učinkovitu i djelotvornu raspodjelu i uporabu sredstava EU-a te na postizanje bolje sinergije s drugim međunarodnim organizacijama; ističe potrebu za rješavanjem glavnih sigurnosnih prijetnji u Africi kako bi se iskorištila teroristička prijetnja koju predstavljaju terorističke skupine, kako bi se zajamčilo da će se spriječiti novačenje pojedinaca, povela borba protiv radikalnih ideologija i riješilo pitanje energetske sigurnosti korištenjem ekološki prihvatljivih i održivih izvora energije, uz istodobno promicanje samostalnih (off-grid) rješenja;

28. izričito osuđuje sve pokušaje predsjednikâ koji su trenutačno na vlasti da prekorače dopušteno trajanje mandata kršenjem, izbjegavanjem ili nezakonitim izmjenama izbornih zakona, a posebice ustava; isto tako osuđuje sve strategije koje za cilj imaju ukinuti ili zaobići ograničenja trajanja mandata; poziva sve vlade da poduzmu mjere kako bi zajamčile transparentnost i integritet cjelokupnog izbornog procesa te da poduzmu sve potrebne mjere opreza kako bi spriječile počinjenje prijevара i sve ostale nezakonite postupke; u tom smislu izražava svoju zabrinutost zbog političkih kriza te posljedičnog nasilja i kršenja ljudskih prava i temeljnih sloboda, posebice u zemljama u regiji Velikih jezera; ponovno ističe svoje uvjerenje da snažne misije za promatranje izbora te, po potrebi, financijska, tehnička i logistička potpora predstavljaju sredstva za ostvarivanje pravednih, vjerodostojnih i demokratskih izbornih procesa;

29. potiče razvoj dosljedne i pouzdane strategije za regiju Sahela u cilju poboljšanja upravljanja, jačanja odgovornosti i legitimnosti državnih i regionalnih institucija, povećanja sigurnosti, hvatanja u koštac s radikalizacijom, trgovinom ljudima, oružjem i drogama te jačanja gospodarskih i razvojnih politika;

30. ponovno naglašava potrebu za ažuriranjem strategije za odnose između EU-a i Azije; u tom kontekstu izražava potporu snažnijoj suradnji u okviru azijsko-europskih sastanaka, uključujući u pogledu njihove parlamentarne dimenzije; potiče pružanje potpore tješnjoj regionalnoj suradnji i mjerama za izgradnju povjerenja u južnoj Aziji s ciljem smanjenja napetosti između Indije i Pakistana; preporučuje nastavak potpore EU-a mirovnom posredovanju u okviru mirovnog procesa pod afganistanskim vodstvom i s afganistanskom odgovornošću; ističe da je očuvanje mira, stabilnosti i blagostanja u azijsko-pacifičkoj regiji od velikog interesa za EU i njegove države članice; smatra, u svjetlu kontinuiranog jačanja njezine vojne prisutnosti te agresivnih i neodgovornih radnji Demokratske Narodne Republike Koreje (DNRK), da je razvoj ažurirane strategije EU-a za regiju sjeveroistočne Azije hitno potreban i od presudne važnosti; osuđuje testiranja i provokacije Demokratske Narodne Republike Koreje te njezina višestruka kršenja rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a i preuzetih međunarodnih obveza; poziva da se diplomatska snaga EU-a upotrijebi kako bi se izvršio pritisak na DNRK kojim bi se njegovi čelnici uvjerali da odustanu od oružja za masovno uništenje; poziva da se, kako bi se spriječila eskalacija krize, upotrijebe sva diplomatska sredstva, što uključuje i sankcije; poziva na konačnu denuklearizaciju Korejskog poluotoka mirnim putem i potpunu provedbu svih relevantnih rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

31. ističe da je očuvanje mira, stabilnosti i blagostanja u azijsko-pacifičkoj regiji od velikog interesa za EU i njegove države članice; poziva sve zainteresirane strane da pomire razlike mirnim putem te da se suzdrže od poduzimanja jednostranih mjera u cilju promjene *statusa quo*, među ostalim u Istočnokineskom i Južnokineskom moru te u Tajvanskom tjesnacu, kako bi se zaštitila regionalna sigurnost; ponovno naglašava svoju potporu značajnom sudjelovanju Tajvana u međunarodnim organizacijama i aktivnostima;

32. podsjeća na to da Latinska Amerika i EU dijele zajedničke vrijednosti, načela i povjerenje u djelotvoran multilateralni sustav te smatra da je je partnerstvo EU-a i Latinske Amerike važno i da bi ga trebalo ojačati kako bi se zajedničkim snagama rješavali najveći globalni izazovi; izražava veliku zabrinutost zbog napada na suce i demokratski izabrane čelnike oporbe i civilnog društva u Venezueli; ističe da su poštovanje vladavine prava, borba protiv korupcije, napredak prema demokraciji, temeljne slobode i ljudska prava temelj za dublju integraciju i suradnju sa zemljama Latinske Amerike i Kariba;

33. ponovno ističe svoju potporu mirovnom procesu u Kolumbiji, koji ima kritičnu ulogu za budućnost Kolumbijaca i stabilizaciju regije; zahtijeva da se sva imovina FARC-a, uključujući blago stečeno krijumčarenjem droge, upotrijebi za naknadu štete žrtvama sukoba;

Konsolidacija i produbljenje europskog projekta preko jačanja sposobnosti EU-a

34. apelira na Komisiju, ESVD i države članice da u svakoj relevantnoj prilici primjenjuju sveobuhvatan pristup EU-a i smatra da bi se dosljedno i usklađeno djelovanje u svim politikama EU-a, uzimajući u obzir i provodeći ciljeve UN-a u području održivog razvoja, posebno u područjima humanitarne pomoći, poljoprivrede, razvoja, trgovine, energetike, klime, znanosti, kibernetike i kibersigurnosti, trebalo primjenjivati i u vanjskom djelovanju EU-a, kako bi se iskoristila snaga zajedništva EU-a; smatra da su energetska sigurnost, poštovanje ljudskih prava i klimatska diplomacija i dalje važni dodatni aspekti zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU-a kojima treba pristupiti u okviru sveobuhvatnog pristupa te da bi energetska uniju trebalo dodatno unaprijediti;

35. prepoznaje da bi klimatske promjene mogle imati ozbiljan učinak na regionalnu i globalnu stabilnost s obzirom na činjenicu da sporovi o teritoriju, hrani, vodi i drugim resursima uslijed globalnog zagrijavanja oslabljuju gospodarstva i stvaraju prijetnju regionalnoj sigurnosti te su jedan od razloga migracijskih tokova; dodatno potiče EU i njegove države članice da razmotre na koji se način u nacionalne vojne planove i vojne planove EU-a mogu uključiti strategije za prilagodbu klimatskim promjenama i što bi se moglo smatrati odgovarajućim kapacitetima, prioritetima i odgovorima;

36. ističe da je budućnost europske obrambene suradnje znatno obilježena odlukom Ujedinjene Kraljevine da se povuče iz EU-a i poziva na nastavak suradnje EU-a i Ujedinjene Kraljevine, kao važnih međunarodnih partnera, radi očuvanja europske sigurnosti; naglašava da su predsjednički izbori u Sjedinjenim Američkim Državama unijeli nesigurnost u transatlantsko partnerstvo i ističe potrebu da se stvori protuteža u pogledu obrane EU-a i uspostavi strateška autonomija;

37. smatra da bi EU, kako bi zajednička vanjska i sigurnosna politika postala odlučnija, učinkovitija i u većoj mjeri utemeljena na vrijednostima, trebao poboljšati svoju energetska sigurnost na način da se odmah počne smanjivati ovisnost o nafti i plinu koje dobavljaju autoritarni režimi, a zatim, srednjoročno, da se ona u potpunosti ukine;

38. ističe da je ključna prepreka učinkovitom i pravodobnom vanjskom djelovanju EU-a trenutačni postupak donošenja odluka u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike koji se temelji na jednoglasju unutar Vijeća EU-a; smatra da bi i u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike trebalo primjenjivati glasovanje kvalificiranom većinom; stajališta je da institucije EU-a, kako bi uklonile temeljne uzroke problema, moraju poboljšati svoju sposobnost predviđanja sukoba i kriza, među ostalim vršenjem procjena kratkoročnog i dugoročnog učinka svojih politika; smatra da EU treba biti u mogućnosti brže i djelotvornije reagirati na krize u trenutku njihova razvoja te da bi trebao staviti veći naglasak na sprečavanje sukoba, prvenstveno korištenjem civilnih instrumenta u ranoj fazi; poziva države članice da provedu preporuke Parlamenta i prihvate načelo odgovornosti za pružanje zaštite; naglašava da je potrebno produbiti suradnju među državama članicama, partnerskim zemljama i međunarodnim organizacijama i ističe važnost stvarne razmjene informacija i koordinacije preventivnih djelovanja;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

39. poziva potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Komisiju i države članice da ulože više truda kako bi se povećala sposobnost EU-a za borbu protiv hibridnih prijetnji i kiberprijetnji, da dodatno pojačaju kapacitete EU-a i partnerskih zemalja za borbu protiv lažnih vijesti i dezinformacija te da dodijele više sredstava i pretvore Radnu skupinu EU-a za stratešku komunikaciju (Stratcom) u punopravni odjel u okviru ESVD-a; u tom pogledu poziva na razvoj zajedničkih sveobuhvatnih kapaciteta i metoda za analizu rizika i ranjivosti te na jačanje otpornosti EU-a i njegovih kapaciteta za stratešku komunikaciju; naglašava ulogu nezavisnih medija na internetu i izvan njega u promicanju kulturne raznolikosti i međukulturnih kompetencija te potrebu za jačanjem tih medija kao izvora vjerodostojnih informacija, osobito u EU-u i njegovu susjedstvu, te ističe da bi trebalo dodatno unaprijediti zajedničke televizijske i radijske postaje EU-a; poziva Komisiju da se o tim pitanjima bolje uskladi s ESVD-om i državama članicama;

40. stajališta je da snaga Europe leži u njezinoj sposobnosti da ojača zajednicu vrijednosti i poštovanje raznolikosti kultura koji povezuje sve Europljane; u tom smislu smatra da EU ima važnu ulogu kao promicatelj demokracije, slobode, vladavine prava, ljudskih prava i jednakih mogućnosti te da bi trebao nastaviti promicati svoje vrijednosti izvan EU-a; podsjeća da su ljudska prava sastavni dio ZVSP-a i da bi ona trebala predstavljati središnji uvjet u okviru vanjskih politika te nadalje ističe da te politike moraju biti dosljedne i principijelne; ističe da bi kulturna diplomacija trebala postati značajan dio vanjskog djelovanja EU-a i apelira na Komisiju da proširi program Erasmus+ i da potakne razvoj ambiciozne znanstvene diplomacije; poziva na tješnju koordinaciju s UNESCO-om i Odborom za svjetsku baštinu te s nedržavnim akterima i organizacijama civilnog društva kao ključnim partnerima EU-a;

41. podsjeća da Rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1820 (2008) od 19. lipnja 2008. potvrđuje da se silovanje i seksualno nasilje mogu smatrati ratnim zločinom, zločinom protiv čovječnosti ili sastavnim dijelom zločina genocida, te da u oružanim sukobima žene moraju imati humanitarnu zaštitu;

42. smatra da se razvojem snažne obrambene industrije jača tehnološka neovisnost EU-a; poziva na razvijanje industrijskih i tehnoloških resursa potrebnih za poboljšanje kibersigurnosti, pa i promicanjem jedinstvenog tržišta za proizvode u području kibersigurnosti; poziva na znatno povećanje financijskih i ljudskih resursa koji će biti na raspolaganju unutar institucija EU-a kako bi se povećao kapacitet EU-a za kiberobranu i kibersigurnost; naglašava potrebu za većim uključivanjem kiberobrane u vanjsko djelovanje i zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku, kao i potrebu da se poboljša sposobnost identificiranja slučajeva kiberkriminala;

43. napominje da informacijsko ratovanje i kiberratovanje, usmjereno na države članice Europske unije i ostale zemlje Zapada, predstavlja namjeru da se destabiliziraju i diskreditiraju političke, gospodarske i socijalne strukture; podsjeća da je sigurnost onih država članica EU-a koje su i članice NATO-a zajamčena člankom 5. Saveza; poziva na bolju koordinaciju u području kiberobrane među državama članicama EU-a, institucijama EU-a, NATO-om, Sjedinjenim Američkim Državama i drugim pouzdanim partnerima;

44. naglašava ulogu nezavisnih medija u promicanju kulturne raznolikosti i međukulturnih kompetencija te potrebu za jačanjem tih medija kao izvora vjerodostojnih informacija, osobito u EU-u i njegovu susjedstvu, te za dodatnim jačanjem sposobnosti EU-a da se bori protiv lažnih vijesti i dezinformacija; u tom kontekstu naglašava da je potrebno na razini EU-a razviti veću otpornost protiv širenja takvih informacija preko interneta; poziva Komisiju da se o tim pitanjima bolje uskladi s ESVD-om;

45. smatra da bi Europa trebala dodatno ojačati suradnju u području zajedničke obrane radi zaštite zajedničkih vrijednosti, načela i strateške autonomije; ističe važnost veze između vanjske i unutarnje sigurnosti, boljeg iskorištavanja resursa i kontrole rizika na periferiji Europe; podsjeća na to da je povezanost razvoja i sigurnosti ključno načelo na kojem se temelji pristup Unije vanjskim krizama i sukobima; poziva države članice da iskoriste puni potencijal Ugovora iz Lisabona u pogledu zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) te u tom kontekstu pozdravlja provedbeni plan za sigurnost i obranu; potiče preispitivanje pristupa EU-a civilnim misijama u okviru ZSOP-a, kako bi se osiguralo da budu pravilno osmišljene, provedene i podržane; smatra da bi trebalo iskoristiti puni potencijal kapaciteta Europske obrambene agencije (EDA), stalne strukturirane suradnje i borbenih skupina EU-a; potiče države članice da u tu svrhu osiguraju dodatna sredstva;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

46. smatra da Europska unija i njezine države članice moraju razviti učinkovitu vanjsku i sigurnosnu politiku te surađivati s NATO-om i drugim međunarodnim partnerima, Ujedinjenim narodima, nevladinim organizacijama, borcima za ljudska prava i ostalima u pogledu pitanja od zajedničkog interesa radi promicanja mira, blagostanja i stabilnosti diljem svijeta; ističe važnost podizanja razine svijesti i jačanje političke predanosti hitnoj provedbi ambiciozne, učinkovite i strukturirane zajedničke vanjske i obrambene politike; poziva Vijeće, Komisiju i države članice da komunikacijske probleme EU-a riješe tako da vanjsko djelovanje EU-a učine odgovornijim i vidljivijim; poziva države članice i institucije EU-a da ispune očekivanja u pogledu obrane s obzirom na Globalnu strategiju EU-a i planove Komisije da poboljša razvoj kapaciteta i istraživanja u području obrane EU-a;

47. poziva Komisiju da u svojem prijedlogu za idući višegodišnji financijski okvir (VFO) u potpunosti odrazi rastuće sigurnosne izazove; smatra da se veličina i fleksibilnost proračuna za ZSVP moraju podudarati s očekivanjima koja građani EU-a imaju u pogledu uloge EU-a kao pružatelja sigurnosti; ustraje u tome da je u području sigurnosti potrebna globalna vizija politike i instrumenata EU-a, uključujući produktivnu koordinaciju s predloženim europskim obrambenim fondom; poziva države članice da uz nastoje ispuniti cilj prema kojemu se 2 % BDP-a troši na obranu te da 20 % svojih proračuna za obranu troše na opremu koju je Europska obrambena agencija utvrdila kao nužnu; osim toga, podsjeća na to da svaku novu politiku treba popratiti novim izvorima financiranja; napominje da brojne države članice, većinom zbog financijskih ograničenja, imaju poteškoća pri održavanju širokog raspona potpuno operativnih obrambenih kapaciteta; stoga poziva na snažniju suradnju i koordinaciju u pogledu toga koje bi kapacitete trebalo zadržati, tako da se države članice mogu specijalizirati za određene kapacitete i učinkovitije trošiti resurse; smatra da je interoperabilnost od ključne važnosti za veću kompatibilnost i bolju integriranost snaga država članica; podsjeća na to da su odobrena sredstva za ZVSP 2016. činila 3,6 % sredstava za preuzimanje obveza u naslovu 4. i 0,2 % ukupnog proračuna EU-a; žali zbog toga što veličina i nedovoljna iskorištenost te sustavni prijenosi sredstava iz poglavlja za ZVSP upućuju na trajan manjak ambicije EU-a da djeluje kao globalni akter;

48. napominje da blokade u Vijeću sigurnosti UN-a utječu na djelovanje međunarodne zajednice i sprečavaju rješavanje kriza; ponovno poziva države članice da podrže reformu sastava i načina funkcioniranja Vijeća sigurnosti;

Suradnja u okviru koalicija i s institucijama za pružanje sigurnosti

49. ističe da je u strateškom interesu EU-a da održava i produbljuje transatlantske odnose na temelju poštovanja zajedničkih vrijednosti, međunarodnog prava i multilateralizma; poziva EU da nastavi razvijati stratešku autonomiju i da uspostavi vlastite kapacitete za bolje rješavanje regionalnih i međunarodnih sukoba koji imaju utjecaja na Uniju; smatra da bi se EU i SAD trebali usmjeriti na prilagodbu transatlantskih struktura današnjim izazovima kao što su obrana ljudskih prava, rješavanje problema klimatskih promjena, borba protiv međunarodnog terorizma i korupcije, sprečavanje radikalizacije i širenja oružja za masovno uništenje te suprotstavljanje nastojanjima trećih zemalja da destabiliziraju EU i NATO; naglašava nadalje važnost nastavka i jačanja suradnje između EU-a i SAD-a, bilateralno i kroz NATO, oko pitanja od zajedničkog interesa; podsjeća na to da su EU i SAD jedan drugome najvažniji partneri i da je jedino što se postiže jednostranim potezima slabljenje transatlantskog partnerstva; smatra da Europa mora dodatno poboljšati etičan savez između privatnog i javnog sektora te da bi trebala ojačati strateški odnos s SAD-om; poziva Vijeće i ESVD da u dijalogu s vladom SAD-a sustavno pokrenu pitanje ekstrateritorijalnih sankcija koje nameće ta vlada;

50. snažno podupire deklaraciju sa sastanka na vrhu u Varšavi iz 2016., osobito o suradnji EU-a i NATO-a, te pozdravlja odluke o tješnjoj suradnji između NATO-a i EU-a u brojnim područjima, kao i postavljanje američkih, kanadskih i drugih multinacionalnih snaga na istočno krilo EU-a;

51. poziva na jačanje razmjene obavještajnih podataka među državama članicama, jačanje međuinstitucionalne razmjene obavještajnih podataka i koordinaciju između EU-a, država članica i NATO-a te ustraje u tome da oni moraju nastaviti sa što tješnjom suradnjom te se pritom međusobno nadopunjavati, poštujući u potpunosti europske temeljne vrijednosti i norme; potvrđuje da će razmjena informacija i koordinirano djelovanje EU-a, država članica i NATO-a dati rezultate u područjima kao što su odgovor na terorističke hibridne prijetnje, situacijska osviještenost, izgradnja otpornosti, strateška komunikacija, kibersigurnost i izgradnja kapaciteta u odnosu na partnere EU-a; smatra da su, kako bi se povećala sigurnost EU-a, potrebni dodatno usklađivanje i tješnja suradnja s drugim postojećim multilateralnim subjektima kao što je Eurocorps; ponovno ističe da bi revitalizacija strateških partnerstava trebala biti prioritet EU-a;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

52. ističe ulogu Parlamenta u oblikovanju istinski zajedničke vanjske politike u skladu s očekivanjima europskih građana; poziva Vijeće da surađuje s Parlamentom tijekom glavnih faza u procesu donošenja vanjskopolitičkih odluka;

53. prima na znanje djelovanje potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i poziva je da se pobrine da buduća godišnja izvješća budu jezgrovitija i više usmjerena na budućnost te da se u njima usredotoči na najvažnije prioritete nadolazeće godine i na evaluaciju mjera pokrenutih prethodne godine, uključujući u pogledu njihovih financijskih implikacija, kako bi se pružio sveobuhvatan pregled uspješnosti EU-a u tom pogledu;

o

o o

54. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te državama članicama.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0494

Godišnje izvješće o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2016. godinu i politici EU-a u tom području

Rezolucija Europskog parlamenta od 13. prosinca 2017. o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2016. i politici Europske unije u tom području (2017/2122(INI))

(2018/C 369/07)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o pravima čovjeka i ostale sporazume o ljudskim pravima i instrumente usvojene na razini UN-a,
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o ukidanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) od 18. prosinca 1979. ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir opće preporuke Konvencije o ukidanju svih oblika diskriminacije žena i to br. 12, 19 i 35 o nasilju nad ženama, 26 o radnicama migrantkinjama i 32 o rodnim dimenzijama izbjegličkog statusa, azila, državljanstva i apatridnosti žena,
- uzimajući u obzir Rezoluciju 69/167 Opće skupštine Ujedinjenih naroda od 18. prosinca 2014. ⁽²⁾ o zaštiti i promicanju ljudskih prava i temeljnih sloboda svih migranata, bez obzira na njihov migracijski status,
- uzimajući u obzir Međunarodnu konvenciju o zaštiti prava svih radnika migranata i članova njihovih obitelji od 18. prosinca 1990. ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325, 1820, 1888, 1889, 1960, 2106, 2122 i 2242 o ženama, miru i sigurnosti,
- uzimajući u obzir Konvenciju iz 1951. i Protokol iz 1967. o statusu izbjeglica ⁽⁴⁾, kao i konvencije Međunarodne organizacije rada br. 43 i br. 97,
- uzimajući u obzir Vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir Njujoršku deklaraciju o izbjeglicama i migrantima koja je donesena na Općoj skupštini UN-a 19. rujna 2016. ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir 17 ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda i plan za održivi razvoj 2030. kojima je cilj izgradnja mira i blagostanja za građane i planet ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ <http://www.ohchr.org/Documents/ProfessionalInterest/cedaw.pdf>

⁽²⁾ http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/69/167

⁽³⁾ https://treaties.un.org/doc/source/docs/A_RES_45_158-E.pdf

⁽⁴⁾ <http://www.unhcr.org/3b66c2aa10>

⁽⁵⁾ http://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf

⁽⁶⁾ http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_RES_71_1.pdf

⁽⁷⁾ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

Srijeda, 13. prosinca 2017.

- uzimajući u obzir Istanbulsku konvenciju o borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji od 12. travnja 2011. koju je EU potpisao 13. lipnja 2017. ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća koje su donesene 1976. i revidirane 2011. ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Povelju o temeljnim pravima Europske unije,
- uzimajući u obzir članke 2., 3., 8., 21. i 23. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
- uzimajući u obzir članak 207. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir Strateški okvir i Akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju koje je Vijeće usvojilo 25. lipnja 2012., ⁽³⁾
- uzimajući u obzir Akcijski plan za ljudska prava i demokraciju za razdoblje od 2015. do 2019. koji je Vijeće usvojilo 20. srpnja 2015. ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir zajednički radni dokument službi Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i unutarnju politiku naslovljen „Akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju (2015. – 2019.): Revizija sredinom provedbenog razdoblja u lipnju 2017.” (SWD(2017)0254),
- uzimajući u obzir zajednički radni dokument službi Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i unutarnju politiku naslovljen „Rodna ravnopravnost i osnaživanje žena: Promijeniti život djevojčica i žena uz pomoć vanjskih odnosa EU-a 2016. – 2020.”, usvojen 2015. godine (SWD(2015)0182),
- uzimajući u obzir Globalnu strategiju za vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije koju je 28. lipnja 2016. predstavila potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federica Mogherini ⁽⁵⁾, kao i prvo izvješće o napretku provedbe koje je predstavljeno 2017. pod naslovom „Od zajedničke vizije do zajedničkog djelovanja: provedba Globalne strategije EU-a” ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća 2011/168/CFSP od 21. ožujka 2011. o Međunarodnom kaznenom sudu i o stavljanju izvan snage Zajedničkog stajališta 2003/444/ZVSP ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir Europski migracijski program od 13. svibnja 2015. (COM(2015)0240) i Komunikaciju Komisije o uspostavi novog Okvira za partnerstvo s trećim zemljama u okviru Europskog migracijskog programa od 7. lipnja 2016. (COM(2016)0385),
- uzimajući u obzir smjernice EU-a o promicanju i zaštiti prava djeteta, koje su usvojene 2007. i revidirane 2017. ⁽⁸⁾,
- uzimajući u obzir zajedničku izjavu Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, Europskog parlamenta i Europske komisije naslovljenu „Novi europski konsenzus o razvoju: Naš svijet, naše dostojanstvo, naša budućnost” ⁽⁹⁾, koju su 7. lipnja 2017. usvojili Vijeće, Parlament i Komisija;

⁽¹⁾ <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168008482e>

⁽²⁾ <http://www.oecd.org/corporate/mne/oecdguidelinesformultinationalenterprises.htm>

⁽³⁾ https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/131181.pdf

⁽⁴⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10897-2015-INIT/hr/pdf>

⁽⁵⁾ http://europa.eu/globalstrategy/sites/globalstrategy/files/regions/files/eugs_review_web_0.pdf

⁽⁶⁾ http://europa.eu/globalstrategy/sites/globalstrategy/files/full_brochure_year_1.pdf

⁽⁷⁾ SL L 76, 22.3.2011., str. 56.

⁽⁸⁾ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eu_guidelines_rights_of_child_0.pdf

⁽⁹⁾ https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/european-consensus-on-development-final-20170626_en.pdf

Srijeda, 13. prosinca 2017.

- uzimajući u obzir smjernice EU-a o ljudskim pravima koje se odnose na slobodu izražavanja na internetu i izvan njega usvojene 2014. ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir zaštitu slobode izražavanja na internetu i izvan njega utvrđenu u članku 19. Opće deklaracije o ljudskim pravima, članku 19. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, članku 10. Europske konvencije o ljudskim pravima i članku 11. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir smjernice EU-a o promicanju i zaštiti slobode vjeroispovijedi ili uvjerenja usvojene 2013. ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir međunarodnu zaštitu slobode vjeroispovijesti i uvjerenja utvrđenu u članku 18. Opće deklaracije o ljudskim pravima, članku 18. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, Deklaraciji o ukidanju svih oblika nesnošljivosti i diskriminacije na temelju vjeroispovijesti ili uvjerenja iz 1981., članku 9. Europske konvencije o ljudskim pravima i članku 10. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća o netoleranciji, diskriminaciji i nasilju koje se temelji na religiji ili uvjerenju, donesene 21. veljače 2011. ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir smjernice EU-a o smrtnoj kazni usvojene 2013. ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir smjernice politike EU-a prema trećim zemljama u vezi s mučenjem i drugim oblicima okrutnog, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, koje su usvojene 2001. i revidirane 2012. ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir Protokol UN-a o sprječavanju, suzbijanju i kažnjavanju trgovanja ljudima, posebice ženama i djecom, koji je priložen Konvenciji UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminala ⁽⁶⁾ i Konvenciji Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima,
- uzimajući u obzir Smjernice EU-a o promicanju i zaštiti ostvarivanja svih ljudskih prava lezbijki, homoseksualaca, biseksualnih, transrodnih i interseksualnih osoba (LGBTI) usvojene 2013. ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir smjernice EU-a za dijaloge s trećim zemljama o ljudskim pravima usvojene 2001. i revidirane 2009. ⁽⁸⁾,
- uzimajući u obzir smjernice EU-a o promicanju usklađenosti s međunarodnim humanitarnim pravom usvojene 2005. i revidirane 2009. ⁽⁹⁾,
- uzimajući u obzir smjernice EU-a o nasilju nad ženama i djevojkama te borbi protiv svih oblika diskriminacije žena i djevojaka usvojene 2008. ⁽¹⁰⁾,
- uzimajući u obzir smjernice EU-a o djeci i oružanim sukobima usvojene 2003. i revidirane 2008. ⁽¹¹⁾,

⁽¹⁾ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eu_human_rights_guidelines_on_freedom_of_expression_online_and_offline_en.pdf

⁽²⁾ <https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/137585.pdf>

⁽³⁾ http://www.ceceurope.org/wp-content/uploads/2015/08/CofEU_119404.pdf

⁽⁴⁾ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/guidelines_death_penalty_st08416_en.pdf

⁽⁵⁾ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/20120626_guidelines_en.pdf

⁽⁶⁾ <https://www.osce.org/odihr/19223?download=true>

⁽⁷⁾ <https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/137584.pdf>

⁽⁸⁾ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eu_guidelines_on_human_rights_dialogues_with_third_countries.pdf

⁽⁹⁾ SL C 303, 15.12.2009., str. 12.

⁽¹⁰⁾ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/16173_08_en.pdf

⁽¹¹⁾ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/10019_08_en.pdf

Srijeda, 13. prosinca 2017.

- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2017/821 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o utvrđivanju obveza dužne pažnje u lancu opskrbe za uvoznike Unije koji uvoze kositar, tantal i volfram, njihove rude i zlato podrijetlom iz sukobima pogođenih i visokorizičnih područja ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir smjernice Europske unije o braniteljima ljudskih prava usvojene 2005. i revidirane 2008. ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir godišnje izvješće EU-a o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2015. godinu ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. rujna 2017. o izvozu oružja: provedba Zajedničkog stajališta 2008/944/ZVSP ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. prosinca 2016. o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2015. i politici Europske unije u tom području ⁽⁵⁾ te prethodne rezolucije na tu temu,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. listopada 2016. o ljudskim pravima i migracijama u trećim zemljama ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. listopada 2016. o korporativnoj odgovornosti za ozbiljne povrede ljudskih prava u trećim zemljama ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 5. srpnja 2016. o borbi protiv trgovanja ljudima u vanjskim odnosima EU-a ⁽⁸⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. siječnja 2016. o prioritetima EU-a za sjednice Vijeća UN-a za ljudska prava (UNHCR) u 2016. ⁽⁹⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. veljače 2016. o humanitarnoj situaciji u Jemenu ⁽¹⁰⁾ u kojoj se poziva potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica da pokrene inicijativu s ciljem uvođenja embarga na oružje Saudijskoj Arabiji od strane EU-a,
- uzimajući u obzir svoje rezolucije u vezi sa slučajevima kršenja ljudskih prava, demokracije i vladavine prava,
- uzimajući u obzir nagradu Saharov za slobodu mišljenja koja je 2016. godine dodijeljena Nadiji Murad i Lamiji Adži Bašar,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. listopada 2013. o diskriminaciji na temelju kaste ⁽¹¹⁾, izvješće posebnog izvjestitelja UN-a za pitanja manjima o manjinama i diskriminaciji na temelju kaste ⁽¹²⁾ od 28. siječnja 2016. i UN-ove smjernice o diskriminaciji na temelju podrijetla,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. studenoga 2011. o podršci EU-a Međunarodnom kaznenom sudu: suočavanje s izazovima i prevladavanje poteškoća ⁽¹³⁾,
- uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,

⁽¹⁾ SL L 130, 19.5.2017., str. 1.

⁽²⁾ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eu_guidelines_hrd_en.pdf

⁽³⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10255-2016-INIT/hr/pdf>

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0344.

⁽⁵⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0502.

⁽⁶⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0404.

⁽⁷⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0405.

⁽⁸⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0300.

⁽⁹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0020.

⁽¹⁰⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0066.

⁽¹¹⁾ SL C 181, 19.5.2016., str. 69.

⁽¹²⁾ http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Session31/Documents/A_HRC_31_56_en.doc

⁽¹³⁾ SL C 153 E, 31.5.2013., str. 115.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

- uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove i mišljenje Odbora za prava žena i jednakost spolova (A8-0365/2017),
- A. budući da članak 21. UEU-a obvezuje EU na razvijanje zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP) vođene načelima koja su nadahnula njezino stvaranje te koja ona nastoji promicati u ostatku svijeta, kao što su demokracija, vladavina prava, univerzalnost i nedjeljivost ljudskih prava i temeljnih sloboda, poštovanje ljudskog dostojanstva, načela jednakosti i solidarnosti te poštovanje načelâ Povelje Ujedinjenih naroda, poštovanje Povelje Europske unije o temeljnim pravima i međunarodnog prava; budući da će Unija pristupiti Europskoj konvenciji za ljudska prava;
- B. budući da današnje povrede ljudskih prava i temeljnih sloboda diljem svijeta, kao i zločini protiv čovječnosti, ratni zločini i genocidi, zahtijevaju odlučne napore cjelokupne međunarodne zajednice;
- C. budući da su poštovanje, promicanje, nedjeljivost i zaštita univerzalnosti ljudskih prava temelj ZVSP-a; budući da u svojoj funkciji nadzora nad ZVSP-om, Parlament ima pravo da ga se obavještava i da se s njime savjetuje o njegovim glavnim gledištima i osnovnom smjeru (članak 36. UEU-a);
- D. budući da Globalna strategija Europske unije o vanjskoj i sigurnosnoj politici koju je u lipnju 2016. usvojilo Vijeće potvrđuje da se ljudska prava moraju sustavno uključiti u sve sektore politike i institucije, uključujući međunarodnu trgovinu i trgovinsku politiku;
- E. budući da je povećanje usklađenosti između vanjskih i unutarnjih politika EU-a, ali i među vanjskim politikama međusobno, temeljna pretpostavka uspješne i učinkovite politike EU-a u području ljudskih prava; budući da bi veća dosljednost trebala omogućiti EU-u da brže djeluje u ranim fazama kršenja ljudskih prava te da u određenim slučajevima predvidi i spriječi njihovo kršenje, uključujući u području međunarodne trgovine i trgovinske politike;
- F. budući da predanost EU-a učinkovitom sustavu multilateralnih odnosa, u čijem je središtu UN, predstavlja sastavni dio vanjske politike Unije i počiva na uvjerenju da je sustav multilateralnih odnosa koji se temelji na općeprihvaćenim pravilima i vrijednostima najprikladniji za rješavanje globalnih kriza, izazova i prijetnji;
- G. budući da se člankom 207. Ugovora o funkcioniranju Europske unije propisuje da se trgovinska politika Unije temelji na načelima i ciljevima vanjskog djelovanja Unije; budući da se trgovina i ljudska prava mogu međusobno utjecati u trećim zemljama i budući da, u okviru sustava korporativne odgovornosti, o kojem se trenutno raspravlja u UN-u, i globalnih vrijednosnih lanaca, poslovna zajednica ima važnu ulogu u pružanju pozitivnih poticaja u pogledu promicanja ljudskih prava, demokracije i korporativne odgovornosti; budući da dobro upravljanje i javna tijela koja djeluju u općem interesu imaju važnu ulogu u poslovnom ponašanju; budući da EU sudjeluje u naporima povezanima sa sastavljanjem obvezujućeg ugovora o ljudskim pravima i poslovanju;
- H. budući da je potrebno posvetiti posebnu pozornost zaštiti ljudskih prava najranjivijih skupina kao što su etničke, jezične i vjerske manjine, osobe s invaliditetom, pripadnici zajednice LGBTI, žene, djeca, tražitelji azila i migranti;
- I. budući da su žene i djeca izloženi prijetnjama, diskriminaciji i nasilju, posebice u ratnim područjima i autoritarnim režimima; budući da je rodna ravnopravnost u srži europskih vrijednosti te je sadržana u pravnom i političkom okviru EU-a; budući da se tijekom posljednjih godina povećali nasilje i diskriminacija prema ženama i djevojčicama;
- J. budući da države imaju krajnju odgovornost u očuvanju svih ljudska prava kroz donošenje i provedbu međunarodnih uredbi i konvencija o ljudskim pravima, praćenje kršenja ljudskih prava i jamčenje učinkovitog pravnog lijeka za žrtve;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

- K. budući da raste broj slučajeva kršenja ljudskih prava, koja se smatraju ratnim zločinima i zločinima protiv čovječnosti, uključujući genocid, a koja su počinili državni i nedržavni subjekti;
- L. budući da sloboda misli, savjesti, vjeroispovijedi, uključujući slobodu na vjerovanje ili nevjerovanje i na prakticiranje ili ne prakticiranje vjere koju osoba sama odabere, na promjenu vjere ili napuštanje vjere, mora biti zajamčena u svim dijelovima svijeta i bezuvjetno podržana među ostalim međukulturnim i međuvjerskim dijalogom; budući da su zakoni protiv bogohuljenja široko rasprostranjeni, a države primjenjuju kazne koje se kreću od zatvorskih kazni do bičevanja i smrtne kazne;
- M. budući da su sloboda mišljenja i izražavanja, sloboda okupljanja i udruživanja i održavanja redovitih, transparentnih i vjerodostojnih izbora ključni elementi demokracije; budući da izbori u nestabilnim, represivnim društvima u kojima često izbijaju sukobi ponekad mogu potaknuti rašireno nasilje;
- N. budući da je suradnja s trećim zemljama u svim bilateralnim i multilateralnim forumima, primjerice tijekom dijaloga o ljudskim pravima, jedan od najučinkovitijih alata za rješavanje pitanja ljudskih prava;
- O. budući da za jačanje promicanja ljudskih prava i demokracije u trećim zemljama treba osigurati odgovarajuća sredstva te ih rasporediti na najučinkovitiji mogući način;
- P. budući da je pristup vodi i odvodnji temeljno pravo, a ograničavanje tog prava jedan je od uzroka geopolitičkih tenzija u određenim regijama;
- Q. budući da su područja kulturne baštine u sve većoj opasnosti od nezakonite pljačke i vandalizma, posebno na Bliskom istoku;
- R. budući da obrazovanje ima ključnu ulogu u sprečavanju kršenja ljudskih prava i sukoba te pomaže povećati sudjelovanje građana u postupcima donošenja odluka unutar demokratskog sustava; budući da bi obrazovne ustanove koje promiču ljudska prava, poštovanje i raznolikost trebale moći dobiti potporu država članica; budući da je sve veći broj komunikacijskih kanala važan instrument koji omogućuje brzo saznanje o kršenjima ljudskih prava i koji može doprijeti do velikog broja žrtava ili potencijalnih žrtava kršenja ljudskih prava u trećim zemljama te im pružiti informacije i pomoć; budući da je prikupljanje opsežnih podataka iskazanih po spolu nužno za zaštitu ljudskih prava, posebice najugroženijih i marginaliziranih skupina i onih kojima prijete marginalizacija; budući da je korištenje odgovarajućih pokazatelja učinkovit način procjene napretka u provedbi obveza država koje proizlaze iz međunarodnih ugovora;

Opća razmatranja

1. izražava duboku zabrinutost zbog odmakâ od demokracije, ljudskih prava i vladavine prava; podsjeća da se Europska unija obvezala na promicanje univerzalnosti i nedjeljivosti ljudskih prava, temeljnih sloboda i vrijednosti, kao i na unaprijeđenje demokratskih načela koja je potrebno unaprijediti diljem svijeta;
2. ponovno ističe svoje čvrsto uvjerenje da EU i države članice moraju aktivno težiti načelu uključivanja ljudskih prava i demokracije, kao uzajamno osnažujućih osnovnih načela u srži EU-a, u sve politike EU-a, uključujući one koje imaju vanjskopolitičku dimenziju, kao što su razvoj, migracije, sigurnost, borba protiv terorizma, proširenje i trgovina; u tom smislu ponovno ističe da je iznimno važno osigurati povećanu usklađenost između vanjskih i unutarnjih politika EU-a te veću koordiniranost vanjskih politika država članica; naglašava da sve veća složenost sukoba diljem svijeta zahtijeva integriran, ujedinjen i aktivan međunarodni pristup i suradnju; ponavlja da ostvarenje cilja EU-a, koji želi povećati svoj međunarodni utjecaj kao pouzdan i legitiman akter, uvelike ovisi o njegovoj sposobnosti da štiti ljudska prava i demokraciju u unutar EU-a i u inozemstvu, u skladu sa svojim obvezama iz osnivačkih ugovora;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

3. naglašava važnost suradnje između Komisije, Vijeća i Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD), Parlamenta i izaslanstava EU-a radi promicanja i osiguranja dosljednog i usuglašenog istupanja u obranu ljudskih prava i demokratskih načela; nadalje naglašava važnost snažne predanosti u promicanju tih vrijednosti na međunarodnim forumima, uključujući i kroz pravovremenu koordinaciju na razini EU-a i kroz aktivan pristup tijekom pregovora; u tom kontekstu podupire EU da inicira i podrži rezolucije te da pojača provedbu međuregionalnih inicijativa u svim mehanizmima UN-a za ljudska prava;
4. pozdravlja činjenicu da se tijekom 2016. o vladavini prava, demokratskim načelima i kršenju ljudskih prava redovito raspravljalo na njegovim plenarnim sjednicama te da su ona bila ciljana tema raznih parlamentarnih rezolucija kao i sastanaka odbora i međuparlamentarnih izaslanstava;
5. ističe rad svojeg Pododbora za ljudska prava (DROI), koji blisko surađuje s ESVD-om, drugim institucijama EU-a, civilnim društvom, multilateralnim institucijama za ljudska prava i posebnim predstavnikom EU-a (PPEU) za ljudska prava;
6. podsjeća da je 2016. godine DROI izradio tri izvješća, o ljudskim pravima i migraciji u trećim zemljama, korporativnoj odgovornosti za ozbiljne povrede ljudskih prava u trećim zemljama i borbi protiv trgovanja ljudima u vanjskim odnosima Unije; poziva Komisiju da poduzme konkretne mjere nakon tih izvješća o vlastitoj inicijativi;
7. napominje da je pododbor DROI 2016. godine organizirao brojna službena putovanja u različite države kako bi prikupio i razmijenio informacije s lokalnim vladinim i nevladinim akterima u području ljudskih prava, predstavio stajalište Europskog parlamenta i potaknuo poboljšanja u pogledu bolje zaštite i većeg poštovanja ljudskih prava;

Suočavanje s izazovima u području ljudskih prava

8. izražava ozbiljnu zabrinutost u pogledu sve većeg broja napada na vjerske manjine koje često provode nedržavni subjekti kao što je ISIS/Daiš; osuđuje činjenicu da mnoge države imaju i provode zakone protiv vjerskog preobraćenja i blasfemije koji učinkovito ograničavaju slobodu vjeroispovijesti ili uvjerenja i slobodu izražavanja vjerskih manjina i ateista te im čak uskraćuju te slobode; poziva na poduzimanje konkretnih mjera kako bi se zaštitile vjerske manjine, nevjernici i ateisti koji su žrtve zakona o bogohuljenju te poziva EU i države članice da se uključe u političke rasprave kako bi takve zakone stavili izvan snage; poziva EU i države članice da više rade na unapređenju poštovanja slobode misli, savjesti, vjeroispovijedi i uvjerenja te na promicanju međukulturnog i međureligijskog dijaloga u odnosima s trećim zemljama; zahtijeva poduzimanje konkretnih mjera u cilju učinkovite provedbe smjernica EU-a za promicanje i zaštitu slobode vjeroispovijedi ili uvjerenja, između ostalog, jamčenjem sustavnog i dosljednog osposobljavanja osoblja EU-a u središnjici i u delegacijama; u potpunosti podupire praksu EU-a koji preuzima vodeću ulogu u oblikovanju tematskih rezolucija o slobodi vjeroispovijedi i uvjerenja na Vijeću UN-a za ljudska prava (UNHCR) i Općoj skupštini UN-a; u potpunosti podupire rad Jána Figela, posebnog izaslanika EU-a za promicanje slobode vjeroispovijedi ili uvjerenja izvan EU-a;
9. ponovno ističe činjenicu da je sloboda izražavanja na internetu i izvan njega ključan element svakog demokratskog društva jer pomaže pri poticanju kulture pluralizma kojom se jača uloga civilnog društva i građana u pozivanju vlada i donositelja odluka na odgovornost i kojom se podupire vladavina prava; naglašava da ograničavanje slobode izražavanja na internetu i izvan njega, kao što je uklanjanje sadržaja na internetu, mora biti iznimno i samo pod posebnim okolnostima, propisano zakonom i u svrhu postizanja legitimnog cilja; stoga naglašava da bi EU trebao uložiti još veće napore u promicanje slobode izražavanja u sklopu svojih vanjskih politika i instrumenata; ponavlja svoj zahtjev EU-u i državama članicama da pojačano prate sve oblike ograničenja slobode izražavanja i slobode medija u trećim zemljama te da takva ograničenja hitro i sustavno osuđuju i da koriste sva raspoloživa diplomatska sredstva i instrumente kako bi se ta ograničenja uklonila; naglašava da je važno zajamčiti učinkovitu provedbu smjernica EU-a o slobodi izražavanja na internetu i izvan njega te redovito pratiti njihov učinak; osuđuje smrt i zatvaranje velikog broja novinara i blogera u 2016. godini i poziva EU da ih uspješno zaštiti; pozdravlja novi Europski instrument za demokraciju i ljudska prava (EIDHR) pokrenut 2016., s njegovim posebnim naglaskom na osposobljavanje delegacija EU-a i medijskih čimbenika u trećim

Srijeda, 13. prosinca 2017.

zemljama u vezi s primjenom smjernica; ističe važnost razotkrivanja i osuđivanja govora mržnje i poticanja na nasilje na internetu i izvan njega jer je riječ o izravnoj prijetnji vladavini prava i vrijednostima koja utjelovljuju ljudska prava;

10. duboko je zabrinut zbog toga što se u svijetu sve češće odvijaju napadi na civilno društvo, uključujući vjerske organizacije, kroz, između ostalog, sve veći broj represivnih zakona koji se diljem svijeta donose u nekim slučajevima pod izlikom borbe protiv terorizma ili otkrivanja „stranih agenata“; naglašava da je sužavanje prostora za djelovanje civilnog društva globalan fenomen; podsjeća da neovisno civilno društvo ima ključnu ulogu u zaštiti i promicanju ljudskih prava u funkcionalnim demokratskim društvima, prije svega promičući transparentnost, odgovornost i diobu vlasti; poziva EU i države članice da stalno prate i skreću pozornost na slučajeve kršenja slobode okupljanja i udruživanja, uključujući razne oblike zabrana i ograničenja organizacija civilnog društva i njihovih aktivnosti, kao što su zakoni koji ograničavaju prostor djelovanja civilnog društva ili promicanje nevladinih organizacija koje financira autoritarna vlada (nevladine organizacije kojima upravlja vlada); također poziva EU, države članice i delegacije EU-a da se koriste svim raspoloživim sredstvima, kao što su dijalozima o ljudskim pravima, politički dijalozima i javna diplomacija, u cilju sustavnog skretanja pozornosti na pojedinačne slučajeve ugroženih branitelja ljudskih prava ili aktivista civilnog društva, a osobito onih koji su pritvoreni ili zatvoreni arbitrarno i/ili zbog svojih političkih uvjerenja ili društvenog angažmana, te da jednoglasno osude represiju, zlostavljanje i ubijanje branitelja ljudskih prava, uključujući onih koji se bave ekologijom; poziva na uvođenje sustava za učinkovito praćenje prostora civilnog društva s jasnim referentnim vrijednostima i pokazateljima kako bi se stvorilo poticajno i pogodno pravno okruženje za civilno društvo;

11. potiče delegacije EU-a i diplomatsko osoblje država članica da nastave aktivno podupirati branitelje ljudskih prava sustavnim praćenjem sudskih postupaka, posjećivanjem pritvorenih aktivista i, po potrebi, davanjem izjava o pojedinačnim slučajevima; u tom pogledu naglašava važnost sredstava tihe diplomacije; pozdravlja činjenicu da je EU tijekom 2016. godine skrenuo pozornost na slučajeve branitelja ljudskih prava u dijalozima i savjetovanjima s više od 50 zemalja na razini EU-a; naglašava činjenicu da je tijekom 2016. godine na razini EU-a pružena podrška više od 250 branitelja ljudskih prava iz sredstva za hitne slučajeve EIDHR-a, što predstavlja povećanje od 30 % u usporedbi s 2015. godinom; pozdravlja osnivanje i uspješno djelovanje mehanizma EU-a za borbu za ljudska prava, ProtectDefenders.eu, koji provodi civilno društvo i koji je bio od ključne pomoći velikom broju boraca za ljudska prava; poziva Komisiju da zajamči nastavak djelovanja programa nakon listopada 2018. te da povećava njegove mogućnosti kako bi mogao pružati još više podrške borcima za ljudska prava diljem svijeta;

12. duboko žali što mučenje, neljudsko ili ponižavajuće ponašanje i smrtne kazne i dalje postoje u mnogim zemljama diljem svijeta te poziva EU da uloži dodatne napore za njihovo iskorjenjivanje; u tom smislu pozdravlja reviziju zakonodavstva EU-a o trgovini određenim proizvodima koji bi se mogli koristiti za provođenje smrtne kazne, mučenje ili druge okrutne, nehumane ili ponižavajuće oblike postupanja ili kažnjavanja; potiče ESVD i potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu Unije da ojačaju svoju ulogu u borbi protiv mučenja i ostalih oblika okrutnog, neljudskog i ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, uključujući smrtnu kaznu, snažnijim diplomatskim aktivnostima i sustavnijim javnim izražavanjem stajališta; ističe u vezi s time zabrinjavajuće uvjete u nekim zatvorima, uključujući uskraćivanje liječničke skrbi, i preporučuje ESVD-u, delegacijama EU-a i državama članicama da se u najvećoj mogućoj mjeri koriste svim postojećim instrumentima, kao što su smjernice EU-a o mučenju; pozdravlja činjenicu da je Opća skupština UN-a u prosincu 2016. usvojila Rezoluciju UN-a o moratoriju na primjenu smrtne kazne uz podršku 117 zemalja; prima na znanje da je 2016. broj smaknuća zabilježenih u svijetu opao u usporedbi s prethodnom godinom te izražava ozbiljnu zabrinutost zbog činjenice da je ukupan broj smaknuća i dalje veći od prosjeka koji je zabilježen u prethodnom desetljeću; naglašava da su meta često neistomišljenici i ugrožene skupine društva; poziva države u kojima je takva praksa još uvijek prisutna da uvedu moratorij i ukinu smrtnu kaznu;

13. priznaje potencijalno veliku važnost modernih informacijskih i komunikacijskih tehnologija u promicanju, obrani i kažnjavanju kršenja ljudskih prava diljem svijeta te poziva institucije EU-a i države članice da upotrebljavaju svoje informacijske kanale kako bi unutar svojih posebnih okvira i nadležnosti sustavno ponavljale stajalište Parlamenta o različitim pitanjima u području ljudskih prava, pridonoseći pritom djelotvornosti i vidljivosti zajedničkih napora EU-a;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

izražava zabrinutost zbog sve veće uporabe određenih tehnologija za kibernetički nadzor s dvojnomo namjenom koje se upotrebljavaju protiv političara, aktivista i novinara; u tom pogledu pozdravlja trenutačni rad institucija EU-a na ažuriranju Uredbe Vijeća (EZ) br. 428/2009 od 5. svibnja 2009. o uspostavljanju režima Zajednice za kontrolu izvoza, prijenosa, brokeringa i provoza robe s dvojnomo namjenom⁽¹⁾; snažno osuđuje činjenicu da je sve veći broj branitelja ljudskih prava suočen s digitalnim prijetnjama, uključujući kompromitiranje podataka zapljenom opreme, daljinskim nadzorom i curenjem podataka; izražava zabrinutost zbog toga što internetske platforme brišu videosnimke koje su legitimni dokaz o potencijalnim ratnim zločinima u okviru svojeg nastojanja da uklone teroristički sadržaj i propagandu s platformi;

14. izražava zabrinutost zbog sve veće privatizacije vladavine prava na internetu gdje privatna poduzeća na temelju svojih uvjeta poslovanja, umjesto na temelju demokratski usvojenih zakona, donose odluke o ograničenjima temeljnih prava kao što je sloboda govora;

15. poziva Komisiju da usvoji direktive obavješćivanja i djelovanja kojima se povećava transparentnost i razmjernost uklanjanja postupaka, uz istodobno pružanje učinkovitih pravnih lijekova za korisnike čiji je sadržaj neopravdano uklonjen;

16. osuđuje primjenu seksualnog nasilja nad ženama i djevojčicama kao ratnog oružja, što obuhvaća masovna silovanja, seksualno ropstvo, prisilnu prostituciju, rodno utemeljene oblike progona, trgovanje ženama, seksualni turizam te psihološko nasilje; skreće pozornost na činjenicu da su kaznena djela na rodnoj osnovi i kaznena djela seksualnog nasilja definirana u Rimskom statutu kao ratni zločini, zločini protiv čovječnosti ili zločini koji su sastavni dio genocida ili mučenja; naglašava važnost zaštite prava žena, uključujući seksualna i reproduktivna prava, s pomoću zakonodavstva, obrazovanja i pružanjem potpore organizacijama civilnog društva; pozdravlja donošenje Akcijskog plana EU-a za rodnu ravnopravnost 2016. – 2020. u kojemu je utvrđen sveobuhvatan popis mjera za poboljšanje položaja žena u pogledu jednakih prava i jačanja njihove uloge; ističe važnost njegove učinkovite provedbe; osim toga, pozdravlja donošenje dokumenta pod nazivom „Strateško djelovanje za rodnu ravnopravnost 2016. – 2019.“, kojim se promiču rodna ravnopravnost i prava žena diljem svijeta; ističe da je važno da sve države članice ratificiraju i uspješno provedu Istanbulsku konvenciju; ističe da je obrazovanje najbolje sredstvo za borbu protiv diskriminacije i nasilja nad ženama i djecom; zahtijeva da Komisija, ESVD i potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica pojačaju ispunjavanje dužnosti i obveza u području prava žena u skladu s Konvencijom o ukidanju svih oblika diskriminacije žena i potiče treće zemlje da također tako postupaju; vjeruje da EU treba nastaviti usmjeravati u glavni tok potporu za žene u okviru aktivnosti zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP), sprečavanja sukoba i obnove nakon sukoba; ponovno ističe važnost Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 o ženama, miru i sigurnosti; ističe važnost sustavnog, ravnopravnog, potpunog i aktivnog sudjelovanja žena u sprječavanju i rješavanju sukoba, u promicanju ljudskih prava i demokratskih reformi te u operacijama potpore miru, humanitarnoj pomoći, obnovi nakon sukoba te procesima demokratske tranzicije koji vode do trajnih i stabilnih političkih rješenja; podsjeća da je nagrada Saharov za 2016. godinu dodijeljena Nadiji Murad i Lamiji Adži Bašar, koje su preživjele seksualno ropstvo koje su počinili pripadnici ISISa/Daiša;

17. naglašava da su pristupačna zdravstvena skrb i univerzalno poštovanje spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, kao i pristup spolnom i reproduktivnom zdravlju, planiranje obitelji i pristup odgovarajućim ženskim higijenskim proizvodima te neonatalnoj i prenatalnoj zdravstvenoj skrbi i zdravstvenoj skrbi za roditelje te sigurne usluge pobačaja važni elementi za spašavanje života žena, koji doprinose izbjegavanju visokorizičnih porođaja te smanjenju smrtnosti novorođenčadi i djece; smatra neprihvatljivim što se oko tijela žena i djevojčica, posebno s obzirom na njihovo spolno i reproduktivno zdravlje i prava, i dalje vode ideološke borbe; poziva EU i države članice da priznaju neotuđiva prava žena i djevojčica na tjelesni integritet i samostalno donošenje odluka i osuđuje često kršenje spolnih i reproduktivnih prava žena, uključujući i uskraćivanje pristupa uslugama planiranja obitelji, kontracepciji te sigurnom i zakonitom pobačaju;

⁽¹⁾ SL L 134, 29.5.2009., str. 1.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

18. snažno osuđuje ponovno uvođenje i širenje tzv. pravila globalnog blokiranja i njegov utjecaj na globalno pružanje zdravstvene skrbi ženama i djevojčicama te na njihova prava; ponavlja svoj poziv EU-u i državama članicama da popune financijski jaz koji je SAD ostavio u području spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, koristeći i nacionalna i europska sredstva namijenjena financiranju razvoja;

19. podsjeća da je ravnopravnost žena i muškaraca jedno od temeljnih načela Europske unije i njezinih država članica te da je rodno osviještena politika jedan od glavnih ciljeva Unije, kako je utvrđeno u Ugovorima; poziva stoga Komisiju da rodno osviještenu politiku kao temeljno načelo EU-a integrira u svo zakonodavstvo, smjernice, djelovanja i financijske programe EU-a, s posebnim naglaskom na politike EU-a u području vanjskih odnosa; ističe da je potrebno ojačati ulogu delegacija EU-a, kao i ulogu glavne savjetnice Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) za rodna pitanja na način da se za njezino područje nadležnosti zajamče namjenska proračunska sredstva;

20. poziva ESVD da zajamči da će rezultati 61. sjednice Komisije o statusu žena biti uključeni u njegove politike te da će se njima pružiti novi poticaj promicanju jačanja ekonomskog položaja žena radi rješavanja problema rodnih nejednakosti u radnom okruženju koje se mijenja;

21. prima na znanje pozitivan doprinos osnaživanja žena kad je riječ o postizanju uključivog, pravednog i miroljubivog društva i održivog razvoja; naglašava da je naglasak na rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena vrlo jasan u ciljevima održivog razvoja i da je potrebno uložiti dodatne napore kako bi se u potpunosti ostvarila prava žena i učinkovito provele politike kojima se promiče jačanje gospodarske i društvene uloge žena i njihovo sudjelovanje u donošenju odluka; naglašava da bi posebnu pozornost trebalo posvetiti osnaživanju pripadnica autohtonih naroda;

22. ističe da je potrebno ohrabrivati žene da se udruže, u okviru sindikata, te da ih se ne smije diskriminirati pri traženju sredstava za financiranje poduzeća;

23. poziva EU da podrži sve udruge žena čiji je svakodnevni rad usmjeren na potporu ženama koje se nalaze u područjima pogođenim humanitarnim krizama i sukobima;

24. potvrđuje da je na globalnoj razini hitno potrebno ratificirati i učinkovito provesti Konvenciju UN-a o pravima djeteta i njezine fakultativne protokole kako bi se djeci pružila pravna zaštita; naglašava da su djeca često izložena posebnim zlostavljanjima poput dječjih brakova ili genitalnog sakaćenja i da im je stoga potrebna pojačana zaštita; ističe da su dječji rad, novačenje djece u oružanim sukobima te rani i prisilni brakovi još uvijek kritični problemi u nekim zemljama; zahtijeva da se EU sustavno savjetuje s relevantnim lokalnim i međunarodnim organizacijama za prava djeteta te da skrene pozornost, u svojim političkim dijalozima i dijalozima o ljudskim pravima s trećim zemljama, na obvezu država članica da provode Konvenciju; pozdravlja Strategiju Vijeća Europe za prava djeteta (2016. – 2021.); zahtijeva da EU preko svojih vanjskih delegacija nastavi promicati skup alata EU-a i UNICEFA za integriranje dječjih prava u razvojnu suradnju te da na odgovarajući način osposobi osoblje delegacija EU-a za te aktivnosti; ponovno ističe svoj zahtjev da Komisija predloži sveobuhvatnu strategiju za prava djeteta i akcijski plan za narednih pet godina kako bi se prava djeteta postavila kao prioritet vanjskih politika EU-a; pozdravlja činjenicu da su tijekom 2016. u okviru instrumenta za razvojnu suradnju dodijeljena sredstva za potporu agencija UN-a pri provedbi mjera usmjerenih na prava djeteta kojima cilj mora biti maksimalno povećanje stvarne koristi za djecu kojoj je potrebna pomoć, posebno kada je riječ o sustavima zdravstva i pristupu obrazovanju, vodi i odvodnji; poziva na hitno rješavanje pitanja djece bez državljanstva, posebno one rođene izvan zemlje podrijetla njihovih roditelja i djece migranata;

25. najoštrije osuđuje sve oblike diskriminacije, uključujući i one utemeljene na rasi, boji kože, vjeroispovijedi, spolu, spolnoj orijentaciji, rodnom obilježjima, jeziku, kulturi, socijalnom podrijetlu, kasti, rođenju, dobi, invaliditetu ili bilo kojem drugom statusu; naglašava da bi EU trebala intenzivnije raditi na iskorjenjivanju svih oblika diskriminacije, rasizma, ksenofobije i drugih oblika netolerancije otvaranjem političkih dijaloga i dijaloga o ljudskim pravima te radom delegacija EU-a i javne diplomacije; osim toga, naglašava da EU treba nastaviti promicati ratifikaciju i punu provedbu svih konvencija UN-a koje podupiru ovaj cilj;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

26. ponavlja da trgovanje ljudima podrazumijeva njihovo vrbovanje, prijevoz, prevođenje, skrivanje ili primanje osoba uporabom prijetnji, sile ili nekog drugog oblika prisile, otmicom, prijevarom, obmanom, zlouporabom ovlasti ili položaja bespomoćnosti, davanjem ili primanjem plaćanja ili koristi kako bi se postigla privola osobe koja ima kontrolu nad drugom osobom, a u svrhu izrabljivanja; poziva EU i države članice da poduzmu mjere za suzbijanje potražnje koja potiče sve oblike iskorištavanja osoba, osobito žena i djece, i koja dovodi do trgovine ljudima, zadržavajući istovremeno pristup temeljen na ljudskim pravima i usredotočen na žrtve; ponavlja potrebu da sve države članice EU-a provedu strategije za iskorjenjivanje trgovine ljudima i Direktive 2011/36/EU⁽¹⁾ koja se bavi tim pitanjem; izražava duboku zabrinutost zbog krajnje ranjivog položaja migranata i izbjeglica u pogledu iskorištavanja, krijumčarenja i trgovanja ljudima; ističe potrebu održavanja razlike između pojmova trgovanja ljudima i krijumčarenja migranata;

27. osuđuje stalna kršenja ljudskih prava nad ljudima koji pate zbog kastinskih hijerarhija i diskriminacije na temelju kaste, uključujući negiranje jednakosti i uskraćivanje pristupa pravosuđu i zapošljavanju, stalnu segregaciju i prepreke ostvarenju temeljnih ljudskih prava i razvoja uzrokovane kastinskim sustavima; ponavlja svoj poziv na razvoj politike EU-a o diskriminaciji na temelju kaste te poziva EU da iskoristi svaku priliku na izražavanje ozbiljne zabrinutosti zbog tog kršenja ljudskih prava; potiče EU i države članice da provedbom i praćenjem ciljeva održivog razvoja do 2030., praćenjem novih UN-ovih smjernica o diskriminaciji na temelju podrijetla i pružanjem potpore provedbi od strane države preporuka mehanizama UN-a za ljudska prava o diskriminaciji na temelju kaste povećaju napore i potporu koju pružaju povezanim inicijativama na razini UN-a i delegacija;

28. izražava duboku zabrinutost zbog toga što i dalje postoji povećani rizik od diskriminacije manjina, koje su posebno osjetljive na političke, gospodarske i ekološke promjene i poremećaje te na promjene i poremećaje povezane s radom; napominje da mnoge osobe imaju slab ili nikakav pristup političkom predstavljanju te da su snažno pogođene siromaštvom; naglašava da EU treba pojačati svoje napore koje ulaže za iskorjenjivanje kršenja ljudskih prava manjina; naglašava da manjinske zajednice imaju posebne potrebe te da bi im trebalo omogućiti potpuni pristup i jednako postupanje u svim područjima gospodarskog, socijalnog, političkog i kulturnog života;

29. pozdravlja ratifikaciju Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom (UNCRPD) i ponavlja da je važno da je države članice i institucije EU-a ratificiraju i učinkovito provode; naglašava da invaliditet ljude ne lišava ljudskog dostojanstva, što podrazumijeva dužnost države da ih zaštiti; posebno naglašava da je potrebno vjerodostojno uključiti načelo dostupnosti svim osobama i sva prava osoba s invaliditetom u sve relevantne politike EU-a, uključujući u politike na području razvojne suradnje, te naglašava obvezujuću i horizontalnu narav toga problema; poziva EU da uključi borbu protiv diskriminacije zbog invaliditeta u svoje vanjsko djelovanje i politike za pomoć u razvoju; pozdravlja u vezi s time uključivanja prava osoba s invaliditetom u novi Europski konsenzus o razvoju;

30. ponovno ističe svoju potporu sustavnom uvođenju klauzula o ljudskim pravima u međunarodne sporazume između EU-a i trećih zemalja, uključujući trgovinske i ulagačke sporazume; podsjeća da se ljudska prava moraju smatrati jednakovrijednima, nedjeljivima, međuovisnima i međusobno povezanim; poziva Komisiju da učinkovito i sustavno prati provedbu takvih klauzula te da Parlamentu redovno podnosi izvješća o poštovanju ljudskih prava u partnerskim zemljama; poziva Komisiju da u okviru budućih sporazuma usvoji bolje strukturiran i strateški pristup dijalozima o ljudskim pravima; pozitivno ocjenjuje sustav povlastica OSP+ kao sredstva za poticanje učinkovite provedbe 27 glavnih međunarodnih konvencija o ljudskim pravima i standardima rada; poziva na istinsku provedbu sustava OSP+ i očekuje od Komisije da Parlamentu i Vijeću podnese izvješće o statusu njegove ratifikacije i napretku postignutom u okviru tog programa; ponovno ističe važnost pravilne provedbe Vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima;

31. potvrđuje činjenicu da bi aktivnosti svih poduzeća, uključujući ona europska, koja posluju u trećim zemljama trebala biti potpuno usklađena s međunarodnim standardima u pogledu ljudskih prava i poziva EU i njegove države članice da se pobrinu da tako i bude; također potvrđuje važnost promicanja korporativne društvene odgovornosti i važnost toga da europska poduzeća imaju vodeću ulogu u promicanju međunarodnih standarda u području poslovanja i ljudskih prava, naglašavajući da bi suradnja između organizacija za ljudska prava i poslovnih organizacija osnažila lokalne aktere i promicala civilno društvo; potvrđuje da globalni vrijednosni lanci mogu pridonijeti jačanju ključnih međunarodnih radnih, ekoloških i socijalnih standarda te da predstavljaju mogućnosti i izazove za održivi napredak i promicanje ljudskih prava osobito u zemljama u razvoju; poziva EU da preuzme aktivniju ulogu u postizanju odgovarajućeg, pravednog,

⁽¹⁾ SL L 101, 15.4.2011., str. 1.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

transparentnog i održivog upravljanja globalnim vrijednosnim lancima te ublaži bilo kakav negativan učinak na ljudska prava, uključujući kršenje radnih prava; međutim, navodi da u slučajevima povreda ljudskih prava povezanih s poslovanjem valja zajamčiti učinkovit pristup pravnim lijekovima za žrtve; potiče Komisiju da zajamči usklađenost projekata koje podupire EIB s politikom EU-a i njegovim obvezama u pogledu ljudskih prava; prima na znanje tekuće pregovore o obvezujućem sporazumu o transnacionalnim korporacijama i drugim poduzećima u vezi s ljudskim pravima; potiče EU da konstruktivno sudjeluje u takvim pregovorima;

32. poziva EU i njegove države članice da iskoriste svu svoju političku važnost kako bi spriječili svaku radnju koja bi se mogla smatrati genocidom, ratnim zločinom ili zločinom protiv čovječnosti te u slučajevima takvih zločina na njih odgovorili na učinkovit i usklađen način i upotrijebili sva potrebna sredstva radi privođenja svih odgovornih osoba pravdi, uključujući primjenom načela opće nadležnosti, te pružali pomoć žrtvama i potporu procesima stabilizacije i pomirenja; poziva međunarodnu zajednicu da uspostavi instrumente kojima bi se na najmanju moguću mjeru smanjilo vrijeme između upozorenja i odgovora u cilju sprečavanja izbijanja, ponovnog izbijanja i eskalacije nasilnih sukoba, kao što je sustav ranog upozoravanja EU-a;

33. poziva EU da pruži potporu organizacijama (uključujući nevladine organizacije, organizacije koje djeluju u području istraživanja otvorenog koda i civilno društvo) koje prikupljaju, čuvaju i štite dokaze, digitalne i ostale, o počinjenim zločinima radi olakšavanja njihova kaznenog progona na međunarodnoj razini;

34. izražava duboku zabrinutost zbog uništavanja kulturne baštine u Siriji, Iraku, Jemenu i Libiji; napominje da se 22 od 38 svjetskih ugroženih lokaliteta kulturne baštine nalazi na Bliskom istoku; podržava djelovanje Inicijative za kulturnu baštinu i njezino djelovanje u svrhu prikupljanja informacija o uništenju arheološke i kulturne baštine u Siriji i Iraku;

35. pozdravlja napore EU-a da podrži Međunarodni, nepristrani i neovisni mehanizam koji je uspostavio UN radi pružanja pomoći u istragama teških zločina počinjenih u Siriji; naglašava potrebu za uspostavljanjem sličnog neovisnog mehanizma u Iraku; poziva EU i države članice EU-a koje to još nisu učinile da daju financijski doprinos Međunarodnom, nepristranom i neovisnom mehanizmu;

36. snažno osuđuje okrutne zločine i kršenja ljudskih prava koje su počinili državni subjekti, kao i nedržavni subjekti; zgožen je golemim brojem počinjenih zločina, uključujući ubojstva, mučenje, silovanje, porobljavanje i seksualno ropstvo kao oružje u ratu, novačenje djece vojnika, prisilna vjerska preobraćenja i sustavna ubojstva pripadnika vjerskih manjina; podsjeća da je Parlament u svojoj Rezoluciji od 12. veljače 2015. o humanitarnoj krizi u Iraku i Siriji, osobito u kontekstu Islamske države⁽¹⁾, nazvao situaciju u kojoj se nalaze vjerske manjine na područjima kojima upravlja ISIS/Daiš genocidom; naglašava da bi EU i njegove države članice trebali podupirati kazneni progon pripadnika nedržavnih skupina kao što su ISIS/Daiš tražeći od Vijeća sigurnosti UN-a da se nadležnost nad time prenese na Međunarodni kazneni sud, ili zajamčiti zadovoljenje pravde s pomoću ad hoc suda ili opće nadležnosti;

37. ponavlja svoju punu potporu Međunarodnom kaznenom sudu, Rimskom statutu, Uredu tužitelja, tužiteljevima ovlastima propio motu i napretku u pokretanju novih istraga, što je ključno sredstvo u borbi protiv nekažnjavanja najtežih zločina; poziva sve države članice da ratificiraju izmjenu iz Kampale o zločinu agresije i da dodaju „najteže zločine“ na popis zločina za koje je EU nadležan; osuđuje svaki pokušaj ugrožavanja njegove legitimnosti ili neovisnosti i poziva EU i države članice da dosljedno surađuju kako bi pružali potporu istragama i odlukama Međunarodnog kaznenog suda radi suzbijanja nekažnjavanja najtežih međunarodnih zločina, uključujući kada se radi o uhićenju osoba za koje je Međunarodni kazneni sud izdao uhiđbeni nalog; potiče EU i njegove države članice da dosljedno pružaju potporu ispitivanjima, istragama i odlukama Međunarodnog kaznenog suda te da poduzmu korake u svrhu sprečavanja i djelotvornog reagiranja na slučajeve nesurađivanja s Međunarodnim kaznenim sudom i da pruže odgovarajuća financijska sredstva; pozdravlja sastanak predstavnika Međunarodnog kaznenog suda i EU-a koji je održan u Bruxellesu 6. srpnja 2016. kao priprema za drugi okrugli stol Međunarodnog kaznenog suda i EU-a kako bi se relevantnom osoblju Međunarodnog kaznenog suda i europskih institucija omogućilo da utvrde zajednička područja interesa, razmijene informacije o relevantnim aktivnostima i osiguraju bolju suradnju između tih dviju strana; s velikim žaljenjem prima na znanje nedavne najave nekih zemalja o povlačenju iz Rimskog statuta, što predstavlja problem u pogledu pristupa pravdi za žrtve i što treba čvrsto osuditi;

⁽¹⁾ SL C 310, 25.8.2016., str. 35.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

smatra da Komisija, ESVD i države članice moraju nastaviti poticati treće zemlje da ratificiraju i primjenjuju Rimski statut; ponovno poziva potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu da imenuje posebnog predstavnika EU-a za međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravosuđe s mandatom da svim vanjskim politikama EU-a promiče, obuhvati i zastupa iskazanu predanost EU-a borbi protiv nekažnjavanja te Međunarodnom kaznenom sudu; poziva EU i njegove države članice da podrže mehanizme odgovornosti UN-a i rezolucije na multilateralnim forumima UN-a, uključujući Vijeće UN-a za ljudska prava;

38. potiče EU da ojača svoje napore u promicanju vladavine prava i neovisnosti pravosuđa na multilateralnoj i bilateralnoj razini kao temeljno načelo za jačanje demokracije; potiče EU da pruži podršku poštenom pravosuđu diljem svijeta pružanjem pomoći u procesima zakonodavnih i institucijskih reformi u trećim zemljama; osim toga, potiče delegacije EU-a i veleposlanstva država članica da u cilju promicanja neovisnosti pravosuđa sustavno prate sudske postupke;

39. izražava duboku zabrinutost i solidarnost s rastućim brojem migranata, izbjeglica i tražitelja azila, uključujući sve veći broj žena, kao žrtvama sukoba, nasilja, progona, propusta u upravljanju, siromaštva, nezakonitih migracija, mreža krijumčarenja i trgovanja ljudima; naglašava hitnu potrebu za poduzimanjem pravih koraka za hvatanje u koštac s temeljnim uzrocima nezakonitih migracijskih tokova i pronalaženjem dugoročnih rješenja utemeljenih na poštovanju ljudskih prava i dostojanstvu te ujedno za rješavanjem vanjske dimenzije izbjegličke krize, između ostalog, pronalaskom održivih rješenja za sukobe u našem susjedstvu, primjerice razvijajući suradnju i partnerstvo s uključenim trećim zemljama koje poštuju međunarodno pravo i jamče poštovanje ljudskih prava na svojem teritoriju; izražava duboku zabrinutost zbog nasilja nad djecom migrantima, uključujući nestanke maloljetnih migranata bez pratnje, i poziva na preseljenje, programe spajanja obitelji i humanitarne koridore; duboko je zabrinut zbog teškog položaja i sve većeg broja interno raseljenih osoba i poziva na njihov sigurni povratak, preseljenje ili integraciju u lokalno društvo; poziva EU i države članice da pružaju humanitarnu pomoć u područjima obrazovanja, stambenog zbrinjavanja i područjima humanitarnog djelovanja u kojima se pruža pomoć izbjeglicama koji se nalaze najbliže svojim zemljama i da ispravno provedu politike o povratku; naglašava potrebu za sveobuhvatnim pristupom migraciji utemeljenom na ljudskim pravima te poziva EU da i dalje surađuje s UN-om, regionalnim organizacijama, vladama i nevladinim organizacijama; poziva države članice da u cijelosti provedu paket o zajedničkom europskom sustavu azila i zajedničko zakonodavstvo o migracijama, prije svega radi zaštite tražitelja azila koji se nalaze u nepovoljnom položaju; naglašava da se pojmovima „sigurne zemlje” i „sigurne zemlje podrijetla” ne smije onemogućivati pojedinačno razmatranje zahtjeva za azil; upozorava na instrumentalizaciju vanjske politike EU-a kao „upravljanje migracijama”; poziva EU i države članice da uspostave potpunu transparentnost u pogledu sredstava koja se dodjeljuju trećim zemljama za suradnju u području migracija te da zajamče da takva suradnja ne bude na korist kršenja ljudskih prava, već da bude usklađena s poboljšanjem ljudskih prava u tim zemljama;

40. smatra da bi se razvojna suradnja i promicanje ljudskih prava i demokratskih načela, uključujući vladavinu prava i dobro upravljanje, trebali međusobno nadopunjavati; u tom kontekstu podsjeća na izjavu UN-a da se bez pristupa utemeljenog na ljudskim pravima razvojni ciljevi ne mogu u potpunosti postići; osim toga, podsjeća na to da se EU obvezao na pružanje podrške partnerskim zemljama, uz istovremeno vođenje računa o njihovu stupnju razvoja te napretku postignutom u području ljudskih prava i demokracije;

41. ističe da je stopa osoba kojima prijete siromaštvo ili socijalna isključenost viša među ženama i traži od Komisije da u okviru svojih razvojnih politika pojača napore u provedbi mjera za suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti.

42. podsjeća da su države članice drugim kriterijem Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP obvezane ispitati svaku dozvolu za izvoz oružja s obzirom na poštovanje ljudskih prava u određenoj zemlji; podsjeća, u vezi s time, na obvezu koju je Komisija preuzela u okviru Akcijskog plana EU-a za ljudska prava i demokraciju u vezi sa sigurnosnim snagama i provedbom politike o ljudskim pravima EU-a, uključujući izradu i provedbu politike postupanja s dužnom pažnjom u tom području;

43. ponavlja svoj poziv na zajedničko stajalište EU-a o uporabi naoružanih bespilotnih letjelica, kojim se poštuju ljudska prava i međunarodno humanitarno pravo, te se rješavaju pitanja kao što su pravni okvir, razmjernost, odgovornost, zaštita civila i transparentnost; ponovno ustraje u tome da EU zabrani razvoj, proizvodnju i uporabu potpuno autonomnog oružja kojim se omogućuje provođenje napada bez ljudskog djelovanja;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

44. smatra da bi EU trebao nastaviti ulagati napore kako bi se više poštovala ljudska prava lezbijskih, homoseksualnih, biseksualnih, transrodnih i interseksualnih (LGBTI) osoba u skladu s tim povezanim smjernicama EU-a; poziva na potpunu provedbu smjernica, što uključuje i osposobljavanje osoblja EU-a u trećim zemljama; osuđuje činjenicu da je homoseksualnost i dalje kazneno kažnjiva u 72 zemlje, zabrinut je zbog toga što je u 13 od tih zemalja za nju predviđena smrtna kazna te smatra da nasilni postupci i izgređi protiv pojedinaca na osnovi njihove seksualne orijentacije, kao što su prisilno razotkrivanje seksualnosti, zločini iz mržnje i govor mržnje na internetu i izvan njega i korektivna silovanja ne smiju proći nekažnjeno; prima na znanje zakonodavstvo o istospolnim brakovima i istospolnim građanskim zajednicama u nekim zemljama i potiče njihovo daljnje priznavanje; osuđuje povrede tjelesnog integriteta žena i pripadnika manjina; poziva države da zabrane takve prakse, kazneno progone počinitelje i pruže podršku žrtvama;

45. ponovno ističe ključnu važnost borbe protiv korupcije u svim njezinim oblicima kako bi se zajamčila vladavina prava, demokracija i poštovanje ljudskih prava; snažno osuđuje svako ponašanje kojim se pogoduje takvim koruptivnim praksama;

46. podsjeća da korupcija predstavlja prijetnju jednakom uživanju ljudskih prava te se njome narušavaju demokratski procesi kao što su vladavina prava i pošteno pravosuđe; smatra da bi EU u svim svojim platformama za dijalog s trećim zemljama trebao naglasiti važnost integriteta, odgovornosti i pravilnog upravljanja u području javnih pitanja, financija i vlasništva, kako je određeno u Konvenciji UN-a protiv korupcije (UNCAC); preporučuje EU-u da dosljednije i sustavnije upotrebljava svoje stručno znanje za podupiranje trećih zemalja u njihovim naporima u vezi s borbom protiv korupcije putem osnivanja i osnaživanja neovisnih i djelotvornih institucija za suzbijanje korupcije; poziva, među ostalima, Komisiju da pregovara o odredbama o borbi protiv korupcije u svim budućim trgovačkim sporazumima o kojima će voditi pregovore s trećim zemljama;

47. naglašava ključne odgovornosti i obveze država i drugih nositelja dužnosti za ublažavanje klimatskih promjena, sprečavanje njihovih negativnih posljedica za ljudska prava i jačanje koherentnosti politika kako bi se osiguralo da su napori u vezi s ublažavanjem i prilagodbom klimatskih promjena prikladni, dostatno ambiciozni, nediskriminirajući i inače u skladu s obvezama u području ljudskih prava; ističe da UN procjenjuje da će do 2050. biti mnogo osoba raseljenih zbog ekoloških razloga; ističe da postoji poveznica između trgovinskih politika, politika zaštite okoliša i razvojnih politika te pozitivnih i negativnih učinaka koje takve politike mogu imati na poštovanje ljudskih prava; pozdravlja posvećenost međunarodne zajednice kada je riječ o povezivanju pitanja ekoloških i prirodnih katastrofa i klimatskih promjena s pitanjem ljudskih prava;

48. naglašava da je otimanje zemlje proteklih godina znatno poraslo u zemljama u razvoju; smatra da rješavanje problema iskorištavanja i otimanja resursa treba biti prioritet; osuđuje prakse kao što su otimanje zemljišta i nekontrolirano korištenje prirodnih resursa; poziva Europsku komisiju da što prije intervenira te da slijedi zahtjeve Parlamenta izražene u brojnim nedavnim rezolucijama o toj temi;

49. ističe kako je važno pobrinuti se da ljudska prava i pristup robi i uslugama kao što su voda i odvodnja budu obuhvaćeni socijalnim, obrazovnim, zdravstvenim i sigurnosnim politikama;

50. poziva međunarodne institucije, nacionalne vlade, nevladine organizacije i pojedince da surađuju radi uspostave odgovarajućeg regulatornog okvira i time zajamče da svi ljudi na svijetu imaju zajamčen pristup barem najmanjoj potrebnoj količini vode; ističe da se voda ne bi smjela smatrati robom, već pitanjem razvoja i održivosti te da privatizacija vode ne oslobađa zemlje njihovih odgovornosti u području ljudskih prava; poziva zemlje u kojima je voda jedan od uzroka napetosti ili sukoba da surađuju u cilju dijeljenja vode kako bi se u pogledu održivosti postigla situacija koja će svima odgovarati i miran razvoj regije;

Rješavanje izazova pružanja potpore demokraciji i s time povezane aktivnosti

51. naglašava da bi EU i dalje trebao aktivno podupirati demokratske i učinkovite institucije za ljudska prava i civilno društvo u njihovim nastojanjima da promiču demokraciju; pozdravlja neprocjenjivu pomoć pruženu organizacijama civilnog društva diljem svijeta u okviru Europskog instrumenta za demokraciju i ljudska prava, koji i dalje predstavlja vodeću inicijativu EU-a u provedbi njegove vanjske politike u području ljudskih prava; također pozdravlja stalna nastojanja Europske zaklade za demokraciju da promiče demokraciju i poštovanje temeljnih prava i sloboda u istočnim i južnim susjedima EU-a;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

52. podsjeća na to da bi iskustvo i znanje stečeno tijekom tranzicije k demokraciji u okviru politike proširenja i susjedstva moglo pozitivno pridonijeti utvrđivanju najboljih praksi koje bi se mogle upotrijebiti za podupiranje i osnaživanje drugih demokratskih procesa diljem svijeta;

53. u tom kontekstu ponovno poziva Komisiju da izradi smjernice EU-a za potporu demokraciji;

54. predlaže EU-u da uloži veće napore u razvijanje sveobuhvatnijeg pristupa procesima demokratizacije, imajući na umu da su slobodni i poštenu izbori samo jedna od dimenzija demokratizacije, kako bi se na pozitivan način pridonijelo jačanju demokratskih institucija i povjerenja javnosti u izborne postupke diljem svijeta;

55. pozdravlja osam misija za promatranje izbora i osam misija izbornih stručnjaka koje je EU proveo 2016. diljem svijeta; naglašava činjenicu da je EU od 2015. godine proveo 17 misija za promatranje izbora i 23 misije izbornih stručnjaka; ponavlja svoje pozitivno mišljenje o kontinuiranoj podršci koju EU pruža izbornim postupcima te o njegovoj pomoći i potpori domaćim promatračima tijekom održavanja izbora; u tom pogledu pozdravlja i u potpunosti podupire rad Skupine za podršku demokraciji i koordinaciju izbora (DEG);

56. podsjeća na važnost poduzimanja odgovarajućih daljnjih koraka u vezi s izvješćima i preporukama misija za promatranje izbora, kako bi se pojačao njihov učinak i osnažila potpora EU-a demokratskim standardima dotičnih zemalja;

57. pozdravlja činjenicu da su se Komisija, ESVD i države članice u okviru postojećeg Akcijskog plana EU-a za ljudska prava i demokraciju obvezali na čvršću i dosljedniju suradnju s tijelima za upravljanje izborima, parlamentarnim institucijama i organizacijama civilnog društva u trećim zemljama, u cilju jačanja njihove uloge te slijedom toga i osnaženju demokratskih procesa;

58. naglašava da je politika proširenja EU-a jedan od najjačih alata za jačanje poštovanja demokratskih načela i ljudskih prava s obzirom na trenutačna politička kretanja u zemljama kandidatkinjama i zemljama potencijalnim kandidatkinjama; poziva Komisiju da ojača svoje napore u pružanju potpore jačanju demokratskih političkih kultura, poštovanju vladavine prava, neovisnosti medija i pravosuđa te borbi protiv korupcije u tim zemljama; izražava svoje uvjerenje da bi se revidirana europska politika susjedstva i dalje trebala temeljiti na zaštiti, aktivnom promicanju i provedbi ljudskih prava i demokratskih načela; ponavlja činjenicu da su zaštita, aktivna potpora i provedba ljudskih prava i demokracije u interesu kako partnerskih zemalja tako i EU-a; također podsjeća da Unija mora nastaviti ispunjavati obvezu prema svojim partnerima, osobito u svojem susjedstvu, u pružanju podrške gospodarskim, socijalnim i političkim reformama, zaštiti ljudskih prava, pružanju podrške uspostavi vladavine prava kao najboljim sredstvima za jačanje međunarodnog poretka i jamčenje stabilnosti svojega susjedstva; podsjeća da Unija za Mediteran može i treba oblikovati politički dijalog u tom području i ustrajati u provedbi snažnog programa ljudskih prava i demokracije u regiji; podsjeća da sve zemlje koje se žele pridružiti EU-u moraju u cijelosti zajamčiti ljudska prava i strogo poštovati kriterije iz Kopenhagena, dok bi njihovo nepridržavanje moglo dovesti do zamrzavanja pregovora;

59. naglašava da izgradnja mira podrazumijeva ulaganje napora u cilju sprečavanja i smanjenja sukoba te jačanja otpornosti političkih, socioekonomskih i sigurnosnih institucija u svrhu postavljanja temelja za dugoročan održivi mir i razvoj; ističe da je promicanje vladavine prava, dobrog upravljanja i ljudskih prava temeljno za održavanje mira;

Osiguranje sveobuhvatnog i dosljednog pristupa ljudskim pravima i pružanju potpore demokraciji u okviru politika EU-a

60. prima na znanje usvajanje godišnjeg izvješća EU-a o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2016. godinu; smatra da je godišnje izvješće nezaobilazno za nadzor politike EU-a o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu te za obavješćivanje i raspravu o njoj, kao i vrijedan instrument kojim se pruža sveobuhvatan pregled prioriteta EU-a, napora i izazova u ovom području, koji se također može koristiti za utvrđivanje daljnjih učinkovitih načina za njihovo rješavanje;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

61. ponovno odlučno upućuje poziv potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da sudjeluje u raspravi sa zastupnicima u Europskom parlamentu na dvjema plenarnim sjednicama godišnje, jednom u vrijeme predstavljanja godišnjeg izvješća EU-a, a drugi put tijekom odgovora na izvješće Parlamenta; ponovno naglašava važnost neprestanog međuinstitucijskog dijaloga, osobito u pogledu daljnjeg postupanja na temelju hitnih rezolucija Parlamenta o ljudskim pravima; podsjeća da pisani odgovori imaju važnu ulogu u međuinstitucijskim odnosima, s obzirom na to da omogućuju da se na sva pitanja koja je Parlament postavio sustavno i potanko odgovori i time pridonose jačanju djelotvorne koordinacije; poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu i ESVD da daju iscrpne odgovore na pisana pitanja i da se pitanjima koja se odnose na ljudska prava bave na najvišoj razini dijaloga s uključenim zemljama;

62. pohvaljuje ESVD i Komisiju za iscrpno izvješćivanje o aktivnostima koje je EU poduzeo u području ljudskih prava i demokracije u 2016. godini; međutim, smatra da bi trenutačan oblik godišnjeg izvješća o ljudskim pravima i demokraciji bilo moguće poboljšati pružanjem jasnije slike o istinskom učinku djelovanja EU-a u području ljudskih prava i demokracije u trećim zemljama;

63. ponovno izražava svoje stajalište da donošenje Strateškog okvira EU-a i prvog Akcijskog plana za ljudska prava i demokraciju 2012. godine, u kojima su ljudska prava i demokracija postavljeni kao temeljne odrednice njezinih vanjskih odnosa, predstavlja ključan trenutak za EU; pozdravlja to što je Vijeće u srpnju 2015. usvojilo novi Akcijski plan za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2015. – 2019. i reviziju sredinom provedbenog razdoblja 2017. godine; poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu Unije, ESVD, Komisiju, Vijeće i države članice da zajamče učinkovitu i dosljednu provedbu trenutačnog Akcijskog plana, uključujući u okviru istinske suradnje s organizacijama civilnog društva; naglašava da države članice trebaju izvješćivati o svojim provedbama plana; posebno ističe važnost jačanja učinkovitosti i povećanja lokalnog učinka alata koji se koriste diljem svijeta za promicanje poštovanja ljudskih prava i demokracije;

64. ponovno iznosi svoje stajalište da je za dosljedno i postojano unaprjeđivanje programa za ljudska prava i demokraciju potrebno postići visoku razinu usuglašenosti i pojačati koordinaciju među državama članicama i institucijama EU-a, kao i istinsku suradnju s organizacijama civilnog društva na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini; snažno naglašava da bi države članice trebale u većoj mjeri sudjelovati u provedbi Akcijskog plana i Strateškog okvira EU-a i koristiti ih kao predložak za promicanje ljudskih prava i demokracije u svojim bilateralnim i multilateralnim aktivnostima;

65. prepoznaje ključnu ulogu PPEU-a za ljudska prava, g. Lambrinidisa, u povećanju vidljivosti i učinkovitosti EU-a u zaštiti i promicanju ljudskih prava i demokratskih načela diljem svijeta te naglašava njegovu ulogu u promicanju dosljedne i postojane provedbe politike ljudskih prava EU-a; pozdravlja produljenje mandata PPEU-a do 28. veljače 2019. i ponavlja svoj zahtjev da taj mandat postane trajan; predlaže u tom smislu da se PPEU-u pojača vidljivost u javnosti, da mu se dodijeli ovlast pokretanja vlastitih inicijativa te odgovarajuće osoblje i financijska sredstva kako bi mogao djelovati u punom opsegu; preporučuje uz to PPEU-u da poveća transparentnost svojih aktivnosti, planova, izvješća o napretku i pregleda;

66. primjećuje da se radu i učinku PPEU-a za ljudska prava može pristupiti samo djelomično, i to pregledom godišnjeg izvješća o ljudskim pravima, njihovih profila na društvenim mrežama i dostupnih govora;

67. u potpunosti podupire strategije o ljudskim pravima za pojedine zemlje, koje prilagođavaju mjere EU-a konkretnoj situaciji i potrebama svake pojedine države; ponovno poziva da se zastupnicima u EP-u omogući pristup strateškom sadržaju; snažno ističe važnost uzimanja u obzir strategija o ljudskim pravima za pojedine zemlje na svim razinama donošenja politika u pogledu pojedinačnih trećih zemalja; ponavlja da strategije zemalja o ljudskim pravima trebaju biti u skladu s djelovanjem EU-a koje se provodi u svakoj zemlji ovisno o konkretnoj situaciji te da trebaju sadržavati mjerljive pokazatelje napretka i mogućnost njihove prilagodbe, ako je to potrebno;

68. pozdravlja to što su sve delegacije EU-a te misije u sklopu ZSOP-a uspostavile kontaktne točke za ljudska i rodna prava; podsjeća na svoju preporuku potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i ESVD-u prema kojoj je potrebno razviti jasne operativne smjernice u pogledu uloge osoba zaduženih za kontaktne točke u delegacijama tako da se oni mogu poboljšati i djelovati kao istinski savjetnici na području ljudskih prava i da pritom budu učinkoviti;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

69. potvrđuje da dijalozi o ljudskim pravima s trećim zemljama mogu biti djelotvorno sredstvo za bilateralno djelovanje i suradnju u promicanju i zaštiti ljudskih prava; pozdravlja uspostavu dijaloga o ljudskim pravima sa sve većim brojem zemalja; pozdravlja i dalje potiče uključivanje civilnog društva u pripremne dijaloge; ponovno poziva na razvijanje sveobuhvatnog mehanizma za praćenje i procjenu odvijanja dijaloga o ljudskim pravima;

70. podsjeća da se EU obvezao da će u središte svojih odnosa s trećim zemljama staviti ljudska prava i demokraciju; stoga naglašava da treba podupirati unapređivanje ljudskih prava i demokratskih načela, uključujući uvjetne klauzule o ljudskim pravima u međunarodnim sporazumima, u sklopu svih politika EU-a koje imaju vanjsku dimenziju, kao što su primjerice politika proširenja i susjedstva, ZSOP i okoliš, te politike koje se odnose na razvoj, sigurnost, borbu protiv terorizma, trgovinu, migracije, pravosuđe i unutarnje poslove;

71. podsjeća da su sankcije osnovni alat ZVSP-a; potiče Vijeće da, kada je to potrebno radi ostvarenja ciljeva ZVSP-a, donese sankcije predviđene zakonodavstvom EU-a, prije svega radi zaštite ljudskih prava i konsolidacije i pružanja potpore demokraciji, brinući se istovremeno o tome da one ne utječu na civilno stanovništvo; traži da te sankcije budu usmjerene na službenike za koje je utvrđeno da su odgovorni za povrede ljudskih prava kako bi bili kažnjeni za svoje zločine i zloupotrebe;

72. prima na znanje nastojanje Komisije da ispuní svoju obvezu uključivanja odredbi o ljudskim pravima u svoje procjene učinka zakonodavnih i nezakonodavnih prijedloga, provedbenih mjera i trgovinskih i ulagačkih sporazuma; potiče Komisiju da poboljša kvalitetu i sveobuhvatnost procjena učinka te da time zajamči sustavno uključivanje pitanja povezanih s ljudskim pravima u tekst zakonodavnih i nezakonodavnih prijedloga;

73. ponovno izražava svoju punu podršku odlučnom djelovanju EU-a u promicanju napretka u području ljudskih prava i demokratskih načela kroz suradnju sa strukturama UN-a i njegovim specijaliziranim agencijama, Vijećem Europe, Organizacijom za europsku sigurnost (OSCE) Organizacijom za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) i s regionalnim organizacijama kao što su Udruženje država jugoistočne Azije (ASEAN), Južnoazijsko udruženje za regionalnu suradnju (SAARC), Afrička unija, Arapska liga i druge organizacije, u skladu s člancima 21. i 22. UEU-a;

74. naglašava da je za ispunjavanje ambicioznih ciljeva iznesenih u novom Akcijskom planu nužno da EU zajamči dostatnu razinu sredstava i stručnosti, i u pogledu ljudskih resursa u delegacijama i središnjici, i u pogledu financijskih sredstava;

75. nadalje, ponovno ističe važnost aktivnog i dosljednog sudjelovanja EU-a u svim mehanizmima UN-a za ljudska prava, a osobito na sjednici Trećeg odbora Opće skupštine UN-a i UNHCR-a; priznaje napore koje su ESVD, delegacije EU-a u New Yorku i Ženevi te države članice uložili u povećanje usuglašenosti EU-a o pitanjima ljudskih prava na razini UN-a; potiče EU da uloži više truda u izražavanje svojeg stajališta, među ostalim jačanjem sve češće primjene međuregionalnih inicijativa i sudjelovanjem te preuzimanjem vodeće uloge u oblikovanju i donošenju rezolucija; naglašava da je nužno da vodstvo EU-a ustraje na reformama UN-a s ciljem jačanja utjecaja i snage multilateralnog sustava koji se temelji na pravilima te osiguravanja učinkovitije zaštite ljudskih prava i unapređenja međunarodnog prava;

o

o o

76. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću i Komisiji te potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, posebnom predstavniku EU-a za ljudska prava, vladama i parlamentima država članica, Vijeću sigurnosti UN-a, glavnom tajniku UN-a, predsjedniku 70. zasjedanja Glavne skupštine UN-a, predsjedniku Vijeća UN-a za ljudska prava, visokom povjereniku UN-a za ljudska prava te voditeljima delegacija EU-a.

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0496

Sloboda izražavanja u Vijetnamu, posebno slučaj Nguyena Vana Hoe**Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2017. o slobodi izražavanja u Vijetnamu, posebno o slučaju Nguyena Vana Hoe (2017/3001(RSP))**

(2018/C 369/08)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Vijetnamu,
  - uzimajući u obzir sedmi dijalog o ljudskim pravima između EU-a i Vijetnama od 1. prosinca 2017.,
  - uzimajući u obzir Sporazum o partnerstvu i suradnji EU-a i Vijetnama potpisan 27. lipnja 2012.,
  - uzimajući u obzir Smjernice EU-a o braniteljima ljudskih prava iz 2008.,
  - uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima iz 1948. godine,
  - uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, kojem je Vijetnam pristupio 1982.,
  - uzimajući u obzir odluku Europskog ombudsmana od 26. veljače 2016. u slučaju 1409/2014/MHZ o propustu Europske komisije da provede prethodnu procjenu učinka Sporazuma o slobodnoj trgovini EU-a i Vijetnama na ljudska prava,
  - uzimajući u obzir članak 135. stavak 5. i članak 123. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da EU Vijetnam smatra važnim partnerom u Aziji; budući da je 2015. obilježena 25. obljetnica odnosa između EU-a i Vijetnama; budući da se opseg tih odnosa brzo proširio s područja trgovine i pomoći na sveobuhvatnije partnerstvo;
- B. budući da je obitelj 22-godišnjeg videografa i blogera Nguyena Vana Hoe 11. siječnja 2017. prijavila njegov nestanak te je kasnije otkriveno da ga je policija zadržala bez službenog naloga;
- C. budući da je Nguyen Van Hoa isprva uhićen u skladu s člankom 258. vijetnamskog kaznenog zakona i optužen za „zloupotrebu demokratskih sloboda u namjeri kršenja interesa države“; budući da su te optužbe u travnju 2017. proširene na kršenje članka 88.; budući da se članak 88. kaznenog zakona često upotrebljava protiv branitelja ljudskih prava koji ukazuju na zlouporabe u Vijetnamu;
- D. budući da je Nguyen Van Hoa 27. studenoga 2017. osuđen na sedam godina zatvora za širenje informacija na internetu, uključujući videozapise, o ekološkoj katastrofi u provinciji Ha Tinh koja se dogodila u travnju 2016., kada je tajvansko poduzeće čelika Formosa Ha Tinh nezakonito ispustilo otrovan industrijski otpad u ocean, što je imalo razorne učinke na okoliš duž 200 km obale i dovelo do uništavanja morskih organizama i oboljenja ljudi;
- E. budući da je ta katastrofa izazvala rašireno ogorčenje među vijetnamskim stanovništvom, opsežne reakcije na društvenim mrežama i masovne mirne prosvjede u svim velikim gradovima u Vijetnamu; budući da je uhićenje Nguyena Vana Hoe bilo tek jedno u nizu uhićenja koja su vijetnamske vlasti naredile u danima uoči vijetnamske nove godine (tet);
- F. budući da je Narodni sud provincije Ha Tinh nakon dva i pol sata suđenja Nguyena Vana Hou proglasio krivim za širenje propagande protiv države na temelju članka 88. kaznenog zakona; budući da Nguyenu Vanu Hoi nije dopušten pristup odvjetniku koji bi ga zastupao na saslušanju;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- G. budući da je vijetnamski sud 30. studenoga 2017. potvrdio kaznu od 10 godina zatvora drugoj blogerici, Nguyen Ngoc Nhu Quynh, za širenje protudržavne propagande nakon što je napisala kritičke priloge o uništavanju okoliša, politici i smrtnim slučajevima u policijskom pritvoru;
- H. budući da je Ured UN-a za ljudska prava u okviru svojih posebnih postupaka i mehanizama opetovano osudio članak 88. kaznenog zakona, zajedno s nekoliko drugih odredbi tog zakona, jer se njima krši međunarodno pravo o ljudskim pravima;
- I. budući da je većina medija u vlasništvu države i pod njezinom kontrolom; budući da je sloboda tiska vrlo ograničena; budući da se Vijetnam nalazi na 175. mjestu od 180 zemalja na Svjetskom indeksu slobode medija 2017. koji su objavili Reporteri bez granica; budući da su kao odgovor na sveopću ogorčenost među vijetnamskim stanovništvom nakon katastrofe u provinciji Ha Tinh, nadležne vlasti odmah blokirale pristup društvenim mrežama, nasilno potisnule prosvjede i uhitile prosvjednike;
- J. budući da je u travnju 2016. Vijetnam donio zakon o pristupu informacijama i izmijenjeni zakon o tisku kojim se ograničava sloboda izražavanja i jača cenzura, kao i uredbe kojima se zabranjuju prosvjedi ispred sudova tijekom suđenja;
- K. budući da se u Vijetnamu sloboda vjeroispovijesti ili uvjerenja ne poštuje te su Katolička crkva i nepriznate religije, kao što su Ujedinjena budistička crkva Vijetnama, nekoliko protestantskih crkava i drugi, uključujući pripadnike etničko-vjerske manjine Montagnard, i dalje izloženi teškim vjerskim progonoima;
- L. budući da se tijekom sedmog dijaloga o ljudskim pravima između EU-a i Vijetnama raspravljalo o slobodi izražavanja, udruživanja, okupljanja, vjeroispovijesti i uvjerenja te o pristupu informacijama; budući da je EU naglasio pogoršanje građanskih i političkih prava u Vijetnamu; budući da je potaknuo Vijetnam da uputi trajne pozive izvršiteljima posebnih postupaka UN-a;
1. osuđuje izricanje kazne Nguyenu Vanu Hoi od sedam godina zatvora; naglašava da se Nguyen Van Hoa koristio svojim pravom na slobodno izražavanje; apelira na vijetnamske vlasti da Nguyena Vana Hou odmah i bezuvjetno puste na slobodu;
  2. izražava zabrinutost zbog porasta broja pritvaranja, uhićenja i osuda vijetnamskih građana u vezi s izražavanjem mišljenja;
  3. izražava zabrinutost zbog sve restriktivnijeg pristupa nadležnih tijela glede slobode izražavanja i drugih sloboda; u tom smislu osuđuje to što nadležna tijela posežu za fizičkim i psihološkim zlostavljanjem, izvansudskim kućnim pritvorom, pritiskom na odvjetnike, poslodavce, stanodavce i članove obitelji aktivista, kao i nametljivim metodama nadzora; osim toga izražava zabrinutost zbog ograničenja slobode kretanja za sprečavanje kako bi se spriječilo sudjelovanje blogera i aktivista u javnim događanjima kao što su rasprave o ljudskim pravima i njihovo prisustvo suđenjima kolega aktivista;
  4. poziva vijetnamske vlasti da oslobode sve građane koji su pritvoreni zbog mirnog ostvarivanja svoga prava na slobodu izražavanja;
  5. poziva vijetnamske vlasti da ukinu uznemiravanja usmjerena protiv branitelja ljudskih prava i sva ograničenja njihova djelovanja te da zajamče da u svim okolnostima mogu provoditi svoje legitime aktivnosti povezane s ljudskim pravima bez straha od odmazde i bez ikakvih restrikcija, uključujući sudsko uznemiravanje;
  6. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog opsežne primjene odredbi o nacionalnoj sigurnosti u vijetnamskom kaznenom zakonu;
  7. osuđuje korištenje smrtno kazne u Vijetnamu za određene prijestupe u vezi s nacionalnom sigurnosti, kako je propisano u izmijenjenom kaznenom zakonu te zemlje, kao i činjenicu da se u Vijetnamu i dalje izriču smrtno kazne; ponovno ističe da se EU snažno protivi smrtnoj kazni u svim slučajevima i bez iznimke; ponovno poziva vijetnamske vlasti da uvedu moratorij na smrtnu kaznu kao prvi korak prema njezinu ukidanju za sva kaznena djela;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

8. apelira na vladu Vijetnama da izmijeni određene članke u svom kaznenom zakonu, uključujući članak 88. o propagandi i članak 79. o aktivnostima u cilju svrgavanja vlasti, koje je osudio Ured visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za ljudska prava kao kršenje međunarodnog prava o ljudskim pravima, te da zajamči da se pitanja nacionalne sigurnosti ne koriste kao izgovor za ograničavanje ljudskih prava, uključujući slobodu izražavanja i slobodu vjeroispovijesti i uvjerenja; izražava zabrinutost zbog novog zakona o udruživanju i zakona o uvjerenju i vjeroispovijesti koji nisu u skladu s međunarodnim standardima;
  9. apelira na Vijetnam da uputi trajni poziv izvršiteljima posebnih postupaka UN-a, a osobito posebnom izvjestitelju za promicanje i zaštitu prava na slobodu mišljenja i izražavanja i posebnom izvjestitelju za stanje boraca za ljudska prava te da im omogući slobodan i neometan pristup svim osobama s kojima se žele savjetovati;
  10. pozdravlja to što je Vijetnam ratificirao Konvenciju UN-a protiv mučenja te ga poziva da se u tom okviru smisleno založi, uključujući pružanjem redovitih i detaljnih podnesaka u skladu s njezinim odredbama; ustraje u tome da se ni jedna izjava iznuđena mučenjem ili drugim oblicima lošeg postupanja ne koristi kao dokaz kako bi se osudili pojedinci koji su optuženi za širenje propagande ili iz drugih politički motiviranih razloga;
  11. pozdravlja pojačano partnerstvo i dijalog o ljudskim pravima između EU-a i Vijetnama i podsjeća na važnost dijaloga kao ključnog instrumenta koji se treba koristiti na učinkovit način u okviru praćenja i poticanja Vijetnama u provedbi potrebnih reformi;
  12. pozdravlja činjenicu da je EU tijekom sedmog dijaloga o ljudskim pravima između EU-a i Vijetnama ukazao na pitanja slobode izražavanja i udruživanja i sve većeg broja pritvaranja, uhićenja i osuda; snažno potiče Komisiju da prati napredak u okviru dijaloga uvođenjem mjerila i mehanizama za praćenje; poziva Komisiju i potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnicu da i dalje tematiziraju pitanje slobode izražavanja u redovitom dijalogu s Vijetnamom, uključujući tijekom sljedećeg sastanka na vrhu ASEM-a (Azijsko-europski sastanak) u Bruxellesu 2018.;
  13. poziva vijetnamske vlasti da se pozabave ekološkom katastrofom u provinciji Ha Tinh, koja je uzrokovala masovni pomor ribe u regiji i utjecala na živote tisuća ljudi, putem zakonodavnih mjera kojima je cilj ponovna uspostava i obnova lokalnog gospodarstva;
  14. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, glavnom tajniku Zajednice naroda jugoistočne Azije (ASEAN) te vladi i Narodnoj skupštini Vijetnama.
-

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0497

Kambodža: zabrana oporbe

Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2017. o Kambodži: osobito o raspuštanju Kambodžanske stranke nacionalnog spasa (2017/3002(RSP))

(2018/C 369/09)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Kambodži, osobito onu od 14. rujna 2017. ⁽¹⁾,
  - uzimajući u obzir posjet izaslanstva Zajednice naroda jugoistočne Azije (ASEAN) Europskom parlamentu od 30. do 31. listopada 2017.,
  - uzimajući u obzir smjernice EU-a o braniteljima ljudskih prava iz 2008.,
  - uzimajući u obzir izjavu glasnogovornice Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) od 16. studenoga 2017. o raspuštanju Kambodžanske stranke nacionalnog spasa,
  - uzimajući u obzir Sporazum o suradnji između Europske zajednice i Kraljevine Kambodže iz 1997.,
  - uzimajući u obzir lokalne izjave EU-a od 22. veljače 2017. o političkom stanju u Kambodži te izjave glasnogovornika Delegacije EU-a od 3. rujna 2017. i 25. kolovoza 2017. o ograničenjima političkog prostora u Kambodži,
  - uzimajući u obzir Rezoluciju (A/RES/53/144) koju je 8. ožujka 1999. usvojila Opća skupština UN-a o pravu i odgovornosti pojedinaca, skupina i društvenih tijela da promiču i štite univerzalno priznata ljudska prava i temeljne slobode,
  - uzimajući u obzir Pariški mirovni sporazum iz 1991., u čiji je članak 15. uvrštena obveza poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda u Kambodži, među ostalim i od strane međunarodnih potpisnika,
  - uzimajući u obzir Konvenciju Međunarodne organizacije rada o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje,
  - uzimajući u obzir Ustav Kambodže, a posebno njegov članak 41. kojim se propisuju pravo i sloboda izražavanja i udruživanja, članak 35. o pravu na sudjelovanje u političkom životu i članak 80. o zastupničkom imunitetu,
  - uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima od 10. prosinca 1948.,
  - uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966.,
  - uzimajući u obzir članak 135. stavak 5. i članak 123. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da je 2017. došlo do pogoršanja stanja ljudskih prava u Kambodži, uz porast broja uhićenja članova političke oporbe, aktivista za ljudska prava i predstavnika civilnog društva;

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0348.

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- B. budući da je 2017. parlament Kambodže usvojio dva skupa represivnih amandmana na Zakon o političkim strankama, koji sadrže brojna ograničenja namijenjena stvaranju prepreka za oporbene stranke;
- C. budući da je 6. listopada 2017. Ministarstvo unutarnjih poslova u skladu sa Zakonom o političkim strankama podnijelo zahtjev Vrhovnom sudu za raspuštanje Kambodžanske stranke nacionalnog spasa (CNRP);
- D. budući da je 16. studenoga 2017. Vrhovni sud nakon jednodnevne rasprave najavio raspuštanje CNRP-a; budući da je Vrhovni sud, osim toga, 118 članova CNRP-a zabranio političko djelovanje u sljedećih pet godina; budući da nakon te odluke, koja se temelji na dvije skupine spornih amandmana na Zakon o političkim strankama, više ne postoji oporba vladi uoči općih izbora predviđenih za srpanj 2018.;
- E. budući da vlasti Kambodže godinama progone i uznemiruju članove oporbenih stranaka; budući da je manje od 40 % članova CNRP-a koji su zastupnici u parlamentu i dalje u Kambodži, nakon što su ostali članovi primili prijetnje o uhićenju, zbog čega su bili prisiljeni pobjeći iz zemlje;
- F. budući da Ministarstvo unutarnjih poslova ima široke ovlasti za obustavu rada političkih stranaka na temelju nejasno određenih kriterija; budući da je 2. listopada 2017. Ministarstvo unutarnjih poslova raspustilo 20 političkih stranaka u skladu s člancima 19. i 20. Zakona o političkim strankama;
- G. budući da je 3. rujna 2017. Kem Sokha, predsjednik CNRP-a, uhićen i optužen za izdaju u skladu s člankom 443. Kaznenog zakonika Kambodže, usprkos tome što ima zastupnički imunitet; budući da je 26. rujna 2017. odbijen zahtjev Kema Sokhe za puštanje na slobodu uz jamčevinu, nakon što je zatvorska uprava izjavila da ne može jamčiti njegovu sigurnost, zbog čega nije bio u mogućnosti pojaviti se na ročištu; budući da je prema navodima organizacija ljudskih prava ispitan 24. studenoga 2017., iako nije imao adekvatan pristup pravnom zastupniku niti privatnoj liječničkoj skrbi; budući da je njegov pravni status potrebno razjasniti; budući da se pred Vrhovnim sudom trenutačno razmatra njegov zahtjev za puštanje na slobodu uz jamčevinu; budući da mu, bude li proglašen krivim, prijeti do 30 godina zatvora; budući da je predsjednik Vrhovnog suda Dith Muntty ujedno i član stalnog odbora vladajuće stranke;
- H. budući da je pitanje utrke za zemljištem i dalje velik izvor zabrinutosti u Kambodži; budući da dolazi do stalnog povećanja broja uhićenih i pritvaranja članova političke oporbe, političkih komentatora, sindikalista, aktivista za ljudska prava i predstavnika civilnog društva u Kambodži, primjerice, petero članova udruge ADHOC; budući da je aktivistica za ljudska prava Tep Vanny, iz zajednice Boeung Kak, i dalje u zatvoru nakon što joj je izrečena kazna u trajanju od dvije i pol godine u vezi s mirnim prosvjedom održanim 2013.; budući da je 8. prosinca 2017. Vrhovni sud potvrdio presudu protiv Tep Vanny;
- I. budući da je prethodni predsjednik CNRP-a Sam Rainsy bio prisiljen na ostavku uslijed pravnih prijetnji; budući da je osuđen u odsutnosti zbog kaznenog djela klevete i sada živi u egzilu; budući da je nakon raspuštanja oporbe sve veći broj članova CNRP-a koji su zastupnici u parlamentu pobjeglo iz Kambodže; budući da prema navodima organizacija za ljudska prava neki od njih traže azil;
- J. budući da Kina ima važan utjecaj na politički život u Kambodži te na njezinu vladu;
- K. budući da je za Kambodžu na snazi najpovoljniji mogući režim u okviru općeg sustava povlastica EU-a, točnije sustav „Sve osim oružja”; budući da je EU izdvojio do 410 milijuna EUR za Kambodžu u financijskom razdoblju od 2014. do 2020., od čega je 10 milijuna EUR namijenjeno pružanju potpore procesu izborne reforme u Kambodži;
- L. budući da je pravo na sudjelovanje u političkom životu propisano u članku 41. Ustava Kambodže; budući da je odluka o raspuštanju CNRP-a značajan korak unatrag na putu pluralizma i demokracije utvrđenog u Ustavu Kambodže;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- M. budući da je 55 nevladinih organizacija poslalo poziv za održavanje nove konferencije o Kambodži u Parizu kako bi se sa svim relevantnim dionicima raspravilo o vladavini prava i demokraciji u Kambodži i potaknulo vladu Kambodže da ponovno razmotri svoje politike povezane s oporbenim strankama;
1. izražava duboku zabrinutost zbog raspuštanja CNRP-a; izražava duboko žaljenje zbog zabrane te stranke, što je još jedan dokaz autokratskog djelovanja premijera Huna Sena; potiče vladu da poništi odluku o raspuštanju CNRP-a, da izabrane zastupnike u nacionalnom parlamentu i općinskim vijećima vrati na njihove položaje, da omogući neometano sudjelovanje oporbenih stranaka u javnom životu, da zajamči slobodan prostor za djelovanje medijima i organizacijama civilnog društva te da stane na kraj ozračju straha i zastrašivanja, s obzirom na to da je riječ o preduvjetima za slobodne, uključive i transparentne izbore;
  2. ponovno izražava duboku zabrinutost spomenutu u prethodnim rezolucijama o dodatnom pogoršanju ozračja za oporbene političare, aktiviste za ljudska prava i članove civilnog društva u Kambodži;
  3. slaže se sa stajalištem visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za ljudska prava da su optužbe protiv CNRP-a i njegovih članova nejasne, baš kao i zakonske odredbe na temelju kojih je podnesen zahtjev za raspuštanje stranke;
  4. smatra da Vrhovni sud u Phnom Penhu u neprihvatljivoj mjeri ometa prava stanovnika Kambodže na slobodan izbor svojih političkih predstavnika i glasovanje na nacionalnim izborima 2018.; izražava žaljenje zbog nepostojanja neovisnog i nepristranog pravosuđa u Kambodži;
  5. poziva vladu Kambodže da stavi izvan snage sve nedavne amandmane na Zakon o političkim strankama te izborne zakone kojima se ograničavaju sloboda govora i političke slobode;
  6. snažno osuđuje uhićenje Kema Sokhe i drugih političkih aktivista; potiče vlasti Kambodže da smjesta povuku nalog za uhićenje čelnika oporbe Sama Rainsyja, da odbace sve optužbe protiv njega, te da smjesta i bezuvjetno oslobode Kema Sokhu iz zatvora i odbace sve optužbe protiv njega i drugih oporbenih zastupnika u parlamentu;
  7. izražava duboku zabrinutost zbog provedbe vjerodostojnih i transparentnih izbora 2018. u Kambodži nakon odluke Vrhovnog suda o raspuštanju CNRP-a; ističe da izborni proces iz kojeg je glavna oporbena stranka proizvoljno isključena nije legitiman te da su transparentni i konkurentni izbori ključni instrument za jamčenje mira i stabilnosti u zemlji i cijeloj regiji;
  8. pozdravlja odluku EU-a o povlačenju izborne pomoći dok Kambodža ne počne provoditi reforme u skladu s međunarodnim izbornim standardima u cilju jačanja demokracije i zaštite prostora civilnog društva;
  9. poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federicu Mogherini da upotrijebi sva sredstva koja ima na raspolaganju kako bi se zaštitila temeljna prava naroda Kambodže da biraju i budu izabrani te kako bi se zajamčili pluralizam i demokratska načela koja su strogo u skladu s Ustavom Kambodže;
  10. podsjeća vladu Kambodže da treba ispuniti svoje obveze u pogledu demokratskih načela i temeljnih ljudskih prava, koje su ključan element Sporazuma o suradnji;
  11. ističe da je poštovanje temeljnih ljudskih prava preduvjet za to da Kambodža nastavi profitirati od sustava povlastica EU-a „Sve osim oružja”; poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu i povjerenicu Malmström da što prije revidiraju obveze Kambodže koje proizlaze iz konvencija iz članka 19. uredbe o sustavu „Sve osim oružja”; naglašava da ako Kambodža ne izvršava svoje obveze u okviru te uredbe, carinske povlastice koje trenutačno uživa moraju se privremeno povući;
  12. poziva ESVD i Komisiju da pripreme popis pojedinaca odgovornih za raspuštanje oporbe i druge ozbiljne povrede ljudskih prava u Kambodži u cilju uvođenja mogućih viznih ograničenja i zamrzavanja njihove imovine;
  13. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Europskoj službi za vanjsko djelovanje, glavnom tajniku ASEAN-a, vladama i parlamentima država članica te vladi i Narodnoj skupštini Kambodže.

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0498

Salvador: slučajevi žena kazнено gonjenih zbog spontanog pobačaja**Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2017. o Salvadoru: slučajevi žena kazнено gonjenih zbog spontanog pobačaja (2017/3003(RSP))**

(2018/C 369/10)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 2. i 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegove članke 8., 19., 157. i 216. te članak 218. stavak 6. drugi podstavak točku (a),
- uzimajući u obzir poglavlje 7. Akcijskog plana EU-a i CELAC-a (Zajednice latinsko-američkih i karipskih država) o rodnoj ravnopravnosti,
- uzimajući u obzir Pekinšku deklaraciju i Platformu za djelovanje koje su usvojene 15. rujna 1995. na Četvrtoj svjetskoj konferenciji o ženama i zaključne dokumente koji su iz njih proizašli, a koji su usvojeni na posebnim sjednicama Ujedinjenih naroda: Peking + 5 (2000.), Peking + 10 (2005.), Peking + 15 (2010.) i Peking + 20 (2015.),
- uzimajući u obzir izjavu trija predsjedništava EU-a (Estonija, Bugarska i Austrija) od 19. srpnja 2017. o ravnopravnosti žena i muškaraca,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. prosinca 2016. o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2015. godinu i politici Europske unije u tom području ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1567/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. o potpori politikama i mjerama za reproduktivno i spolno zdravlje i s tim povezanim pravima u zemljama u razvoju ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir peti Milenijski razvojni cilj UN-a – poboljšanje zdravlja majki,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o ukidanju svih oblika diskriminacije žena iz 1979.,
- uzimajući u obzir reviziju iz veljače 2017. koju je Odbor UN-a za ukidanje diskriminacije žena proveo u vezi s pravima žena u Salvadoru i njezine zaključne primjedbe;
- uzimajući u obzir članke 6., 24. i 39. Konvencije UN-a o pravima djeteta,
- uzimajući u obzir Konvenciju protiv mučenja, koju je Salvador potpisao 1996.,
- uzimajući u obzir članak 144. Ustava Republike Salvador, u kojem se navodi da međunarodni ugovori koji su sklopljeni s drugim državama ili međunarodnim organizacijama predstavljaju zakone Republike, te da je, u slučaju nesukladnosti ugovora i zakona, mjerodavan ugovor,
- uzimajući u obzir okvir za ravnopravnost spolova i osnaživanje žena: vanjskim djelovanjem EU-a do preobrazbe života djevojčica 2016. – 2020.,

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0502.⁽²⁾ SL L 224, 6.9.2003., str. 1.

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija),
  - uzimajući u obzir izjavu radne skupine UN-a od 11. svibnja 2015. o pitanju diskriminacije žena u zakonodavstvu i u praksi,
  - uzimajući u obzir Međuameričku konvenciju o sprečavanju, kažnjavanju i iskorjenjivanju nasilja nad ženama („Konvencija iz Belem do Para”),
  - uzimajući u obzir salvadorski Zakonodavni dekret br. 520 („Poseban sveobuhvatni zakon o životu žena bez nasilja”),
  - uzimajući u obzir članke 133., 135. i 136. salvadorskog kaznenog zakona,
  - uzimajući u obzir izjavu koju je Visoki povjerenik UN-a za ljudska prava Zeid Ra'ad Al Hussein dao 17. studenoga 2017. povodom završetka svojeg posjeta Salvadoru,
  - uzimajući u obzir članak 1. Ustava Republike Salvador,
  - uzimajući u obzir Zakon Salvadora o ravnopravnosti, pravičnosti i uklanjanju diskriminacije protiv žena koji je donesen 2016., Zakon o životu žena bez nasilja donesen 2012. i Zakon o sveobuhvatnoj zaštiti djece i adolescenata donesen u travnju 2009. godine, u kojem se od ministarstva obrazovanja traži da osigura edukaciju o spolu i reproduktivnom zdravlju te da se pozabavi problemom diskriminacije žena u obrazovnom sustavu;
  - uzimajući u obzir članak 135. stavak 5. i članak 123. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da je ravnopravnost spolova jedna od temeljnih vrijednosti EU-a; budući da je pravo na jednako postupanje i nediskriminaciju temeljno pravo sadržano u Ugovorima i Povelji Europske unije o temeljnim pravima te da se treba potpuno poštovati, promicati i primjenjivati u zakonodavstvu, praksi, sudskoj praksi i svakodnevnom životu;
- B. budući da Odbor UN-a za ukidanje svih oblika diskriminacije žena u člancima 36. i 37. zaključnih primjedbi iz revizije koju je proveo u vezi s poštovanjem prava žena u Salvadoru poziva da se represivni salvadorski zakon o pobačaju stavi izvan snage;
- C. budući da je od 2000. najmanje 120 žena u Salvadoru kazneno gonjeno zbog pobačaja ili ubojstva u slučajevima smrti fetusa u posljednjim mjesecima trudnoće, te je njih 26 osuđeno za ubojstvo i 23 za pobačaj, a su sve osuđene žene dobile iznimno duge zatvorske kazne, iako prema međunarodnim standardima nisu počinile zločin; budući da su te žene većinom bile mlade, siromašne, s ograničenim obrazovanjem te iz zabačenih zajednica; budući da se trenutačno vode dva slučaja kaznenog progona; budući da je drugostupanjski sud preispitao slučaj Theodore del Carmen Vásquez 13. prosinca 2017. te je njezina žalba odbijena, dok je kazna za Evelyn Beatriz Hernandez Cruz potvrđena u listopadu 2017., a obje su žene posljednjih deset godina provele u zatvoru;
- D. budući da su skupini žena poznatoj pod nazivom „Las 17” između 2000. i 2011. izrečene najstrože kazne, tj. desetljeća zatvorske kazne; budući da je nekoliko njih također pušteno na slobodu nakon što su sudovi odbacili prethodne odluke;
- E. budući da je rodno uvjetovano nasilje velik problem u Salvadoru, te da podaci govore da svaka tri sata jedna žena bude žrtva seksualnog napada, da slučajevi silovanja često rezultiraju neželjenim trudnoćama, te da je stopa femicida zapanjujuće visoka, pri čemu je samo za 5 % slučajeva pokrenut sudski postupak;
- F. budući da zaposlenici u svim javnim tijelima, uključujući bolnice i klinike, imaju obvezu prijaviti pacijentice u slučaju opstetričkih hitnih slučajeva, što predstavlja kršenje prava na povjerljivost pacijenata i stvara okruženje u kojem žene trpe stigmatizaciju; budući da zbog te obveze prijavljivanja pacijenata žene s ozbiljnim komplikacijama u trudnoći ne žele tražiti medicinsku pomoć jer se boje kaznenog progona i zatvorske kazne; budući da se neprijavlivanje smatra kaznenim djelom opće prirode;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- G. budući da je stopa rodno uvjetovanih ubojstava žena i djevojčica u Salvadoru uznemirujuće visoka; budući da je tijekom 2015. i 2016. ubijeno 1 097 žena, a između siječnja i lipnja 2017. ubijena je 201 žena; budući da je, prema salvadorskoj Organizaciji žena za mir, državna policija u Salvadoru prošle godine zaprimila 3 947 prijava seksualnog napada, od čega se 1 049 prijava odnosilo na silovanje, uključujući unutar obitelji, a 1 873 žrtve bile su maloljetne ili klasificirane kao „nemoćne osobe“;
- H. budući da je stupa adolescentske trudnoće u Salvadoru visoka, što je također posljedica nedostatka spolnog obrazovanja u školama; budući da su spolno zlostavljanje i silovanje glavni faktori u ranim trudnoćama; budući da je, prema podacima ministarstva zdravlja, 2015. zabilježeno 1 445 slučajeva trudnoće kod djevojčica u dobi između 10 i 14 godina;
- I. budući da je u Salvadoru pobačaj od 1998. kazneno djelo bez obzira na okolnosti, što uključuje trudnoće žena ili djevojčica s po život opasnim komplikacijama, te slučajeve silovanja, incesta ili neodrživog fetusa; budući da je, povrh toga, 1999. izglasan ustavni amandman prema kojem se embrij smatra ljudskim bićem „od trenutka začeća“; budući da stoga svaka osoba koja napravi ili izazove pobačaj, čak i prije faze fetusa, može biti kazneno gonjena i osuđena na između dvije i osam godina zatvora, ali su tužitelji u mnogim slučajevima tražili presudu za „teško ubojstvo“, koja podrazumijeva do 50 godina zatvora; budući da je zakonodavstvo kojim bi se potencijalno mogao dozvoliti pobačaj u tim okolnostima zablokirano na razini Narodne skupštine još od listopada 2016., ali su u tijeku rasprave čiji je cilj ostvariti daljnji napredak;
- J. budući da Salvador, iz vjerskih, kulturnih i drugih razloga, ženama i djevojčicama i dalje onemogućuje pristup sigurnom i zakonitom pobačaju, čime krši njihovo pravo na zdravlje, život i fizički te psihički integritet;
- K. budući da je ministarstvo obrazovanja nedavno pripremlilo materijale za integriranje spolnog i reproduktivnog zdravlja u nacionalni nastavni program, ali su konačni editirani materijali, zbog otpora s raznih strana, umjesto toga ograničeni na seksualnu apstinenciju, usprkos činjenici da je 42 % djevojčica bilo trudno s manje od 20 godina;
- L. budući da je rizik od smrti žena pri porodu u Latinskoj Americi četiri puta veći među adolescenticama mlađima od 16 godina; budući da se 65 % slučajeva opstetričkih fistula događa u trudnoći adolescentica, s ozbiljnim posljedicama na njihov život, u što spadaju teški zdravstveni problemi i socijalna isključenost; budući da su rane trudnoće također opasne za dijete, uz 50 % veću stopu smrtnosti od prosjeka; budući da je oko 40 % žena u toj regiji pretrpjelo seksualno nasilje; budući da 95 % pobačaja provedenih u Latinskoj Americi nije sigurno;
- M. budući da je, prema ministarstvu zdravlja, između 2011. i 2015. 14 žena umrlo zbog komplikacija povezanih s pobačajem, 13 žena umrlo je zbog ektopijske trudnoće, a 63 smrtna slučaja žena povezana su s trenutnim zakonodavstvom o pobačaju; budući da je u 57 % smrtnih slučajeva trudnica u dobi između 10 i 19 godina uzrok smrti samoubojstvo; budući da se mnoge žene boje tržiti liječničku pomoć u slučaju komplikacija povezanih s trudnoćom, a koje su uzrok mnogih smrtnih slučajeva koji su se mogli spriječiti; budući da se to posebice odnosi na žene najslabijeg imovinskog položaja koje nemaju pristup uslugama povezanim sa spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravima;
- N. budući da Human Rights Watch i Amnesty Internationala navode da su žene koje su imale spontani pobačaj ili koje su rodile mrtvorodenče u Salvadoru često kazneno gonjene pod sumnjom da su se podvrgnule pobačaju; budući da medicinsko osoblje u takvim slučajevima žene često prijavi te su one zatim uhićene dok su još u bolnici;
- O. budući da su stručnjaci UN-a upozorili na to da odluka salvadorskih vlasti dovodi do grubog kršenja prava žena i djevojčica na život, zdravlje, te fizički i mentalni integritet, čime se ugrožavaju njihove ekonomske i socijalne mogućnosti;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- P. budući da je u ožujku 2015. Odbor UN-a za ekonomska, socijalna i kulturna prava tražio od Salvadora da revidira i izmijeni svoje zakonodavstvo o pobačaju kako bi se zajamčila njegova usklađenost s drugim pravima kao što su pravo na zdravlje i život; budući da fizičko, seksualno i psihološko nasilje nad ženama predstavlja kršenje ljudskih prava;
- Q. budući da je Salvador aktivno sudjelovao na 61. sjednici Komisije UN-a o statusu žena; budući da bi sve strane trebale nastaviti promicati Pekinšku platformu za djelovanje UN-a u vezi s, među ostalim, pristupom obrazovanju i zdravstvu kao temeljnim ljudskim pravima te seksualnim i reproduktivnim pravima;
- R. budući da su nadzorna tijela UN-a, među kojima su Odbor za ljudska prava i Odbor za ukidanje diskriminacije žena, pozvala razne države Latinske Amerike da odrede iznimke restriktivnih zakona o pobačaju ako su ugroženi život ili zdravlje žene, ako postoji teško oštećenje fetusa i ako je trudnoća posljedica silovanja ili incesta;
- S. budući da je Visoki povjerenik UN-a za ljudska prava Zeid Ra'ad Al Hussein izrazio zabrinutost zbog položaja žena i djevojčica u Salvadoru nakon posjeta toj zemlji u studenom 2017.; budući da je pozvao Salvador da uvede moratorij na primjenu članka 133. Kaznenog zakona i da preispita slučajeve žene koje se nalaze u zatvoru zbog kaznenih djela povezanih s pobačajem;
- T. budući da Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena, Konvencija o pravima djeteta i Odbor za ekonomska, socijalna i kulturna prava izričito potvrđuju povezanost nesigurnog ilegalnog pobačaja i visoke stope smrti žena pri porodu; budući da se u Konvenciji protiv mučenja navodi da su u državama u kojima je na snazi opća zabrana pobačaja bez obzira na okolnosti žene i djevojčice izvrnute poniženju i okrutnostima;
- U. budući da Univerzalni periodični pregled UN-a sadržava 10 preporuka vladi Salvadora o tome da svoj zakon o pobačaju uskladi s međunarodnim standardima u području ljudskih prava, ali je vlada sve preporuke odbila;
- V. budući da bi se, prema pravilima UN-a o postupanju sa zatvorenicama i nezatvorskim mjerama za počiniteljice kaznenih djela (Pravila iz Bangkoka), ženama koje skrbe za djecu ili su trudne trebalo, kad god je to moguće i prikladno, odrediti nezatvorske kazne;
- W. budući da je sprečavanje neplaniranih trudnoća i smanjenje broja slučajeva adolescentskih trudnoća preko univerzalnog pristupa zdravstvenim uslugama u području spolnog i reproduktivnog zdravlja jedan od ciljeva koji su uključeni u ciljeve održivog razvoja;
1. izražava duboku zabrinutost zbog stanja ljudskih prava djevojčica i žena u Salvadoru, što uključuje spolno i reproduktivno zdravlje, te osuđuje sve oblike nasilja nad ženama; podsjeća da ono predstavlja kršenje ljudskih prava i dostojanstva žena i djevojčica; naglašava da je u članku 7. Rimskog statuta Međunarodnog kaznenog suda (koji je Salvador ratificirao 3. ožujka 2016.), prisilna trudnoća definirana kao kazneno djelo protiv čovječnosti i kao rodno uvjetovano nasilje nad ženama, koje predstavlja ozbiljno kršenje ljudskih prava i dostojanstva žena i djevojčica;
  2. snažno osuđuje izricanje kazni i pritvaranje žena i djevojčica koje su rodile mrtvorođenčce ili imale spontani pobačaj i poziva da ih se odmah i bezuvjetno oslobodi; smatra da se nikog ne smije pritvoriti na temelju takvih osuda;
  3. osuđuje kazneni progon žena zbog pobačaja, dugi pritvor prije suđenja i nerazmjerne kazne za žene koje žele pobaciti, kao i zatvaranje žena koje su otišle u bolnicu jer im je bila potrebna pomoć, a koje je zdravstveno osoblje prijavilo jer se i sami boje da će biti kažnjeni;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

4. osuđuje opću kriminalizaciju pobačaja prema člancima 133., 135. i 136. Kaznenog zakona, i njezine ozbiljne i diskriminirajuće učinke na žene koje su prisiljene na nesigurne metode pobačaja, koje predstavljaju ozbiljan rizik za zdravlje i život; poziva Zakonodavnu skupštinu Salvadora da slijedi preporuke Visokog povjerenika UN-a Zeida Ra'ad Al Husseinia i preporuke Odbora o Konvenciji o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena o stavljanju moratorija na primjenu tih propisa;

5. poziva Salvador da ženama i djevojčicama osigura pristup sigurnom i zakonitom pobačaju; poziva Zakonodavnu skupštinu Salvadora da u tom kontekstu podupre nacrt zakona o izmjenama članaka 133., 135. i 136. Kaznenog zakona kako bi se pobačaj dekriminalizirao barem u slučajevima kad trudnoća predstavlja rizik za život ili fizičko ili mentalno zdravlje žene ili djevojčice, kad postoji ozbiljno ili smrtonosno oštećenje fetusa, ili kad je trudnoća posljedica silovanja ili incesta;

6. poziva tijela u Salvadoru da uvedu moratorij na provedbu postojećeg zakonodavstva i da preispitaju pritvaranje žena optuženih za spontani pobačaj, mrtvorođenje ili kaznena djela povezana s pobačajem kako bi se osiguralo njihovo oslobođanje i pravičnost postupaka u predmetima povezanim s pobačajem, kako bi se optuženicama omogućilo da suđenje čekaju izvan zatvora i kako bi se zajamčila profesionalna tajna za sve zdravstvene djelatnike i povjerljivost za pacijente; osuđuje sve kaznene mjere protiv žena i djevojčica koje žele pobaciti, kao i protiv zdravstvenih djelatnika i drugih osoba koje im pomognu organizirati pobačaj ili koje izvedu takav zahvat, te poziva na ukidanje takvih mjera;

7. podsjeća na dužnost vlade Salvadora da štiti prava svojih građana i da poštuje vladavinu prava u pogledu načela pretpostavke nedužnosti, tj. da pojedince kojima se sudi treba smatrati nedužnima dok se ne dokaže suprotno i da je teret dokazivanja krivnje na tužilaštvu, a ne na pojedinačnom optuženiku, u skladu s Rimskim statutom kojeg je Salvador ratificirao; poziva vlasti Salvadora da javnim službenicima, uključujući članove sudstva, pruže osposobljavanje u području rodnih pitanja; poziva ESVD i Komisiju da financiraju i podržavaju te napore;

8. osuđuje nehumane uvjete u zatvorima, poput mučenja, stavljanja zatvorenika u izolaciju i suspenzije obiteljskih posjeta; poziva vladu Salvadora da ratificira Fakultativni protokol uz Konvenciju protiv mučenja kao mjeru za sprečavanje mučenja te nehumanog i ponižavajućeg postupanja u svim zatvorima i mjestima pritvora; poziva na to da se međunarodnim neovisnim organizacijama dozvoli pristup centrima za pritvor; potiče vlasti Salvadora da poboljšaju uvjete pritvorenih žena, među ostalim tako da im pruže pristup proizvodima za higijenu i da poštuju njihova osnovna ljudska prava;

9. podsjeća vladu i sudstvo u toj zemlji da su obvezani poštovati međunarodne standarde jednakog pristupa pravosuđu i načela kojima se svim pojedincima jamči pošteno suđenje te da se krivnja može utvrditi samo na temelju konkretnih i dostatnih dokaza; zahtijeva da vlada osigura dostatna sredstva kako bi stavila na raspolaganje pravno zastupanje onima koji si ne mogu to sami omogućiti;

10. poziva pravosudni sustav da zajamči pošteno suđenje sa svim jamstvima za Teodoru del Carmen Vásquez i Evelyn Beatriz Hernandez Cruz te da odbaci njihove presude; izražava solidarnost s kampanjom „Las 17”, odnosno skupinom žena koje su nepravедno pritvorene u trajanju do 40 godina zbog spontanih pobačaja, mrtvorođenja i drugih породnih komplikacija; izražava svoju solidarnost svim ženama u Salvadoru koje se kazneno goni na temelju sličnih razloga ili koje su osuđene zbog „teškog ubojstva”; traži od nadležnih tijela da preispitaju sve te predmete u cilju amnestiranja;

11. izražava duboku zabrinutost zbog velikog broja trudnoća djevojčica u Salvadoru; apelira na vlasti u Salvadoru da ispune svoje međunarodne obveze i da štite ljudska prava tako što će svim djevojčicama zajamčiti pristup svim mogućim informacijama i medicinskim uslugama za upravljanje visokorizičnim trudnoćama koje su posljedica silovanja;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

12. žali što su tijela žena i djevojčica, konkretno njihovo spolno zdravlje i reproduktivna prava, i dalje poprište ideoloških borbi te poziva Salvador da prizna neotuđiva prava žena i djevojčica na tjelesni integritet i samostalno donošenje odluka u pogledu, između ostaloga, prava na pristup dobrovoljnom planiranju obitelji te sigurnom i zakonitom pobačaju; vjeruje da opća zabrana pobačaja iz medicinskih razloga i pobačaja u slučaju trudnoća koje su posljedica silovanja ili incesta te uskraćivanje besplatne medicinske skrbi u slučajevima silovanja predstavljaju oblik mučenja;
13. pohvaljuje donošenje „Posebnog sveobuhvatnog zakona o životu žena bez nasilja” nakon ujedinenog međustranačkog glasovanja ženskih zastupnica u Zakonodavnoj skupštini Salvadora te podsjeća vlasti u Salvadoru da moraju u potpunosti provesti taj zakon, osobito u pogledu obveze na zaštitu žena i djevojčica od nasilja;
14. pozdravlja nedavno donošenje politike Salvadora o spolnom i reproduktivnom zdravlju te novi program pod nazivom „Ciudad Mujer” kojim su uspostavljene usluge za 1,5 milijuna žena diljem zemlje, posebno putem podizanja svijesti i pružanja informacija o spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima, podržava napore u tom pogledu te potiče vladu Salvadora da zajamči pristup suvremenim informacijama i uslugama u području kontracepcije te da uloži napore za pružanje sveobuhvatnog spolnog odgoja u javnim školama;
15. apelira na Vijeće da ubrza svoj rad kako bi omogućilo EU-u da ratificira i provede Istanbulsku konvenciju kako bi se zajamčila usklađenost unutarnjih i vanjskih aktivnosti EU-a u vezi s nasiljem nad djecom, ženama i djevojčicama;
16. poziva Vijeće da uključi pitanje sigurnog i zakonitog pobačaja u smjernice EU-a o silovanju žena i djevojčica i nasilju nad njima; naglašava činjenicu da su univerzalan pristup zdravlju, posebno spolnom i reproduktivnom zdravlju, i pripadajuća prava osnovno ljudsko pravo;
17. poziva šefove država ili vlada EU-a i CELAC-a da na svom sastanku na vrhu prošire poglavlje o rodno uvjetovanom nasilju u okviru Akcijskog plana EU-a i CELAC-a u cilju određivanja jasnog rasporeda aktivnosti i provedbenih mjera namijenjenih jamčenju dužne pažnje u vezi sa sprečavanjem, istraživanjem i kažnjavanjem svih činova nasilja nad ženama te ponuđivanja primjerene naknade žrtvama;
18. pozdravlja napore delegacije EU-a u Salvadoru u pogledu stupanja u kontakt s nacionalnim tijelima u vezi s pravima žena, uključujući pitanje kriminalizacije pobačaja; inzistira na tome da se to pitanje smatra visokim prioritetom i poziva ESVD da redovito izvješćuje Parlament o svojim djelovanjima u tom području; inzistira na tome da delegacija EU-a pruži svu odgovarajuću podršku ženama koje se trenutno nalaze u zatvoru zbog kaznenih djela povezanih s pobačajem, među ostalim putem redovitih posjeta, podrške njihovim obiteljima i pružanja pravne pomoći;
19. podsjeća EU na njegove obveze u sklopu okvira za rodnu jednakost i osnaživanje žena preko vanjskih odnosa EU-a u razdoblju 2016. – 2020.; traži od ESVD-a da na licu mjesta pomno prati preispitivanje tih predmeta i traži od Komisije da zajamči da se u okviru europske razvojne suradnje slijedi pristup temeljen na ljudskim pravima, s posebnim naglaskom na rodnoj jednakosti i borbi protiv svih vrsta seksualnog nasilja nad ženama i djevojčicama; poziva države članice i institucije EU-a da povećaju potporu, uključujući financiranje, koju pružaju lokalnim borcima za ljudska prava i nevladinim organizacijama koje se bore za prava žena i djevojčica u Salvadoru, osobito u pogledu spolnog i reproduktivnog zdravlja i povezanih prava te planiranja obitelji;
20. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, tijelima vlasti Salvadora, Uredu visokog povjerenika UN-a za ljudska prava, Srednjoameričkom parlamentu, Latinskoameričkom parlamentu, Europsko-latinskoameričkoj parlamentarnoj skupštini i glavnom tajniku Organizacije američkih država.

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0499

Stanje u Afganistanu**Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2017. o stanju u Afganistanu (2017/2932(RSP))**

(2018/C 369/11)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir ishod Međunarodne konferencije o Afganistanu održane u Bruxellesu 5. listopada 2016. pod supredsjedanjem Europske unije,
  - uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Afganistanu, osobito Rezoluciju od 26. studenog 2015. o stanju u Afganistanu, posebno o ubojstvima u provinciji Zabul⁽¹⁾ i Rezoluciju od 13. lipnja 2013. o pregovorima o sporazumu o suradnji za partnerstvo i razvoj između Europske unije i Afganistana⁽²⁾,
  - uzimajući u obzir zaključke Vijeća o Afganistanu od 16. listopada 2017.,
  - uzimajući u obzir izjavu predsjednika Vijeća sigurnosti UN-a o stanju u Afganistanu od 14. rujna 2016.,
  - uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a br. 2210 (2015), Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a br. 2344 (2017) i mandat Misije UN-a za pomoć Afganistanu (UNAMA),
  - uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju od 24. srpnja 2017. Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku upućenu Europskom parlamentu i Vijeću o elementima strategije EU-a za Afganistan (JOIN(2017)0031),
  - uzimajući u obzir izvješće organizacije *Human Rights Watch* od 13. veljače 2017. naslovljeno „Pod prisilom Pakistana, uz sudioništvo UN-a: prisilno masovno vraćanje afganistanskih izbjeglica” (engl. *Pakistan Coercion, UN Complicity: The Mass Forced Return of Afghan Refugees*),
  - uzimajući u obzir tromjesečno izvješće posebnog glavnog inspektora SAD-a za obnovu Afganistana (SIGAR) Kongresu Sjedinjenih Američkih Država od 30. siječnja 2017.,
  - uzimajući u obzir Zajednički plan postupanja EU-a i Afganistana u vezi s migracijskim pitanjima potpisan 3. listopada 2016.,
  - uzimajući u obzir Sporazum o suradnji za partnerstvo i razvoj između EU-a i Afganistana potpisan 18. veljače 2017.,
  - uzimajući u obzir izvješće UN-a iz travnja 2017. o postupanju prema osobama pritvorenima u Afganistanu zbog povezanosti sa sukobom,
  - uzimajući u obzir članak 123. stavke 2. i 4. Poslovnika,
- A. budući da Europska unija i njezine države članice od 2001. godine surađuju s Afganistanom i širom međunarodnom zajednicom u borbi protiv terorizma i ekstremizma, istovremeno nastojeći postići održivi mir i razvoj; budući da su ti ciljevi i velik ostvareni napredak u opasnosti zbog sve većeg pritiska pobunjenika i terorista, gospodarstva u problemima i nestabilnosti u političkom životu;

⁽¹⁾ SL C 366, 27.10.2017., str. 129.

⁽²⁾ SL C 65, 19.2.2016., str. 133.

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- B. budući da su Europska unija i njezine države članice od 2002. donirale milijarde eura humanitarne i razvojne pomoći Afganistanu; budući da je EU najveći partner Afganistana kad je riječ o razvojnoj suradnji i da se očekuje da će izdvojiti 5 milijardi EUR od ukupno 13,6 milijardi EUR koliko je obećano Afganistanu za razdoblje 2016. – 2020. na Konferenciji o Afganistanu održanoj u Bruxellesu u listopadu 2016.;
- C. budući da je od ključne važnosti za uspostavu stabilne i prosperitetne države osigurati demokraciju, ljudska prava, vladavinu prava i dobro upravljanje tijekom tranzicijskog razdoblja u Afganistanu i u desetljeću transformacije (2015. – 2024.);
- D. budući da je tijekom posljednjih 15 godina, od 2001., došlo do velikog povećanja životnog standarda s obzirom na to da je pristupom osnovnoj zdravstvenoj skrbi i obrazovanju te osnaživanjem žena BDP po stanovniku peterostruko povećan, a da je prosječni očekivani životni vijek produžen za 15 godina; budući da je, prema tvrdnjama posebnog glavnog inspektora SAD-a za obnovu Afganistana, nakon pada talibanskog režima 2001. broj učenika u školama općeg usmjerenja porastao s jedan milijun učenika, od čega su većina bili dječaci, na gotovo devet milijuna 2015. godine, pri čemu učenice čine približno 39 % ukupnog broja učenika;
- E. budući da su Komisija i visoka predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku 24. srpnja 2017. objavile zajedničku komunikaciju o strategiji EU-a za Afganistan; budući da za Europsku uniju postoje četiri prioritetna područja koja su ključna za ostvarenje napretka u Afganistanu: (a) pomicanje mira, stabilnosti i regionalne sigurnosti, (b) jačanje demokracije, vladavine prava i ljudskih prava te promicanje dobrog upravljanja i osnaživanja žena, (c) potpora gospodarskom i ljudskom razvoju te (d) suočavanje s izazovima povezanim s migracijama;
- F. budući da je nakon krize s predsjedničkim izborima 2014. vlada nacionalnog jedinstva imala usporen napredak na planu reformi, što je dovelo do sve nestabilnijeg političkog stanja; budući da stopa nezaposlenosti u Afganistanu iznosi 39 % i da više od 39 % stanovništva živi u siromaštvu;
- G. budući da zbog raširene korupcije, duboko ukorijenjenog sustava pokroviteljstava i nemogućnosti politički podijeljene afganistanske vlade da nastavi s reformama postoji opasnost da se smanji napredak ili da se ponište prethodna postignuća;
- H. budući da Misija Ujedinjenih naroda za pomoć Afganistanu, koja je uspostavljena 2002., podupire afganistansku vladu u njezinim naporima u cilju postizanja mira, zaštite ljudskih prava i dobrog upravljanja; budući da Vijeće sigurnosti UN-a svake godine produljuje njezin mandat koji je nedavno gotovo jednoglasno produljen za 2018.;
- I. budući da unatoč određenom društveno-ekonomskom i političkom napretku ostvarenom posljednjih godina ponovno jačanje talibana, Al-Kaide i nova prisutnost Islamske države u Afganistanu, u obliku njezina novonastalog lokalnog afganistanskog ogranka, tzv. Islamske države pokrajine Horasan, prijete pretvaranjem nestabilnosti u sukob velikih razmjera; budući da je prema nedavnom izvješću misije UNAMA broj žrtava dosegnuo rekordnu razinu od 2009., da je 2016. bilo 11 318 civilnih žrtava, dok je u razdoblju od siječnja 2017. do rujna 2017. broj žrtava već dosegnuo 8 019; budući da je to, osim toga, dovelo do povećane migracije u Europu;
- J. budući da će se u okviru nove strategije SAD-a za Afganistan i južnu Aziju postojećem kontingentu SAD-a od 8 400 vojnika pridružiti dodatnih 4 000 vojnika; budući da se novom strategijom SAD-a od Pakistana traži da prestane pružati utočište i podršku teroristima, a od Republike Indije da intenzivnije sudjeluje u pružanju pomoći za stabilizaciju regije; budući da će se broj vojnika u okviru misije Odlučna potpora (engl. *Resolute Support*) pod vodstvom NATO-a povećati sa sadašnjih 13 000 na 16 000; budući da se nova strategija SAD-a razvija uz poticanje uvjetovanog pristupa prema kojem će se diplomatski i gospodarski sporazumi integrirati u okvir vojnih napora;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- K. budući da se Afganistan suočava s dosad nezabilježenim povećanjem broja afganistanskih državljana koji se vraćaju u državu, s dokumentima ili bez njih, uglavnom iz Pakistana; budući da u Iranu živi oko dva milijuna neregistriranih Afganistanaca i jedan milijun Afganistanaca s priznatim izbjegličkim statusom i da se oni vraćaju u Afganistan; budući da je prema tvrdnjama posebnog izvjestitelja UN-a za ljudska prava interno raseljenih osoba u Afganistanu zbog sukoba više od 1,8 milijuna interno raseljenih osoba, uz rekordnih 650 000 ljudi koji su 2016. u potrazi za sigurnošću pobjegli u druga područja zemlje, što je u prosjeku 1 500 osoba dnevno; budući da je u drugoj polovici 2016. zabilježen najveći porast broja afganistanskih izbjeglica koje se vraćaju iz Pakistana u zadnjih deset godina (370 000 u odnosu na 55 000 2015. godine);
- L. budući da je Republika Indija najveći regionalni donator pomoći Afganistanu, s oko 3 milijarde USD pomoći od svrgavanja talibanske vlade 2001. godine; budući da je tom pomoću, među ostalim, financirana izgradnja više od 200 škola u Afganistanu, osigurano više od 1 000 stipendija za afganistanske studente i mogućnost studiranja u Indiji za otprilike 16 000 Afganistanaca; budući da je Indija također pružila pomoć u izgradnji ključne infrastrukture, kao što su oko 4 000 km cesta u Afganistanu, primjerice, autocesta Zaranj – Dilaram, te brana Salma, dalekovodi i zgrada afganistanskog parlamenta;
- M. budući da nestabilnost u Afganistanu ima negativne gospodarske i sigurnosne posljedice za Iran i širu regiju u cjelini; budući da je afganistansko gospodarstvo u velikoj mjeri ovisno o proizvodnji maka, koja je posljednjih godina znatno povećana, što je dovelo do porasta konzumacije droga u susjednom Iranu; budući da talibani za financiranje svojih operacija koriste nedozvoljenu trgovinu drogom; budući da bi ograničavanje trgovine drogom i pronalaženje ekonomske alternative bilo korisno i za Iran i za Afganistan; budući da je opijum iz Afganistana glavni izvor heroina u Europskoj uniji; budući da je suradnja s Iranom i drugim susjednim zemljama kao što su Tadžikistan, Turkmenistan i Uzbekistan potrebna radi daljnjeg ograničavanja dotoka opijata na ruska i europska tržišta;
- N. budući da je nova infrastrukturna dimenzija ključna za budućnost Afganistana kako bi se omogućilo stvaranje potpuno novih gospodarskih i društvenih prilika za jednu od najsiriromašnijih zemalja na svijetu; budući da će novi nacionalni program za razvoj infrastrukture privući pozitivna i sve veća regionalna ulaganja u okviru novog Puta svile;
- O. budući da prema nekim tvrdnjama Afganistan ima nerazvijene mineralne rezerve u vrijednosti između jednog i tri bilijuna USD; budući da je nezakonito rudarenje velik problem zbog kojeg bi ono što ima potencijal za pokretanje afganistanskog razvoja moglo prerasti u izvor sukoba i nestabilnosti; budući da je rudarstvo drugi po važnosti izvor prihoda za talibane;
1. priznaje da se, unatoč znatnim međunarodnim naporima tijekom dugog vremenskog razdoblja, Afganistan još uvijek suočava s ozbiljnim sukobom koji znatno koči njegov gospodarski i društveni razvoj; podsjeća da Afganistan već gotovo četrdeset godina razaraju sukobi i ratovi; ponavlja ciljeve Europske unije – promicanje mira, stabilnosti i regionalne sigurnosti, jačanje demokracije, vladavine prava i ljudskih prava, promicanje dobrog upravljanja i osnaživanja žena, kao i podupiranje gospodarskog i ljudskog razvoja te rješavanje problema povezanih s migracijama;
  2. podsjeća da je Afganistan u posljednjih petnaestak godina ostvario napredak u političkom, sigurnosnom, gospodarskom području i području razvoja; ističe da se BDP po glavi stanovnika povećao pet puta, da se očekivani životni vijek produljio za 15 godina, a da je broj djevojčica koje pohađaju školu znatno porastao u usporedbi s 2001. i da danas iznosi oko 40 % od ukupno 8 do 9 milijuna djece; ističe da ništa od navedenog ne bi bilo moguće bez predanosti afganistanskog stanovništva i zalaganja međunarodne zajednice te osiguravanja sredstava, znanja i iskustva te ljudskih resursa na terenu; ističe da je ostvareni napredak veoma nestabilan i reverzibilan; naglašava da će za jačanje tog napretka biti potrebne dodatne reforme, stabilni odnosi sa susjednim zemljama i trajno osiguravanje potrebne razine sigurnosti i stabilnosti;
  3. priznaje napore i odaje počast za žrtve međunarodne zajednice koja je više od deset godina kroz operaciju Trajna sloboda (engl. *Enduring Freedom*) i misiju ISAF-a u Afganistanu, tijekom koje je poginulo gotovo 3 500 pripadnika i pripadnica, omogućila sigurnost u toj zemlji; pozdravlja NATO-ovu misiju Odlučna potpora koja djeluje od 1. siječnja 2015. i u kojoj sudjeluju pripadnici 39 nacija, a ima mandat za obučavanje, savjetovanje i pružanje pomoći afganistanskim

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

sigurnosnim snagama i institucijama; iskazuje pohvalu afganistanskim nacionalnim sigurnosnim snagama koje svake godine trpe velike gubitke u borbi protiv pobunjenika; podsjeća na godišnji doprinos međunarodne zajednice u iznosu od oko 1 milijarde USD kako bi se održalo financiranje afganistanskih nacionalnih sigurnosnih snaga do 2020.;

4. pozdravlja predanost afganistanske vlade nastavku provedbe nacionalne strategije usmjerene na političko, društveno, gospodarsko i sigurno okruženje koje će omogućiti postojanje mirnog, sigurnog i održivog Afganistana, kao što je navedeno u zaključcima ministarske konferencije o Afganistanu u Bruxellesu od 5. listopada 2016.; poziva da se položaj predsjednika vlade unese u Ustav Afganistana radi veće političke stabilnosti u Afganistanu; poziva afganistansku vladu da zajamči transparentan izborni proces 2018. godine; poziva afganistanskog predsjednika Ašrafa Ganija da svoj snažan javni angažman za zaštitu prava i sloboda udruži s brzom i čvrstom provedbom zakonodavstva radi njihove zaštite;

5. naglašava da je mirovni proces pod afganistanskim vodstvom i afganistanskom odgovornošću jedini način da se, bez ograničenja, obuhvati čitavo civilno društvo i sve sukobljene strane; podsjeća afganistansku vladu da unutarnji politički sukobi moraju prestati da bi se omogućio razvoj i promicanje mira i stabilnosti; poziva Europsku uniju da aktivno podupre program razoružanja, demobilizacije i ponovnog uključenja bivših pobunjenika pod afganistanskim vodstvom;

6. ističe važnost Afganistana za regionalnu stabilnost; naglašava da je siguran, stabilan i prosperitetan Afganistan ključan za mir i stabilnost regije u cjelini; u tom kontekstu ponovno ističe važnost regionalnih partnera kao što su zemlje središnje Azije, Iran, Kina, Indija i Pakistan; potiče ih na konstruktivnu suradnju u cilju promicanja bezuvjetnog istinskog pregovaračkog procesa; prima na znanje aktivnosti kvadrilateralne koordinacijske skupine za Afganistan osnovane u prosincu 2015. u čijem radu sudjeluju SAD, Kina, Afganistan i Pakistan;

7. izražava veliku zabrinutost zbog toga što se, unatoč političkom dogovoru nakon predsjedničkih izbora 2014. godine, sigurnosna situacija u Afganistanu pogoršala i što se povećao broj terorističkih napada; izuzetno je zabrinut zbog postojećeg teritorijalnog širenja talibana i novog jačanja terorističkih skupina Al-Kaide i Islamske države; ističe da je prema podacima posebnog glavnog inspektora SAD-a za obnovu Afganistana između siječnja i studenog 2016. ubijeno 6 785 pripadnika afganistanskih snaga, a da ih je 11 777 ranjeno, te da je misije UNAMA isto tako izvijestila o porastu civilnih žrtava 2016. za 3 % (3 498 ubijenih, 7 920 ranjenih) u odnosu na prethodnu godinu; žali zbog pogoršanja sigurnosnog stanja koje kriminalnim skupinama omogućuje otmice i afganistanskih i stranih državljana, uključujući humanitarne radnike;

8. izražava duboku zabrinutost zbog pojave Islamske države kao posljednjeg elementa koji će doprinijeti sve većoj nestabilnosti sigurnosnog okruženja u Afganistanu; ističe da ta organizacija osim uporišta na istoku zemlje (Nangarhar) uz pomoć Islamskog pokreta Uzbekistana pokušava ostvariti prisutnost na sjeveru zemlje; naglašava da će se, ako se to dogodi, stvoriti okruženje povoljno za pružanje utočišta stranim borcima i militantima koji bježe iz Iraka i Sirije zbog vojnih neuspjeha Islamske države u tim dvjema zemljama;

9. ističe važnost istinskog procesa unutarnjeg pomirenja; ističe potrebu za borbom protiv radikalizacije, ekstremizma i novačenja u terorističke organizacije; ističe da je borba protiv terorizma i njegova financiranja ključan element za izgradnju okruženja povoljnog za sigurnost u Afganistanu;

10. upozorava da je loša osposobljenosti afganistanskih nacionalnih obrambenih i sigurnosnih snaga te nacionalnih policijskih snaga i dalje jedan od najvećih problema koji ugrožava sigurnost i obnovu u Afganistanu; pozdravlja kontinuirani naglasak EU-a na jačanje uloge i prava afganistanskih žena i prepoznaje potrebu za osposobljavanjem policijskih službenica; pozdravlja predanost Republike Indije u pružanju pomoći Afganistanu dostavom vojne opreme afganistanskoj vojsci u prosincu 2015. i vojnim osposobljavanjem tisuća pripadnika afganistanskih sigurnosnih službi, što je znatno pridonijelo poboljšanju vojne sposobnosti Afganistana, u skladu s ciljem misije pod vodstvom NATO-a „Odlučna potpora”, pokrenute u siječnju 2015. godine, da osposobi i savjetuje afganistanske snage sigurnosti i institucije i pruži im pomoć; ohrabren je radom i suradnjom Republike Indije i Afganistana u infrastrukturnim projektima i humanitarnoj pomoći;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

11. smatra da borba protiv korupcije unutar afganistanskih vladinih institucija mora biti stalni prioritet s obzirom na ukupne izravne negativne utjecaje korupcije na kvalitetu upravljanja u zemlji; poziva afganistansku vladu da poveća političku uključivost, ojača odgovornost i aktivno suzbija kulturu korupcije i nepotizma; u tom smislu posebno pozdravlja uspostavu pravosuđnog centra za suzbijanje korupcije u lipnju 2016.; primjećuje, osim toga, poziv UNAMA-e na kontinuiranu podršku i pomoć međunarodne zajednice afganskoj vladi u naporima u borbi protiv korupcije;

12. poziva afganistansku vladu i njezine regionalne partnere, posebno Iran, na borbu protiv nedozvoljene trgovine drogom i nezakonitog rudarenja i na međusobnu koordinaciju radi uklanjanja navedenih nedozvoljenih praksi koje negativno utječu na stabilnost regije; podsjeća sve strane da su to glavni izvori financiranja terorističkih organizacija u regiji; konstatira da svaki daljnji oblik razvoja rudarenja mora biti održiv i biti od koristi za cjelokupno stanovništvo, u skladu s međunarodnim standardima; osuđuje represiju, nedozvoljenu trgovinu drogom, jagmu za zemljištem te nezakonito oduzimanje imovine i iznude koje provode ratni vođe; podsjeća da proizvodnja opijuma i njegova trgovina u Afganistanu imaju razarajuće posljedice za lokalno stanovništvo i sveukupnu sigurnosti zemlje;

13. pozdravlja članstvo Afganistana u Inicijativi za transparentnost ekstraktivnih industrija; odlučno poziva afganistansku vladu da poveća transparentnost u rudarstvu i da uvede čvrste uvjete za izdavanje licenci i nadzor kako bi ekstraktivne industrije bile održive; apelira na vladu da pojača napore za zaštitu vitalnih javnih resursa, kao što su zemlja i minerali, od iskorištavanja od strane kriminalnih i pobunjeničkih mreža;

14. podržava narod Afganistana i ustraje na tome da sve strane uključene u sukob poštuju međunarodno humanitarno pravo i prava svih članova društva, posebno manjina, žena i djece, koji su nerazmjerno pogođeni situacijom; potiče afganistanske vlasti da u potpunosti provedu akcijski plan UN-a i Afganistana potpisan u Kabulu 30. siječnja 2011. o praksi „bacha bazi” kojim se omogućuje rehabilitacija djece žrtava seksualnog zlostavljanja; osuđuje napade na bolnice i zdravstvene ustanove, škole i humanitarne operacije; najoštrije osuđuje nastavak nepoštovanja ljudskih prava i barbarskog nasilja koje talibani, Islamska država i Al-Kaida provode protiv naroda Afganistana; skreće pozornost na rizik povezan s povratkom bivših ratnih zločinaca, osobito Gulbuddina Hekmatyara, osnivača organizacije Hizb-e-Islami koju je SAD 2003. proglasio terorističkom organizacijom i koja je povezana s povećanom prisutnošću Islamske države u Afganistanu;

15. iznimno je zabrinut zbog sve izraženije obnove nasilja nad ženama i ukidanja prava žena i pogoršanja njihovih životnih uvjeta u područjima pod kontrolom talibana u Afganistanu; ponavlja svoj poziv afganistanskom parlamentu i afganistanskoj vladi da ukinu sve zakone koji sadržavaju elemente diskriminacije nad ženama, koji su protivni međunarodnim ugovorima koje je Afganistan potpisao; pozdravlja činjenicu da je pomoć EU-a Afganistanu usmjerena na osnaživanje žena i uvođenje načela ravnopravnosti spolova, a osobito činjenicu da je ravnopravnost spolova važan cilj 53 % programa EU-a; u potpunosti podupire cjelovitu provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a br. 1325 (2000) o ženama, miru i sigurnosti te ostalih nacionalnih mjera za promicanje jednakosti spolova i osnaživanja žena i djevojčica u Afganistanu te za suzbijanje nasilja nad ženama;

16. poziva vlade regionalnih partnera kao što su zemlje Središnje Azije, Irana, Indije, Rusije i Pakistana da rade zajedno na postizanju mirnog rješenja u Afganistanu, kontinuiranog socioekonomskog razvoja i povećane unutarnje stabilnosti, kao i da surađuju u pitanjima sigurnosti i terorizma, te potiče na razmjenu obavještajnih informacija i suradnju u borbi protiv terorista i ekstremista na obje strane granice; poziva sve regionalne aktere u Afganistanu da se bezrezervno obvežu na transparentnu suradnju u borbi protiv terorizma;

17. ponavlja da međunarodna zajednica mora nastaviti svoj angažman u Afganistanu i doprinijeti izgradnji zemlje, razvoju gospodarstva i borbi protiv terorizma; pozdravlja financijski angažman koji su EU i države članice potvrdili na Briselskoj konferenciji; poziva u prvom redu na potporu inicijativama koje se bave prioritarnim potrebama interno raseljenih osoba i izbjeglica koji se vraćaju;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

18. prepoznaje odgovornost Europske unije i njezinih država članica da poštuju pravo na traženje međunarodne zaštite i na sudjelovanje u programima UNHCR-a za preseljenje; naglašava da su pravo i mogućnost korisnika da traže utočište sigurnim i zakonitim putovima ključni za sprečavanje smrtnih slučajeva među tražiteljima azila;
19. podsjeća na zaključke neformalnog sporazuma o ponovnom prihvatu migranata, tzv. Zajedničkog plana postupanja, između EU-a i Afganistana; žali zbog nedostatka parlamentarnog nadzora i demokratske kontrole kad je riječ o zaključcima tog sporazuma; poziva vlade u regiji da se suzdrže od vraćanja Afganistanaca; ističe da to predstavlja izravno kršenje međunarodnog humanitarnog prava i da sve veći broj izbjeglica s kojima se postupa na taj način samo dovodi do jačanja terorističkih skupina i stvara veću nestabilnost u regiji; ističe da su životi povratnika koji se vraćaju u Afganistan u velikoj opasnosti, osobito onih koji su sami i koji nemaju obitelj i prijatelje u Afganistanu pa imaju slabe šanse za preživljavanje; ističe da pomoć i suradnja EU-a moraju biti prilagođeni za ostvarivanje razvoja i rasta u trećim zemljama i za smanjivanje, a naposljetku i iskorjenjivanje siromaštva, a ne za poticanje trećih zemalja na suradnju u pogledu ponovnog prihvata nezakonitih migranata, prisilnog odvratanja ljudi od preseljenja ili zaustavljanja migracijskih tokova prema Europi (Rezolucija Parlamenta od 5. travnja 2017. o rješavanju pitanja kretanja izbjeglica i migranata: uloga vanjskog djelovanja EU-a ⁽¹⁾);
20. prima na znanje odluku tužitelja Međunarodnog kaznenog suda da pokrene istragu o mogućim zločinima protiv čovječnosti počinjenih u Afganistanu od 2003. godine;
21. poziva afganistanske vlasti da preinače sve smrtne osude i da ponovo uvedu moratorij na smaknuća u cilju trajnog ukidanja smrtne kazne; apelira na vladu Afganistana da u potpunosti provede svoj Nacionalni plan o ukidanju mučenja i izražava žaljenje zbog navoda o mučenju i zlostavljanju osoba zatočenih tijekom sukoba u Afganistanu, koje provode sve strane;
22. izražava duboku zabrinutost zbog velikog povećanja broja interno raseljenih osoba tijekom 2016. s više od 600 000 novih slučajeva, što bi moglo dovesti do humanitarne krize velikih razmjera; potiče sve uključene strane da se pobrinu za tu ugroženu skupinu Afganistanaca i poziva afganistansku vladu da pomogne u njihovoj ponovnoj integraciji u afganistansko društvo; ističe da će prema procjenama afganistanskih vlasti, agencija UN-a i drugih humanitarnih agencija više od 9,3 milijuna osoba do kraja 2017. trebati humanitarnu pomoć;
23. pozdravlja privremeno stupanje na snagu Sporazuma o suradnji za partnerstvo i razvoj između Europske unije i Afganistana 1. prosinca 2017., koji predstavlja prvi pravno obvezujući okvir za odnose između dviju strana; dodatno potiče države članice EU-a da bez odgode ratificiraju Sporazum kako bi u potpunosti stupio na snagu;
24. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica te vladi i parlamentu Afganistana.

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0124.

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0500

Položaj naroda Rohingya**Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2017. o položaju naroda Rohingya (2017/2973(RSP))**

(2018/C 369/12)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Mjanmaru i o položaju muslimana Rohingya, posebno one od 14. rujna 2017. ⁽¹⁾, 7. srpnja 2016. ⁽²⁾ i 15. prosinca 2016. ⁽³⁾ te od 13. lipnja 2017. o apatridnosti u južnoj i jugoistočnoj Aziji ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća o Mjanmaru/Burmi od 16. listopada 2017.,
- uzimajući u obzir napomene potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federice Mogherini iznesene 19. studenoga 2017. u Cox's Bazaru u Bangladešu,
- uzimajući u obzir izjavu potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 6. rujna 2017. o stanju u državi Rakhine, izjavu potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice od 11. rujna 2017. o najnovijem razvoju događaja u državi Rakhine, Mjanmaru i pograničnoj regiji u Bangladešu, izjavu potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice u ime Europske unije od 20. studenog 2017. o Mjanmaru/Burmi i izjavu potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice od 23. studenog 2017. o potpisivanju bilateralnog sporazuma o repatrijaciji između vlade Mjanmara i vlade Bangladeša,
- uzimajući u obzir posjet povjerenika EU-a za humanitarnu pomoć i upravljanje krizama Christosa Stylianidesa sjevernim dijelovima države Rakhine u svibnju 2017.,
- uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju Komisije i potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Europskom parlamentu i Vijeću od 1. lipnja 2016. pod nazivom „Elementi za strategiju EU-a u odnosu na Mjanmar/Burmu: posebno partnerstvo za demokraciju, mir i napredak” (JOIN(2016)0024),
- uzimajući u obzir zajedničko priopćenje za medije o trećem dijalogu o ljudskim pravima između EU-a i Mjanmara od 25. studenog 2016.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća o apatridnosti od 4. prosinca 2015.,
- uzimajući u obzir Memorandum o razumijevanju između Mjanmara i Bangladeša o repatrijaciji Rohingya iz Bangladeša u Mjanmar, potpisan 23. studenog 2017.,
- uzimajući u obzir izjavu predsjednika Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda od 6. studenog 2017. o nasilju u saveznoj državi Rakhine,
- uzimajući u obzir nacrt rezolucije o stanju ljudskih prava u Mjanmaru koji je 16. studenog 2017. odobrio Treći odbor Opće skupštine UN-a,

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0351.⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0316.⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0506.⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0247.

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- uzimajući u obzir izvješće visokog povjerenika UN-a za ljudska prava naslovljeno „Stanje ljudskih prava muslimana Rohingya i ostalih manjina u Mjanmaru” od 20. lipnja 2016. i izvješće posebne izvijestiteljice UN-a o stanju ljudskih prava u Mjanmaru od 18. ožujka 2016.,
  - uzimajući u obzir 27. posebno zasjedanje Vijeća UN-a za ljudska prava o stanju ljudskih prava manjinske skupine muslimana Rohingya i drugih manjina u saveznoj državi Rakhine u Mjanmaru,
  - uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravnom položaju izbjeglica iz 1951. i njezin Protokol iz 1967.,
  - uzimajući u obzir Konvenciju o pravnom položaju osoba bez državljanstva iz 1954. i Konvenciju o smanjenju apatridnosti iz 1961.,
  - uzimajući u obzir Opći akcijski plan UNHCR-a za iskorjenjivanje apatridnosti za razdoblje 2014. – 2024.,
  - uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima iz 1948.,
  - uzimajući u obzir završno izvješće savjetodavnog povjerenstva o saveznoj državi Rakhine,
  - uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966. te Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima iz 1966.,
  - uzimajući u obzir Povelju ASEAN-a,
  - uzimajući u obzir članak 123. stavke 2. i 4. Poslovnika,
- A. budući da u državi Rakhine živi oko milijun pripadnika naroda Rohingya, pretežno muslimanske manjinske skupine koja se suočava s represijom i stalnim teškim kršenjem ljudskih prava, uključujući prijetnje životu i sigurnosti, uskraćivanje prava na zdravstvenu zaštitu i obrazovanje, pothranjenost i nesigurnost opskrbe hranom, prisilni rad, seksualno nasilje i ograničenja njihovih političkih prava;
- B. budući da su pripadnici naroda Rohingya jedna od najprogonjenijih manjina na svijetu i budući da im se uskraćuju potpuna građanska prava te su u skladu sa zakonom o državljanstvu Mjanmara iz 1982. postali osobe bez državljanstva; budući da su pripadnici naroda Rohingya uglavnom zatvoreni u kampovima i strogo im je ograničeno slobodno kretanje unutar i izvan savezne države Rakhine;
- C. budući da su najnoviji napadi na postaje snaga sigurnosti u kolovozu 2017. izazvali iznimno neprimjerene reakcije mjanmarske vojske, koja je počinila teška kršenja ljudskih prava nad narodom Rohingya;
- D. budući da je od kolovoza 2017. više od 646 000 pripadnika naroda Rohingya pobjeglo i sigurnost potražilo u susjednom Bangladešu gdje žive u strašnim uvjetima; budući da će prema procjenama do kraja 2017. ukupni broj izbjeglica Rohingya u Bangladešu biti veći od jednog milijuna; budući da su na putu umrli deseci osoba, uključujući žene i djecu, te da više od 400 000 ljudi treba zdravstvenu skrb i pomoć u hrani; budući da se ubojstva, silovanje i mučenje naroda Rohingya te spaljivanje njihovih sela koriste kao sredstvo za nanošenje trajne štete socijalnoj strukturi naroda Rohingya i traumatiziranje stanovništva;
- E. budući da je granica između Mjanmara i Bangladeša militarizirana i da su postavljene mine kako bi se spriječio prelazak ljudi preko granice;
- F. budući da je prema podacima agencija UN-a humanitarnim organizacijama i dalje vrlo ograničen pristup, među ostalim radi dostave hrane, vode i lijekova narodu Rohingya;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- G. budući da je visoki povjerenik UN-a za ljudska prava Zeid Ra'ad Al Hussein 10. rujna 2017. izjavio da stanje u Mjanmaru „izgleda kao školski primjer etničkog čišćenja”, a 5. prosinca 2017. da se ne može isključiti mogućnost da mjanmarske državne snage provode genocid nad muslimanima Rohingya; budući da je Amnesty International stanje manjina u saveznoj državi Rakhine okarakterizao kao „aparthejd” te da je Vijeće UN-a za ljudska prava osudilo „vrlo vjerojatno počinjenje zločina protiv čovječnosti” u Mjanmaru;
- H. budući da su na donatorskoj konferenciji održanoj u Ženevi 23. listopada 2017. na kojoj su sudjelovali UNHCR, OCHA, IOM, Europske unija i vlada Kuvajta osigurane donacije za pomoć u iznosu od 344 milijuna USD, pri čemu je više od polovine tog iznosa osigurao EU;
- I. budući da su vlada Mjanmara i vlada Bangladeša potpisale neobvezujući memorandum o razumijevanju koji bi trebao jamčiti siguran povratak izbjeglica iz naroda Rohingya koje su pobjegle u Bangladeš; budući da je potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica Unije nazvala potpisivanje memoranduma važnim korakom prema rješavanju jedne od najgorih humanitarnih kriza i kriza u području ljudskih prava našeg doba; budući da nije jasno koliko će mogućih povratnika Rohingya biti smješteno u kampove i privremena prihvatilišta; budući da ne postoje jasni rokovi za ponovnu uspostavu odgovarajuće sigurnosti i povratak u uvjete sigurnog stanovanja ili priznanje njihovih građanskih prava;
1. snažno osuđuje kontinuirano nasilje i ubojstva, sustavnu upotrebu sile i gubitak života, sredstava za život i utočišta u saveznoj državi Rakhine; izražava duboku zabrinutost zbog humanitarne situacije i stanja ljudskih prava i izražava duboko suosjećanje i snažnu podršku pripadnicima naroda Rohingya; podsjeća da su vlasti u Mjanmaru dužne, bez diskriminacije, zaštititi sve civile od zlostavljanja te povesti istrage o teškim kršenjima ljudskih prava i kazneno goniti odgovorne, u skladu s normama i obvezama u području ljudskih prava;
  2. poziva na to da se smjesta prekine s nasiljem, ubijanjima, uznemiravanjem i silovanjem pripadnika naroda Rohingya te uništavanjem njihovih domova od strane snaga sigurnosti Mjanmara;
  3. apelira na vlasti Mjanmara da surađuju s međunarodnim organizacijama za pomoć, EU-om i UN-om kako bi se omogućio trenutni i neometan humanitarni pristup saveznoj državi Rakhine i okolnim područjima, uključujući posebnu potporu ugroženim skupinama kao što su djeca, starije osobe i žrtve seksualnog nasilja; potiče vladu Mjanmara da provede mjere u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 2106 (2013) kako bi se spriječili slučajevi seksualnog nasilja i odgovorilo na njih;
  4. poziva vlasti Mjanmara da omoguće pristup neovisnim promatračima, a posebno misiji UN-a za utvrđivanje činjenica koju je u ožujku 2017. osnovalo Vijeće UN-a za ljudska prava, u cilju jamčenja neovisnih i nepristranih istraga u vezi s navodnim teškim kršenjima ljudskih prava koja su počinile sve uključene strane; apelira na sve strane da zajamče da kršenja ljudskih prava neće ostati nekažnjena; ustraje u tome da se protiv pojedinaca za koje postoje dokazi da su prekršili međunarodno pravo o ljudskim pravima moraju pokrenuti pravični kazneni postupci pred neovisnim civilnim sudovima i bez izricanja smrtne kazne; odlučno poziva Vijeće sigurnosti UN-a na kontinuirano djelovanje, uključujući upućivanje Međunarodnom kaznenom sudu, ako Mjanmar ne može ili ne želi izvršiti kazneni progon ili se sam obratiti Sudu;
  5. poziva vladu Mjanmara da domaćim i međunarodnim medijskim kućama omogući potpun i neometan pristup saveznoj državi Rakhine te da zajamči sigurnost predstavnika medija;
  6. ponavlja svoj poziv vladi Mjanmara da smjesta prestane upotrebljavati mine te da ukloni sve mine koje je već postavila, uključujući one koje su nedavno postavljene duž granice s Bangladešom; apelira na međunarodnu zajednicu da s tim u vezi pruži tehničku pomoć; pohvaljuje napore koje Bangladeš ulaže u rješavanje humanitarne krize u jednoj od susjednih zemalja; pozdravlja činjenicu da Bangladeš pruža zaštitu pripadnicima naroda Rohingya koji bježe iz Mjanmara te ga potiče da i dalje pruža pomoć u suradnji s UNHCR-om; poziva Bangladeš da dodatno olakša humanitarne operacije međunarodnih nevladinih organizacija pojednostavljenjem birokratskog opterećenja, postupka registracije i ograničenja kretanja;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

7. prima na znanje memorandum o razumijevanju dogovoren između Mjanmara i Bangladeša u pogledu repatrijacije; apelira na sve strane da u potpunosti poštuju dobvoljan, siguran i dostojanstven povratak naroda Rohingya u njihova mjesta podrijetla, bez ikakve diskriminacije i uz potpun nadzor UN-a; ustraje u tome da vlasti Mjanmara pruže vjerodostojna jamstva da se povratnike neće kazнено goniti niti prisilno smještati u segregirane kampove prema etničkoj ili vjerskoj pripadnosti te da zajamče neovisno i nepristrano praćenje koje će provoditi tijela za ljudska prava; ponovno potvrđuje načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja i podupire procjenu UNHCR-a od 24. studenog 2017. da „trenutačno, uvjeti u saveznoj državi Rakhine u Mjanmaru ne omogućuju siguran i održiv povratak”; poziva Europsku uniju bude predvodnik u međunarodnim naporima tako da zajedno s UN-om organizira međuvladin sastanak na vrhu; predlaže da se na tom sastanku na vrhu preispita napredak u postupku repatrijacije naroda Rohingya i ponovnoj uspostavi građanskih prava te da se pokrene postupak za neovisnu istragu zločina protiv čovječnosti;

8. poziva EU i njegove države članice da povećaju financijsku i materijalnu potporu za smještaj izbjeglica te da se pobrinu da se sredstva za pomoć ne koriste za neprihvatljiva rješenja za izbjeglice i povratnike; poziva međunarodne aktere da osiguraju financijsku potporu kojom bi se ponudio održiv odgovor na potrebe raseljenih pripadnika naroda Rohingya i zajednica domaćina pružanjem pristupa odgovarajućim i kvalitetnijim uslugama; posebno skreće pozornost na hitnu potrebu za financijskim sredstvima u iznosu od otprilike 10 milijuna USD, i to za pružanje specijalističkih medicinskih usluga, među ostalim i u području mentalnog zdravlja, za žrtve silovanja i rodno utemeljenog nasilja; poziva Komisiju da pruži potporu provedbi temeljite istrage o tome u kojoj su mjeri pripadnici naroda Rohingya bili žrtve seksualnog nasilja i drugih zločina;

9. izražava duboku zabrinutost u vezi s izvješćima o trgovanju ženama i djevojčicama pripadnicama naroda Rohingya u Mjanmaru i Bangladešu te apelira na vlasti obiju zemalja da surađuju s UNHCR-om i organizacijama za zaštitu ljudskih prava kako bi se zaustavilo trgovanje ljudima te pogođenim ženama i djevojčicama pružila zaštita i potpora;

10. apelira na vladu Mjanmara da se uhvati u koštac s dugotrajnom i sustavnom diskriminacijom; ističe da bez rješavanja temeljnih uzroka nije moguće stati na kraj njihovim nedaćama; u tom pogledu napominje da se uskraćivanje prava manjina u Mjanmaru ne odnosi samo na narod Rohingya, već se također tiče etničkih skupina, među ostalim u savezним državama Kachin i Shan;

11. pozdravlja završno izvješće savjetodavnog povjerenstva o saveznoj državi Rakhine koje je osnovano na zahtjev državne savjetnice; snažno potiče mjanmarske vlasti da što prije imenuju provedbeno tijelo koje će u potpunosti provesti preporuke Annanova povjerenstva; potiče EU, UN i druge međunarodne aktere da podrže taj proces;

12. ističe preporuku savjetodavnog povjerenstva o potrebi usklađivanja pravnih odredbi o državljanstvu s međunarodnim normama i ugovorima kojih je Mjanmar stranka; apelira na vladu Mjanmara da izmijeni zakon o državljanstvu i da rezidentima pripadnicima naroda Rohingya pruži pravno priznate dokumente o državljanstvu kako bi bili prihvaćeni kao etnička manjina i kako bi se poštovalo njihovo pravo na samoidentifikaciju; potiče vladu da izda osobne iskaznice na kojima neće biti označena vjerska pripadnost;

13. insistira na tome da se mora zaustaviti segregacija pripadnika naroda Rohingya u Mjanmaru; poziva na ukidanje policijskog sata za pripadnike naroda Rohingya kao i na uklanjanje svih kontrolnih točaka, osim onih koje su nužne; poziva vladu Mjanmara da osigura da rezidenti pripadnici naroda Rohingya mogu slobodno putovati diljem savezne države Rakhine i ostatka zemlje, a posebno da poštuje njihovo pravo na pristup zdravstvenoj skrbi, hrani, obrazovanju i zapošljavanju;

14. poziva sve strane da podupru izgradnju djelotvornih demokratskih institucija i snažnog civilnog društva, poštuju osnovna prava i slobode te promiču dobro upravljanje, vladavinu prava i neovisno i nepristrano sudstvo;

15. poziva EU i njegove države članice da što prije donesu usmjerene kaznene sankcije protiv pojedinaca u vojnim i sigurnosnim službama odgovornih za brojne povrede ljudskih prava u Mjanmaru;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

16. osuđuje činjenicu da Vijeće sigurnosti UN-a nije donijelo odlučne mjere te poziva EU i države članice da pojačaju pritisak na one koji blokiraju konkretno djelovanje, uključujući Kinu i Rusiju;
  17. poziva EU i njegove države članice da prošire postojeći embargo na oružje protiv Mjanmara; nadalje, poziva Vijeće sigurnosti UN-a da uvede globalni sveobuhvatni embargo na oružje protiv Mjanmara, da obustavi svu izravnu i neizravnu opskrbu oružjem, njegovu prodaju ili prijenos, uključujući provoz i pretovar oružja, streljiva i druge vojne i sigurnosne opreme, kao i pružanje obuke ili drugih oblika vojne i sigurnosne pomoći;
  18. poziva vladu Mjanmara kao i državnu savjetnicu Aung San Suu Kyi da bezrezervno osude svako poticanje na rasnu ili vjersku mržnju te da se bore protiv socijalne diskriminacije i netrpeljivosti prema manjini Rohingya i da poštuju opće pravo na slobodu vjeroispovijesti ili uvjerenja;
  19. poziva ASEAN i regionalne vlade da i dalje poduzimaju mjere za povećanje pritiska na vladu i vojsku Mjanmara kako bi se zaustavile zloupotrebe te zaštitili svi civili u saveznoj državi Rakhine i cijelom Mjanmaru;
  20. podsjeća da se Nagrada Saharov dodjeljuje onima koji se, među ostalim kriterijima, bore za ljudska prava, štite prava manjina i poštuju međunarodno pravo; skreće pozornost na razmatranje mogućnosti oduzimanja Nagrade Saharov ako dobitnici prekrše te kriterije nakon što im je nagrada dodijeljena;
  21. potiče glavne međunarodne i regionalne aktere, osobito Kinu, da iskoriste sve bilateralne, multilateralne i regionalne platforme koje imaju na raspolaganju kako bi zatražili da se stane na kraj okrutnostima i omogućili mirno rješenje sukoba;
  22. poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu i države članice da znatno povećaju pritisak na mjanmarske vlasti i sigurnosne službe kako bi se okončalo nasilje i diskriminacija nad narodom Rohingya te da u suradnji s UN-om, ASEAN-om i regionalnim vladama stanu na kraj segregaciji unutar Mjanmara;
  23. poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu da obavijesti Parlament o mjerama koje je izaslanstvo EU-a poduzelo na sastanku ministara vanjskih poslova ASEM-a održanog 21. studenog 2017. u Nay Pyi Tawu; poziva na ponovno oživljavanje dijaloga o ljudskim pravima između EU-a i Mjanmara kako bi se raspravljalo o konkretnim pitanjima koja se odnose na narod Rohingya;
  24. poziva Komisiju da razmotri posljedice u kontekstu trgovinskih povlastica koje Mjanmar uživa, među ostalim da razmotri pokretanje istrage u skladu s mehanizmima predviđenima sustavom „Sve osim oružja“;
  25. poziva EU i države članice da podrže Opći akcijski plan UNHCR-a za iskorjenjivanje apatridnosti za razdoblje 2014. – 2024.;
  26. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi vladi i parlamentu Mjanmara, vladi i parlamentu Bangladeša, potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Komisiji, vladama i parlamentima država članica EU-a, glavnom tajniku ASEAN-a, Međuvladinoj komisiji ASEAN-a za ljudska prava, posebnoj izvjestiteljici UN-a za stanje ljudskih prava u Mjanmaru, visokom povjereniku UN-a za izbjeglice i Vijeću UN-a za ljudska prava.
-

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0501

Provedba Direktive o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije

Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2017. o provedbi Direktive 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije (2015/2129(INI))

(2018/C 369/13)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 3. i 6. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i članak 82. stavak 2. te članak 83. stavak 1. Ugovora u funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir članke 7., 8., 24., 47., 48. i 52. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima djeteta od 20. studenoga 1989. i njezine protokole,
- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja od 25. listopada 2007.,
- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o kibernetičkom kriminalu od 23. studenoga 2001.,
- uzimajući u obzir Strategiju za prava djeteta (2016. – 2021.) koju je donijelo Vijeće Europe,
- uzimajući u obzir Direktivu 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 27. studenoga 2014. o 25. obljetnici Konvencije UN-a o pravima djeteta ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. ožujka 2015. o seksualnom zlostavljanju djece na internetu ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 2. svibnja 2012. o europskoj strategiji za bolji internet za djecu (COM(2012)0196) te izvješće Komisije od 6. lipnja 2016. naslovljeno „Konačna ocjena višegodišnjeg programa EU-a o zaštiti djece koja se koriste internetom i drugim komunikacijskim tehnologijama (Sigurniji internet)” (COM(2016)0364),
- uzimajući u obzir izvješće Komisije od 16. prosinca 2016. o ocjeni u kojoj su mjeri države članice poduzele mjere potrebne za usklađivanje s Direktivom 2011/93/EU (COM(2016)0871) i izvješće Komisije od 16. prosinca 2016. o ocjeni provedbe mjera iz članka 25. Direktive 2011/93/EU (COM(2016)0872),

⁽¹⁾ SL L 335, 17.12.2011., str. 1.

⁽²⁾ SL L 315, 14.11.2012., str. 57.

⁽³⁾ SL C 289, 9.8.2016., str. 57.

⁽⁴⁾ SL C 316, 30.8.2016., str. 109.

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- uzimajući u obzir izvješće Europolu o ocjeni prijetnje organiziranog kriminala na internetu (iOACTA) za 2016.,
  - uzimajući u obzir izvješće Agencije Europske unije za temeljna prava od 27. veljače 2017. naslovljeno „Pravosuđe prilagođeno djeci: Stajališta i iskustva djece koja sudjeluju u sudskim postupcima kao žrtve, svjedoci ili stranke u devet država članica EU-a”,
  - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 12. travnja 2017. naslovljenu „Zaštita djece migranata” (COM(2017)0211),
  - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika, članak 1. stavak 1. točku (e) odluke Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku davanja odobrenja za sastavljanje izvješća o vlastitoj inicijativi te Prilog 3. priložen toj odluci,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove i mišljenja Odbora za kulturu i obrazovanja i Odbora za prava žena i jednakost spolova (A8-0368/2017),
- A. budući da seksualno zlostavljanje i seksualno iskorištavanje djece predstavljaju teška kršenja temeljnih prava, posebno prava djece na zaštitu i skrb kakva im je potrebna za njihovu dobrobit, kao što je utvrđeno Konvencijom UN-a o pravima djeteta iz 1989. i Poveljom Europske unije o temeljnim pravima;
- B. budući da pri provedbi mjera za suzbijanje tih kaznenih djela u skladu s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima i Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima djeteta prvenstveno treba voditi računa o zaštiti interesa djeteta;
- C. budući da je Direktiva 2011/93/EU sveobuhvatni pravni instrument koji sadrži odredbe o kaznenom materijalnom pravu i kaznenim postupcima, mjerama za pomoć i pružanje zaštite žrtvama i mjerama prevencije, uključujući administrativne mjere, te njezina provedba zahtijeva blisku uključenost dionika iz različitih sektora, kao što su tijela za izvršavanje zakonodavstva, pravosuđe, udruge roditelja i obiteljske udruge koje imaju aktivnu ulogu u zaštiti maloljetnika, nevladine organizacije, pružatelji internetskih usluga i drugi;
- D. budući da se u izvješću Komisije o provedbi ne navode statistički podaci o uklanjanju internetskih stranica koje sadrže ili na kojima se širi sadržaj koji prikazuje seksualno zlostavljanje djece i sprečavanju pristupa takvim stranicama, a posebno statistički podaci o brzini uklanjanja sadržaja, učestalosti slučajeva u kojima tijela za izvršavanje zakonodavstva poprate prijavu, kažnjenju u uklanjanju kako bi se izbjeglo uplitanje u istrage u tijeku ili učestalosti korištenja takvih pohranjenih podataka od strane pravosudnih tijela ili tijela za izvršavanje zakonodavstva;
- E. budući da je jedan od glavnih izazova u istrazi slučajeva seksualnog zlostavljanja djece i kaznenog progona počinitelja činjenica da žrtve rijetko prijavljuju takvo zlostavljanje; budući da je za dječake manja vjerojatnost da će prijaviti zlostavljanje;
- F. budući da djeca koja su žrtve seksualnog zlostavljanja ili iskorištavanja pate od višestrukih i dugotrajnih fizičkih i/ili psiholoških trauma koje se mogu nastaviti i u odrasloj dobi;
- G. budući da je seksualno zlostavljanje i iskorištavanje djece na internetu pojava koja se razvija i da se na internetu pojavljuju novi oblici kriminala, kao što su osvetnička pornografija i seksualno iznuđivanje, te da se države članice trebaju konkretnim mjerama suprotstaviti takvoj vrsti kriminala;
- H. budući da su tijela za izvršavanje zakonodavstva suočena s izazovima u obliku mreža ravnopravnih članova (peer-to-peer) i privatnih mreža na kojima se razmjenjuju materijali povezani sa seksualnim zlostavljanjem djece; budući da je potrebno među djevojčicama i dječacima od rane dobi podizati razinu osviještenosti o rizicima te o važnosti poštovanja dostojanstva i privatnosti drugih u digitalnom dobu;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- I. budući da su djeca migranti, posebno djevojčice, ali i znatan postotak dječaka⁽¹⁾, osobito izloženi seksualnom zlostavljanju i iskorištavanju od strane trgovaca ljudima, krijumčara ljudima, trgovaca drogom, lanaca prostitucije, kao i drugih pojedinaca i lanaca koji iskorištavaju njihovu ranjivost, tijekom putovanja, pa i kad stignu u Europu;
- J. budući da industrija seksualnog turizma pogađa znatan broj djece, posebno djevojčica, ali i znatan postotak dječaka;
- K. budući da se, radi usklađivanja s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, mjerama koje se poduzimaju na temelju uvodne izjave 47. Direktive 2011/93/EU o sprečavanju pristupa internetskim stranicama i njihovu uklanjanju moraju poštovati zaštitne mjere navedene u članku 25. Direktive;
- L. budući da su sustavni pregled i meta-analiza pokazali da su djeca s invaliditetom, u usporedbi s vršnjacima bez invaliditeta, tri puta češće žrtve fizičkog ili seksualnog nasilja;
- M. budući da uporaba termina „dječja pornografija” nije primjerena za utvrđivanje kaznenih djela u članku 5. i članku 2. točki (c) Direktive 2011/93/EU te da može biti štetna za djecu žrtve;

Glavni zaključci i preporuke

1. jednoglasno osuđuje sve oblike seksualnog zlostavljanja ili iskorištavanja djece kao i nasilnu i zlostavljačku viktimizaciju djece na svim razinama; pozdravlja usvajanje Strategije za prava djeteta (2016. – 2021.) od strane Vijeća Europe; poziva sve institucije EU-a i države članice da poduzmu odgovarajuće mjere za sprečavanje i zaštitu djece od svih oblika fizičkog i psihičkog nasilja, uključujući fizičko i seksualno zlostavljanje te seksualno iskorištavanje; poziva sve institucije EU-a i države članice na ujedinjeno i djelotvorno djelovanje kako bi se iskorijenilo seksualno zlostavljanje i iskorištavanje te općenito sva kaznena djela seksualnog nasilja nad djecom; poziva institucije EU-a i države članice da im pri programiranju i provedbi politika koje bi mogle negativno utjecati na djecu izričit prioritet bude njihova zaštita;
2. smatra da je Direktiva 2011/93/EU čvrst i potpun pravni okvir za borbu protiv seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece; žali zbog velikih izazova s kojima su se države članice susrele u prenošenju i provedbi Direktive, posebno u pogledu odredbi o sprečavanju, istrazi i progonu, kao i o pružanju zaštite i pomoći žrtvama te zbog toga što potencijal Direktive još uvijek nije u potpunosti iskorišten; poziva države članice da pojačaju svoje napore u cilju potpunog i ispravnog prenošenja Direktive; poziva države članice da se pobrinu za učinkovitu provedbu prenesenog zakonodavstva kako bi se osigurala zaštita i pomoć za dječje žrtve i nulta tolerancija za seksualno zlostavljanje djece;
3. žali zbog toga što Komisija nije bila u mogućnosti podnijeti izvješća o provedbi u roku utvrđenom u članku 28. Direktive 2011/93/EU i što je u dvama izvješćima o evaluaciji koja je Komisija predstavila samo zabilježeno prenošenje u nacionalno pravo država članica, a nije u potpunosti ocijenjeno njihovo poštovanje Direktive; poziva države članice na suradnju te traži od njih da proslijede Komisiji sve relevantne informacije o provedbi Direktive, uključujući statističke podatke;
4. ističe da je za takva kaznena djela počinjena protiv djece termin „materijal povezan sa seksualnim zlostavljanjem djece” prikladniji od termina „dječja pornografija”; poziva Komisiju i države članice da prihvate korištenje termina „materijal povezan sa seksualnim zlostavljanjem djece” umjesto termina „dječja pornografija”; međutim, naglašava da nova terminologija ni na koji način ne ograničava kaznena djela klasificirana kao „dječja pornografija” u članku 5. Direktive 2011/93/EU u vezi s člankom 2. točkom (c);

⁽¹⁾ Studije pokazuju da dječaci mogu biti posebno neskloni prijavljivanju seksualnog zlostavljanja, među ostalim i zbog društvenih pretpostavki u pogledu muškog roda. Vidjeti, primjerice, studiju koju je izradio Odjel za naknadnu procjenu učinka Službe Europskog parlamenta za istraživanja, PE 598.614, str. 16. i Schaefer, G.A., Mundt, I.A., Ahlers, C.J., i Bahls, C., „Seksualno zlostavljanje i psihičko oštećenje žrtava: rezultati internetskog istraživanja koje su pokrenule žrtve”, *Journal of Child Sex Abuse*, sv. 21., br. 3., 2012., str. 343. – 360.

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

5. žali zbog toga što Komisija u svojem u izvješću o provedbi ne spominje je li ocijenila učinkovitost sustava INHOPE pri prijenu prijave svojim partnerima u trećim zemljama;

6. žali zbog toga što Komisija nije prikupila podatke o korištenim načinima sprečavanja pristupa; žali zbog toga što nisu objavljeni podaci o broju internetskih stranica na popisima stranica kojima je spriječen pristup u svakoj zemlji; žali zbog toga što ne postoji ocjena uporabe sigurnosnih metoda, kao što je šifriranje, kako bi se osiguralo da se ti popisi ne otkriju i tako postanu izrazito kontraproduktivni; pozdravlja činjenicu da je Komisija, koja je 2011. promicala obvezno sprečavanje pristupa, sada izrazito odbacila to stajalište;

Kazneno materijalno pravo (članci 3., 4. i 5. Direktive)

7. prima na znanje činjenicu da su države članice prenijele odredbe kaznenog materijalnog prava iz Direktive 2011/93/EU; međutim, zabrinut je da neke države članice nisu u potpunosti prenijele odredbe o kaznenim djelima seksualnog iskorištavanja (članak 4.), kaznenim djelima seksualnog zlostavljanja zloporabom priznatog položaja povjerenja, autoriteta ili utjecaja (članak 3. stavak 5. točka i.) ili zloporabom posebno osjetljivog stanja djeteta (članak 3. stavak 5. točka ii.), te o odgovornosti pravnih osoba (članak 12.);

8. osobito smatra da države članice trebaju učiniti sve što mogu u cilju borbe protiv nekažnjavanja počinitelja seksualnog zlostavljanja djece, kao i pojedinaca ili pravnih osoba uključenih u pomaganje ili poticanje bilo koje vrste kaznenih djela seksualnog iskorištavanja ili zlostavljanja; smatra da je od iznimne važnosti da države članice osiguraju odgovornost kako fizičkih tako i pravnih osoba u slučajevima u kojima je nedostatkom praćenja ili nadzora od strane osobe koja je član tog pravnog subjekta omogućeno ili olakšano počinjenje kaznenih djela;

9. posebno je zabrinut zbog prijetnji i rizika koje internet predstavlja za djecu, prije svega u pogledu angažiranja djece na internetu, navođenja djece na seksualne aktivnosti putem interneta („grooming”) i drugih oblika poticanja; smatra da se stoga moraju pronaći načini za otkrivanje takvih opasnih praksi te za njihovo prijavljivanje i provođenje istraga o njima; naglašava da je potrebno povećati razinu zaštite djece na internetu i istodobno pokrenuti programe podizanja razine svijesti i informiranja u pogledu opasnosti na internetu;

10. podsjeća Komisiju da bi se ograničenja sadržaja na internetu trebala temeljiti na pravu i biti dobro definirana, razmjerna i opravdana te imati jasan cilj;

11. zabrinut je zbog sve većeg broja slučajeva seksualnog zlostavljanja djece koje se prenosi uživo na internetu, pri čemu su počinitelji tog kaznenog djela jako dobro upoznati s naprednim tehnologijama i inovativni u njihovoj uporabi; smatra da bi sve države članice stoga trebale nastojati razviti inovativne tehničke aplikacije za otkrivanje takvog sadržaja i sprečavanje pristupa istom te istovremeno uvesti ograničenje plaćanja za usluge te vrste;

12. ističe potrebu za hvatanjem u koštac s novim oblicima kaznenih djela na internetu, kao što su osvetnička pornografija i seksualno iznuđivanje, koji utječu na mnoge mlade osobe, posebno adolescentice; poziva tijela za izvršavanje zakonodavstva i pravosudna tijela država članica da usvoje konkretne mjere za borbu protiv ovog novog oblika kriminala te poziva internetski sektor, pozivne centre, nevladine organizacije i sva relevantna tijela da preuzmu zajedničku odgovornost i pokušaju iznaći rješenja za borbu protiv tih zločina, uključujući bolje korištenje raspoloživih tehnologija i razvoj novih tehnologija, kako bi se olakšala identifikacija počinitelja kaznenih djela na internetu;

13. ponovno ističe pravo svakog pojedinca da odlučuje o sudbini svojih osobnih podataka, a osobito isključivo pravo na kontrolu nad korištenjem i otkrivanjem osobnih podataka te „pravo na zaborav” koje se definira kao mogućnost ishoda brzog uklanjanja sadržaja koji bi mogao biti štetan za dostojanstvo pojedinca;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

14. ističe da je potrebno da države članice koje to još nisu učinile osim navođenja djece na seksualne aktivnosti putem interneta („grooming”) kažnjivim proglašavaju i uhođenje na internetu i mamljenje djece na internetu; podsjeća da se termin „uhođenje na internetu” odnosi na komunikaciju odrasle osobe s maloljetnom osobom ili osobom koju smatra maloljetnom preko interneta s ciljem počinjenja kaznenog djela protiv te osobe;

15. žali zbog toga što nisu pruženi statistički podaci o upotrebi kaznenopravnih postupaka u cilju zapljene opreme u relevantnim slučajevima;

Istraga i kazneni progon

16. napominje da nekoliko država članica nije provelo zahtjev za omogućavanje kaznenog progona u dovoljno dugom razdoblju nakon što žrtva postane punoljetna; stoga potiče države članice da se pobrinu za dovoljno duge zakonske rokove u kojima se takva kaznena djela mogu prijavljivati i kazneno goniti te da oni u najmanju ruku počnu teći kad žrtva dosegne punoljetnost kako bi se zajamčila mogućnost kaznenog progona;

17. ističe važnost provedbe članka 17. kako bi se zajamčilo da države članice imaju nadležnost za kaznena djela počinjena uporabom informacijske i komunikacijske tehnologije kojoj je pristupljeno s njihova državnog područja, neovisno o tome jesu li same tehnologije smještene na njihovu državnom području; ističe potrebu za razvojem konkretne osnove za zajednički pristup EU-a u pogledu jurisdikcije u kiberprostoru, utvrđenu na neformalnom sastanku ministara pravosuđa i unutarnjih poslova održanom 26. siječnja 2016.;

18. žali zbog toga što nisu sva kaznena djela navedena u Direktivi 2011/93/EU uvrštena u nacionalna zakonodavstva država članica kad je riječ o izvanteritorijalnoj nadležnosti; žali zbog toga što neke države članice jamče da će se kaznena djela povezana sa seksualnim zlostavljanjem počinjena u inozemstvu kazneno goniti bez podnošenja pritužbe žrtve; poziva države članice da se na djelotvoran način uhvate u koštac s tim nedostacima;

19. poziva sve države članice da dodijele odgovarajuće financijske i ljudske resurse tijelima za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnim tijelima u cilju borbe protiv seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djece, uključujući posebno osposobljavanje policijskih službenika i istražitelja; traži od Komisije i država članica da povećaju resurse namijenjene utvrđivanju identiteta žrtava i poziva devet država članica koje još nisu prenijele članak 15. stavak 4. Direktive 2011/93/EU o identifikaciji žrtava da to učine bez odgode i da ga provedu tako što će u tu svrhu uspostaviti posebne istražne timove koji će raspolagati prikladnim instrumentima i resursima;

20. žali zbog toga što su precizna statistika i podaci o broju kaznenih djela počinjenih prije svega u području seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djece i dalje manjkavi zbog visokog postotka neprijavljenih slučajeva, novog karaktera kaznenih djela i razlika u definicijama i metodologijama koje se koriste u različitim državama članicama;

21. ističe da se neki od najvećih izazova s kojima se suočavaju tijela za kazneni progon i pravosudna tijela u istragama i progonu kaznenih djela seksualnog zlostavljanja djece na internetu u prvom redu javljaju pri prekograničnim istragama ili pak proizlaze iz ovisnosti o elektroničkim dokazima; posebno napominje da je potrebno poboljšati digitalne istražne tehnike kako bi održale korak s brzim tehnološkim razvojem;

22. poziva države članice da ojačaju suradnju među svojim tijelima za izvršavanje zakonodavstva, među ostalim češćim korištenjem zajedničkih istražnih timova; potiče vlasti da uvide kako preveliko oslanjanje na pozivne centre i internetski sektor može biti kontraproduktivno jer se tako samo eksternalizira borba protiv materijala povezanog sa seksualnim zlostavljanjem djece;

23. poziva države članice da primjenjuju odredbe Direktive 2011/93/EU na način koji će biti održiv u budućnosti; poziva internetski sektor i pružatelje internetskih usluga da primjenjuju najnovije tehnologije i da ulažu u inovativna rješenja za povećanje mogućnosti identifikacije i kaznenog progona počinitelja, uništavanje kriminalnih mreža na internetu te zaštitu žrtava;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

24. izražava zabrinutost zbog toga što pružatelji internetskih usluga upotrebljavaju tehnologije prevođenja mrežnih adresa velike pouzdanosti (CGN), što im omogućuje da više korisnika istovremeno dijeli jednu IP adresu i što ugrožava sigurnost i mogućnost utvrđivanja odgovornosti na internetu; poziva države članice da potiču pružatelje internetskih usluga i mrežne operatore da poduzmu mjere potrebne za ograničavanje broja korisnika po IP adresi, da postupno ukinu tehnologije CGN i da izvrše potrebna ulaganja kako bi se što prije usvojila nova generacija adresa internetskog protokola (verzija 6 – IPv6);

25. poziva države članice da pojačaju policijsku i pravosudnu suradnju, kao i da u potpunosti iskoriste postojeće instrumente EU-a za suradnju koje pružaju Europol, prije svega u kontekstu projekta analize „Twins” i Europskog centra za kibernetički kriminal, te Eurojust, kako bi se osigurala uspješna istraga i kazneni progon počinitelja i mogućih supočinitelja; ističe da bi Europolu i Eurojustu trebalo pružiti odgovarajuća sredstva za ispunjavanje njihovih zadaća u tom pogledu i potiče države članice da razmjenjuju najbolje prakse;

26. poziva države članice da pojačaju policijsku i pravosudnu suradnju u cilju borbe protiv trgovanja djecom migrantima i krijumčarenja djece migranata, koja su posebno izložena riziku od zlostavljanja, trgovanja ljudima i seksualnog iskorištavanja, prije svega djevojčice, ali i dječaci; poziva na unapređenje suradnje i brzu razmjenu informacija među relevantnim tijelima kako bi se pronašla nestala djeca, kao i na interoperabilnost baza podataka; poziva države članice da usvoje holistički pristup koji uključuje sve predmetne subjekte i da pojačaju suradnju s tijelima za izvršavanje zakonodavstva, socijalnim službama i civilnim društvom; uviđa važnu ulogu civilnog društva u identifikaciji ranjive djece, s obzirom na nedostatak povjerenja koji su djeca migranti pokazala prema tijelima za izvršavanje zakonodavstva;

27. potiče države članice da ulažu više napora u borbu protiv dječjeg seksualnog turizma i da kazneno gone počinitelje i supočinitelje, uzimajući u obzir odgovornost svih uključenih aktera;

28. smatra da bi države članice trebalo potaknuti na razvoj specijaliziranih međunarodnih mreža za borbu protiv seksualnog turizma te da bi one trebale biti popraćene politikama vlade, primjerice uvođenjem programa financiranja za pomoć obiteljima i djeci koja žive u opasnim područjima;

Prevenција (članci 22., 23. i 24. Direktive)

29. poziva države članice da uspostave djelotvorne preventivne i intervencijske programe, uključujući redovite programe obuke, kako bi svi službenici, nastavnici, udruge roditelja i dionici koji su u kontaktu s djecom mogli bolje ocijeniti rizik od počinjenja kaznenih djela;

30. apelira na sve države članice da provedu odgovarajuće mjere poput podizanja razine osviještenosti javnosti, preventivnih kampanja, namjenskih programa osposobljavanja i obrazovanja za nadležna tijela, roditelje, učitelje, djecu i maloljetnike, među ostalim u suradnji s udrugama roditelja aktivnima u zaštiti djece i maloljetnika te s relevantnim organizacijama civilnog društva, kako bi se promicale medijska pismenost, sigurnost na internetu i važnost obiteljskih vrijednosti (npr. uzajamna odgovornost, poštovanje i skrb), ljudskog dostojanstva, samopouzdanja, nenasilja i općenito prava djece da budu zaštićena od svih oblika seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja;

31. poziva institucije EU-a i države članice da uspostave sustav od više faza za zaštitu djece koji će se temeljiti na najboljim interesima djeteta i punom poštovanju njegovih temeljnih prava kako bi se poslala jasna poruka da su svi oblici fizičkog, seksualnog i emocionalnog zlostavljanja djece neprihvatljivi i po zakonu kažnjivi;

32. potiče države članice da razmjenjuju najbolje prakse povezane s nastavnim materijalima i programima osposobljavanja za sve uključene aktere kao što su učitelji, roditelji, odgajatelji i tijela za izvršavanje zakonodavstva, kako bi se podigla razina osviještenosti o navođenju na seksualne aktivnosti i drugim oblicima rizika za sigurnost djece na internetu; potiče države članice da uspostave ambiciozne nastavne programe namijenjene za osnaživanje i roditelja i djece njihovim informiranjem o opasnostima povezanim s internetom i poticanjem da preko posebnih pozivnih centara za djecu prijavljuju incidente čiji su svjedoci ili žrtve; smatra da je vrlo važno roditeljima dati smjernice za procjenu rizika

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

s kojima se mogu suočiti njihova djeca i otkrivanje ranih znakova mogućeg seksualnog zlostavljanja na internetu; poziva pružatelje usluga da rade na jačanju aktivnosti informiranja o opasnostima na internetu, osobito za djecu, i to razvojem interaktivnih alata i informativnih materijala;

33. potiče države članice da u svoje zakonodavstvo uvedu obavezne provjere osoba koje se prijavljuju ili javljaju za volontiranje za aktivnosti ili poslove u kojima imaju izravan pristup djeci ili autoritet nad njima te da sustavno razmjenjuju informacije o pojedincima koji predstavljaju opasnost za djecu;

34. poziva države članice da razmjenjuju informacije o počiniteljima kaznenih djela seksualnog nasilja nad djecom kako bi se spriječilo njihovo neopaženo kretanje iz jedne države članice u drugu radi posla ili volontiranja koji uključuju rad s djecom ili u dječjim ustanovama; potiče države članice da unaprijede razmjenu informacija o kaznenim osudama i zabranama obavljanja određenih djelatnosti kako bi se zajamčilo sustavno i dosljedno prikupljanje podataka u nacionalnim evidencijama počinitelja; potiče države članice da ispune svoje obveze u skladu s člankom 22. Direktive 2011/93/EU te da osiguraju djelotvorne intervencijske programe i mjere, provjerene na akademskoj razini, za osobe koje se prijavuju da bi mogle počinuti kazneno djelo seksualnog zlostavljanja djece i druga kaznena djela iz članaka od 3. do 7. te direktive;

35. primjećuje da su neke države članice razvile posebne operativne sustave i forenzičke kapacitete za istraživanje seksualnog zlostavljanja djece; napominje, međutim, da većina država članica nema ni specijalizirane istražne službe ni financijska sredstva za nabavu forenzičkih alata kao što je poseban softver za omogućavanje istraga na internetu; stoga preporučuje da EU podrži te usluge pružanjem odgovarajućih sredstava gdje je to potrebno;

36. prima na znanje činjenicu da se većina slučajeva seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece najčešće ne prijavljuje tijelima kaznenog progona; traži od Komisije i država članica da poduzmu odgovarajuće korake kako bi djeca češće i lakše prijavljivala ta kaznena djela te da razmotre uspostavu mehanizama za sustavno izravno prijavljivanje;

37. poziva države članice da razviju ili ojačaju pozivne centre za pomoć djeci koji pružaju pomoć i potporu djeci žrtvama seksualnog zlostavljanja ili iskorištavanja i jamče temeljno pravo djece da budu saslušana; traži od država članica za zajamče dostupnost tih pozivnih centara za pomoć 24 sata na dan te njihovu dostupnost preko različitih sredstava komunikacije, njihovu povjerljivost, kao i da budu besplatni za djecu, ali i da pozivnim centrima zajamče njihovo jasno pozicioniranje u okviru nacionalnih sustava za zaštitu djece te da osiguraju njihovo dugoročno financiranje iz strukturnih fondova;

Pomoć žrtvama i njihova zaštita (članci 18., 19. i 20. Direktive)

38. poziva države članice da u potpunosti provedu Direktivu 2012/29/EU o pravima žrtava kaznenih djela, da usvoje posebne mjere za zaštitu djece žrtava i da međusobno razmjenjuju najbolje prakse kako bi se osiguralo da djeca primaju primjerenu pomoć i potporu tijekom cijelog kaznenog postupka i nakon njega;

39. pozdravlja najbolje prakse usvojene u nekim državama članicama u cilju zaštite djece, kao na primjer, među ostalim, Barnhuset u Švedskoj; poziva države članice da se usredotoče na jamčenje pravne pomoći i psihološke podrške i pomoći te da izbjegavaju sekundarnu viktimizaciju djece; potiče države članice da pokrenu kampanje za podizanje razine osviještenosti i na regionalnoj i na nacionalnoj razini u cilju poticanja pružanja podrške djeci žrtvama te kako bi se potaknula kulturna promjena javnog mišljenja da bi se izbjeglo ponašanje kojim se krivica svaljuje na žrtvu, koje može izazvati dodatne traume za djecu koja su žrtve zlostavljanja;

Uklanjanje sadržaja i sprečavanje pristupa sadržaju (članak 25.)

40. pozdravlja činjenicu da su države članice uspostavile zakonodavstvo i administrativne mjere za uklanjanje internetskih stranica s materijalom povezanim sa seksualnim zlostavljanjem djece smještenih na njihovu državnom području; poziva države članice da u potpunosti primjenjuju članak 25. Direktive 2011/93/EU i da kao prioritet postave brzo uklanjanje materijala o seksualnom zlostavljanju djece na izvoru, uz odgovarajuće zaštitne mjere; žali zbog činjenice da je samo pola država članica u svoje zakonodavstvo uključilo odredbe koje omogućavaju sprečavanje pristupa takvim internetskim stranicama za korisnike na njihovu državnom području; podsjeća na to da su u borbi protiv širenja materijala povezanog sa seksualnim zlostavljanjem djece mjere uklanjanja učinkovitije od sprečavanja pristupa sadržaju jer se potonjim sadržaj ne briše;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

41. žali i zabrinut je zbog toga što, iako je Komisija u svojem izvješću spomenula činjenicu da neke države članice nemaju funkcionalne postupke prijave i uklanjanja sadržaja, šesnaest godina nakon stupanja na snagu Direktive 2000/31/EZ (Direktiva o e-trgovini) nije navela da će se poduzeti bilo kakve mjere kojima bi se od tih država zahtijevalo da se usklade s pravom EU-a;
42. poziva Komisiju da uloži dodatne napore za prikupljanje informacija potrebnih da bi se utvrdilo kako se postupuje u državama članicama u kojima ne postoje funkcionalni postupci prijave i uklanjanja sadržaja ni kaznene sankcije te da pokrene postupak zbog povrede prava protiv država članica u slučaju da ne poštuju obveze u pogledu tih pitanja, utvrđene u Direktivi 2000/31/EZ;
43. žali zbog činjenice da Komisija nije procijenila sigurnost popisa stranica kojima je spriječen pristup, tehnologije korištene za sprečavanje pristupa sadržaju u zemljama koje provode te mjere i provedbu mjera sigurnosti, kao što je šifriranje, za pohranu i priopćavanje popisa stranica kojima je spriječen pristup, kao i zbog toga što nije provela smislenu analizu učinkovitosti te mjere;
44. napominje da se Direktivom 2011/93/EU ne zahtijeva obvezno sprečavanje pristupa; uviđa da sprečavanje pristupa nije jedinstvena ni pouzdana tehnika; preporučuje uklanjanje materijala povezanog sa zlostavljanjem djece, iskorištavanjem djece i seksualnim zlostavljanjem djece na izvoru u kontekstu efikasnih pravosudnih mjera i mjera u području provedbe zakona;
45. poziva države članice da u suradnji s internetskim sektorom ubrzaju postupak prijave i uklanjanja sadržaja, koji još uvijek predugo traje, te da uspostave partnerstva s internetskom industrijom, Europolom i Eurojustom kako bi se spriječilo hakiranje i zloupotreba mreža i sustava za distribuciju materijala povezanog sa seksualnim zlostavljanjem djece;
46. poziva države članice da u slučajevima u kojima je sadržaj dostupan iz trećih zemalja pojačaju suradnju s tim trećim zemljama i s Interpolom kako bi osigurale žurno uklanjanje dotičnog sadržaja;
47. preporučuje da nadležna tijela redovito ažuriraju crne liste internetskih stranica koje sadrže materijal povezan sa seksualnim zlostavljanjem djece i da ih podijele s pružateljima internetskih usluga kako bi se izbjeglo, primjerice, pretjerano sprečavanje pristupa te zajamčila proporcionalnost; preporučuje da se takve crne liste internetskih stranica razmjenjuju među državama članicama, s Europolom i njegovim Europskim centrom za kibernetički kriminal te Interpolom; u tom pogledu smatra da bi se mogla primjenjivati nova tehnologija algoritama za izračunavanje sažetka (hashing) koja obuhvaća automatsko detektiranje i prepoznavanje slike; naglašava da sva tehnologija koja se primjenjuje trebala proći stroga testiranja kako bi se uklonila ili barem smanjila na najmanju mjeru mogućnost hakiranja, zloupotrebe ili kontraproduktivnih učinaka;
48. potiče mrežu INHOPE da sa svojim članovima radi na stvaranju mehanizma sigurne anonimne prijave za mreže „deep web”, kao što su mreže „dark net” pronađene na mreži TOR, koji bi pružao jednako visoke standarde anonimnosti kao što su oni koje tiskovne organizacije nude zviždačima da bi se osobama koje koriste takve mreže pružila mogućnost za iznošenje informacija ili prijavljivanje materijala povezanog sa seksualnim zlostavljanjem djece;
49. potiče države članice da uvedu obvezu prema kojoj pružatelji internetskih usluga moraju proaktivno tijelima za izvršavanje zakonodavstva i nacionalnim pozivnim centrima prijavljivati sadržaje povezane sa seksualnim zlostavljanjem djece uočene u njihovoj infrastrukturi; poziva Komisiju da nastavi s financiranjem u okviru Instrumenta za povezivanje Europe kako bi se pozivnim centrima omogućili primjereni resursi za ispunjenje njihova mandata u vezi s rješavanjem problema povezanih s nezakonitim internetskim sadržajem;
50. prepoznaje aktivnu ulogu organizacija civilnog društva u pružanju podrške borbi protiv sadržaja povezanih sa seksualnim zlostavljanjem djece na internetu, poput pozivnog centra mreže INHOPE, uključujući Zakladu za praćenje interneta u Ujedinjenoj Kraljevini („Internet Watch Foundation”); apelira na Komisiju da u suradnji s mrežom INHOPE utvrdi i provede najbolje prakse, posebno u pogledu statističkog izvještavanja i učinkovite interakcije s tijelima kaznenog progona; potiče države članice koje to još nisu učinile da uspostave pozivne centre i smatra da bi im trebalo dopustiti da aktivno traže sadržaje povezane sa seksualnim zlostavljanjem djece na internetu;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

51. potiče države članice koje to još nisu učinile da bez odgađanja uspostave sigurne mehanizme za prijavu i savjetovanje prilagođene djeci, kao što su pozivni ili internetski centri s adresama elektroničke pošte ili aplikacijama za tablete ili pametne telefone s pomoću kojih korisnici internetskih usluga mogu prijaviti, čak i anonimno, internetski sadržaj povezan sa seksualnim zlostavljanjem djece, koji mogu brzo procijeniti takav prijavljeni sadržaj u cilju provedbe brzog postupka prijave i uklanjanja sadržaja te uklanjanja sadržaja smještenog izvan njihova državnog područja; traži da ti pozivni centri budu jasno prepoznatljivi i da se ojačaju te potiče države članice da im osiguraju odgovarajuća sredstva, uključujući prikladan proračun i osposobljeno osoblje sa stručnim znanjem; smatra da bi takvim pozivnim centrima trebalo dozvoliti da uz zaprimanje prijave od javnosti proaktivno traže materijal povezan sa seksualnim zlostavljanjem djece na internetu;

52. ističe da je potrebno promicati i podupirati programe informiranja EU-a kojima bi se građanima omogućilo da pozornost vlasti skrenu na internetski sadržaj koji je nezakonit ili štetan za djecu;

53. poziva Komisiju da nastavi redovito obavještavati Parlament o stanju u pogledu usklađenosti država članica s Direktivom pružajući mu usporedive podatke o uspješnosti država članica u sprečavanju i suzbijanju seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djece na internetu i izvan njega, a koji su razvrstani po spolu; poziva Komisiju da predstavi sveobuhvatnije izvješće o provedbi Direktive, koje bi trebalo sadržavati dodatne informacije i statističke podatke o uklanjanju internetskih stranica sa sadržajem povezanim sa seksualnim zlostavljanjem djece i sprečavanju pristupa takvim stranicama, statističke podatke o brzini uklanjanja nezakonitih sadržaja nakon razdoblja od 72 sata, o daljnjem postupanju tijela kaznenog progona u pogledu prijavljenih kaznenih djela i o kašnjenjima u uklanjanju sadržaja zbog potrebe da se izbjegne ometanje istraga u tijeku te podatke o korištenju takvih pohranjenih podataka od strane pravosudnih tijela i tijela za izvršavanje zakonodavstva i o mjerama koje poduzimaju pozivni centri nakon što obavijeste tijela za izvršavanje zakonodavstva da kontaktiraju pružatelja usluga smještaja na poslužitelju; nalaže svojem nadležnom odboru da održi saslušanje o trenutačnom stanju u vezi s provedbom i da po mogućnosti razmotri donošenje dodatnog izvješća o mjerama nakon provedbe Direktive;

o

o o

54. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću i Komisiji te parlamentima i vladama država članica.

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0502

Razmatranja Odbora za predstavke tijekom 2016.**Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2017. o razmatranjima Odbora za predstavke tijekom 2016. godine (2017/2222(INI))**

(2018/C 369/14)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o ishodu razmatranja Odbora za predstavke,
  - uzimajući u obzir godišnje izvješće Europskog ombudsmana za 2016. godinu,
  - uzimajući u obzir članke 10. i 11. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
  - uzimajući u obzir članke 24. i 227. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
  - uzimajući u obzir članak 228. UFEU-a,
  - uzimajući u obzir članak 44. Povelje Europske unije o temeljnim pravima o pravu na podnošenje predstavki Europskom parlamentu,
  - uzimajući u obzir odredbe UFEU-a u vezi s postupkom zbog povrede, posebno njegove članke 258. i 260.,
  - uzimajući u obzir članak 52. i članak 216. stavak 7. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za predstavke (A8-0387/2017),
- A. budući da je 2016. zaprimljeno 1 569 predstavki, u odnosu na 1 431 predstavku zaprimljenu 2015., od kojih je njih 1 110 (70,8 %) ocijenjeno dopuštenima;
- B. budući da je 6 132 korisnika internetskog portala Parlamenta za predstavke tijekom 2016. podržalo jednu ili više predstavki, u usporedbi s njih 902 tijekom 2015., i budući da je broj podrški po predstavci i korisniku 2016. iznosio 18 810, u usporedbi s njih 1 329 tijekom 2015.;
- C. budući da je broj zaprimljenih predstavki skroman u usporedbi s brojem ukupnog stanovništva EU-a; budući da taj broj upućuje na činjenicu da je dio građana EU-a svjestan prava na podnošenje predstavke i da to pravo koristi te očekuju da će postupkom podnošenja predstavki skrenuti pozornost institucijama EU-a na pitanja koja ih brinu i koja pripadaju području nadležnosti EU-a; budući da je, međutim, potrebno uložiti veće napore kako bi se podigla razina osviještenosti i kako bi se promicalo pravo na podnošenje predstavke Europskom parlamentu;
- D. budući da pravo na podnošenje predstavke Europskom parlamentu građanima EU-a i osobama koje u njemu borave daje priliku da svojim izabranim predstavnicima izravno podnesu službeni zahtjev te bi se to pravo stoga na odgovarajući način trebalo zaštititi i promicati; budući da je to pravo ključno za aktivno sudjelovanje građana i rezidenata EU-a u područjima djelovanja Europske unije;
- E. budući da je Europski parlament već dugo predvodnik razvoja postupka obrade predstavki na međunarodnoj razini te da i dalje ima najotvoreniji i najtransparentniji sustav u Europi, koji omogućuje, između ostalog, puno sudjelovanje podnositelja predstavki u njegovim aktivnostima;
- F. budući da je uloga odbora u osnaživanju građana Europe jedna je od glavnih značajki koje pridonose jačanju slike i utjecaja Parlamenta u očima birača, omogućivanjem instituciji da poziva na odgovornost i bolje nadzire način na koji države članice i druge institucije EU-a provode zakonodavstvo EU-a;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- G. budući da je aktivno sudjelovanje moguće samo na temelju demokratskog i transparentnog postupanja svih institucija EU-a kojim se Parlamentu i Odboru za predstavke omogućuje da približe svoj rad građanima i učine ga značajnijim;
- H. budući da su oni koji podnose i podržavaju predstavke angažirani građani koji zauzvrat od institucija EU-a očekuju da u rješavanje njihovih problema doprinesu dodanu vrijednost; budući da bi neodgovarajući odgovori na predstavke vjerojatno doveli do nezadovoljstva i otuđenja u odnosu na Uniju;
- I. budući da je primijećeno da se građani obraćaju Odboru za predstavke u krajnjoj mjeri kad druga tijela i institucije na regionalnoj i nacionalnoj razini ne mogu riješiti njihove probleme;
- J. budući da putem predstavki Parlament može saslušati probleme koji brinu građane i pomoći u njihovu rješavanju te da se putem tih predstavki treba ocijeniti učinak zakonodavstva EU-a na svakodnevni život njegovih stanovnika;
- K. budući da su porast izravnog sudjelovanja građana u postupku donošenja odluka na razini EU-a kao i poboljšanje kvalitete istog mogući samo ako su utemeljeni na demokratskom upravljanju kojim je moguće jamčiti transparentnost, učinkovitu zaštitu temeljnih prava i uključivanje zahtjeva građana EU-a među političke prioritete EU-a;
- L. budući da su predstavke vrijedan izvor informacija, među ostalim, s obzirom na otkrivanje povreda prava EU-a i nedostataka te neusklađenosti zakonodavstva EU-a kada je riječ osiguravanju zaštite temeljnih prava svih građana;
- M. budući da se predstavkama pruža širok niz informacija iz različitih područja koje su korisne drugim odborima Parlamenta, i u vezi s njihovim zakonodavnim aktivnostima; budući da je ispunjavanje temeljnog prava na podnošenje predstavki odgovarajućim postupanjem s predstavkama odgovornost Parlamenta kao cjeline;
- N. budući da bi svaku predstavku trebalo pažljivo razmotriti i obraditi i da svaki podnositelj predstavke ima pravo primiti prvi odgovor od Odbora za predstavke u kojem se u potpunosti rješavaju postavljena pitanja u skladu s pravom građana na dobru upravu sadržanim u članku 41. Povelje o temeljnim pravima Europske unije; budući da su često potrebne daljnje komunikacije i odgovori kao rezultat početnog razmatranja predstavki ili interakcija s Komisijom i nacionalnim tijelima kao daljnji koraci za traženje rješenja;
- O. budući da prema kriterijima za dopuštenost predstavki iz članka 227. UFEU-a i članka 215. Poslovnika Parlamenta predstavke moraju zadovoljiti formalne uvjete za dopuštenost, odnosno moraju se odnositi na pitanja koja su u području djelovanja EU-a i koja se tiču podnositelja predstavke, koji mora biti građanin ili rezident EU-a; budući da se podrazumijeva da ta područja djelovanja uvelike nadilaze puki zbroj isključivih nadležnosti EU-a; budući da je 459 predstavki proglašeno nedopuštenima jer ne zadovoljavaju formalne uvjete;
- P. budući da je, kako bi se osigurao učinkoviti rad Odbora za predstavke, neutemeljene ili nedopuštene predstavke potrebno riješiti i podnositelju poslati obrazloženje; budući da postupak za razmatranje predstavki uvijek treba biti utemeljen na najboljem interesu podnositelja predstavki;
- Q. budući da specifična interaktivna narav postupka podnošenja predstavki i činjenica da građani u njemu imaju središnju ulogu čini svaki slučaj jedinstvenim i isključuje unaprijed određeni vremenski okvir; budući da takvi postupci zahtijevaju posebnu fleksibilnost uprave i njezin smisao za odnose s javnošću;
- R. budući da se o znatnom broju predstavki javno raspravlja na sastancima Odbora za predstavke; budući da podnositelji predstavki imaju pravo predstaviti svoje predstavke i često ravnopravno sudjelovati u raspravi te tako aktivno pridonijeti radu Odbora; budući da je tijekom 2016. godine 201 podnositelj predstavki prisustvovao raspravama Odbora, a 61 podnositelj predstavki aktivno sudjelovao u njima;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- S. budući da su informacije koje građani iznose u predstavkama i tijekom sjednica Odbora, a koje su upotpunjene stručnim mišljenjem koje je dostavila Komisija, država članica ili drugo tijelo, ključne za rad Odbora;
- T. budući da su se glavne teme predstavljene u predstavkama 2016. odnosile na unutarnje tržište (posebno na pružanje usluga i slobodno kretanje osoba), temeljna prava (posebno prava djeteta i prava osoba s invaliditetom), socijalna pitanja (radni uvjeti), pitanja okoliša (gospodarenje otpadom, onečišćenje i zaštita okoliša) i specifična pitanja u vezi s Brexitom (gubitak stečenih prava i mandat referenduma);
- U. budući da je internetska stranica portala EP-a za predstavke, koji je počeo s radom krajem 2014. godine, u funkciji; budući da je 1 067 predstavlki (68 % primljenih predstavlki) podneseno preko portala, u odnosu na 992 predstavlke koje su na taj način podnesene tijekom 2015.; budući da su uvedena tehnička poboljšanja, uključujući poboljšanja funkcije pretraživanja, od kojih korist imaju i korisnici i administratori portala; budući da se sažeci predstavlki učitavaju nedugo nakon usvajanja predstavlki; budući da su izmijenjene postavke povjerljivosti i izjave o zaštiti osobnih podataka te budući da je uvedena rubrika s najčešćim pitanjima (FAQ); budući da su sažeci predstavlki iz 2015. i 2016. učitani s pomoću novog alata za preseljenje; budući da je proveden postupak optimizacije internetskih pretraživača (SEO); budući da je velik broj pojedinačnih zahtjeva korisnika za potporu uspješno obrađen; budući da su daljnje faze projekta u tijeku, omogućujući značajke kao što su automatska elektronička obavijest o uključivanju svake dotične predstavlke u dnevni red Odbora zajedno s poveznicom za izravan internetski prijenos te naknadno učitavanje povezanih zapisnika i videozapisa relevantnih rasprava, što je korisno podnositelju predstavlke i onima koji je podržavaju;
- V. budući da je europska građanska inicijativa (ECI) važan instrument za jačanje sudjelovanja građana u postupku donošenja političkih odluka u EU-u koju je potrebno u potpunosti iskoristiti kako bi se povećalo povjerenje građana u institucije EU-a te doprinijelo izgradnji istinske i uključive Europske unije; budući da zakonodavni prijedlog koji je Komisija iznijela 13. rujna 2017. za reviziju aktualne Uredbe (EU) br. 211/2011 o europskoj građanskoj inicijativi (COM(2017)0482) predstavlja pokretanje vrlo potrebnog postupka revizije kako bi taj instrument postao dostupniji i korisniji za građane EU-a;
- W. budući da su u skladu s člankom 216.a Poslovnika Parlamenta planirana četiri posjeta u svrhu utvrđivanja činjenica; budući da posjeti u svrhu utvrđivanja činjenica predstavljaju ključni alat Odbora za predstavke, s jedne strane zbog toga jer su jedinstvena prilika za prikupljanje informacija od različitih dionika o složenim pitanjima, a s druge jer istodobno omogućuju konkretnu vidljivost rada Parlamenta među građanima u različitim dijelovima Europe; budući da su organizirana dva posjeta u svrhu utvrđivanja činjenica, jedan u Španjolsku, nakon zaprimanja nekoliko predstavlki građana EU-a o mogućim kršenjima Okvirne direktive o vodama, i jedan u Slovačku, u vezi s korištenjem europskih strukturnih fondova za centre za dugotrajni smještaj osoba s invaliditetom; budući da su druga dva planirana posjeta u svrhu utvrđivanja činjenica, u Irsku i u Italiju, otkazana;
- X. budući da Odbor za predstavke ima odgovornost u pogledu odnosa s Uredom europskog ombudsmana, koji je nadležan za istraživanje pritužbi građana EU-a o mogućim nepravilnostima u djelovanju institucija i tijela EU-a;
- Y. budući da je europska ombudsmanica Emily O'Reilly Odboru za predstavke predstavila svoje Godišnje izvješće za 2015. na sjednici održanoj 20. lipnja 2016. i budući da se godišnje izvješće Odbora za predstavke djelomično temelji na godišnjem izvješću Ombudsmana;
- Z. budući da je Odbor za predstavke član Europske mreže pučkih pravobranitelja kojom su obuhvaćeni Europski ombudsman, nacionalni i regionalni pravobranitelji i slična tijela država članica, zemalja kandidatkinja za članstvo u EU-u te drugih zemalja Europskog gospodarskog prostora, a čiji je cilj promicanje razmjene informacija o zakonodavstvu i politikama EU-a te razmjena najboljih praksi;
- AA. budući da se 147 primljenih predstavlki (od čega 120 tijekom 2016.) odnosilo na različita pitanja – uglavnom na zaštitu prava građana – povezana s referendumom o povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- AB. budući da se smjernicama Odbora za predstavke, donesenima u siječnju 2016. i u primjeni od tog trenutka, omogućila veća jasnoća i poboljšala struktura rada Odbora te obrada predstavki;
- AC. budući da su izmjenama Poslovnika Parlamenta, usvojenima na plenarnoj sjednici u prosincu 2016., također uvedene promjene i pojašnjenja u vezi s postupkom za podnošenje predstavki;
- AD. budući da potpuno formalistički pristup obradi predstavki u vezi s procjenama utjecaja na okoliš ugrožava pravilnu provedbu zakonodavstva EU-a o okolišu u državama članicama i vjerodostojnost Komisije, koja bi trebala provoditi učinkoviti nadzor kako bi se osigurala potpuna zaštita temeljnih prava građana;
1. ističe važnu ulogu Odbora za predstavke kao mjesta za kontakt gdje građani i rezidenti EU-a mogu podnijeti svoje pritužbe o povredama i nedostacima u provedbi zakonodavstva EU-a u državama članicama te o svim propustima i nedosljednostima u zakonodavstvu EU-a; naglašava potrebu za punim jamstvom da će institucija iscrpno, brzo, nepristrano i objektivno obraditi postavljena pitanja;
  2. priznaje da su predstavke važan izvor informacija iz prve ruke, ne samo o kršenju prava EU-a i nedostacima u njegovoj primjeni u državama članicama, nego i o potencijalnim nedorečenostima u zakonodavstvu EU-a i prijedlozima građana o novom zakonodavstvu koje bi se moglo donijeti, ili mogućim poboljšanjima zakonodavnih tekstova koji su na snazi;
  3. podsjeća da predstavke omogućuju Parlamentu i drugim institucijama EU-a da se ponovno približe građanima na koje utječe primjena zakonodavstva EU-a na različitim administrativnim razinama; smatra da su sposobnost jamčenja transparentnosti, izravna uključenost građana, potpuna zaštita njihovih temeljnih prava, jasno poboljšanje odgovora europskih institucija kada je riječ o rješavanju problema na koje su ih uputili građani, uz pojačanu suradnju institucija EU-a i drugih tijela EU-a s nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima, ključni za jačanje demokratske legitimnosti i odgovornosti u okviru postupka donošenja odluka u Uniji;
  4. potvrđuje da se učinkovitim obrađivanjem predstavki potiče i, na kraju, povećava mogućnost Komisije i Parlamenta da reagiraju na probleme u vezi s prijenosom zakonodavstva i njegovom pogrešnom primjenom te da ih riješe; konstatira da Komisija smatra da je provedba prava EU-a prioritet, tako da građani u svakodnevnom životu mogu imati korist od njega;
  5. poziva na definiranje jasne razlike između statusa i prava podnositelja predstavki i onih koji ih podržavaju u skladu s načelima transparentnosti;
  6. i dalje smatra da je posebno važno jamčiti da, u slučaju nedopuštenih ili neutemeljenih predstavki, ne prođe nerazmjerno puno vremena prije nego što su one proglašene nedopuštenima ili su zatvorene; u tom kontekstu ističe da je potrebno nedopuštenost ili zaključenje predstavke zbog njezine neutemeljenosti pažljivo opravdati u odnosu na podnositelja predstavke;
  7. priznaje utjecaj djelotvorne primjene zakonodavstva EU-a na jačanje vjerodostojnosti institucija Europske unije; podsjeća da je pravo na podnošenje predstavki sadržano u Ugovoru iz Lisabona važan element europskog građanstva i pravi pokazatelj u pogledu primjene zakonodavstva EU-a i utvrđivanja mogućih propusta; poziva Odbor za predstavke da uspostavi redovite sastanke s odgovarajućim nacionalnim tijelima kako bi se proširila svijest o brigama europskih građana povezanih s EU-om i s državama članicama te kako bi se njihova prava dodatno ojačala boljom izradom i provedbom europskog zakonodavstva; stoga poziva na snažnu predanost svih uključenih tijela na nacionalnoj i europskoj razini u rukovanju i rješavanju predstavki kao prioriteta;
  8. podsjeća Komisiju da su predstavke jedinstveni način upućivanja na situacije nepoštovanja zakonodavstva EU-a te istraživanja tih situacija uz pomoć političkog nadzora Europskog parlamenta; podsjeća Komisiju da sa zahtjevima za pomoć Odbora za predstavke treba postupati na odgovarajući način i ponovno je poziva da poboljša kvalitetu svojih odgovora, uključujući tijekom sjednica odbora, i u pogledu sadržaja i u pogledu detaljnosti, kako bi se osiguralo da se problemi

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

europskih građana riješe na odgovarajući i transparentan način; ističe da način rješavanja problema navedenih u predstavkama ima ključan učinak na građane, na to je li poštovanje njihova prava na podnošenje predstavki ugrađeno u pravo EU-a učinkovito i na njihovo mišljenje o institucijama EU-a; ustraje u tome da Komisija utvrdi načine za jačanje suradnje s nadležnim tijelima država članica kad je riječ o odgovaranju na upite u vezi s provedbom zakonodavstva EU-a i usklađenosti s njim;

9. smatra da činjenica da su nacionalni sudovi prvenstveno nadležni za jamčenje pravilne provedbe zakonodavstva EU-a u državama članicama ni na koji način ne bi smjela spriječiti proaktivniju ulogu Komisije, kao čuvarice Ugovora, kad je riječ o jamčenju poštovanja prava EU-a, posebno u slučajevima koji se odnose na zaštitu okoliša i javnog zdravlja u kojima bi načelo predostrožnosti trebalo prevladati;

10. naglašava da je potrebno da predstavnici Vijeća i Komisije od najvišeg mogućeg ranga budu prisutni na sastancima i saslušanjima Odbora za predstavke na kojima sadržaj pitanja o kojima se raspravlja zahtijeva sudjelovanje spomenutih institucija;

11. poziva dužnosnike Komisije koji su prisutni na sjednicama Odbora za predstavke da budu spremni uključiti se u istinski dijalog s podnositeljima predstavki, a ne ograničiti se na čitanje prethodno sastavljenog odgovora koji je poslan prije sjednice;

12. poziva na ispitivanje mogućnosti korištenja usluga telekonferencije; potiče na upotrebu novih audiovizualnih tehnologija kako bi se podnositeljima predstavki omogućilo da imaju veću ulogu u radu Odbora i da sudjeluju u razmatranje svoje predstavke u stvarnom vremenu;

13. ne slaže se s Komisijom kada je riječ o njezinom ponovnom tumačenju 27. godišnjeg izvješća o praćenju primjene prava Europske Unije (2009.) na temelju kojeg bi ona trebala imati pravo zatvoriti predmete u pogledu kojih još nisu poduzeti formalni koraci za pokretanje postupka zbog povrede prava ili suspendirati aktivne postupke zbog povrede prava koji su u tijeku pred nacionalnim sudovima; podsjeća da je u stavku 11. svoje godišnje rezolucije od 15. prosinca 2016. ⁽¹⁾ o aktivnostima Odbora za predstavke, Parlament ponovo izrazio svoje neslaganje s izvornom namjerom Komisije u spomenutom izvješću, kako je već izrazio u svojoj rezoluciji ⁽²⁾ od 14. rujna 2011., kada je, osobito u točkama 1., 23. i 32., od Komisije zatraženo da poduzme više napora kako bi zajamčila dosljednu primjenu zakonodavstva EU-a u okviru svojih kapaciteta, te da iskoristi mehanizme za slučajeve povrede prava neovisno o sudskim postupcima na nacionalnoj razini;

14. sa zabrinutošću napominje, pozivajući se na Godišnje izvješće Komisije od 6. srpnja 2017. o praćenju primjene zakonodavstva Europske Unije za 2016. (COM(2017)0370), znatno povećanje, od 21 %, otvorenih predmeta zbog povrede prava u usporedbi s prethodnom godinom; poziva Komisiju da poduzme daljnje korake u vezi s pozivima Parlamenta da razmjenjuju informacije o trenutnom stanju tekućih postupaka zbog povrede prava; naglašava važnu ulogu predstavki u utvrđivanju loše provedbe ili zakašnjelog prenošenja europskog zakonodavstva; podsjeća Komisiju da se Odbor za predstavke obvezao odgovoriti na očekivanja građana na pravovremen i odgovoran način, istovremeno osiguravajući demokratski nadzor i ispravnu primjenu zakonodavstva EU-a;

15. od Komisije traži da pruži precizne statističke podatke o broju predstavki koje su dovele do pokretanja postupka EU Pilot ili postupaka zbog povrede; nadalje, želi primati izvješća o slučajevima u vezi s postupcima koji su u tijeku i dokumentima koji su razmijenjeni u okviru projekta EU Pilot i postupaka zbog povrede prava kada su ti isti zaključeni primjenom sudske prakse Suda Europske unije, kako bi se olakšao strukturirani dijalog i smanjio vremenski okvir za rješavanje sporova; poziva Komisiju da o tim izvješćima održi raspravu s Odborom za predstavke i da proaktivno uključiti potpredsjednika nadležnog za primjenu prava i pojednostavnjenje;

16. poziva Komisiju da na odgovarajući način iskoristi svoje ovlasti koje proizlaze iz njezine uloge čuvarice Ugovora s obzirom na to da je ta uloga, od iznimne važnosti za funkcioniranje EU-a u pogledu građana i europskih zakonodavaca; poziva na pravodobnu obradu postupaka zbog povrede prava kako bi se bez odlaganja stalo na kraj situacijama u kojima se ne poštuje zakonodavstvo EU-a;

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0512.

⁽²⁾ SL C 51 E, 22.2.2013., str. 66.

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

17. smatra da je nužna suradnja s drugim odborima Parlamenta; u tom smislu poziva na donošenje smjernica Odbora za predstavke kojima se utvrđuje načelo o uspostavi mreže za predstavke s drugim odborima; pozdravlja činjenicu da su smjernice za takvu mrežu već donesene; skreće pozornost na upitnik dostavljen svim odborima radi boljeg razumijevanja njihovih postupaka za rješavanje predstavki koje su im upućene radi davanja mišljenja ili pružanja informacija; sa zadovoljstvom napominje da se prvi sastanak mreže na razini osoblja održao 2016., a na razini zastupnika dva puta 2017.; sa zadovoljstvom prima na znanje napredak postignut u suradnji između Odbora za predstavke i drugih odbora i tematsku rasčlambu područja politika u svakom dotičnom odboru koja će omogućiti bolje praćenje predstavke upućene drugim odborima; poziva na jačanje mreže Odbora PETI u cilju racionalizacije predstavki u tekućem zakonodavnom radu; preporučuje da se osoblju zastupnika Europskog parlamenta daju konkretne smjernice o pravu na podnošenje predstavki kako bi im se omogućilo da zainteresiranim biračima bolje pomognu u postupku;

18. žali zbog činjenice da se Povelja o temeljnim pravima primjenjuje u državama članicama samo kada one provode zakonodavstvo EU-a; ponovno ističe da mnogi građani njezinu provedbu smatraju nejasnom i nezadovoljavajućom; izražava žaljenje zbog činjenice da se Sud Europske unije odlučio za oprezno tumačenje članka 51. Povelje o temeljnim pravima, ali u njemu ipak dopušta da se područje primjene Povelje proširi na nacionalne odredbe kojima se provodi zakonodavstvo EU-a, kao i na one kojima se osigurava učinkovita primjena odredaba EU-a; smatra da očekivanja većine građana EU-a u pogledu prava priznatih Poveljom nadilaze njihovu trenutačnu primjenu; ukazuje na činjenicu da se pretjerano uskim ili nedosljednim tumačenjem članka 51. potkopava povjerenje građana u Uniju; poziva Komisiju da poduzme mjere kako bi osigurala da tumačenje područja primjene članka 51. bude što dosljednije i šire; pozdravlja činjenicu da je Agencija za temeljna prava uvela interaktivni alat kojim se omogućuje jednostavan pristup informacijama o tome kojem se nadležnom tijelu obratiti u pojedinoj državi članici u slučaju pitanja o temeljnim pravima;

19. primjećuje da su podnositelji predstavki zabrinuti za budućnost svojih prava nakon referenduma o istupanju Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije, što je vidljivo iz velikog broja predstavki na temu Ujedinjene Kraljevine; podsjeća na svoju rezoluciju od 5. travnja 2017. ⁽¹⁾ kojom Parlament ističe da se sporazum o povlačenju može sklopiti samo uz njegovu suglasnost i na svoj zahtjev za pravedno postupanje prema građanima EU-27 koji žive ili su živjeli u Ujedinjenoj Kraljevini i prema državljanima Ujedinjene Kraljevine koji žive ili su živjeli u EU-27 te smatra da njihova prava i interesi obje skupine moraju biti apsolutan prioritet u pregovorima; napominje da su neriješena pitanja o pravu glasovanja i oduzimanju glasačkih prava građanima Ujedinjene Kraljevine koji žive u ostatku EU-a više od 15 godina; podsjeća na to da Odbor za predstavke ima aktivnu ulogu u zaštiti prava EU-a i britanskih građana te da je doprinio rezolucijama Parlamenta od 5. travnja 2017. i od 3. listopada 2017. ⁽²⁾ o trenutačnom stanju pregovora s Ujedinjenom Kraljevinom slijedom njezine obavijesti o povlačenju iz EU-a kao i da je naručio studiju o utjecaju Brexita u pogledu prava podnošenja predstavki i nadležnosti, odgovornosti i aktivnosti Odbora za predstavke kao i da je na svojoj sjednici od 21. lipnja 2017. razmatrao predstavke koje se tiču Brexita i prava građana; podržava predanost Komisije da u potpunosti jamči prava građanima EU-a koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini tijekom pregovora o Brexitu i nakon njezina izlaska iz EU-a i poziva Komisiju da državljanima Ujedinjene Kraljevine koji žive u ostatku Europske unije zajamči puna stečena prava kako bi se osiguralo da se građanima ne „trguje” ili da se ne naruše njihova prava kao rezultat pregovora;

20. ističe važan posao koji Odbor za predstavke obavlja u pogledu predstavki koje se odnose na pitanja u vezi s invaliditetom i naglašava spremnost Odbora da nastavi podupirati napore za jačanje prava osoba s invaliditetom; poziva europske institucije da kada je riječ o ovoj temi budu primjer i da zajamče da su provedbene mjere nacionalnih tijela u potpunosti i dosljedno usklađene sa zakonodavstvom EU-a i s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom (CRPD); naglašava da je u Slovačkoj 22. i 23. rujna 2016. održan posjet u svrhu utvrđivanja činjenica kako bi se prikupile informacije o pitanju ulaganja u institucije za osobe s invaliditetom i preporučuje da Komisija razmotri trenutačno stanje; ističe da je potrebno poboljšati političko sudjelovanje osoba s invaliditetom, osobito u sklopu priprema za sljedeće europske izbore te svim osobama s invaliditetom priznati pravo na glasovanje u skladu s člancima 12. i 29. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom;

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0102.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0361.

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

21. ističe djelovanje Odbora kojim podržava ratifikaciju i provedbu Ugovora iz Marakeša o olakšanju pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepi, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima; naglašava važnost, u tom pogledu, svoje kratke rezolucije od 3. veljače 2016. ⁽¹⁾ o ratifikaciji Ugovora iz Marakeša, kojom je pozvao sve uključene strane na brz odgovor kako bi se riješio problem dugotrajne situacije u cilju olakšavanja ratifikacija na razini EU-a; prima na znanje sporazum Parlamenta i Vijeća o zakonskim prijedlozima Komisije o provedbi Ugovora iz Marakeša (COM(2016)0595 i COM(2016)0596), koji su postali obvezujući ⁽²⁾;

22. skreće pozornost na dva godišnja izvješća, Godišnje izvješće o aktivnostima Odbora tijekom 2015. ⁽³⁾ i Godišnje izvješće o djelovanju Europskog ombudsmana tijekom 2015. godine ⁽⁴⁾, te na nekoliko mišljenja Odbora, kao što su mišljenja o prekograničnom priznavanju posvojenja ⁽⁵⁾, o mogućnostima EU-a za poboljšanje pristupa lijekovima ⁽⁶⁾, o provedbi Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom, s posebnim osvrtom na zaključna zapažanja Odbora UN-a za prava osoba s invaliditetom (CRPD) ⁽⁷⁾, o praćenju primjene zakonodavstva Unije: Godišnje izvješće za 2014. Godinu ⁽⁸⁾ i o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji u 2015. godini ⁽⁹⁾;

23. ukazuje na podršku Odbora europskoj građanskoj inicijativi; prima na znanje prijedlog Komisije za reviziju uredbe u cilju povećanja njezine važnosti kao sredstva za demokratsko sudjelovanje; žali zbog činjenice da Komisija nije propisno uzela u obzir nedavni rad na nezakonodavnoj rezoluciji o europskoj građanskoj inicijativi, posebno mišljenje Odbora za predstavke, čime također nije u potpunosti poštovala međuinstitucijski sporazum; poziva Komisiju da tijekom nadolazećeg zakonodavnog postupka uzme u obzir mišljenje Odbora za predstavke kako bi se kroz europsku građansku inicijativu ostvarilo puno i djelotvorno sudjelovanje građana EU-a u postupku donošenja odluka EU-a;

24. žali zbog toga što Komisija nije odlučnije provela svoje ovlasti kontrole kako bi se spriječilo da na unutarnje tržište uđu vozila na dizelski pogon koja zagađuju i znatno pridonose oslobađanju NO₂ u atmosferu iznad graničnih vrijednosti te nisu u skladu s propisima EU-a o homologaciji i emisijama lakih osobnih i gospodarskih vozila; ističe da je taj aspekt sastavni dio zabrinutosti građana koji su ostvarili svoje pravo na podnošenje predstavki kako bi pozvali na učinkovitu zaštitu zdravlja ljudi, okoliša i prava potrošača;

25. ističe da bi transparentnost i javni pristup dokumentima institucija EU-a trebali biti pravilo kako bi se osigurala najveća razina zaštite demokratskih prava građana; smatra da je u tom pogledu potrebno bez odlaganja iznijeti prijedlog o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1049/2001;

26. naglašava važnost suradnje s Europskim ombudsmanom i sudjelovanja Parlamenta u Europskoj mreži pučkih pravobranitelja; pozdravlja izvrsne odnose unutar institucionalnog okvira između Ombudsmana i Odbora za predstavke; posebno cijeni redovit doprinos Ombudsmana radu Odbora za predstavke tijekom cijele godine; naglašava ključnu ulogu Europskog ombudsmana u pomaganju poboljšanja postupaka odlučivanja i upravljanja na razini EU-a, koji bi trebali, što je prije moguće, postati u potpunosti transparentni, nepristrani i prikladni za djelotvornu i učinkovitu zaštitu prava građana; podupire trenutačan rad Ombudsmana u različitim područjima nadležnosti, uključujući strateške istrage na vlastitu inicijativu koje su od koristi ne samo u smislu dobre uprave, nego i u smislu boljeg demokratskog funkcioniranja Unije; pozdravlja inicijative koje je poduzeo Europski ombudsman kako bi se bolje iskoristio potencijal mreže i povećala njezina vidljivost;

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0037.

⁽²⁾ SL L 242, 20.9.2017., str. 1 i str.6.

⁽³⁾ Mišljenje je usvojeno 30. studenog 2016.

⁽⁴⁾ Mišljenje je usvojeno 11. studenog 2016.

⁽⁵⁾ Mišljenje je usvojeno 21. travnja 2016.

⁽⁶⁾ Mišljenje je usvojeno 15. studenog 2016.

⁽⁷⁾ Mišljenje je usvojeno 27. travnja 2016.

⁽⁸⁾ Mišljenje je usvojeno 22. travnja 2016.

⁽⁹⁾ Mišljenje je usvojeno 12. listopada 2016.

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

27. pozdravlja Nagradu za dobru upravu koju je uveo Ured europskog ombudsmana 2016. godine kao način davanja priznanja članovima osoblja, agencijama i tijelima EU-a koji sudjeluju u promicanju dobre uprave pri obavljanju svakodnevnih dužnosti; poziva na to da se trenutačni Kodeks dobrog administrativnog postupanja na radnom mjestu unaprijedi u obvezujuću uredbu, uključujući, među ostalim, konkretne odredbe za sprečavanje sukoba interesa na svim razinama u institucijama, agencijama i tijelima EU-a;

28. ističe različitost tematskih područja predstavki koje građani podnose, od unutarnjeg tržišta, pravosuđa, energije i prijevoza do temeljnih prava, zdravlja, zakona o okolišu, invaliditetu i dobrobiti životinja, te o različitim utjecajima Brexita na građane; naglašava povećanje za 10 % u broju predstavki zaprimljenih 2016. (1 569) i poziva europske institucije da u službama zaduženim za postupanje s predstavkama zaposle odgovarajuće osposobljeno osoblje, posebno u tajništvo Odbora za predstavke;

29. poziva Komisiju da osigura provedbu sveobuhvatnih analiza o usklađenosti, u odnosu na zakonodavstvo EU-a, procjena utjecaja na okoliš koje provode države članice, s obzirom na odobrenje izdano infrastrukturnim projektima u vezi s kojima su građani u svojim predstavkama istaknuli ozbiljne rizike za zdravlje ljudi i za okoliš; ustraje na važnosti tih analiza i mogućih izvedenih proaktivnih *ex ante* aktivnosti koje Komisija provodi u cilju sprečavanja nepovratnog uništavanja okoliša, u skladu s načelom predostrožnosti;

30. skreće pozornost na brojne predstavke o postupcima tijela odgovornih za dobrobit djece i zaštitu prava djece, posebice u prekograničnom kontekstu; pozdravlja rad radne skupine Odbora za dobrobit djece; skreće pozornost na kratki Prijedlog Rezolucije o prekograničnoj zaštiti najboljih interesa djeteta u Europi, usvojen u ožujku 2016.; prima na znanje prijedlog preinake Uredbe Bruxelles II.a o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece, i napominje da je potrebno temeljito ispitati, u cilju rješavanja postojećih poteškoća, velik broj pitanja postavljenih u predstavkama, poput onih koja se odnose na postupke i prakse kojih se posebno moraju pridržavati mjerodavna tijela u državama članicama u odlukama povezanim s djecom s prekograničnim učincima ili kao što je pitanje učinkovitosti postupaka predaje nakon međunarodnih otmica djece koje su počinili roditelji, treba;

31. naglašava redovito velik broj predstavki koje se odnose na dobrobit životinja i ponavlja svoje žaljenje zbog odgađanja do kojih je došlo u provedbi Strategije Europske unije za zaštitu i dobrobit životinja za razdoblje 2012. – 2015.; smatra da je od ključne važnosti pokrenuti nove strategije na razini EU-a kako bi se premostilo sve postojeće propuste i osiguralo potpunu i učinkovitu zaštitu dobrobiti životinja s pomoću jasnog i sveobuhvatnog zakonodavnog okvira koji u potpunosti ispunjava zahtjeve iz članka 13. UFEU-a;

32. izražava žaljenje zbog toga što nakon predstavke br. 0747/2016 nije postignut značajan napredak u pogledu biračkih prava nedržavljana u Estoniji i Latviji.; naglašava da bilo kakva nepotrebna kašnjenja mogu izazvati nepovjerenje u europske institucije;

33. ističe važnu ulogu mreže SOLVIT koja građanima i poduzećima omogućuje da izraze svoju zabrinutost zbog mogućih kršenja zakonodavstva EU-a od strane tijela javne vlasti u drugim državama članicama; poziva Komisiju i države članice da promiču mrežu SOLVIT kako bi je učinile korisnijom i vidljivijom za građane; u tom pogledu pozdravlja akcijski plan za jačanje mreže SOLVIT koji je objavila Komisija u svibnju 2017.; poziva Komisiju da osigura brzu provedbu tog akcijskog plana i izvijesti Parlament o rezultatima;

34. ističe poboljšanja uvedena na internetskom portalu za predstavke; naglašava potrebu za daljnjim tehničkim poboljšanjima portala kako bi se osiguralo da Odbor za predstavke bude u potpunosti spreman suočiti se s neočekivanim situacijama, kao što je naglo povećanje broja podnesenih predstavki; smatra da su trenutačni tehnički razvoj i poboljšane tehničke sposobnosti portala nužni za nesmetan postupak podnošenja predstavke; naglašava važnost portala kao lako dostupnog komunikacijskog sredstva za građane i podnositelje predstavki, kao i za korisnike mobilnih uređaja i osobe s invaliditetom; sa zadovoljstvom iščekuje brzu provedbu preostalih faza projekta, koje će omogućiti poboljšano interaktivno iskustvo i više informacija u stvarnom vremenu za podnositelje predstavki i one koji ih podržavaju;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

35. poziva na usredotočenije i aktivnije medijske i komunikacijske usluge i na veću prisutnost na društvenim mrežama, kako bi odbor u svom radu postao reaktivniji na zabrinutost javnosti;
36. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju i izvješće Odbora za predstavke proslijedi Vijeću, Komisiji, Europskom ombudsmanu te vladama i parlamentima država članica, njihovim odborima za predstavke i nacionalnim ombudsmanima ili sličnim nadležnim tijelima.
-

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0503

Europska strategija za mobilnost s niskom razinom emisije

Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2017. o Europskoj strategiji za mobilnost s niskom razinom emisije (2016/2327(INI))

(2018/C 369/15)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 20. srpnja 2016. o Europskoj strategiji za mobilnost s niskom razinom emisije (COM(2016)0501),
- uzimajući u obzir bijelu knjigu Komisije od 28. ožujka 2011. naslovljenu „Plan za jedinstveni europski prometni prostor – ususret konkurentnom prometnom sustavu u kojem se učinkovito gospodari resursima” (COM(2011)0144),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 31. ožujka 1998. naslovljenu „Promet i CO₂ – razvoj pristupa Zajednice” (COM(1998)0204), koja je objavljena nakon donošenja Protokola iz Kyota, no nije u dovela do poduzimanja dostatnih mjera,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. rujna 2015. o provedbi Bijele knjige o prometu iz 2011.: razmatranje aktualnog stanja i put naprijed prema održivoj mobilnosti ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 23. veljače 2017. o komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija od 20. srpnja 2016. naslovljenoj „Europska strategija za mobilnost s niskom razinom emisije”,
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/33/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju čistih i energetske učinkovitih vozila u cestovnom prijevozu ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o smjernicama Unije za razvoj transeuropske prometne mreže i stavljanju izvan snage Odluke br. 661/2010/EU ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 443/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija za nove osobne automobile u okviru integriranog pristupa Zajednice smanjenju emisija CO₂ iz lakih vozila ⁽⁴⁾ i Uredbu (EU) br. 510/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2011. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija za nova laka gospodarska vozila kao dio integriranog pristupa Unije s ciljem smanjivanja emisija CO₂ iz osobnih i lakih gospodarskih vozila ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 1999/94/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 1999. o dostupnosti podataka za potrošače o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisijama CO₂ u vezi s prodajom novih osobnih automobila ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ SL C 316, 22.9.2017., str. 155.

⁽²⁾ SL L 120, 15.5.2009., str. 5.

⁽³⁾ SL L 348, 20.12.2013., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 140, 5.6.2009., str. 1.

⁽⁵⁾ SL L 145, 31.5.2011., str. 1.

⁽⁶⁾ SL L 12, 18.1.2000., str. 16.

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 595/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o homologaciji motornih vozila i motora s obzirom na emisije iz teških vozila (EURO VI) i o pristupu informacijama za popravak i održavanje vozila i izmjenama Uredbe (EZ) br. 715/2007 i Direktive 2007/46/EZ i stavljanju izvan snage direktiva 80/1269/EEZ, 2005/55/EZ i 2005/78/EZ ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji te o izmjeni Direktive 2009/16/EZ ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora te o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 1998. o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva i izmjeni Direktive Vijeća 93/12/EEZ ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2015/1513 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. o izmjeni Direktive 98/70/EZ o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva i izmjeni Direktive 2009/28/EZ o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 30. studenoga 2016. naslovljenu „Europska strategija za kooperativne inteligentne prometne sustave, važan korak prema kooperativnoj, povezanoj i automatiziranoj mobilnosti” (COM(2016)0766),
- uzimajući u obzir glavni plan za uvođenje kooperativnih usklađenih inteligentnih sustava prijevoza u EU-u,
- uzimajući u obzir Direktivu Komisije 1999/52/EZ od 26. svibnja 1999. o prilagođavanju Direktive Vijeća 96/96/EZ o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na tehničke preglede motornih vozila i njihovih prikolica tehničkom napretku ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2004/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o interoperabilnosti elektroničkih sustava za naplatu cestarine u Zajednici ⁽⁸⁾ i Odluku Komisije 2009/750/EZ od 6. listopada 2009. o definiranju europske elektroničke naplate cestarine i njezinih tehničkih elemenata ⁽⁹⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 913/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2010. o europskoj željezničkoj mreži za konkurentni prijevoz robe ⁽¹⁰⁾,

⁽¹⁾ SL L 188, 18.7.2009., str. 1.

⁽²⁾ SL L 123, 19.5.2015., str. 55.

⁽³⁾ SL L 275, 25.10.2003., str. 32.

⁽⁴⁾ SL L 140, 5.6.2009., str. 16.

⁽⁵⁾ SL L 350, 28.12.1998., str. 58.

⁽⁶⁾ SL L 239, 15.9.2015., str. 1.

⁽⁷⁾ SL L 142, 5.6.1999., str. 26.

⁽⁸⁾ SL L 166, 30.4.2004., str. 124.

⁽⁹⁾ SL L 268, 13.10.2009., str. 11.

⁽¹⁰⁾ SL L 276, 20.10.2010., str. 22.

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 92/106/EEZ od 7. prosinca 1992. o utvrđivanju zajedničkih pravila za određene vrste kombiniranog prijevoza robe između država članica ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1073/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o zajedničkim pravilima za pristup međunarodnom tržištu usluga prijevoza običnim i turističkim autobusima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 561/2006 ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2000/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2000. o lučkim uređajima za prihvat broskog otpada i ostataka tereta ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir zaključke 39. zasjedanja Skupštine Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO) održane u Montrealu 2016.,
- uzimajući u obzir Direktivu 2005/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o onečišćenju mora s brodova i uvođenju sankcija za kršenja ⁽⁵⁾, kako je izmijenjena Direktivom 2009/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir izvješće Istražnog odbora Europskog parlamenta za mjerenje emisija u automobilskom sektoru o rezultatima rada odbora (A8-0049/2017),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 2. prosinca 2015. o održivoj gradskoj mobilnosti ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. lipnja 2016. o Izvješću o napretku u području obnovljive energije ⁽⁸⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2016/2284 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2016. o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih onečišćujućih tvari, o izmjeni Direktive 2003/35/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2001/81/EZ ⁽⁹⁾,
- uzimajući u obzir svoju Preporuku Vijeću i Komisiji od 4. travnja 2017. nakon istrage mjerenja emisija u automobilskom sektoru ⁽¹⁰⁾,
- uzimajući u obzir svoj mandat za međuinstitucijske pregovore o izmjeni homologacije i nadzora tržišta usvojen 4. travnja 2017. godine ⁽¹¹⁾,
- uzimajući u obzir paket o kružnom gospodarstvu koji je Komisija usvojila 2. prosinca 2015. godine,
- uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za promet i turizam i mišljenje Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (A8-0356/2017),

⁽¹⁾ SL L 368, 17.12.1992., str. 38.

⁽²⁾ SL L 300, 14.11.2009., str. 88.

⁽³⁾ SL L 307, 28.10.2014., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 332, 28.12.2000., str. 81.

⁽⁵⁾ SL L 255, 30.9.2005., str. 11.

⁽⁶⁾ SL L 280, 27.10.2009., str. 52.

⁽⁷⁾ SL C 399, 24.11.2017., str. 10.

⁽⁸⁾ Usvojeni tekstovi: P8_TA(2016)0292.

⁽⁹⁾ SL L 344, 17.12.2016., str. 1.

⁽¹⁰⁾ Usvojeni tekstovi: P8_TA(2017)0100.

⁽¹¹⁾ Usvojeni tekstovi: P8_TA(2017)0097.

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- A. budući da su se od 151 stranke Pariškog sporazuma, koji je EU ratificirao 4. studenoga 2016. i koji je stupio na snagu istog dana, sve obvezale na ograničavanje porasta globalne temperature na razinu znatno manju od 2 °C iznad predindustrijskih razina i na poduzimanje napora za ograničenje porasta temperature na 1,5 °C iznad predindustrijskih razina;
- B. budući da je cestovni promet odgovoran za više od 70 % emisija stakleničkih plinova iz prometa i velik dio onečišćenja zraka tim plinovima, djelovanje treba prvenstveno usmjeriti na to područje, iako napore za smanjenje emisija treba pojačati u svim prometnim sektorima;
- C. budući da prirodni plin (kao što su stlačeni prirodni plin (SPP) i ukapljeni prirodni plin (UPP)), a posebno biometan, sintetički metan i ukapljeni naftni plin (LPG), mogu pripomoći dekarbonizaciji prometnog sektora, posebice kada je riječ o pomorskom prometu i teškim teretnim vozilima;
- D. budući da je u svojoj bijeloj knjizi iz 2011. Komisija navela da je njezin cilj smanjenje emisija stakleničkih plinova za najmanje 60 % do 2050. u usporedbi s razinama iz 1990. godine; budući da je potrebno do sredine stoljeća drastično smanjiti emisije stakleničkih plinova koje su posljedica prometa kako bi se poštovale obveze Pariškog sporazuma;
- E. budući da se pouzdanim dugoročnim planom za smanjenje emisija proizvođačima vozila može pružiti sigurnost neophodna za planiranje ulaganja u nove tehnologije;
- F. budući da dugoročna dekarbonizacija prometnog sektora iziskuje široku upotrebu obnovljivih izvora energije, diversificiranu u skladu s različitim načinima prijevoza;
- G. budući da sustavi električnog prijevoza, bilo privatni ili javni, mogu pomoći u rješavanju glavnih problema povezanih s urbanom mobilnošću smanjenjem emisija CO₂ i potpunim uklanjanjem onečišćivača i buke na održiv način; budući da stupanj održivosti električnih vozila također ovisi o upotrebi električne energije iz obnovljivih izvora;
- H. budući da je promet odgovoran za više od 25 % emisija stakleničkih plinova u EU-u, od čega na cestovni promet otpada više od 70 %; budući da je promet glavni uzročnik onečišćenja zraka u gradskim područjima; budući da takvo onečišćenje zraka godišnje u EU-u uzrokuje 400 000 slučajeva preuranjene smrti ⁽¹⁾ i zdravstvene troškove u iznosu između 330 milijardi EUR i 940 milijardi EUR ⁽²⁾, što predstavlja između 3 % i 9 % BDP-a EU-a; budući da čestice i dušikovi oksidi posebno negativno utječu na javno zdravlje;
- I. budući da je prometni sektor i dalje najmanje dekarboniziran i da više od 94 % svojih energetske potrebe namiruje fosilnim gorivima; budući da emisije stakleničkih plinova već čine gotovo četvrtinu ukupnih emisija CO₂ u EU-u i da se neprestano povećavaju;
- J. budući da je razvoj putničkog i teretnog prometa u velikoj mjeri ovisan o učinkovitom korištenju različitim načinima prijevoza te da bi europska prometna politika stoga trebala biti utemeljena na djelotvornoj komodalnosti, u okviru koje bi se, gdje je to moguće, prednost trebala davati energetski najučinkovitijim i najodrživijim načinima prijevoza;
- K. budući da će promjena načina prijevoza dovesti do optimalne preraspodjele među različitim načinima prijevoza te da će se tako omogućiti interoperabilnost unutar njih i među njima, promicati održiviji prometni i logistički lanci te unaprijediti neometan protok prometa među svim načinima prijevoza i prometnim čvorištima;
- L. budući da se prema podacima Posebnog izvješća Eurobarometra br. 406 objavljenog 2013. oko 50 % stanovnika EU-a svakodnevno koristi osobnim automobilom, a samo 16 % javnim prijevozom i 12 % biciklom;

⁽¹⁾ <https://www.eea.europa.eu/soer-2015/europe/air>

⁽²⁾ <https://www.eea.europa.eu/publications/air-quality-in-europe-2015/download>

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- M. budući da je loživo ulje koje se koristi u pomorskom prometu jedno goriva koja najviše zagađuju, što znači da u tom sektoru ima mnogo prostora za smanjenje emisija promicanjem i upotrebom alternativnih sustava goriva;
- N. budući da bi zaštita javnog zdravlja i okoliša trebala biti zajednička društvena briga i odgovornost u okviru koje svi dionici imaju važnu ulogu;
- O. budući da se u Sedmom programu djelovanja za okoliš jasno ističe uloga prometa u postizanju vizije Unije za 2050. godinu „dobar život u okviru granica našeg planeta“;
- P. budući da se od donošenja Direktive o biogorivima 2003. zakonodavni okvir neprestano mijenja; budući da zakonodavni okvir mora imati određenu razinu stabilnosti kako bi se privukla ulaganja u napredna biogoriva;
- Q. budući da prelazak na kružno gospodarstvo također znači da će potrošači sve više postajati korisnici usluga i da bi taj prelazak na nove poslovne modele mogao imati velik utjecaj na resursnu učinkovitost prometnog sektora;
- R. budući da je više od 100 milijuna Europljana izloženo razinama buke koje su iznad praga EU-a od 55 decibela (dB), od čega je njih otprilike 32 milijuna izloženo „vrlo glasnoj“ buci, odnosno razinama iznad 65 dB;
- S. budući da je prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji (WHO) buka od cestovnog prometa drugi najštetniji izvor stresa za okoliš u Europi, odmah nakon onečišćenja zraka, te da se najmanje 9 000 slučajeva preuranjene smrti svake godine može pripisati srčanim bolestima uzrokovanim bukom prometa;
- T. budući da bi primjenom smjernica WHO-a na ljudsku izloženost česticama PM_{2,5} prosječni očekivani životni vijek stanovnika porastao za oko 22 mjeseca te bi se godišnje ostvarila ušteda od oko 31 milijarde EUR;
1. pozdravlja komunikaciju Komisije pod naslovom „Europska strategija za mobilnost s niskom razinom emisije“ i slaže se da je prelazak na mobilnost s niskom razinom emisije presudan za širi prelazak na održivo kružno gospodarstvo s niskim udjelom ugljika; poziva Komisiju i nadležna tijela u državama članicama da se u potpunosti posvete toj strategiji;
  2. ističe činjenicu da će radi pridržavanja Pariškog sporazuma emisije stakleničkih plinova iz prometa do sredine stoljeća morati biti blizu nule te da će se emisije onečišćivača zraka iz prometa morati drastično smanjiti kako bi se u najmanju ruku smjernice WHO-a za javno zdravlje poštovala bez odgode;
  3. napominje da prelazak na mobilnost s niskom razinom emisije nije samo od koristi za javno zdravlje i okoliš već on također nudi velike izazove i prilike za proizvođače i dobavljače u sektoru vozila, željeznica, pomorskog prometa i aeronautike, kao i za pružatelje inovativne energije, prijevoza, logistike i usluga, posebno kad je riječ o malim i srednjim poduzećima; naglašava da je za postizanje djelotvornog smanjenja emisija stakleničkih plinova u prometnom sektoru potrebna odgovarajuća podrška za poticanje novih tehnologija i poslovnih modela kojima se potiču inovativna partnerstva između velikih poduzeća, malih i srednjih poduzeća te novoosnovanih poduzeća, koja bi se pružala na temelju troškovno učinkovitog pristupa;
  4. prima na znanje da su za neophodni prelazak na multimodalni pristup potrebne znatne promjene u pogledu upravljanja prometnom potražnjom i prostornog planiranja; ponavlja da bi se prijevoz trebao smatrati važnom uslugom, a ne ciljem kao takvim; u tu svrhu podupire uspostavu transeuropskih prometnih mreža (TEN-T); ponavlja da prelazak na održiv, kružan i niskougljični prometni sektor podrazumijeva veću svijest korisnika usluga o resursnoj učinkovitosti; smatra da je jedan od najvažnijih čimbenika u pogledu promjene ponašanja koja uključuje prelazak na održivije načine prijevoza pristupačan, dobro razvijen i multimodalan sustav javnog prijevoza koji pokriva urbana čvorišta i omogućava povezivanje s ruralnim područjima;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

5. podsjeća na to da je u vezi s Bijelom knjigom o prometu iz 2011. godine Parlament naglasio da se europska politika održive mobilnosti treba temeljiti na širokom rasponu političkih mjera kako bi se ostvario ekonomičan prelazak na načine prijevoza koji su najmanje štetni za okoliš te energetske najučinkovitiji; ističe da je potrebna promjena u ravnoteži među načinima prijevoza kako bi se u aktualnom prometnom sustavu mobilnost odvojila od negativnih učinaka kao što su prometne gužve, onečišćenje zraka, buka, nesreće i klimatske promjene; u tom pogledu priznaje da politika promjene načina prijevoza dosad nije dala zadovoljavajuće rezultate;
6. potiče Komisiju da preuzme vodeću ulogu u pogledu globalnih i usklađenih mjera usmjerenih na održiviji i učinkovitiji promet;
7. poziva Komisiju da osigura potpunu provedbu postojećeg zakonodavstva i da u cilju ostvarenja dogovorenih klimatskih ciljeva EU-a po potrebi predloži dodatne konkretne mjere u prometnom sektoru, koje bi obuhvaćale sve načine prijevoza, uključujući i urbanu mobilnost, i kojima se ne bi ugrozila konkurentnost prometnog sektora; poziva Komisiju i da promiče tržišno prihvaćanje tehnologija koje doprinose mobilnosti s niskom razinom emisije povećanjem učinkovitosti vozila uz očuvanje sigurnosti; poziva Komisiju da u kontekstu poštovanja Pariškog sporazuma predstavi ažuriranu verziju svoje Bijele knjige o prometu iz 2011. godine;
8. uvjeren je da pri ocjeni održivosti treba uzeti u obzir cjelokupni otisak, od proizvodnje preko upotrebe do odlaganja vozila i potrebne infrastrukture, te stoga naglašava da samo tehnološki neutralna miješana struktura izvora energije može dovesti do realnih i istinski održivih rješenja;
9. napominje da održiva tranzicija u području prometu zahtijeva sustavno djelovanje više zainteresiranih strana: civilnog društva, potrošača, socijalnih partnera, malih i srednjih poduzeća, inovativnih noovoosnovanih poduzeća, globalnih velikih korporacija te političara i službenih tijela na svim razinama vlasti;
10. poziva Komisiju da uključivanjem inicijativa za obračun emisija tijekom životnog ciklusa prepozna sve veću važnost ugrađenih emisija;
11. poziva Komisiju da prepozna sve veću važnost mjerenja emisija tijekom životnog ciklusa, od opskrbe energijom do proizvodnje i odlaganja u otpad, iznošenjem holističkih prijedloga kojima se proizvođače usmjerava na optimalna rješenja kako bi se osiguralo da emisije prije i poslije upotrebe ne ponište prednosti povezane s boljom potrošnjom energije tijekom rada vozila;
12. poziva Komisiju da hitno uvede i poboljša standarde za emisije CO₂ za sve vrste cestovnog prijevoza jer su standardi troškovne učinkovitosti vozila po svojoj prilici najučinkovitija mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti u EU-u u razdoblju do 2030.;
13. podsjeća da energetske učinkovitost treba smatrati najboljom energetsom alternativom te da stoga treba dati prednost svim mjerama za poboljšanje energetske učinkovitosti na ekonomičan način i mjerama za smanjenje potražnje za energijom te da ih je potrebno promicati i na odgovarajući način integrirati u prometnu politiku i europsko klimatsko djelovanje;

Optimizacija prometnog sustava

Poboljšanje učinkovitosti

14. poziva Komisiju i države članice da revidiraju povezanost različitih regija EU-a, među ostalim i kad je riječ o udaljenim regijama Unije te njezinim regijama u nepovoljnom položaju i graničnim regijama; poziva Komisiju da u tom pogledu preispita pristup EU-a povezanosti zračnim prijevozom i da istraži mogućnost razvoja indeksa povezanosti, uzimajući u obzir i njegov međuodnos s drugim načinima prijevoza; naglašava da bi to trebalo kombinirati s ulaganjima u održive alternative i njihovim promicanjem;
15. snažno potiče države članice da ubrzaju provedbu jedinstvenog europskog neba jer sadašnja fragmentacija uzrokuje duže vrijeme leta, kašnjenja, dodatnu potrošnju goriva i veće emisije CO₂; ističe da bi to doprinijelo postizanju smanjenja emisija za 10 %;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

16. poziva Komisiju da zadrži visoku razinu ambicija kad je riječ o inovacijama poticanjem istraživanja o upotrebi fotonaponske tehnologije u zrakoplovstvu (na primjer Solar Impulse 2) i o alternativnim tekućim gorivima iz obnovljivih izvora;

Pravedne i učinkovite cijene

17. smatra da su jasniji cjenovni signali u svim načinima prijevoza kojima bi se bolje odražavala načela „onečišćivač plaća” i „korisnik plaća” ključni za osiguravanje pravednosti i jednakih uvjeta za različite načine prijevoza u Europi; ističe da treba preispitati postojeće politike iz te perspektive;

18. smatra da svaki način prijevoza treba pokriti svoje granične troškove i za trošenje infrastrukture („korisnik plaća”) i za vanjske troškove, npr. za onečišćenje zraka i onečišćenje bukom („onečišćivač plaća”); smatra da će primjena ta dva načela u cijelom EU -u pomoći pri rješavanju sadašnjih nejednakosti u naplati među različitim načinima prijevoza;

19. naglašava da zakonodavstvo o cijenama u prometu ne bi trebalo dovesti do nepoštenog tržišnog natjecanja, kojim bi se naštetilo održivijim načinima prijevoza, poput željeznice, i poziva Komisiju da podnese prijedloge na temelju kojih bi zajamčila pošteno tržišno natjecanje;

20. pozdravlja napore Komisije u pogledu određivanja standarda za interoperabilne sustave za elektroničku naplatu cestarina u EU-u te predstojeću reviziju Direktive o eurovinjeti, koja bi trebala uključivati naplatu na temelju udaljenosti i razlikovanje na temelju emisija CO₂, kao i mogućnost razlikovanja naplate na temelju ažuriranih standarda Euro; smatra da bi proširenje naplate na temelju udaljenosti trebalo obuhvaćati sve osobne automobile i kombije, uz istodobno omogućivanje određenog oblika fleksibilnosti za udaljena i rijetko naseljena područja;

21. naglašava da je za prelazak na druge oblike prijevoza potrebno poticanje multimodalnosti i javnog prijevoza te ulaganje u ta područja;

22. traži od Komisije da hitno ažurira svoj „priručnik o vanjskim troškovima prijevoza”, uzimajući u obzir podatke o emisijama u stvarnim uvjetima vožnje;

23. naglašava da je zrakoplovstvo najdalje od internalizacije svojih vanjskih troškova te stoga poziva Komisiju da poštuje Pariški sporazum i istraži mogućnosti za usklađene međunarodne mjere za oporezivanje kerozina u zrakoplovstvu te za ukidanje oslobođenja od plaćanja PDV-a na putničke karte u zračnom prometu;

Logistika i digitalizacija

24. uviđa da logistika može imati ključnu ulogu u smanjenju ugljika iz prometa zahvaljujući strategijama suradnje koje su ekološki prihvatljive i koje su usmjerene na integraciju opskrbnog lanca, multimodalni prijevoz, konsolidaciju isporuka i povratnu logistiku; smatra da su digitalne tehnologije ključne za postizanje tih ciljeva;

25. smatra da inteligentni prometni sustavi, vožnja u konvoju (*platooning*) te autonomna i umrežena vozila mogu biti važno sredstvo za unapređenje učinkovitosti osobnog i komercijalnog prijevoza u cestovnom, željezničkom, pomorskom i zračnom sektoru;

26. uviđa da se tehnologijom umreženih vozila neće samo poboljšati cestovna sigurnost već da ona ima i znatan utjecaj na okoliš te napominje da je potrebna gusta infrastrukturna mreža kako bi se mogle ispuniti potrebe za velikim kapacitetom i niskom latencijom za mrežu 5G da bi se na najbolji način iskoristila prilika da se umreženim i autonomnim vozilima poboljša mobilnost u urbanom okruženju; prepoznaje da će u skladu sa širim procesom digitalizacije u europskoj industriji brojna poduzeća morati svoje strategije transformacije temeljiti na mobilnosti, što će malim i srednjim poduzećima te novoosnovanim poduzećima u prometnom sektoru pružiti značajne prilike te smatra da to treba podržati;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

27. naglašava da javni prijevoz u okviru koncepta mobilnosti kao usluge ima golem potencijal za smanjenje opsega prometa i s njim povezanih emisija te poziva Komisiju da potiče digitalizaciju i povezivost javnih prometnih sustava kako bi se uklonile prepreke među načinima i sustavima prijevoza te kako bi se potaknulo njihovo korištenje; istovremeno smatra da bi mjere trebalo prilagoditi posebnostima predmetnih područja, bila ona gradska ili ruralna, jer je u ruralnim područjima teže ostvariti gospodarsku održivost; stoga poziva Komisiju i države članice da razviju posebne inicijative za učinkovitiji prijevoz u ruralnim i teško dostupnim sredinama, uzimajući u obzir i obveze pružanja javnih usluga;

28. podržava inicijative u pogledu upravljanja mobilnošću za postizanje učinkovitijih i ekološki prihvatljivih intermodalnih prometnih usluga i pametne mobilnosti, što može biti od ključne važnosti za promicanje koncepta mobilnosti kao usluge i sinhronizirane intermodalnosti („sinhromodalnost”); smatra da, kako bi se dodatno poboljšala mobilnost kao usluga, u budućim propisima treba na odgovarajući način uzeti u obzir inteligentne prometne sustave (ITS), razvoj sposobnosti informacijskih i komunikacijskih tehnologija, interoperabilnost sustava, zajedničke usluge i integrirano multimodalno izdavanje karata;

29. napominje da teretna vozila u gradovima nerazmjerno doprinose onečišćenju zraka i onečišćenju bukom te da negativno utječu na prometne gužve; stoga poziva na bolju optimizaciju opskrbnog lanca u gradskim područjima; poziva Komisiju da potiče korištenje lakih gospodarskih vozila, autobusa, vozila za odvoz otpada, taksija i teretnih bicikala bez emisija u okviru tzv. logistike posljednje milje;

30. naglašava potencijalne prednosti smanjivanja težine vozila te učinkovitijeg korištenja postojećom infrastrukturom, uključujući bolju distribuciju prometa i poboljšana intermodalna rješenja;

31. poziva Komisiju da u sklopu zakonodavnog okvira u području jedinstvenog digitalnog tržišta istakne potencijal sigurnijih, pametnijih i zelenijih prijevoznih sredstava u cestovnom prometu te da promiče projekte povezane s uređajima za komunikaciju među vozilima te između vozila i ceste u okviru poticanja inovacija u gospodarstvu i otvaranja novih poslovnih prilika za europska poduzeća u području informacijskih i telekomunikacijskih tehnologija;

32. naglašava važnost ulaganja u optimalne veze sa zaleđem kako bi se smanjio ekološki otisak prometa u unutrašnjosti poticanjem korištenja multimodalnih veza, održivog željezničkog prijevoza, unutarnjih plovnih putova, podataka o prijevozu u stvarnom vremenu i informacijsko-tehnoloških aplikacija duž koridora transeuropskih prometnih mreža;

33. uvjeren je da inicijative u pogledu upravljanja mobilnošću u regijama i gradovima, institucijama i industriji ima znatan potencijal za smanjenje potrebe građana za brzim i dugim putovanjima;

34. poziva države članice da podupru pilot-projekte kojima će se poticati veća upotreba električnih vozila i alternativnih naprednih vozila s pogonom na biogorivo;

35. ističe potrebu za cjelovitim pristupom EU-a kako bi se omogućila brza digitalizacija prometa, koja će zajedno s boljim planiranjem prometa i promjenom u smjeru „mobilnosti kao usluge” uvelike doprinijeti poboljšanju učinkovitosti i utjecati na društvo;

36. smatra da su bolje planiranje prometa, bolja upotreba digitalizacije i logistika područja u kojima je potencijal za smanjenje emisija golem te da bi se brzo mogle uvesti jeftine i jednostavne mjere s mjerljivim učinkom, kao što su optimizacija protoka i opterećenja te e-teret; stoga poziva Komisiju da utvrdi takve mjere i sastavi njihov popis radi njihova poticanja u bliskoj budućnosti; poziva da se donesu usklađeni zakonodavni okvir i standardi koji će omogućiti primjenu inovativnih logističkih i prometnih rješenja u cijeloj Europi;

37. podupire Komisiju i prijevoznike u razradi projekata kojima se putem publikacija, pružanja informacija te rezervacije i izdavanja karata pružaju dosljedne informacije o usporedivom otisku CO₂ iz različitih načina prijevoza;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

38. naglašava da je nužno politiku standardizacije informacijskih i telekomunikacijskih tehnologija prilagoditi razvoju tržišta i politike kako bi se postigla interoperabilnost e-tereta i inteligentnih prometnih sustava;

39. naglašava važnost interoperabilnosti u smanjenju emisija teških vozila i u gradskom i u međugradskom prometu;

Alternativna energija s niskom razinom emisije

40. naglašava činjenicu da sustavi električne mobilnosti iz održivih izvora energije imaju velik potencijal u pogledu dekarbonizacije prometa; međutim, smatra da se optimizacija te tehnologije i izgradnja infrastrukture na široj razini ne očekuje prije 2030.; ponavlja svoj poziv na tehnološke inovacije;

41. pozdravlja napore za širenje i jamčenje sveobuhvatne i interoperabilne infrastrukture za opskrbu vozila na alternativni pogon energijom iz obnovljivih izvora i/ili održivim alternativnim gorivima; u tom pogledu poziva Komisiju da se uskladi s državama članicama kako bi se osiguralo potpuno prenošenje relevantnih odredaba Direktive 2014/94/EU o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva, kao i članka 8. Direktive 2010/31/EU o energetske učinkovitosti zgrada kako je izmijenjena Direktivom (EU) .../... (postupak 2016/0381(COD));

42. poziva Komisiju da usvoji ambiciozan akcijski plan za povećanje prisutnosti električnih vozila na tržištu i da državama članicama izda usmjeravajuće preporuke kako bi ih potaknula na uvođenje fiskalnih poticaja za vozila s niskom razinom emisije i bez emisija; naglašava da su za povećanje prihvaćenosti kod potrošača ključne raspoloživost i pristupačnost infrastrukture za punjenje, među ostalim u privatnim i javnim zgradama u skladu s Direktivom o energetske učinkovitosti zgrada (Direktiva 2010/31/EU), te konkurentnost električnih vozila; ističe važnost jamstva da struja za električna vozila potječe iz održivih izvora energije; s tim u vezi poziva na donošenje dugoročne europske inicijative o sljedećoj generaciji baterija te na izgradnju potrebne infrastrukture kako bi se potaknuli održivi standardi proizvodnje energije i vozila s niskom razinom emisije;

43. poziva Komisiju da brzo predstavi svoju ocjenu provedbe Direktive o čistoj energiji u prometu (Direktiva 2014/94/EU) od strane država članica te da poduzme mjere u pogledu država članica koje još nisu predstavile nacionalnu strategiju;

44. smatra da bi za smanjenje učinka cestovnog prijevoza na klimu jedan od najučinkovitijih pristupa bio uvođenje obveze za dobavljače goriva da smanje emisije stakleničkih plinova u pružanju energije korištenjem električne energije iz obnovljivih izvora, vodika, održivih naprednih biogoriva, sintetičkih goriva ili drugih goriva s niskom emisijom ugljika (npr. SPP, UPP);

45. podsjeća Komisiju koliko je u svjetlu konkretnih mjera za prelazak cjelokupnog društva na održivu energiju hitno preusmjeriti ekonomske poticaje koji se i dalje daju za fosilna goriva na alternativne i održive izvore energije;

46. poziva na to da se u vezi s obnovljivom energijom u sektoru prometa primijeni ambiciozniji pristup od onog koji je predložen u preinačenoj Direktivi o obnovljivoj energiji kako bi se dugoročno postigla dekarbonizacija prometnog sektora;

47. poziva na to da se uvedu posebni poticaji za razvoj održivih alternativnih goriva za one načine prijevoza za koje trenutačno nema alternativa tekućem gorivu; smatra da bi se takvi poticaji trebali uključiti u novu Direktivu o obnovljivoj energiji i u integrirane nacionalne energetske i klimatske planove, kao što je predviđeno u Prijedlogu uredbe o upravljanju energetske unijom;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

48. podsjeća na to da se 94 % europskog prometa oslanja na naftne proizvode i smatra da se održivim domaćim biogorivima smanjuje ovisnost o uvozu fosilnih goriva i time osnažuje energetska sigurnost EU-a;
49. poziva Komisiju da najkasnije do 2020. predloži ukidanje izravnih i neizravnih poticaja za fosilna goriva;
50. poziva Komisiju i države članice da podupru potencijal ukapljenog prirodnog plina (UPP) kako bi se mobilnost, gospodarstvo i zapošljavanje učinili održivima ⁽¹⁾;
51. ističe ulogu koju prirodni plin (na primjer SPP i UPP), a posebno biometan, sintetički metan i LPG, može imati u tranziciji prema dekarbonizaciji prometnog sektora, posebno kad je riječ o pomorskom prometu, teškim vozilima i gradskim autobusima;
52. prima na znanje ograničenja predložena u preinačenoj Direktivi o energiji iz obnovljivih izvora kako bi se do 2030. postupno smanjila prva generacija biogoriva te dugoročno postigla dekarbonizacija prometnog sektora; poziva Komisiju da s tim u vezi pravi razliku između prve generacije biogoriva s visokom učinkovitošću emisija stakleničkih plinova i niskim rizikom od neposredne promjene uporabe zemljišta i onih biogoriva koja ne ispunjavaju te kriterije, te da što prije poduzme mjere za ukidanje uporabe sirovina, uključujući palmino ulje, kojima se potiče krčenje šuma ili upotreba tresetnog zemljišta, kao sastavnog dijela biogoriva; naglašava važnost stabilnog i predvidljivog zakonodavnog okruženja u kojem se u obzir uzimaju ciklusi ulaganja kako bi se privukla potrebna ulaganja u napredna biogoriva; prima na znanje potencijalne klimatske poljoprivredne proizvodnje u EU-u temeljene na biogorivima s visokom učinkovitošću stakleničkih plinova i niskim rizikom od neposredne promjene uporabe zemljišta, posebno u vezi s emisijama iz rasprostranjenog uvoza životinjskih bjelančevina iz zemalja koje nisu članice EU-a;
53. potiče Komisiju da izradi objektivne kriterije za priznavanje naprednih biogoriva radi poticanja inovacija i njihova prihvaćanja na tržištu;
54. naglašava da je važno postići dugoročnu dekarbonizaciju prometnog sektora i poziva Komisiju da potiče veći prodor na tržište naprednih biogoriva s visokom učinkovitošću emisija stakleničkih plinova koja su u skladu s hijerarhijom otpada kao dijelom kružnog gospodarstva i kojima se poštuju strogi ekološki kriteriji i kriteriji društvene održivosti kako bi se dodatno smanjila upotreba fosilnih goriva i emisije stakleničkih plinova; pozdravlja prijedlog Komisije za uvođenjem strožih zahtjeva za uštedom emisija stakleničkih plinova za biogoriva kako bi se osiguralo da ona i dalje udovoljavaju klimatskim ciljevima EU-a; naglašava da je važno strogo i vjerodostojno obračunavati emisije i uklanjanja koji proizlaze iz bioenergije u okviru predložene Uredbe o korištenju zemljišta, prenamjeni zemljišta i šumarstvu (LULUCF) (COM(2016)0479);
55. naglašava da bi se samo ona biogoriva proizvedena od usjeva koja zadovoljavaju kriterije održivosti trebala ubrajati u klimatske ciljeve država članica u okviru predložene Uredbe o raspodjeli tereta COM(2016)0482);
56. poziva Komisiju da izbliza prati napredak tehnologije vodika iz obnovljivih izvora energije i da provede studiju izvedivosti o ulozi i mogućnostima vodika u europskom prometnom sustavu;
57. ističe da bi sintetička goriva (tekuća i plinovita) koja potječu od viška obnovljive energije, posebno solarne i energije vjetra na vrhuncu proizvodnje koja se u suprotnom ne bi iskoristila, iz perspektive životnog ciklusa mogla doprinijeti smanjenju emisija stakleničkih plinova postojećeg voznog parka, a istovremeno povećati proizvodnju energije iz obnovljivih izvora;
58. poziva Komisiju i države članice da u kontekstu kružnog gospodarstva, politike o emisijama i klimatske politike te ciljeva Unije u pogledu obnovljive energije, povećaju i pruže punu podršku proizvodnji zelenog bioplina preradom gnojiva;

⁽¹⁾ Rezolucija Europskog parlamenta od 25. listopada 2016. o strategiji EU-a za ukapljeni prirodni plin i skladištenje plina, (Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0406).

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

59. pozdravlja činjenicu da su poduzeća iz EU-a trenutačno svjetski lideri u tehnologiji sintetičkih goriva te to smatra prilikom za jačanje ekonomskog rasta i visokokvalitetnog zapošljavanja u EU-u; stoga ističe važnost stvaranja okvira kojim se potiče budući razvoj i uvođenje takvih tehnologija;
60. smatra da bi promicanje jamstava o podrijetlu moglo dovesti do bitnog povećanja udjela obnovljive energije u prometnom sektoru;
61. napominje da bi pristup EU-a održivoj energiji trebao biti tehnološki neutralan i da bi ciljevi politika EU-a o održivosti trebali biti usmjerene na smanjenje emisija štetnih za klimu i zdravlje;
62. poziva Komisiju da za provođenje istraživanja o čistoj energiji za promet u potpunosti iskoristi potencijal Zajedničkog istraživačkog centra (JRC);
63. pozdravlja potporu u okviru programa Obzor 2020. za istraživanje, razvoj i inovacije u području čistog prometa i održivih izvora energije te traži da se ta potpora nastavi i u idućem višegodišnjem financijskom okviru (VFO);
64. naglašava važnost istraživanja i razvoja u odgovaranju na tehnološke izazove u pogledu mobilnosti s niskom razinom emisije; potiče Komisiju da nastavi pružati snažnu potporu istraživačkim programima kao što su Clean Sky i SESAR (istraživanje o upravljanju zračnim prometom jedinstvenog europskog neba);

Prometna infrastruktura i ulaganja

65. poziva Komisiju i države članice da u okviru Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU) i TEN-T-a EU izdvoji više sredstava za sufinanciranje prometnih projekata koji doprinose borbi protiv klimatskih promjena i kvaliteti zraka te smanjenju ostalih vanjskih troškova;
66. smatra da su projekti Instrumenta za povezivanje Europe (CEF) ključni za europsku strategiju za mobilnost s niskom razinom emisije i žali zbog toga što je proračun tog instrumenta iskorišten za EFSU; stoga traži ponovnu uspostavu proračuna CEF-a i ponavlja da bi EFSU II trebalo financirati iz drugih izvora; nadalje, smatra da bi trebalo izbjegavati financiranje projekata koji imaju pravo na sredstva CEF-a sredstvima iz EFSU-a;
67. ističe važnost uspješne upotrebe EFSU-a ili kombiniranja EFSU-a s europskim strukturnim i investicijskim fondovima; smatra da bi države članice trebale više ulagati u svoje željezničke sustave i učiniti više da povećaju stope apsorpcije financiranja u okviru kohezijske politike kad je riječ o željezničkim projektima;
68. ističe da je važno održavati visoku kvalitetu i dobro stanje infrastrukturne mreže, što olakšava protok prometa i omogućava smanjenje zagađenja, a tako i manje razine emisija CO₂ i drugih onečišćujućih tvari;
69. potiče Komisiju da stavi na raspolaganje više sredstava za gradove kako bi oni podnosili zajedničke zahtjeve za infrastrukturu ili tehnologiju koje će doprinijeti dekarbonizaciji gradskog prijevoza i smanjenju onečišćenja zraka iz cestovnih vozila; napominje da to uključuje, među ostalim, javne stanice za punjenje električnih vozila, sustave dijeljenja automobila i bicikala te razvoj javnog prijevoza;
70. naglašava važnost mjera za financijsku potporu za inovacije u tom sektoru i očuvanja okoliša tijekom infrastrukturnih radova;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

Poticanje promjene ponašanja građana i donositelja odluka

71. potiče gradove da uključe ciljeve smanjenja emisija stakleničkih plinova i strategije za čisti zrak u svoje planove mobilnosti (npr. u planove održive gradske mobilnosti (SUMP)) te poziva Komisiju da prednost da sufinanciranju projekata gradske mobilnosti koji doprinose postizanju takvih ciljeva, među ostalim pružanjem podrške za inovacije koje gradovima omogućavaju da djeluju u tom smjeru;
72. smatra da je promicanje javnog prijevoza jedan od najučinkovitijih načina za smanjenje emisija i poboljšanje učinkovitosti prometa; smatra da je važno ojačati ulogu usluga javnog prijevoza; također poziva Komisiju i države članice da potiču kupnju čišćih vozila koja manje zagađuju te da javnim tijelima i privatnim voznim parkovima pruže poticaje za njihovu kupnju;
73. naglašava mogućnosti koje nudi zelena javna nabava u pogledu održivijeg prometa, posebno za gradske i prigradske autobuse;
74. poziva Komisiju da ojača mreže gradova predvodnika koji pri urbanističkom planiranju prednost daju održivoj mobilnosti, među ostalim hodanju, vožnji biciklom, poboljšanju javnog prijevoza, zajedničkom prijevozu automobilom i dijeljenju automobila, te da u tom pogledu omogući lokalnim, regionalnim i nacionalnim vlastima da dijele najbolje prakse u području smanjenja emisija stakleničkih plinova i strategija za čisti zrak; poziva Komisiju i da potiče lokalne, regionalne i nacionalne vlasti da u potpunosti integriraju potrebe i procedure u području planiranja prometa, stanovanja i korištenja zemljišta kako bi se bolje ostvarili ciljevi klimatske politike;
75. s obzirom na to da europski standardi za laka vozila ne odražavaju stvarne emisije tijekom vožnje, poziva Komisiju i države članice da razmotre koje su koristi uvođenja oznake ili standarda za vozila s iznimno niskom razinom emisije koja bi zadovoljavala vrijednosti ograničenja emisija u stvarnim uvjetima tijekom vožnje;
76. smatra da treba posvetiti više pozornosti povećanju integracije i privlačnosti nemotoriziranih načina prijevoza jer bi to moglo smanjiti privlačnost osobnog prijevoza;
77. poziva Komisiju da prometne potrebe građana u ruralnim i udaljenim područjima uključi u svoje strategije mobilnosti s niskom razinom emisije;
78. potiče sva javna tijela da u javnu nabavu uvrste kriterij održivosti;
79. podupire veća ulaganja Komisije, država članica i regija u kombinaciju i integraciju biciklističke mreže EuroVelo Cycling sa željezničkim mrežama TEN-T;
80. naglašava da prijedlog za reviziju Uredbe o općoj sigurnosti kasni i poziva Komisiju da ga objavi do kraja 2017.; smatra da je tehnologija za „inteligentnu prilagodbu brzine” spremna i da može spasiti mnoge živote pa bi je trebalo uvesti u sva vozila bez daljnje odgode; ističe da je „izravna vidljivost” za kamione vrlo djelotvorno rješenje za izbjegavanje nesreća s osjetljivim sudionicima u prometu i da bi obvezujuće norme u tom pogledu trebale biti dio prijedloga;

Zahtjevi iz određenih sektora*Motocikli, automobili i kombiji*

81. poziva Komisiju da iznese prijedlog standarda za 2025. za automobile i kombije u skladu sa stajalištem koje je Parlament izrazio u postupcima u vezi s dvama zakonodavnim aktima 2013. ⁽¹⁾ i koje je potvrđeno u povezanim izjavama Komisije o cilju za 2025. ⁽²⁾; naglašava da te prosječne standarde za vozni park treba izračunati na temelju novog Svjetski usklađenog postupka testiranja za laka vozila (WLTP) i da bi oni trebali odražavati dugoročan plan smanjenja emisija iznesen u klimatskom i energetskom okviru EU-a za 2030. i dugoročne ciljeve Pariškog sporazuma;

⁽¹⁾ SL L 103, 5.4.2014., str. 15.; SL L 84, 20.3.2014., str. 38.

⁽²⁾ Vidjeti dokumente Vijeća 5584/14 i 6642/14.

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

82. pozdravlja uvođenje novog postupka testiranja WLTP; međutim, s obzirom na činjenicu da istraživanja pokazuju da će novi laboratorijski ciklus ispitivanja WLTP i dalje za okvirno 20 % odstupati od emisija u stvarnim okolnostima i da će biti podložan optimizaciji i manipulaciji testova, naglašava da je za emisije CO₂ potrebno razviti ciljanu ex-post metodologiju za emisije u stvarnim uvjetima vožnje kao nadopunu WLTP-u; konstatira da bi se ta metodologija trebala temeljiti na mjernim uređajima koji već postoje u vozilima, na primjer mjeracima potrošnje goriva; osim toga primjećuje da je u tu je svrhu te kako bi se prikupili pouzdani podaci, potrebno razviti standardni pristup za prikupljanje, pohranjivanje, korištenje i komuniciranje vrijednosti potrošnje goriva te bi se pri tome u najvećoj mogućoj mjeri trebali koristiti senzori koji već postoje u automobilima, a istovremeno potpuno poštovati pravila o privatnosti; poziva Komisiju da razmotri dodatna rješenja kako bi se ograničile emisije CO₂ iz prometnog sektora i da posebno više uzme u obzir doprinos lakih vozila izravnom smanjenju emisija CO₂ iz vozila;

83. podsjeća da, kako bi se ispitivanjima stvarnih emisija tijekom vožnje učinkovito smanjila razlika između emisija izmjerenih u laboratoriju i na cesti, specifikacije postupaka ispitivanja i ocjene potrebno je vrlo pažljivo definirati te bi one trebale obuhvaćati širok raspon uvjeta vožnje, uključujući različite temperature, opterećenja motora, brzine vozila, nadmorske visine, tipove cesta i ostale parametre s kojima se susrećemo u vožnji u Uniji;

84. poziva da se brzo uspostavi usklađen, obavezan i transparentan sustav označavanja u EU-u koji bi potrošačima pružao točne, iscrpne i usporedive podatke o potrošnji goriva, životnom vijeku, emisijama CO₂ i emisijama onečišćivača zraka iz automobila koji su stavljeni na tržište; poziva na reviziju Direktive o označavanju vozila (1999/94/EZ), koju bi se moglo izmijeniti tako da obuhvati i obavezno informiranje o drugim emisijama onečišćivača zraka, kao što su NOx i čestice;

85. poziva Komisiju da revidira Direktivu o čistoj energiji u prometu (Direktiva 2014/94/EU) i da izradi prijedlog uredbe o standardima za CO₂ za vozne parkove koji stižu na tržište nakon 2025. u cilju postupnog ukidanja novih automobila s emisijama CO₂;

86. poziva Komisiju da za sve proizvođače uvede minimalni cilj u pogledu udjela vozila s nultom stopom emisije;

87. ističe koristi ranog prelaska na vozila za koja je u ocjeni životnog ciklusa (LCA) potvrđeno da imaju najmanji utjecaj na okoliš za europsko gospodarstvo; ističe da će se tim prelaskom zajamčiti da europski proizvođači automobila ostanu konkurentni na svjetskoj razini, a da pritom zadrže postojeća radna mjesta i stvore nova;

88. nada se dodjeli sve većih financijskih sredstava za tehnološka istraživanja u vezi s proizvodnjom i odlaganjem akumulatora električnih vozila te njihovim upravljanjem kako bi i oni postajali ekološki sve održiviji;

89. napominje da je Komisija pokrenula niz postupaka zbog povrede prava protiv država članica koje krše Direktivu 2008/50/EZ o kvaliteti zraka trajnim prekoračenjem graničnih vrijednosti za NO₂ i čestice PM10; potiče Komisiju da vrši svoju ovlast nadzora kako bi se spriječilo stavljanje na tržište vozila na dizelski pogon koji zagađuju i znatno doprinose emisijama NO₂ i čestica PM10 u atmosferu i koja nisu usklađena s pravilima EU-a o homologaciji i emisijama za putnička i laka vozila;

90. naglašava potrebu za promicanjem širokog sudjelovanja malih i srednjih poduzeća u proizvodnji vozila i njihovih sastavnih dijelova kako bi se osigurali ravnopravni uvjeti na tržištu prijevoza i poticalo istraživanje i inovacije;

91. poziva Komisiju da u Uredbi o CO₂ nakon 2020. po mogućnosti uzme u obzir sve tehnološke mogućnosti za smanjenje emisija CO₂ u cestovnom prometu; napominje da u Uredbi posebno treba razmotriti mogućnosti koje nude najnovija alternativna goriva (na primjer elektrogoriva, sintetička goriva, pretvaranje električne energije u plin (*Power to Gas*) i pretvaranje električne energije u tekućinu (*Power to Liquid*));

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

Teška teretna vozila

92. napominje da će teška vozila biti odgovorna za 40 % ukupnih emisija CO₂ u cestovnom prometu ako se do 2030. ne poduzmu dodatne mjere; stoga apelira na Komisiju da do kraja 2017. osmisli prijedlog za certificiranje i praćenje teških vozila te izvještavanje o njima, kao i da do 2018. na temelju najkvalitetnijih dostupnih podataka iznese ambiciozne standarde za CO₂ za 2025. godinu; pozdravlja simulator učinkovitosti prijevoza tereta VECTO i ističe potrebu za daljnjom mogućnošću pristupa transparentnim, realističnim i ažuriranim podacima o praćenju;

93. poziva Komisiju da na temelju komparativne studije počne s izradom europske strategije za kamione s niskim emisijama ugljika kako bi se olakšalo uvođenje energetski učinkovitih autobusa i kamiona bez emisija na tržište; ističe da već postoje inicijative država članica usmjerene na cestovni prijevoz tereta bez emisija;

94. smatra da treba poduprijeti sve veću upotrebu motora s čistim pogonom za teška vozila, na primjer onih s električnim pogonom ili pogonom na ukapljeni prirodni plin, te da za to su potrebna velika i strateška ulaganja u infrastrukturu;

95. poziva Komisiju da uvede poticaje i prioritet za promet vozila s niskim emisijama ili bez emisija u cijeloj transeuropskoj prometnoj mreži (TEN-T) te da isto omogući i državama članicama;

96. ističe da bi gradski autobusi bez emisija ili s niskim razinama emisija mogli znatno doprinijeti smanjenju emisija onečišćivača u urbanim područjima; stoga poziva da se uvedu gradski autobusi bez emisija dodavanjem europskih kriterija za zelenu javnu nabavu u Direktivu o čistim vozilima (Direktiva 2009/33/EZ), koja je trenutačno u postupku revizije; poziva Komisiju i države članice da olakšaju i promiču uporabu dostupnih fondova EU-a, kao što su europski strukturni i investicijski fondovi, kako bi se podržale odgovarajuće mjere;

97. naglašava da je važno stvoriti prave uvjete za poticanje alternativne energije s niskom razinom emisije u prometu te napominje da se to može omogućiti tako da se osigura da industrija ima jasan i dugoročan okvir na kojem se mogu temeljiti ulaganja u pogledu dekarbonizacije goriva i drugih novih tehnologija; poziva Komisiju da razmotri mogućnost provedbe studije izvedivosti o dostupnim mogućim rješenjima, na kojoj bi se mogla temeljiti strategija za smanjenje emisija ugljika za cestovni prijevoz tereta;

98. podržava plan Komisije za platformu autobusa s čistim pogonom koja bi okupljala autobusne prijevoznike, tijela lokalne vlasti, autobusne proizvođače i opskrbljivače energijom kako bi se potaknulo brzo prihvaćanje vozila s čistim pogonom i poziva Komisiju da promiče autobuse kao ekološki održiv oblik javnog prijevoza;

99. napominje da postojeće tehnologije obuhvaćaju mnoge nove tehnologije i inovacije koje mogu pružiti znatnu korist za okoliš, kao što su bolje gume, poboljšana sredstva za podmazivanje, učinkovitiji prijenos i hibridni motori te da bi Europa trebala nastojati biti tehnološki predvodnik u tom pogledu; poziva Komisiju da istraži ulogu takvih tehnologija u poboljšanju djelotvornosti i ekološke učinkovitosti;

100. ističe važnost poboljšanja kvalitete zraka u EU-u i pridržavanja graničnih vrijednosti EU-a u pogledu kvalitete zraka, kao i razina koje preporuča Svjetska zdravstvena organizacija; poziva Komisiju da s tim u vezi preispita granične vrijednosti emisija utvrđene u Prilogu I. Uredbi (EZ) br. 715/2007 o homologaciji tipa motornih vozila u odnosu na emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 5 i Euro 6) i pristupu podacima za popravke i održavanje vozila te da po potrebi iznese prijedloge za nova tehnološki neutralna ograničenja emisija Euro 7 primjenjiva do 2025. na sva laka vozila obuhvaćena tom Uredbom;

101. ističe činjenicu da ciljevi o smanjenju emisija i kvaliteti zraka iziskuju mjere koji se odnose i na starija vozila te u tom smislu podsjeća da je naknadno opremanje najbrži i najpovoljniji način smanjenja emisija i onečišćenja iz starijih vozila s obzirom na to da sustavna ugradnja naprednih sustava za naknadnu obradu ispušnih plinova iz dizelskih motora omogućuje uporabu starih, teških vozila, kao što su autobusi i kamioni, na ekološki prihvatljiv način te se time čak ispunjavaju najstroži uvjeti o emisijama i ostvaruje najveće moguće smanjenje NO_x, NO₂ i čestica; stoga poziva Komisiju da

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

donese zajedničke smjernice na razini EU-a kako bi se države članice potaknulo da u potpunosti iskoriste mogućnosti naknadnog opremanja te također da jamči dostupnost sredstava za financiranje u okviru financijskih instrumenata EU-a za dekarbonizaciju prometnog sustava;

Homologacija tipa i nadzor tržišta

102. poziva da se na razini EU-a uvede sveobuhvatniji i koordiniraniji sustav homologacije i nadzora tržišta, koji bi uključivao snažan i pouzdan nadzor EU-a i sustav kontrole, ne bi li se riješili nedostaci i rupe u zakonodavstvu utvrđeni nakon skandala Dieseldgate; ističe da je važno brzo usvojiti Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o homologaciji i nadzoru tržišta motornih vozila i njihovih prikolica te sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila (COM(2016)0031); u vezi s tim podsjeća na pregovarački mandat Parlamenta usvojen 4. travnja 2017.; potvrđuje da će se budućim usvajanjem spomenute Uredbe zajamčiti usklađeni i transparentniji uvjeti poslovanja za sve dionike iz sektora motornih vozila, uspostaviti djelotvorni propisi za zaštitu potrošača i zajamčiti potpuna provedba novog okvira za homologaciju i nadzor tržišta;

103. pozdravlja Smjernice za evaluaciju pomoćnih strategija za ograničavanje emisija i prisutnost uređaja za ometanje, koje je Komisija objavila 26. siječnja 2017. radi pružanja podrške državama članicama i nadležnim tijelima za otkrivanje uređaja za ometanje;

104. žali zbog donošenja visokih faktora sukladnosti za emisije NOx kao rupe u zakonu koja omogućuje prekomjerne emisije, uključujući i one iz automobila u razdoblju nakon 2020.; apelira na Komisiju da 2017. preispita faktor sukladnosti za ispitivanja stvarnih emisija NOx tijekom vožnje, kao što je predviđeno drugim paketom o stvarnim emisijama tijekom vožnje, te da ga zatim preispituje na godišnjoj osnovi u skladu s tehnološkim razvojem kako bi se on smanjio na 1 najkasnije do 2021. godine;

105. poziva na brzo usvajanje četvrtog paketa o stvarnim emisijama tijekom vožnje kako bi se dopunio regulatorni okvir za novi postupak homologacije, kao i na brzu primjenu tog okvira;

Željeznice

106. snažno podupire nove pozive Komisije za podnošenje prijedloga na temu prekograničnih željezničkih veza koje nedostaju na regionalnoj razini i pozdravlja perspektivu svođenja na minimum ili smanjenja utjecaja na klimu; poziva Komisiju da nastavi uzimati u obzir takve projekte i objavljivati pozive za podnošenje prijave u okviru Instrumenta za povezivanje Europe, kao i u okviru izmjene Uredbe (EU) br. 913/2010 o europskoj željezničkoj mreži za konkurentni prijevoz robe, kako bi se bolje uzela u obzir stvarna učinkovitost različitih vrsta željezničkog prijevoza u smislu njihova utjecaja na energetske učinkovitost u prometnom sektoru;

107. podupire prednost koju je Komisija dala ulaganjima u željezničku infrastrukturu, posebno ondje gdje nedostaju prometne i prekogranične veze; u tom kontekstu podsjeća na to da željeznica predstavlja učinkovit i održiv vid masovnog prijevoza, posebice kad je riječ o teretu;

108. podupire ostvarivanje prelaska s cestovnog prometa na željeznički (Shift2Rail) povećanjem interoperabilnosti raznih vidova prijevoza;

109. apelira na ambiciozne prijedloge Direktive o kombiniranom prijevozu kojima bi se bolje promovirao učinkovit teretni prijevoz te potaknuo prelazak na željeznički prijevoz i prijevoz unutarnjim plovnim putovima kako bi se ostvarili ciljevi o promjeni načina prijevoza za 2030. i 2050. navedeni u „deset ciljeva za konkurentni prometni sustav u kojem se učinkovito gospodari resursima” Bijele knjige o prometu iz 2011.;

110. poziva države članice, Komisiju i dionike iz željezničkog sektora da poduzmu sve potrebne korake za provedbu Zajedničkog poduzeća Shift2Rail kako bi se ubrzala integracija naprednih tehnologija u inovativna rješenja za željezničke proizvode, povećala privlačnost željezničkog prometa i ojačao položaj europske željezničke industrije;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

111. poziva države članice da bez odgađanja temeljito i učinkovito provedu Direktivu 2012/34/EU, Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2015/909 i 4. željeznički paket kako bi se osiguralo konkurentno utvrđivanje naknada za pristup pruži, što bi omogućilo pošteno međumodalno natjecanje;

112. poziva Komisiju da razmotri nepovoljne posljedice koje proizlaze iz željezničkog prijevoza putnika (npr. one povezane s oporezivanjem, naplatom pruga, izravnim i neizravnim subvencijama) u usporedbi s drugim načinima prijevoza i da uspostavi ravnopravne uvjete;

113. ponavlja važnost interoperabilnosti i koordinacije s drugim načinima prijevoza, bolje pouzdanosti i smanjenja buke, kao i neometanog multimodalnog prijevoza;

114. ističe potrebu za cjelovitom, učinkovitom i usklađenom primjenom Uredbe (EU) br. 913/2010 o europskoj željezničkoj mreži za konkurentni prijevoz robe, od koje će koristiti imati i teretni prijevoz i industrija;

Zrakoplovstvo

115. poziva Komisiju da poboljša učinkovitost zrakoplovstva, među ostalim tako da zajamči brzu provedbu jedinstvenog europskog neba od strane država članica, tako da aktivno sudjeluje u radu ICAO-a da bi se osigurali ambiciozni međunarodni standardi za emisije CO₂ te tako da pruži odgovarajuća sredstva Zajedničkom poduzeću za istraživanje o upravljanju zračnim prometom jedinstvenog europskog neba (SESAR) i zajedničkoj tehnološkoj inicijativi Joint Sky;

116. podsjeća da je zračni prostor također dio jedinstvenog tržišta EU-a i da sva fragmentacija koja je rezultat njegove neučinkovite uporabe ili različitih nacionalnih praksi (u pogledu, primjerice, operativnih postupaka, poreza, pristojbi, itd.) prouzrokuje dulje letove, kašnjenja, dodatnu potrošnju goriva, veće emisije CO₂ te negativan učinak na ostatak tržišta i sputavanje konkurentnosti EU-a;

117. naglašava da bi zrakoplovni sektor trebao primjereno, pošteno i efektivno doprinisiti postizanju klimatskih ciljeva za razdoblje do 2030. i ciljeva Pariškog sporazuma te stoga i cilju održivog razvoja koji se odnosi na klimatsku politiku (SDG);

118. prima na znanje odluku s 39. sjednice Skupštine ICAO-a o uspostavi sustava mjera za međunarodno zrakoplovstvo utemeljenih na globalnom tržištu; poziva Komisiju da ocijeni tu odluku, uključujući i dobrovoljne obveze i suzdržanost država, te da nadzire razvoj provedbe te odluke, uključujući i međunarodnu i domaću provedbu u 67 država koje planiraju dobrovoljno sudjelovati u tom globalnom sustavu; poziva Komisiju da pravovremeno provede procjenu prikladnosti odredaba tog sustava, čime se predviđa ugljično neutralan rast, kako bi se ograničio rast emisija u sektoru zrakoplovstva u skladu s ciljevima iz Pariza; napominje da je preispitivanje sustava ICAO-a predviđeno svake tri godine, čime bi se trebala omogućiti veća ambicioznost i otpornost njegova područja primjene;

119. prima na znanje Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 3. veljače 2017. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ kako bi se nastavila postojeća ograničenja područja primjene za zrakoplovne djelatnosti i pripremila provedba globalne tržišno utemeljene mjere od 2021. (COM(2017)0054), u kojem se predlaže da se za zrakoplovstvo zadrži ograničeno geografsko područje primjene sustava EU-a za trgovanje emisijama; poziva Komisiju da provede daljnju procjenu i preispitivanje sustava EU-a za trgovanje emisijama za razdoblje nakon 2020. nakon što se postigne veća jasnoća u pogledu provedbe globalne tržišno utemeljene mjere;

120. naglašava važnost poticanja najboljih i najkraćih ruta letova radi uštede goriva i smanjenja štetnih emisija u odnosu na duže rute koje se koriste s ciljem izbjegavanja zračnih prostora s višim troškovima;

121. ističe važnost daljnjeg poticanja istraživanja u tom sektoru kako bi se ubrzala ulaganja u tehnologije za razvoj održivog zrakoplovstva – poticanjem projektiranja lakših zrakoplova, upotrebe digitalne i satelitske tehnologije za potporu učinkovitijem upravljanju letovima te proizvodnje i upotrebe alternativnih goriva nove generacije, posebno s obzirom na činjenicu da u tom sektoru ne postoji mnogo alternativa za tradicionalna tekuća goriva – između ostalog i razvojem javno-privatnih partnerstava;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

122. poziva Komisiju da potraži nove načine podupiranja uvođenja obnovljivih goriva za zračni promet kako bi se smanjile emisije stakleničkih plinova u sektoru zrakoplovstva;

123. poziva države članice i zrakoplovnu industriju da potiču razvoj daljnjih mjera za promicanje pametnih inicijativa čiji je cilj smanjenje emisija u sektoru zrakoplovstva u zračnim lukama te na putu iz njih i prema njima;

Pomorski promet

124. prima na znanje napore koji se poduzimaju na razini Međunarodne pomorske organizacije (IMO) za ograničenje emisija iz međunarodnog pomorskog prometa i stoga potiče IMO da bez odgađanja postavi jasne ciljeve smanjenja emisija stakleničkih plinova i mjere; ipak, ističe da bi, s obzirom na nepostojanje usporedivog sustava u okviru IMO-a, emisije CO₂ koje nastaju u lukama Unije te tijekom putovanja prema lukama u Uniji i iz njih od 2023. godine trebale podlijegati sustavu EU-a za trgovanje emisijama; potiče Komisiju da uspostavi uvjete za promicanje korištenja alternativnih goriva, kao što su prirodni plin, ukapljeni naftni plin i vodik, te da promiče integraciju obnovljivih tehnologija (na primjer jedra, baterija, solarnih panela i generatora za prikupljanje energije vjetra) u pomorski sektor; s tim u vezi ističe da se na razini država članica i EU-a moraju razmotriti financijski instrumenti kako bi se ubrzala ulaganja u zelene flote;

125. naglašava da bi trebalo dosljedno izmijeniti sustav EU-a za praćenje, izvještavanje i provjeru i uskladiti ga s nedavno usvojenim sustavom za prikupljanje podataka Međunarodne pomorske organizacije (IMO), a istovremeno očuvati transparentnost, provjeru i prikupljanje stvarnih radnih podataka o prometu kako bi se osiguralo učinkovito smanjenje emisija stakleničkih plinova iz međunarodnog pomorskog prometa na globalnoj razini u skladu s ispunjenjem cilja „znatno manje od 2 °C” dogovorenog u okviru Pariškog klimatskog sporazuma sklopljenog na konferenciji COP21, kao i uklanjanje postojećih tržišnih prepreka za projektiranje i operativnu učinkovitost brodova;

126. ističe važnost potpunog prenošenja i provedbe Direktive o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (Direktiva 2014/94/EU), uključujući uspostavu točaka za punjenje UPP-a duž koridora TEN-T i u morskim lukama. smatra da bi šira upotreba UPP-a u teretnom prometu mogla doprinijeti mobilnosti s niskom razinom emisije, uzimajući u obzir dugoročne međunarodne klimatske i energetske ciljeve;

127. smatra potrebnim stvaranje europske makroregije za Crno more kako bi se zajamčilo iskorištavanje mogućnosti koje proizlaze iz prekogranične suradnje;

128. ističe da bi inovativna rješenja u pogledu financiranja i korištenje struktura za potporu ulaganjima Unije u okviru Europske investicijske banke trebali osigurati korisne alate koji bi pomogli vlasnicima brodova da preuzmu i/ili pokriju početni trošak djelovanja u cilju smanjenja emisija stakleničkih plinova;

129. pozdravlja činjenicu da je IMO nedavno usvojio opće ograničenje sumpora na 0,5 %, zahvaljujući kojem bi se trebalo spriječiti 250 000 slučajeva preuranjene smrti u svijetu;

130. podržava uvođenje više područja kontrole emisija sumpora i NO_x diljem Europe;

131. podsjeća da je smanjenje emisija crnog ugljika u pomorskom prometu, posebno u arktičkoj regiji, ključno za smanjenje globalnog zagrijavanja;

132. ističe važnu ulogu koju kombinirani prijevoz može imati u smanjenju emisija; prima na znanje prijedloge Komisije za modernizaciju Direktive o kombiniranom prijevozu (COM(2017)0648), kojom bi se trebao potaknuti prelazak na prijevoz tereta željeznicama i unutarnjim plovnim putovima;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

Unutarnji plovni putovi

133. smatra da su potrebne dodatne mjere kojima bi se zajamčio klimatski prihvatljiv i učinkovit sektor prijevoza unutarnjim plovnim putovima; ponavlja važnost mjera financijske potpore za inovacije u tom sektoru kako bi se povećala energetska učinkovitost brodova i očuvao okoliš tijekom infrastrukturnih radova;

134. poziva Komisiju da 2018. iznese reviziju Direktive o riječnim informacijskim servisima (RIS) ⁽¹⁾ u cilju promicanja upotrebe RIS-a za smanjenje emisija na unutarnjim plovnim putovima te da na razini EU-a uspostavi pravnu osnovu za prekograničnu razmjenu podataka kojom bi se omogućila sveobuhvatna provedba prekograničnih riječnih informacijskih servisa i digitalno povezivanje s drugim načinima prijevoza;

135. naglašava da prijevoz unutarnjim plovnim putovima u Europi treba poticati i iskorištavati te poziva Komisiju na dodjelu sredstava za čišćenje potopljenih plovila s obzirom na visoke troškove tih djelatnosti te na prilike koje se tako stvaraju za regionalni razvoj te širenje prijevoza unutarnjim plovnim putovima i prijevoznih aktivnosti na unutarnjem tržištu;

136. potiče Komisiju i države članice da predlože mjere za upotrebu energije vjetra i solarne energije, kao i za ekologizaciju motora i goriva za plovila unutarnje plovidbe, među ostalim pokazivanjem dobre prakse predvodnika i pružanjem potpore financiranju čistih unutarnjih plovnih putova postojećim fondom za rastavljanje brodova i alatima EFSU-a/EIB-a;

137. naglašava da je s obzirom na stvarne potrebe tržišta potrebna snažna potpora na regionalnoj i nacionalnoj razini te na razini EU-a kako bi se zajamčilo da dovoljan broj luka unutarnjih plovnih putova osnovne mreže TEN-T bude opremljen alternativnom energetskom infrastrukturom i javno dostupnim točkama za opskrbu gorivom te mjestima skladištenja za prijevoz unutarnjim vodnim putovima u okviru odgovarajućih udaljenosti;

o

o o

138. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

⁽¹⁾ Direktiva 2005/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o usklađenim riječnim informacijskim servisima (RIS) na unutarnjim vodnim putovima u Zajednici (SL L 255, 30.9.2005., str. 152.).

Srijeda, 13. prosinca 2017.

PREPORUKE

EUROPSKI PARLAMENT

P8_TA(2017)0491

Preporuka nakon istrage o pranju novca, izbjegavanju plaćanja poreza i utaji poreza

Preporuka Europskog parlamenta Vijeću i Komisiji od 13. prosinca 2017. nakon istrage o pranju novca, izbjegavanju plaćanja poreza i utaji poreza (2016/3044(RSP))

(2018/C 369/16)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 116. i 226. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir Odluku 95/167/EZ, Euratom, EZUČ Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije od 19. travnja 1995. o detaljnim odredbama o izvršavanju prava Europskog parlamenta na istragu ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir svoju Odluku od 8. lipnja 2016. o osnivanju Istražnog odbora za ispitivanje navodnih kršenja i nepravilnosti u primjeni prava Unije u području pranja novca, izbjegavanja plaćanja poreza i utaje poreza, njegovim ovlastima, bročanom sastavu i trajanju mandata ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir svoje rezolucije od 25. studenoga 2015. ⁽³⁾ i 6. srpnja 2016. ⁽⁴⁾ o odlukama o porezima i ostalim mjerama slične prirode ili učinka,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. prosinca 2015. s preporukama Komisiji o uvođenju transparentnosti, koordinacije i konvergencije u politike poreza na dobit u Uniji ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije od 26. lipnja 2017. o procjeni rizika od pranja novca i financiranja terorizma koji utječu na unutarnje tržište i odnose se na prekogranične aktivnosti (COM(2017)0340),
- uzimajući u obzir evidentiranje i analizu razlika platforme EU-a za financijsko-obavještajne jedinice (platforma EU-a za FOJ-eve) u pogledu ovlasti financijsko-obavještajnih jedinica EU-a i prepreka prikupljanju i razmjeni informacija od 15. prosinca 2016.,
- uzimajući u obzir Nacrt preporuke Istražnog odbora za pranje novca, izbjegavanje plaćanja poreza i utaju poreza,
- uzimajući u obzir završno izvješće Istražnog odbora za pranje novca, izbjegavanje plaćanja poreza i utaju poreza (A8-0357/2017),

⁽¹⁾ SL L 113, 19.5.1995., str. 1.

⁽²⁾ SL L 166, 24.6.2016., str. 10.

⁽³⁾ SL C 366, 27.10.2017., str. 51.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0310.

⁽⁵⁾ SL C 399, 24.11.2017., str. 74.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

— uzimajući u obzir članak 198. stavak 12. Poslovnika,

1. Općenito

1. sa zabrinutošću primjećuje da su Panamski dokumenti potresli povjerenje građana u naš financijski i porezni sustav; naglašava koliko je ključno vratiti povjerenje javnosti i osigurati poštene i transparentne porezne sustave te poreznu i socijalnu pravdu; u tom cilju poziva Europsku uniju i njezine države članice da pravilno provedu i ojačaju svoje pravne alate kako bi tajnovitost pretvorile u transparentnost, uzajamnu suradnju i razmjenu informacija i kako bi se učinkovitije borile protiv pranja novca, a države članice poziva da pojednostavne svoje porezne sustave kako bi osigurale poštenije oporezivanje i da ulažu u realno gospodarstvo;

2. naglašava da je hitno potrebno redefinirati europski porezni model da bi se ograničilo nepošteno natjecanje između država članica;

3. žali zbog brojnih slučajeva nepravilnosti u postupanju koje je otkrio Istražni odbor za ispitivanje navodnih kršenja i nepravilnosti u primjeni prava Unije u području pranja novca, izbjegavanja plaćanja poreza i utaje poreza u pogledu provedbe zakonodavstva EU-a te ističe svoju ozbiljnu zabrinutost zbog slučajeva kršenja Treće direktive o sprečavanju pranja novca (AMLD III) ⁽¹⁾ povezanih sa suradnjom financijsko-obavještajnih jedinica; poziva i Komisiju i države članice da pojačaju napore, angažman i suradnju te da posvete više resursa unapređenju nadzora i provedbe ne samo za učinkovitije sprečavanje i borbu protiv nezakonitih praksi poput pranja novca, utaje i porezne prijevare, već i za sprečavanje i borbu protiv izbjegavanja plaćanja poreza i agresivnog poreznog planiranja, koje je možda u skladu sa zakonom, ali krši njegov duh; podsjeća na načelo predvidljivosti optuživanja; poziva Komisiju i države članice da se pobrinu za to da se kršenje zakona primjereno kazni; ustraje u tome da se takvi napori isplate;

4. poziva države članice da poduzmu mjere u pogledu prijavljenih slučajeva pranja novca i prijave sumnjivih transakcija kako bi se provele adekvatne istrage čim nadležna tijela zaprime informacije;

5. upućuje na okvir EU-a za prijave sumnjivih transakcija te ističe da je potrebna bolja međunarodna suradnja između financijsko-obavještajnih jedinica izvan i unutar EU-a; također traži da europska tijela, posebice Europol i Eurojust, dobiju veće istražne ovlasti kada je riječ o slučajevima pranja novca;

6. podsjeća da je pravilna provjera krajnjih stvarnih vlasnika nužna kako bi se izbjeglo da se fiktivna poduzeća koriste u svrhe pranja novca (kao što se pokazalo u slučaju pranja novca u Azerbajdžanu); isto tako poziva na učinkovitu primjenu i provedbu europske direktive o sprečavanju pranja novca;

7. poziva države članice da se suzdrže od ponude agresivnog poreznog planiranja oglašavanjem i pružanjem odluka o porezima, poreznih prednosti ili *ad hoc* pravila;

8. poziva sve jurisdikcije koje su u svoje nacionalno pravo prenijele preporuke OECD-a protiv smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti, ili će to tek učiniti, da djeluju ne samo u skladu sa sadržajem, već i u duhu preporuka; podsjeća da je transparentnost važan instrument za borbu protiv utaje poreza, a osobito za borbu protiv agresivnog poreznog planiranja;

⁽¹⁾ Direktiva 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma (SL L 309, 25.11.2005., str. 15.).

Srijeda, 13. prosinca 2017.

9. žali što u aktualnom zakonodavstvu o utaji poreza i borbi protiv pranja novca postoje još mnoge zakonske rupe i na razini EU-a i na nacionalnim razinama te smatra da je postojeće zakonodavstvo potrebno provoditi temeljito i dodatno ojačati; pozdravlja pojačane napore i napredak koji je nakon objavljivanja Panamskih dokumenata postignut u području izrade novih zakonodavnih prijedloga kojima se uvode uključive strategije, ali žali zbog izostanka političke volje u nekim državama članicama za postizanjem napretka u reformama i provedbi koje bi donijele stvarne promjene;

10. žali zbog činjenice da pojedine države članice na razini Vijeća često blokiraju pitanja povezana s poreznom politikom; ponavlja upozorenja odbora TAXE1 prema kojima se davanjem prava veta u poreznim pitanjima svakoj državi članici zbog pravila jednoglasnosti u Vijeću smanjuju poticaji za promjenu postojećeg stanja i pronalazak kooperativnijeg rješenja; ponovno poziva Komisiju da primijeni postupak utvrđen u članku 116. UFEU-a kojim se omogućuje da se, u slučaju kada Komisija smatra da razlika između odredbi utvrđenih zakonima i drugim mjerama u državama članicama narušava uvjete natjecanja na unutarnjem tržištu, odstupi od pravila o jednoglasnosti;

11. napominje da su utaja poreza, izbjegavanje plaćanja poreza i pranje novca i dalje globalne pojave za koje je stoga potreban sveobuhvatan, jasan i usklađen odgovor utemeljen na međusobnoj podršci i pojačanoj suradnji kako na razini EU-a tako i na globalnoj razini; potiče Komisiju da preuzme vodeću ulogu u globalnoj borbi protiv izbjegavanja plaćanja poreza, utaje poreza i pranja novca;

12. sa zabrinutošću primjećuje nedostatak ambicioznih i konkretnih mjera za suzbijanje poreznih oaza; u tom smislu skreće pozornost na činjenicu da povećanje transparentnosti samo po sebi neće biti dovoljno za rješavanje tog problema; stoga naglašava da se treba hitno zauzeti za međunarodnu suradnju i multilateralni pristup u kojem moraju sudjelovati i razvijene zemlje i zemlje u razvoju;

13. poziva države članice i institucije EU-a da podupru i promiču međuvladin sastanak na vrhu na razini UN-a čiji će cilj biti utvrđivanje koncepta i zajedničkog akcijskog plana kako bi se stalo na kraj poreznim oazama;

14. naglašava da je potrebno definirati koncept digitalnih poslovnih jedinica digitalnog poslovnog nastana kako bi se digitalizacija u poslovnom okruženju u potpunosti uzela u obzir i kako bi se zajamčilo da se s poduzećima koja ostvaruju prihod u određenoj državi članici u kojoj nemaju fizičku poslovnu jedinicu postupa jednako kao i s poduzećima koja u njoj imaju fizičku poslovnu jedinicu; stoga poziva Komisiju da obuhvati digitalna poduzeća u okviru svih europskih mjera protiv izbjegavanja plaćanja poreza i mjera povezanih s porezom;

15. poziva Komisiju i države članice da budu proaktivne i da ne čekaju medijske vijesti o otkrićima kako bi rješavanje tih problema postalo politički prioritet; podsjeća da transparentnost ne može biti sektorska;

16. naglašava da je potreban oprez kako Brexit ne bi pogodovao poreznoj konkurenciji između 27 preostalih država članica u pokušaju privlačenja pojedinih sektora i usluga smještenih u Ujedinjenoj Kraljevini niti vodio slabljenju napora u sprečavanju utaje poreza u Ujedinjenoj Kraljevini, uključujući njezine prekomorske i povezane teritorije; skreće pozornost Komisije na činjenicu da o tome treba voditi računa tijekom druge faze Brexita i pregovora o svakom obliku partnerstva ili trgovinskog sporazuma s Ujedinjenom Kraljevinom;

17. žali zbog odluke Komisije da prestane s dvogodišnjim izvješćem o borbi protiv korupcije u svim državama članicama; uviđa da će se antikorupcijski nadzor Komisije nastaviti u okviru postupka Europskog semestra; smatra da bi u tom postupku druge ekonomske i financijske teme mogle zasjeniti borbu protiv korupcije; poziva Komisiju da povede vlastitim primjerom i ponovo počne objavljivati to izvješće te da se obveže na puno vjerodostojniju i sveobuhvatniju antikorupcijsku strategiju;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

18. poziva Komisiju i države članice da provedu procjenu učinka mogućeg uvođenja obvezne registracije ili zabrane vlasništva, uključujući stvarnog vlasništva, nad financijskim računima i fiktivnim poduzećima za državljane EU-a i poduzeća iz EU-a u zemljama koje su na EU-ovu popisu nekooperativnih poreznih jurisdikcija i na EU-ovu popisu zemalja sa strateškim nedostacima u području borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma kako bi se spriječile utaje poreza i porezne prijevare;

2. Utaja poreza i izbjegavanje plaćanja poreza

2.1. Offshore strukture

19. naglašava hitnu potrebu za uspostavljanjem zajedničke međunarodne definicije za pojmove offshore financijskog centra, porezne oaze, oaze bankovnih tajni, nekooperativnih poreznih jurisdikcija i zemalja u kojima postoji visok rizik od pranja novca; poziva na to da se te definicije dogovore na međunarodnoj razini ne dovodeći u pitanje hitnu objavu zajedničke crne liste EU-a; ističe da te definicije pretpostavljaju uspostavu jasnih i objektivnih kriterija;

20. podsjeća države članice na važnost primjene načela općeg pravila o zabrani zlouporabe (GAAR) u poreznoj politici te potiče porezna tijela da dosljedno primjenjuju to načelo kako bi se izbjeglo stvaranje struktura čija je svrha omogućivanje poreznih prijevara i utaje poreza;

21. vjeruje da je u cilju promicanja bolje međunarodne suradnje isto tako ključno zadržati pravnu objektivnost tih definicija i njihove primjene budući da jurisdikcije mogu pristati na interno dogovorene standarde, ali ih ne provoditi u praksi; ističe da te definicije ne bi trebale biti podložne političkoj pristranosti i da bi trebale motivirati jurisdikcije koje se nalaze na popisu da usvajaju mjere koje bi vodile njihovom uklanjanju s njega;

22. podsjeća da je formalno obvezivanje na međunarodno dogovorene standarde prvi korak, no samo će ispravna provedba tih standarda te stvarni i istinski trud ublažiti rizične faktore i dovesti do uspješne borbe protiv pranja novca, porezne prijevare i utaje poreza;

23. podsjeća da se slobodne zone i slobodne luke ne smiju zlopotrebljavati kako bi se postigli učinci isti kao oni u poreznim oazama ili kako bi se zaobišla međunarodna pravila o transparentnosti u cilju pranja novca; poziva Komisiju da riješi pitanje slobodnih luka u Europskoj uniji;

24. poziva Komisiju da podnese zakonodavni prijedlog kojim bi se zajamčilo da se na offshore strukture sa stvarnim vlasnicima u nekoj od država članica primjenjuju slični zahtjevi za reviziju i objavu podataka o računu kao oni koji su na snazi u europskoj jurisdikciji u kojoj se nalazi stvarni vlasnik;

25. smatra da bi EU trebao zabraniti održavanje trgovinskih odnosa s pravnim strukturama uspostavljenim u poreznim oazama ako se ne može utvrditi identitet krajnjeg korisnika;

26. poziva Komisiju da objavljuje godišnje izvješće o korištenju fondova EU-a te novčanih transfera Europske investicijske banke i Europske banke za obnovu i razvoj prema offshore strukturama, uključujući broj i vrstu blokiranih projekata, objašnjenje razloga blokiranja projekata te naknadne radnje poduzete kako bi se osiguralo da se sredstvima EU-a izravno ili neizravno ne potiče izbjegavanje plaćanja poreza ni utaje poreza;

2.1.1. Zajednički EU-ov popis nekooperativnih poreznih jurisdikcija

27. pozdravlja vodeću ulogu Komisije u sastavljanju kriterija za zajednički EU-ov popis nekooperativnih poreznih jurisdikcija; žali što taj postupak predugo traje; poziva Vijeće da ne umanjuje ambicije za kriterije tog popisa, već da ih poveća; ustraje u tome da se svi kriteriji koje je predložila Komisija uzmu u obzir, uključujući, ali ne isključivo, nepostojanje poreza na dobit korporacija ili gotovo nultu stopu oporezivanja dobiti te naglašava njihovu važnost za učinkovitost i neproizvoljnost tog popisa; smatra da bi se kriteriji transparentnosti trebali u potpunosti primjenjivati te da bi se njima na odgovarajući način trebale uzimati u obzir i provedba i primjena; poziva Vijeće da za zemlje na popisu uvede snažne, razmjerene i odvraćajuće zajedničke sankcije te ističe da bi se procjena pojedinih zemalja trebala provesti na transparentan

Srijeda, 13. prosinca 2017.

način, kako bi taj popis bio učinkovit i vjerodostojan; poziva Vijeće i Komisiju da za buduće ažuriranje popisa uspostavi transparentan i objektivni mehanizam pregleda u koji će biti uključen Europski parlament; podsjeća da cilj takvog popisa promijeniti ponašanje takvih jurisdikcija u pogledu pranja novca i omogućavanja porezne prijevare;

28. izražava žaljenje zbog činjenice da EU-ov popis nekooperativnih poreznih jurisdikcija, koji je odobrilo i objavilo Vijeće, uključuje samo jurisdikcije izvan EU-a, a ne obuhvaća i zemlje unutar EU-a koje su imale sustavnu ulogu u promicanju i omogućavanju štetnih poreznih praksi i koje ne ispunjavaju kriterij poštenog oporezivanja; naglašava da bi se barem četiri države članice nalazile na navedenom popisu da su analizirane prema istim kriterijima EU-a, kako je pokazala simulacija koju je proveo Oxfam; izražava zabrinutost zbog toga što a priori isključenje zemalja EU-a iz analize utječe na legitimnost, vjerodostojnosti i učinkovitosti cijelog postupka;

29. smatra da bi Komisija, jednom kada se uspostavi EU-ov popis nekooperativnih poreznih jurisdikcija, trebala predložiti prateće zakonodavstvo kojim bi se uvela obveza da porezne uprave svih država članica jednom godišnje objavljuju podatke o ukupnoj vrijednosti i odredištu novčanih prijenosa iz svake države članice i svaku od jurisdikcija s tog popisa;

30. poziva na to da se sankcije također primjenjuju na poduzeća, banke, računovodstvena i odvjetnička društva te porezne savjetnike za koje je dokazano da su umiješani u nezakonite, štetne ili kažnjive aktivnosti s nekooperativnim jurisdikcijama ili za koje je dokazano da su omogućavali nezakonite, štetne ili kažnjive korporativne porezne aranžmane koji uključuju pravna sredstva tih jurisdikcija;

31. žali što se u Panamskim dokumentima spominje nekoliko građana, subjekata i politički izloženih osoba iz EU-a; potiče države članice da razjasne jesu li ti slučajevi primjereno istraženi i, ako jesu, predstavljaju li kršenje nacionalnog prava; ističe da su, nažalost, slično tome mnogi građani, subjekti i politički izložene osobe odbili zahtjev da Istražnom odboru za ispitivanje navodnih kršenja i nepravilnosti u primjeni prava Unije u području pranja novca, izbjegavanja plaćanja poreza i utaje poreza daju informacije koje bi bile korisne za ispunjavanje ciljeva Odbora;

32. napominje da, prema najnovijim podacima o izravnim stranim ulaganjima Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD), Luksemburg i Nizozemska zajedno imaju više ulaznih ulaganja od SAD-a, pri čemu se ta ulaganja velikom većinom odnose na subjekte posebne namjene bez znatne gospodarske aktivnosti, a Irska ima više ulaznih ulaganja od Njemačke ili Francuske; ističe da, prema podacima malteškog ureda za državnu statistiku, strana ulaganja u Malti iznose 1 474 % veličine malteškog gospodarstva; napominje da je istraživanje Sveučilišta u Amsterdamu pokazalo da je 23 % svih korporativnih ulaganja koja su završila u poreznim oazama prošlo kroz Nizozemsku; smatra da navedeni podaci jasno pokazuju da neke države članice olakšavaju intenzivno premještanje dobiti na štetu drugih država članica;

33. poziva Komisiju da do kraja 2018. podnese izvješće o analizi poreznih režima država članica i njihovih zavisnih jurisdikcija, regija ili drugih administrativnih struktura koji omogućuju utaju poreza i porezne prijevare i koji mogu negativno utjecati na jedinstveno tržište;

2.1.2. EU-ov popis trećih zemalja u kojima postoji veliki rizik od pranja novca

34. žali zbog činjenice da Komisija do danas nije provela vlastitu neovisnu procjenu u cilju identificiranja visokorizičnih trećih zemalja sa strateškim manama kako je određeno u Direktivi o sprečavanju pranja novca, već se oslonila samo na popis koji je sastavila Stručna skupina za financijsko djelovanje, čiji je član i Komisija; žali zbog činjenice da Komisija nije u tom pogledu na zadovoljavajući način odgovorila na zahtjeve Parlamenta;

35. poziva Komisiju da ubrza rad na sastavljanju vlastitog popisa i da izvijesti Parlament o provedbi svojeg plana te posebno o svojoj posvećenosti povećanju izdvajanja za sve resurse koji su Stručnoj skupini potrebni za sprečavanje financijskog kriminala;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

36. vjeruje da je od najveće važnosti da su ciljevi EU-a po tom pitanju ambiciozniji od ciljeva Radne skupine za financijsko djelovanje; ističe u tom pogledu da postoji potreba za više ulaganja u ljudske i financijske resurse ili optimizaciju njihove raspodjele unutar Komisije kako bi se ojačao postupak provjere;

37. vjeruje da je od cilj tog popisa potaknuti promjenu ponašanja takvih jurisdikcija u pogledu pranja novca ili financiranja terorizma i odvratiti druge zemlje od provedbe slične politike koja bi mogla biti štetna;

38. poziva Komisiju da bude središnja institucija i u pogledu popisa trećih zemalja u kojima postoji veliki rizik od pranja novca i u pogledu revizije europskog popisa poreznih oaza radi dosljednosti i dopunjavanja;

2.2. Ostalo porezno zakonodavstvo

39. pozdravlja novo zakonodavstvo koje je doneseno u protekle dvije godine kao odgovor na aferu LuxLeaks; pozdravlja predanost EU-a projektima OECD-a protiv smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti; poziva države članice da hitro prenesu zakonodavstvo EU-a u svoje pravne sustave i da se pobrinu za njegovu primjenu;

40. poziva na uvođenje ambicioznog režima izvješćivanja po zemljama kako bi se unaprijedila porezna transparentnost i javni nadzor multinacionalnih poduzeća, a to bi široj javnosti omogućilo pristup informacijama o njihovoj dobiti, dobivenim subvencijama i porezima koje multinacionalna poduzeća plaćaju u jurisdikcijama u kojima obavljaju djelatnosti; poziva Vijeće na postizanje općeg sporazuma o prijedlogu za pokretanje pregovora s drugim institucijama EU-a u cilju donošenja javnog izvješćivanja po zemljama, što je jedna od ključnih mjera za postizanje veće transparentnosti u pogledu poreznih podataka poduzeća za sve građane;

41. ističe da će javno izvješćivanje po zemljama ulagačima i dioničarima omogućiti da u intervencijama na sastancima dioničara i pri donošenju odluka o ulaganjima uzmu u obzir porezne politike poduzeća;

42. podsjeća da bi podaci o porezu trebali postati osnovnom komponentom financijskog izvješćivanja poduzeća;

43. poziva Vijeće da postigne brz i ambiciozan sporazum o oba koraka zajedničke konsolidirane osnovica poreza; podsjeća da bi se time, osim smanjenja troškova za poduzeća i porezne uprave država članica, riješio i problem transfernih cijena i osiguralo poštenije tržišno natjecanje na jedinstvenom tržištu; naglašava da je usklađivanje porezne osnovice najbolje rješenje za legalno ukidanje porezne optimizacije i agresivnog poreznog planiranja; podsjeća da je potrebna nova obvezujuća definicija „poslovnog nastana kako bi se osiguralo da se oporezivanje vrši tamo gdje se odvija gospodarska aktivnost i stvara vrijednost; ističe da bi to trebalo biti popraćeno minimalnim obvezujućim kriterijima kako bi se odredilo je li gospodarska aktivnost dovoljno izražena da bi se oporezivala u određenoj državi članici kako bi se izbjegao problem „fiktivnih poduzeća”, posebice u vezi s izazovima koje postavlja digitalno gospodarstvo;

44. potiče Komisiju i države članice da prijeđu na mnogo ambicioznije reforme u području oporezivanja;

45. ističe da jedinstveno oporezivanje mora biti globalno kako bi funkcioniralo kao sredstvo za okončanje prakse premještanja dobiti i da provedbi zajedničke konsolidirane osnovice poreza na dobit na razini EU-a prijete rizik od zaključivanja trenutanih gubitaka iz država članica EU-a prema ostatku svijeta i od iskorištavanja ostatka svijeta od strane nekih država članica; napominje da bi se pristupom koji uključuje samo EU mogli ukloniti poticaji za premještanje dobiti unutar EU-a, a mogli bi se stvoriti uvjeti za poticaje i prilike za premještanje dobiti izvan EU-a;

46. podsjeća na svoje preporuke prema kojima se automatska razmjena informacija o odlukama o porezima treba proširiti na sve odluke, a Komisiji se treba osigurati pristup svim relevantnim informacijama kako bi se osiguralo poštovanje europskih pravila tržišnog natjecanja⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Rezolucija Europskog parlamenta od 16. prosinca 2015. s preporukama Komisiji o uvođenju transparentnosti, koordinacije i konvergencije u politike poreza na dobit u Uniji; Preporuka A4.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

47. poziva Komisiju da što prije predstavi zakonodavni prijedlog izmjene Direktive o administrativnoj suradnji⁽¹⁾ kako bi se uvođenjem obveze odgovaranja na grupne zahtjeve u poreznim pitanjima dodatno poboljšala porezna suradnja među državama članicama i kako bi jedna europska država mogla drugima pružiti sve informacije koje su potrebne za gonjenje onih koji izbjegavaju plaćanje poreza izvan nacionalnih granica; podsjeća na svoj prijedlog da se Direktiva o administrativnoj suradnji u području oporezivanja⁽²⁾ izmijeni radi bolje koordinacije država članica pri poreznim revizijama;

48. izražava žaljenje zbog činjenice da, prema pravilima EU-a o državnim potporama, neplaćeni porezi koji se naplate od korisnika nezakonite porezne potpore pripadaju zemlji koja je dodijelila potporu, a ne zemljama u kojima je zbog štetnih poreznih praksi došlo do smanjenja porezne osnovice; s tim u vidu poziva Komisiju da razvije odgovarajuće metodologije za kvantificiranje izgubljenih prihoda u oštećenim državama članicama i primjerene postupke povrata kako bi se zajamčilo da neplaćeni porez dobiju države članice u kojima se gospodarska aktivnost zaista odvija;

49. smatra da porezne reforme građanima uvijek moraju omogućiti stalan nadzor, a civilnom društvu pristup, informacije i osposobljavanje kako bi se ono moglo produktivno uključiti u oblikovanje tih politika, što trenutačno nije slučaj;

50. osim toga, naglašava da se porezno zakonodavstvo, na nacionalnoj ili na europskoj razini, mora pojednostavniti i sastavljati na način da bude dostupno svakom građanu i da se izbjegne složenost koja služi sektorima koji izbjegavaju poreze;

51. poziva Komisiju da iznese prijedlog izmjene Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi⁽³⁾ koja uključuje mjere za sprječavanje suradnje javnih uprava s poduzećima koja se služe poreznim oazama;

52. poziva Komisiju da pokrene sveobuhvatnu evaluaciju 19 godina rada Skupine za Kodeks o postupanju pri oporezivanju poslovanja te da se usredotoči na rezultate postignute u području sprečavanja štetnih prekograničnih režima poreza na dobit; traži da se na temelju rezultata te evaluacije provede reforma Skupine za Kodeks o postupanju koja će dovesti do veće transparentnosti i učinkovitosti njezina rada s obzirom na to da ta skupina mora imati središnju ulogu u naporima koje EU ulaže u poboljšanja u tom području; poziva da se Parlamentu daju ovlasti kontrole i odgovornosti za Skupinu;

53. poziva Komisiju da sastavi popis štetnih režima u čijem slučaju se Skupina za Kodeks o postupanju još nije uspjela dogovoriti za djelovanje i da ga objavi; poziva Komisiju da do 2020. procijeni utjecaj povlaštenih poreznih režima za patente sukladnih s povezanim pristupom i da, ako je moguće, odredi veličinu njihova utjecaja na inovacije i gubitak kod ubiranja poreza;

54. žali što se nekoliko država članica EU-a spominje u Panamskim dokumentima; poziva Komisiju da u suradnji s poreznim tijelima pokrene opsežnu analizu štetnih poreznih mjera u državama članicama koje narušavaju tržišno natjecanje i protumjera koje su trenutačno u primjeni, kao i analizu učinaka prelijevanja tih mjera na druge jurisdikcije; poziva na uspostavljanje učinkovitog mehanizma nadzora država članica kako ne bi uvodile nove štetne porezne mjere;

55. poziva Komisiju da predstavi zakonodavni prijedlog kako bi se riješio problem prekograničnih pretvorbi i prijenosa sjedišta društva te uvela jasna pravila o prijenosu sjedišta određenog društva u EU-u, uključujući pravila za sprečavanje osnivanja fiktivnih poduzeća;

⁽¹⁾ Direktiva Vijeća 2011/16/EU od 15. veljače 2011. o administrativnoj suradnji u području oporezivanja i stavljanju izvan snage Direktive 77/799/EEZ (SL L 64, 11.3.2011., str. 1.).

⁽²⁾ Rezolucija Europskog parlamenta od 16. prosinca 2015. s preporukama Komisiji o uvođenju transparentnosti, koordinacije i konvergencije u politike poreza na dobit u Uniji; Preporuka B5.

⁽³⁾ SL L 94, 28.3.2014., str. 65.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

56. poziva Komisiju i sve države članice da se pobrinu za ukidanje prakse korporativnih poreznih inverzija kod kojih manje poduzeće smješteno u poreznoj oazi kupuje multinacionalno poduzeće koje preuzima pravnu rezidentnost manjeg poduzeća kako bi „premjestilo” svoje sjedište i smanjilo ukupno porezno opterećenje tvrtke, a nakon tog postupka slijedi „smanjenje dobiti” isplatama prema poreznoj oazi koje se mogu odbiti od poreza (primjerice u obliku zajmova, naknada za licenciju i usluga) u svrhu izbjegavanja plaćanja poreza na dobit tog multinacionalnog poduzeća u matičnoj državi;
57. ističe da je potrebno posvetiti posebnu pozornost štetnim poreznim praksama koje se sve više koriste, a među kojima su zlouporaba povlaštenih poreznih režima za patente, izvedenice, ugovori o razmjeni i čiji je cilj izbjegavanje plaćanja poreza;
58. pozdravlja rezultate Komisijine istrage o državnim potporama iz kolovoza 2016. u kojoj je otkriveno da je Irska poduzeću Apple protuzakonito osigurala 13 milijardi EUR nepripadajućih poreznih olakšica; dovodi u pitanje odluku irske vlade o žalbi na tu odluku kako ne bi preuzela iznos koji joj pripada;
59. poziva države članice da identificiraju i prestanu primjenjivati sve oblike poreznih amnestija koje bi mogle dovesti do pranja novca i utaje poreza ili mogle onemogućiti nacionalna tijela da koriste pribavljene podatke kako bi istraživala financijski kriminal;
60. izražava svoju zabrinutost zbog činjenice da vlasti Sjedinjenih Američkih Država namjeravaju promicati porezne olakšice za velika trgovačka društva i financijsku deregulaciju; poziva Komisiju da pomno nadzire prijedlog porezne reforme u SAD-u, tzv. Blueprint, i mogućnost da se u toj zemlji provede oprost poreza kako bi se omogućio povratak dobiti koju ostvaruju velika tehnološka poduzeća po veoma niskoj poreznoj stopi;
61. poziva države članice da, s obzirom da su nedostatak resursa i smanjenje broja zaposlenika u kombinaciji s neadekvatnom izobrazbom, neadekvatnim tehničkim alatima i istražnim ovlastima umnogome ograničili porezne uprave u nekim državama članicama, ojačaju svoje porezne uprave zadovoljavajućim brojem zaposlenika kako bi se osiguralo učinkovito ubiranje poreznih prihoda i riješio problem štetnih poreznih praksi;
62. skreće pozornost na jedan od primjera sustava izbjegavanja plaćanja poreza u EU-u, tzv. dvostruku irsku strukturu, koji će se postupno ukinuti do 2020.; poziva države članice da kontroliraju svoje ugovore o dvostrukom oporezivanju kako bi se osiguralo da se porezne neusklađenosti ne iskorištavaju za izbjegavanje plaćanja poreza;
63. žali zbog izostanka pouzdanih i nepristranih statističkih podataka o razmjerima porezne utaje i izbjegavanja plaćanja poreza; ističe važnost razvijanja odgovarajućih i transparentnih metodologija za kvantificiranje razmjera takvih pojava, kao i utjecaja tih aktivnosti na javne financije, gospodarske aktivnosti i javnih ulaganja zemalja;
64. poziva Komisiju da u pogledu praksi utaje poreza i izbjegavanja plaćanja poreza razjasni što je zakonito, pa čak i ako je u suprotnosti s duhom zakona, a što nezakonito, kako bi se osigurala pravna sigurnost za sve uključene strane; poziva države članice i treće zemlje da osiguraju da se novčane kazne i sankcije koje plaćaju oni koji izbjegavaju poreze i oni koji pritom imaju ulogu posrednika ne mogu odbiti od poreza;
65. ističe da se primjena odgovorne porezne strategije treba smatrati stupom društveno odgovornog poslovanja i da prakse porezne utaje, izbjegavanja plaćanja poreza i agresivnog poreznog planiranja nisu u skladu s društveno odgovornim poslovanjem; ponovno poziva Komisiju da taj element uključi u reviziju strategije EU-a za društveno odgovorno poslovanje;
66. poziva poduzeća da potpuno ispunjavanje svojih poreznih obveza bez ikakvog izbjegavanja poreza učine sastavnim dijelom svojeg društveno odgovornog poslovanja;
67. ponavlja poziv koji je uputio odbor TAXE2 da se osnuje novi Centar Unije za dosljednost i koordinaciju poreznih politika u okviru struktura Komisije koji bi mogao ocjenjivati i nadzirati porezne politike država članica na razini Unije i koji bi osigurao da države članice ne provode nove štetne porezne mjere; smatra da bi takav Centar trebao nadzirati drže li se države članice zajedničkog EU-ova popisa nekooperativnih poreznih jurisdikcija te osiguravati i poticati suradnju između nacionalnih poreznih uprava (npr. u pogledu obučavanja i razmjene najboljih praksi);

Srijeda, 13. prosinca 2017.

68. ponavlja preporuke ⁽¹⁾ Parlamenta o sastavljanju kataloga protumjera koje bi Unija i države članice, kao financijeri i dioničari javnih tijela, banaka i programa financiranja, trebale primijeniti na poduzeća koja se služe poreznim oazama za uvođenje sustava agresivnog poreznog planiranja te stoga ne poštuju standarde dobrog poreznog planiranja koje preporuča Unija;

69. ponovno upućuje poziv Komisiji da izmijeni europsko zakonodavstvo, uključujući odredbe koje se odnose na Statut Europske investicijske banke (EIB), Uredbu o Europskom fondu za strateška ulaganja (EFSI), četiri uredbe o zajedničkoj poljoprivrednoj politici (ZPP) te pet europskih strukturnih i investicijskih fondova (Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond, Kohezijski fond, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo) kako bi se zabranilo da financijska sredstva EU-a idu krajnjim korisnicima ili financijskim posrednicima za koje je dokazano da su sudjelovali u utaji poreza ili agresivnom poreznom planiranju;

70. poziva Komisiju i Vijeće da kreiraju obvezni standardizirani javni europski registar poslovnih subjekata radi pridobivanja ažuriranih i vjerodostojnih informacija o poduzećima te postizanja transparentnosti putem prekograničnog pristupa usporedivim i pouzdanim informacijama o poduzećima u EU-u;

71. predlaže da Komisija ispita utjecaj prekograničnih transfera nogometaša na ubiranje prihoda u državama članicama i da provede sve mjere koje se smatraju relevantnima za rješavanje problema znatnih gubitaka prihoda, uključujući mjere koje se odnose na posrednike u takvim transferima;

72. poziva Komisiju da se suzdrži od zaključivanja trgovinskih sporazuma s jurisdikcijama koje je EU definirao kao porezne oaze;

2.3. Razmjena informacija

73. žali što se odredbe Direktive o administrativnoj suradnji u području oporezivanja, koje su bile na snazi kada su otkriveni Panamski dokumenti, nisu učinkovito provodile i što je količina razmijenjenih informacija bila mala; podsjeća da je automatska razmjena informacija među poreznim tijelima ključna kako bi države članice osigurale uzajamnu pomoć u prikupljanju poreznih prihoda i kako bi se uspostavili ravnopravni uvjeti; poziva Komisiju da iznese prijedloge kako bi se uvođenjem obveze odgovaranja na grupne zahtjeve u poreznim pitanjima potaknula bolja porezna suradnja među državama članicama i kako bi jedna europska država mogla drugima pružiti sve informacije koje su potrebne za gonjenje onih koji izbjegavaju plaćanje poreza izvan nacionalnih granica;

74. zabrinut je činjenicom da je posljednjih godina broj poreznih odluka koje su države članice donijele u korist multinacionalnih poduzeća narastao, unatoč društvenim pitanjima koje je izazvao skandal LuxLeaks;

75. ustraje u tome da bi Komisija u skladu s pravilima o zaštiti podataka trebala imati pristup svim informacijama razmijenjenima na temelju Direktive o administrativnoj suradnji u području oporezivanja kako bi mogla adekvatno nadzirati njezinu provedbu; ističe da su bi te informacije trebale biti pohranjene u središnjem registru kojim bi upravljala Komisija, s obzirom na njezinu isključivu nadležnost u području tržišnog natjecanja;

76. potiče na učinkovitiju globalnu razmjenu, obranu i korištenje informacija i poziva na učinkovitu i dosljednu provedbu odredbi zajedničkih standarda izvješćivanja prijelazom s politike javnog prozivanja u okviru sustava stručne ocjene na sustav sankcioniranja; ukazuje na činjenicu da je u razmjeni informacija između Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj i zemalja potpisnica potreban reciprocitet; poziva države članice da pruže potporu zemljama sudionicama u razvoju u primjeni tih standarda; ističe potrebu da se zemlje obvežu ne samo na provođenje zajedničkih standarda

⁽¹⁾ Rezolucija Europskog parlamenta od 16. prosinca 2015. s preporukama Komisiji o uvođenju transparentnosti, koordinacije i konvergencije u politike poreza na dobit u Uniji; Preporuka C3.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

izvješćivanja, već i na provedbu sustava te na osiguranje visoke kvalitete dostavljenih podataka; ističe da sadašnji zajednički standardi izvješćivanja imaju nedostatke i pozdravlja činjenicu da OECD radi na poboljšavanju standarda kako bi bili učinkovitiji; poziva Komisiju da doprinese uklanjanju utvrđenih nedostataka;

77. poziva da se poboljšaju javni registri trgovačkih društva i registri stvarnog vlasništva, kao i javno izvješćivanje po zemljama, kako bi se prevladala ograničenja nametnuta razmjenom informacija u okviru Multilateralne konvencije OECD-a za provedbu mjera povezanih s poreznim ugovorima u svrhu sprječavanja smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti iz lipnja 2017. kojom se zemljama omogućava da odaberu partnere, čime se zapravo dopušta bilateralizam;

78. naglašava da obvezna automatska razmjena informacija u vezi s mehanizmima potencijalno agresivnog poreznog planiranja prekograničnog karaktera ne bi trebala biti dostupna samo poreznim tijelima;

79. poziva Komisiju da osigura recipročnost u razmjeni informacija između država članica EU-a i trećih zemalja koje se nisu obvezale na primjenu međunarodno dogovorenih standarda; ističe da je potrebno uvesti stvarne sankcije za financijske institucije koje imaju europske klijente, a ne poštuju standarde automatske razmjene informacija; smatra da bi u taj prijedlog trebalo uvrstiti mehanizam za rješavanje sporova kako bi se riješili potencijalni sporovi između EU-a i trećih zemalja; podsjeća na preporuku da se uvede porez po odbitku ili mjere sličnog učinka kako bi se izbjeglo da se dobit iznosi iz EU-a bez oporezivanja;

80. smatra da tijela koja su obvezna proslijediti informacije poreznim tijelima moraju biti ista kao u Direktivi o borbi protiv pranja novca, odnosno:

(1) kreditne institucije;

(2) financijske institucije;

(3) sljedeće pravne ili fizičke osobe prilikom izvršavanja svojih dužnosti:

(a) revizori, vanjske računovođe i porezni savjetnici;

(b) javni bilježnici i drugi neovisni pravni stručnjaci ako sudjeluju, bilo u vlastito bilo u ime svojih klijenata, u bilo kojoj vrsti financijskih transakcija ili prijenosa imovine, ili svojem klijentu pomažu u planiranju ili provedbi transakcija koje se odnose na:

i. kupovinu i prodaju imovine ili poslovnih subjekata;

ii. upravljanje sredstvima, vrijednosnim papirima ili drugom imovinom koja pripada klijentu;

iii. otvaranje i vođenje bankovnih i štednih računa ili računa vrijednosnih papira;

iv. organizaciju doprinosa nužnih za otvaranje i rad poduzeća te upravljanje njima;

v. otvaranje i rad trustova, poduzeća, zaklada ili sličnih struktura te upravljanje njima;

(c) pružatelji usluga povjerenja i korporativnih usluga koji već nisu obuhvaćeni točkama (a) ili (b);

(d) zastupnici u trgovini nekretninama;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

- (e) druge osobe koje se bave trgovinom robom, samo ako su plaćanja izvršena ili primljena u gotovini i za iznose od 10 000 EUR ili više, bilo u obliku jedinstvene transakcije, bilo u obliku niza naizgled povezanih transakcija;
- (f) pružatelji usluga igara na sreću;

3. *Pranje novca*

3.1. *Zakonodavstvo o sprečavanju pranja novca*

81. ističe da bi sve države članice trebale učinkovito i dosljedno provoditi odredbe Direktive o sprečavanju pranja novca; poziva Komisiju i države članice da osiguraju ispravnu provedbu zakonodavstva; poziva Komisiju da stavi na raspolaganje adekvatna sredstva za postojeće nadzorne sustave; poziva Komisiju da dodijeli više resursa svojoj radnoj skupini za sprječavanje financijskog kriminala;

82. naglašava da se pravnim okvirom Četvrte direktive o sprečavanju pranja novca u potpunosti zabranjuju anonimne dionice koje glase na donositelja, koje su se, osim u slučaju da su propisno registrirane, pokazale kao koristan instrument za stvaranje međunarodnih shema pranja novca; poziva države članice da pravilno provode i primjenjuju Četvrtu direktivu o sprečavanju pranja novca, koja je stupila na snagu 26. lipnja 2017.; poziva Komisiju da kontrolira pravilnost prenošenja i provedbe te direktive;

83. poziva Komisiju da protiv država članica pokrene postupke zbog povrede zakona zbog nepoštovanja prava Unije, o kojemu svjedoče Panamski dokumenti i druge informacije;

84. ističe da postoji potreba za registrom krajnjeg stvarnog vlasništva trgovačkih društava, zaklada, trustova i sličnih pravnih oblika koji bi se redovito ažurirali, standardizirali, bili međupovezani i dostupni javnosti kako bi se onemogućila anonimnost krajnjih stvarnih vlasnika; poziva na to da se u definiciji krajnjeg stvarnog vlasništva smanji sadašnji prag za udjele u dionicama; smatra da EU i države članice moraju preuzeti vodstvo na međunarodnoj sceni u promicanju standarda transparentnosti za krajnje stvarne vlasnike;

85. ističe poziv koji su predstavnici francuske financijsko-obavještajne jedinice uputili Istražnom odboru Parlamenta za ispitivanje navodnih kršenja i nepravilnosti u primjeni prava Unije u području pranja novca, izbjegavanja plaćanja poreza i utaje poreza, prema kojem bi se, u skladu s preporukom 26 o financijskom nadzoru Radne skupine za financijske mjere, na europskoj razini nadziranje koje vrši nadležno tijelo za nadzor proširilo i na matične subjekte grupe;

86. poziva Komisiju da nadzire uspostavu javno dostupnih zemljišnih registara;

87. poziva na utvrđivanje krajnjeg stvarnog vlasništva koje uključuje sve fizičke osobe koje u konačnici posjeduju ili kontroliraju pravni subjekt, osim društava uvrštenih na uređena tržišta koja podliježu obvezi otkrivanja u skladu s pravom Unije ili jednakovrijednim međunarodnim standardima koji osiguravaju odgovarajuću transparentnost informacija o vlasništvu, putem izravnog ili neizravnog vlasništva barem jedne dionice ili jednakovrijednog najmanjeg udjela u tom subjektu, uključujući putem udjela dionica koje glase na donositelja ili putem kontrole drugim sredstvima;

88. primjećuje da se nezakonit novac koji proizlazi iz tih transakcija pretvara u zakonita sredstva koji potječe iz zakonitih transakcija; poziva da se pravila o sprečavanju pranja novca prošire i na tržište nekretnina ne bi li se spriječile nove nezakonite pojave;

89. ističe potrebu za unapređenjem postupka dubinske analize stranke kako bi se osigurala ispravna procjena rizika koji proizlaze iz profila klijenata; ističe da bi dubinsku analizu stranke uvijek trebali provoditi obveznici, čak i kada je ta analiza eksternalizirana; zahtijeva da u slučaju eksternaliziranja ta odgovornost bude jasna i da budu predviđene sankcije u slučaju nemara ili sukoba interesa; isto tako vjeruje da bi u skupinu obveznika trebalo između ostalog uključiti i agencije za nekretnine kako bi se osiguralo da se odredbe o dubinskoj analizi stranke jednako primjenjuju i na regulirane i neregulirane aktere; poziva da se postupak dubinske analize stranke uskladi na razini EU-a te da se ti postupci koncipiraju tako da se jamči njihovo poštovanje;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

90. vjeruje da bi sankcije za pranje novca, utaju poreza i poreznu prijevare trebale biti ozbiljnije i odvraćajuće te da bi se države članice prilikom usmjeravanja resursa na suzbijanje nezakonitih praksi trebale služiti pristupom koji se temelji na procjeni rizika; u vezi s tim pozdravlja Komisijin Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o suzbijanju pranja novca sredstvima kaznenog prava (COM(2016)0826); poziva države članice da ispitaju poželjnost zabrane primjene nagodbe u veoma ozbiljnim slučajevima porezne prijevare; međutim, napominje da bi EU i države članice u isto vrijeme trebali razviti poticaje za svaku kategoriju obveznika kako bi ih odvratili od takvih aktivnosti i učinili ih neisplativima; poziva države članice da za preispitaju primjenu razdoblja zastare u slučajevima pranja novca kako bi se izbjeglo da zastara nastupi zbog nedjelovanja nadležnih tijela;

91. poziva na to da se na europskoj razini primijeni efektivan nadzorni mehanizam koji bi se mogao primjenjivati i u povezanim jurisdikcijama, s obzirom na to da politički dosluh ili dosluh druge vrste može vrlo lako utjecati na stručne procjene FATF-a i redovite uzajamne procjene;

92. ističe potrebu za postizanjem zajedničkog dogovora i zajedničke definicije politički izložene osobe na razini EU-a;

93. poziva na donošenje usklađene definicije poreznog kaznenog djela na razini EU-a te na stvaranje posebnog instrumenta kaznenog prava koji bi se usvojio u skladu s člankom 83. stavkom 2. UFEU-a ili u krajnjoj liniji u skladu s člankom 116. UFEU-a ako države članice ne mogu postići dogovor kojim bi se uklonilo narušavanje uvjeta tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu; poziva da se definicija predikatnih kaznenih djela pranja novca uskladi u cijelom EU-u i da se ograniče izuzeci kojima se države članice mogu koristiti za odbijanje suradnje i razmjene informacija; podsjeća na stajalište o revidiranju Četvrte i Pete direktive o sprečavanju pranja novca prema kojima je potrebno odvojiti porezna kaznena djela od obveze kažnjavanja tih djela lišavanjem slobode ili stavljanjem u pritvor;

94. zabrinut je zbog pokretanja programa državljanstva za osobe koje nisu rezidenti EU-a, takozvanih zlatnih viza ili ulagačkih programa za državljane trećih zemalja, u zamjenu za financijska ulaganja bez provođenja prethodne pravilne, ili u nekim slučajevima ikakve, dubinske analize stranke; poziva Komisiju da ocijeni pridržavaju li se države članice Direktive o sprečavanju pranja novca i drugog povezanog zakonodavstva EU-a u slučajevima u kojima se državljanstvo daje u sklopu takvih programa;

95. poziva Komisiju i Vijeće da ozbiljno shvate ambicioznu reviziju Četvrte direktive o sprečavanju pranja novca (COM(2016)0450) o kojoj su parlamentarni Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku i Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove glasovali 28. veljače 2017. ⁽¹⁾ kojom bi se ispravili mnogi postojeći nedostaci i znatno ojačalo aktualno zakonodavstvo u području suzbijanja pranja novca, na primjer pojašnjenjem definicije stvarnog vlasnika, sprečavanjem navođenja viših rukovoditelja, nominalnih upravitelja i drugih opunomoćenih predstavnika kao stvarnih vlasnika osim ako ne ispunjavaju kriterije, osiguranjem cjelovitog javnog pristupa registrima stvarnog vlasništva trgovačkih društava i trustova te primjenom djelotvornijeg mehanizma za kršenja Direktive o sprečavanju pranja novca; stoga poziva Komisiju i Vijeće da ne ublažavaju ambiciozan prijedlog Parlamenta na tekućim pregovorima u okviru trijaloga;

96. poziva na veći politički i regulatorni fokus na nove rizike povezane s novim tehnologijama i financijskim proizvodima poput izvedenica, ugovora o razmjeni i virtualnih valuta ⁽²⁾;

97. poziva Komisiju da procijeni mogućnost iskorištavanja potencijala novih tehnologija poput jedinstvenih digitalnih identiteta kako bi se olakšalo utvrđivanje ozbiljnih slučajeva financijskog kriminala, uz istodobno jamstvo poštovanja temeljnih prava, uključujući pravo na privatnost;

⁽¹⁾ Vidjeti izvješće A8-0056/2017.

⁽²⁾ Saslušanje odbora PANA uz sudjelovanje Brooke Harrington i drugih stručnjaka održano 24. siječnja 2017.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

98. poziva Komisiju da provede hitnu procjenu o povezanosti pranja novca i poreznog kriminala s elektronskim igrama, virtualnim valutama, tehnologijama lanca blokova i financijskim tehnologijama; nadalje, poziva Komisiju da razmotri moguće mjere, uključujući donošenje zakonodavstva, za stvaranje regulatornog okvira za te aktivnosti kako bi se ograničili alati koji se koriste za pranje novca;

99. poziva na zapljenu sredstava dobivenih kriminalnim aktivnostima; u tom cilju poziva na brzo usvajanje uredbe o uzajamnom priznavanju naloga za zamrzavanje i oduzimanje kako bi se olakšao prekogranični povrat imovine stečene kriminalnim aktivnostima; naglašava da će se pravnim instrumentom koji je predložila Komisija omogućiti bolja suradnja i lakše prepoznavanje takvih naloga, uz poštovanje načela supsidijarnosti;

100. ističe da je potrebno poduzeti korake i u pogledu usklađivanja nacionalnih strategija sa strategijama europskih agencija i tijela kao što su Europol, Eurojust i OLAF; poziva na uklanjanje pravnih prepreka razmjeni informacija u cilju olakšavanja navedene suradnje;

101. pozdravlja nedavnu odluku vlade Portugala da zabrani izdavanje novih dionica na donositelja i da pretvori postojeće dionice na donositelja u nominalne vrijednosne papire te traži od Komisije da predloži da se u tom pogledu donesu propisi na razini EU-a;

102. poziva nadležna tijela na stroži nadzor nad ocjenjivanjem poslovnog ugleda i iskustva članova upravljačkog odbora i dioničara kreditnih institucija u EU-u; smatra da je potrebno stvoriti uvjete kako bi nadležna tijela imala mogućnost provedbe kontinuiranog nadzora nad uvjetima ocjenjivanja i dioničara i članova upravljačkog odbora zbog kojih je trenutačno jako teško opozvati odobrenje nakon što ga se izda; osim toga, vjeruje da bi se trebali proširiti vremenski rasporedi i povećati fleksibilnost u pogledu protivljenja preuzimanju, posebno kada je nužno da nadležna tijela provedu vlastite istrage u pogledu informacija koje prime u vezi s događajima u trećim zemljama i politički izloženim osobama;

3.2. Financijsko-obavještajne jedinice

103. vjeruje da bi se usklađivanjem statusa i funkcioniranja europskih financijsko-obavještajnih jedinica unaprijedila razmjena informacija; poziva Komisiju da u okviru platforme za financijsko-obavještajne jedinice pokrene projekt za utvrđivanje kojim izvorima informacija financijsko-obavještajne jedinice trenutačno imaju pristup; poziva Komisiju da izda smjernice o tome kako osigurati veću konvergenciju dužnosti i ovlasti europskih financijsko-obavještajnih jedinica te da u njima utvrdi minimalno zajedničko područje primjene i sadržaj financijskih, administrativnih i kaznenopravnih informacija koje bi te jedinice trebale primati i međusobno razmjenjivati; smatra da bi te smjernice trebale sadržavati i objašnjenja zajedničkog poimanja funkcija strateške analize financijsko-obavještajnih jedinica;

104. vjeruje da bi, kako bi bile učinkovitije, sve financijsko-obavještajne jedinice trebale imati neograničen i izravan pristup informacijama koje potpadaju pod njihovu funkciju, a koje potječu od obveznika i iz registara; financijsko-obavještajne jedinice trebale bi moći dobiti te informacije na temelju zahtjeva koji je podnijela neka druga financijsko-obavještajna jedinica u Uniji i razmijeniti te informacije s jedinicom koja je podnijela zahtjev;

105. predlaže državama članicama da kod provedbe Direktive o sprečavanju pranja novca u cilju poticanja razmjene informacija između financijsko-obavještajnih jedinica izbace zahtjev u skladu s kojim financijsko-obavještajne jedinice moraju dobiti suglasnost treće strane kako bi u obavještajne svrhe prosljedile informacije drugoj financijsko-obavještajnoj jedinici; poziva Komisiju da u Direktivi o sprečavanju pranja novca izda smjernice u pogledu općih odredbi, posebno u vezi s potrebom da se informacije s drugim financijsko-obavještajnim jedinicama dijele „spontano i brzo”;

106. ističe potrebu za učinkovitom komunikacijom između relevantnih nadležnih tijela na nacionalnoj razini, ali i između financijsko-obavještajnih jedinica u različitim državama članicama; poziva Komisiju da uspostavi sustav referentnih vrijednosti EU-a kao alat za standardiziranje informacija koje se moraju prikupiti i razmijeniti i da poboljša suradnju između financijsko-obavještajnih jedinica; ističe da bi to trebalo uključivati jačanje mreže FIU.net u sklopu Europol, ali i samog Europol, posebice u cilju prikupljanja informacija i statističkih podataka o toku informacija, aktivnostima i ishodu analize koju provode financijsko-obavještajne jedinice, ali i povećanja nadležnosti i resursa Europol i Eurojusta kako bi se te agencije mogle nositi s pranjem novca i utajom poreza; isto tako poziva države članice da povećaju ljudske, financijske i tehničke resurse koji se dodjeljuju financijsko-obavještajnim jedinicama kako bi se povećali kapaciteti za provođenje istraga i za suradnju u cilju ispravne obrade i korištenja sve većeg broja prijavi sumnjivih transakcija;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

107. napominje da bi trebalo preispitati načelo ograničavanja svrhe u pogledu upotrebe informacija koje razmjenjuju financijsko-obavještajne jedinice te ga ujednačiti na razini EU-a i globalnoj razini kako bi se omogućilo korištenje informacija za rješavanje problema poreznog kriminala i u svrhe dokazivanja;

108. ustraje u tome da imenovanja na upraviteljske položaje financijsko-obavještajnih jedinica moraju biti neovisna, politički nepristrana, da se moraju temeljiti na stručnim kvalifikacijama i da postupak odabira mora biti transparentan i nadziran; ističe da je potrebno imati zajednička pravila za neovisnost institucija nadležnih za provedbu pravila u pogledu utaje poreza i pranja novca i potpuno neovisna tijela za provedbu zakonodavstva u fazi postupanja po izvješćima financijsko-obavještajnih jedinica;

109. traži od Komisije da provjeri poštuje li se ta obveza u svim državama članicama;

110. ponavlja svoje stajalište o Petoj direktivi o sprečavanju pranja novca u pogledu stvaranje europske financijsko-obavještajne jedinice u cilju osiguravanja učinkovitog i koordiniranog sustava za razmjenu informacije te centraliziranih baza podataka; ističe da je potrebno podržavati financijsko-obavještajne jedinice država članica, posebice u prekograničnim slučajevima;

111. ustraje u činjenici da nadležna tijela ne bi trebala čekati da ih preplave slučajevi u kojima se porezni savjetnici i obveznici sve češće počinju koristiti digitalnim tehnologijama; vjeruje da bi u skladu s tim nadležna tijela trebala razvijati vlastite alate i istražne kapacitete; vjeruje da bi to otvorilo nove prilike nadležnim tijelima u pogledu problema raspodjele resursa koji se ponavlja ili da bi pomoglo u unapređenju suradnje između njih;

4. Posrednici

112. žali što se posrednici trenutačno reguliraju na različite načine diljem EU-a; poziva Vijeće da brzo ispita i usvoji prijedlog Komisije o obveznoj automatskoj razmjeni informacija u području oporezivanja, a u pogledu prekograničnih dogovora koji se mogu prijaviti (COM(2017)0335), i to u cilju jačanja obveza posrednika da prijave informacije; potiče države članice da razmotre potencijalne prednosti širenja područje primjene Direktive isključivo na slučajeve unutar države;

113. ističe potrebu da se ovim prijedlogom zatvore zakonske rupe koje omogućuju potencijalno agresivno porezno planiranje tako što će se osmisliti nova pravila za sve subjekte koji doprinose toj pojavi;

114. napominje da je upravljanje bogatstvom i dalje najvećim dijelom neregulirano i da bi trebalo uspostaviti obvezujuća međunarodna pravila i standarde kako bi se izjednačili uvjeti i kako bi se ta profesija mogla bolje regulirati i definirati; u tom pogledu poziva Komisiju da preuzme inicijativu na svim relevantnim međunarodnim forumima za uspostavljanje takvih standarda i pravila;

115. prepoznaje da bi se državni nadzor trebao provoditi u okviru samoorganizacije i samoregulacije; poziva Komisiju da procijeni je li potrebno ciljano djelovanje EU-a, uključujući mogućnost sastavljanja zakonodavnih akata, kako bi se osigurao prikladan nadzor samoregulacije obveznika, to jest preko odvojenog i neovisnog nacionalnog regulatornog/nadzornog tijela;

116. poziva Komisiju da u suradnji s državama članicama i nadzornicima izda smjernice kako bi se standardizirali oblici izvješćivanja za obveznike u cilju olakšavanja obrade i razmjene informacija među financijsko-obavještajnim jedinicama;

117. poziva na reguliranje poreznih posrednika uz pomoć poticaja s kojima će ih se odvratiti od bavljenja utajom poreza i izbjegavanjem plaćanja poreza i štice krajinjnih stvarnih vlasnika;

118. traži da se, u slučaju da posrednik ima središte izvan EU-a, od poreznog obveznika zahtijeva da svoje potencijalno agresivne porezne planove prije no što ih provede pošalje izravno poreznim tijelima u zemlji poreznog obveznika tako da vlasti mogu odgovoriti na porezne rizike poduzimanjem odgovarajućih koraka;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

119. smatra da bi čitava industrija imala koristi od strožih pravila o ulozi posrednika jer se iskreni posrednici više neće stavljati u nepovoljan položaj zbog nepoštenog tržišnog natjecanja te će se time odvojiti žito od kukolja;

120. poziva na uvođenje učinkovitih, razuvjeravajućih i razmjernih sankcija i na razini EU-a i na razini država članica za banke i posrednike koji su svjesno, namjerno i sustavno uključeni u protuzakonite porezne režime ili režime pranja novca; ističe da bi se te sankcije trebale odnositi na sama poduzeća i na zaposlenike u višoj upravi i članove odbora odgovorne za te režime; ističe da su visoke novčane kazne ključne i vjeruje da bi korištenje režima javnog prozivanja moglo odvratiti posrednike od zaobilaženja obveza te potaknuti poštovanje pravila;

121. poziva države članice da osiguraju da se sektori koji su najizloženiji rizicima od netransparentnih mehanizama stvarnog vlasništva (a koje je utvrdila Komisija u svojoj procjeni rizika od pranja novca) učinkovito prate i nadziru; poziva države članice da pruže smjernice o faktorima rizika povezanim s transakcijama u kojima sudjeluju porezni savjetnici, revizori, vanjski računovođe, javni bilježnici i drugi neovisni pravni stručnjaci;

122. poziva na bolju provedbu pravila povezanih s pranjem novca, izbjegavanjem plaćanja poreza i utajom poreza i njihovim odvratajućim učinkom tako što će se povećati njihova vidljivost u javnosti, prije svega boljim objavljenim statističkim podacima o provedbenim mjerama u pogledu profesionalnih savjetodavaca u području poreza i pranja novca;

123. ističe potrebu za boljim nadzorom i koordinacijom nacionalnih programa certificiranja za posrednike koji se bave profesionalnim poreznim djelatnostima u EU-u; u vezi s tim poziva države članice da povlače licence ako se dokaže da su posrednici umiješani u aktivno promicanje ili omogućavanje utaje poreza, agresivnog poreznog planiranja i pranja novca;

124. poziva Komisiju da ocijeni usklađenost nadležnih tijela u državama članicama s postupcima izdavanja licenci za posrednike koji je već predviđen u pravu Unije, to jest u Četvrtoj direktivi o kapitalnim zahtjevima;

125. poziva da struka iznađe metodologiju u okviru koje profesionalna povjerljivost odnosa klijent-odvjetnik ne bi otežavala adekvatno prijavljivanje sumnjivih transakcija ili drugih potencijalno protuzakonitih aktivnosti, ne dovodeći u pitanje prava zajamčena Poveljom o temeljnim pravima Europske unije i opća načela kaznenog prava, ili da unaprijedi postojeću metodologiju kako bi imala isti takav učinak;

126. poziva države članice da uvedu mjere kojima će se posrednike koji djeluju u EU-u odvrataći od poslovanja u jurisdikcijama koje se nalaze na EU-ovu popisu nekooperativnih poreznih jurisdikcija i na EU-ovu popisu zemalja sa strateškim nedostacima u području borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma, primjerice tako da ih se isključi iz poziva za javnu nabavu; nadalje, poziva Komisiju da provede procjenu učinka za mogućnost da se posrednicima koji djeluju u EU-u zabrani poslovanje u jurisdikcijama koje su na EU-ovu popisu nekooperativnih poreznih jurisdikcija i na EU-ovu popisu zemalja sa strateškim nedostacima u području borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma;

127. ističe da bi zahtjevi za reviziju i računovodstvo trebali biti koordinirani na globalnoj razini kako bi se poboljšala međunarodna suradnja i kako bi se računovodstvena i revizijska poduzeća obeshrabilo u sudjelovanju u nezakonitim poreznim režimima; vjeruje da bi se u tom pogledu bolja provedba međunarodnih računovodstvenih standarda trebala smatrati učinkovitim alatom;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

4.1. Banke

128. potiče sve države članice da uspostave, kako je preporučeno u Četvrtoj direktivi Europske unije o borbi protiv pranja novca, registre bankovnih računa ili elektronske sustave za dohvat podataka koji bi financijsko-obavještajnim jedinicama i nadležnim tijelima omogućili pristup podacima o bankovnim računima; preporučuje da se razmisli o standardiziranju i povezivanju registra nacionalnih bankovnih računa u kojem bi se nalazili svi računi povezani s pravnim ili fizičkim osobama u svrhu jednostavnog pristupa za nadležna tijela i financijsko-obavještajne jedinice;

129. preporučuje da se u tom registru pohranjuju i objavljuju statistički podaci o transakcijama s poreznim oazama i zemljama visokog rizika te da se podaci raščlane po transakcijama s povezanim strankama i nepovezanim strankama, i po pojedinim državama članicama;

130. prepoznaje da su banke bile uključene u četiri raširene aktivnosti, tj. pružanje *offshore* struktura i upravljanje njima, otvaranje bankovnih računa *offshore* subjektima, pružanje ostalih financijskih proizvoda i korespondentno bankarstvo⁽¹⁾; ističe važnost pojašnjavanja i postroženja zakonodavstva o korespondentnom bankarstvu u pogledu doznaka sredstava u *offshore* i nekooperativne jurisdikcije, uz obvezu prekidanja aktivnosti ako nisu pružene korisne informacije;

131. poziva na strogu primjenu učinkovitih sankcija za banke, koje uključuju privremeno ukidanje ili oduzimanje bankovnih licenci financijskim institucijama za koje se dokaže da su sudjelovale u promicanju ili omogućavanju pranja novca, utaje poreza ili agresivnog poreznog planiranja;

132. ističe važnost bolje koordinacije između sjedišta banaka i njihovih podružnica kako unutar EU-a tako i u odnosu na treće zemlje kako bi se osiguralo potpuno poštovanje internih kodeksa ponašanja i zakonodavstva o sprečavanju pranja novca;

133. ističe da bi provjere u sklopu nacionalnog nadzora banaka trebale biti sustavno i nasumično provjeravane kako bi se zajamčila potpuna provedba pravila o sprečavanju pranja novca;

134. poziva da se Europskoj središnjoj banci i Europskom nadzornom tijelu za bankarstvo dodijele šire ovlasti kojima će mu se omogućiti da provodi redovite provjere usklađenosti sa zakonodavstvom (i najavljene i nenajavljene) u cijelom bankovnom sektoru EU-a što bi zamijenilo trenutni sustav provjera koje se provode samo kada je određeni slučaj pod istragom ili je postao javan;

135. traži da se analizira izvedivost da se nadzorna tijela ovlaste za provođenje bankovne istrage ako se ne zna ime vlasnika računa;

136. pozdravlja postojeću analizu rizika i ranjivosti u financijskom sustavu EU-a; ističe važnost prepoznavanja novih tehnologija i financijskih proizvoda koji bi se potencijalno mogli iskoristiti kao sredstva za pranje novca; poziva da se na temelju te analize u sve nove prijedloge koji se odnose na nove tehnologije, uključujući financijske tehnologije, uključe odredbe o pranju novca;

137. poziva na uspostavljanje bankarske zakletve u okviru koje bi se sektor obvezao da neće poslovati s poreznim oazama, slijedeći nizozemski primjer;

4.2. Odvjetnici

138. ističe da se poslovna tajna ne može koristiti kako bi se zaštitile ili prikrile nezakonite prakse niti kako bi se zaobišao zakon; poziva da povjerljivost odnosa klijent-odvjetnik ne otežava adekvatno prijavljivanje sumnjivih transakcija ili drugih potencijalno protuzakonitih aktivnosti, ne dovodeći u pitanje prava zajamčena Poveljom o temeljnim pravima Europske unije i opća načela kaznenog prava; poziva države članice da izdaju smjernice o tumačenju i primjeni načela imuniteta za

---

⁽¹⁾ „The Panama Papers: Breaking the Story of How the World's Rich and Powerful Hide their Money”, Obermayer and Obermaier, 2016.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

stručnjake i odrede jasnu crtu razgraničenja između tradicionalnog pravnog mišljenja i situacija u kojima odvjetnici djeluju kao financijski subjekti;

139. ističe da se od odvjetnika koji provode aktivnost koja izlazi izvan okvira specifičnih dužnosti obrane, pravnog zastupanja ili pravnog savjetovanja, u određenim okolnostima povezanim s očuvanjem javnog reda može zahtijevati da nadležnim tijelima prosljede neke informacije koje su primili na znanje;

140. ističe da bi odvjetnici koji pružaju savjetodavne usluge klijentima trebali zakonski odgovarati ako osmišljavaju režime utaje poreza i agresivnog poreznog planiranja koji su kažnjivi zakonom, kao i režime pranja novca; naglašava da odvjetnici koji sudjeluju u prijevarama moraju podlijetati i kaznenim sankcijama i disciplinskim mjerama;

4.3. Računovodstvo

141. ističe da bi zahtjevi za reviziju i računovodstvo trebali biti koordinirani na globalnoj razini, poštujući pritom europske standarde demokratske legitimnosti, transparentnosti, odgovornosti i integriteta, kako bi se poboljšala međunarodna suradnja i kako bi se računovodstvena i revizijska poduzeća te pojedinačne savjetnike odvratilo od planiranja porezne utaje, agresivnog poreznog planiranja ili struktura za pranje novca; poziva na ispravnu provedbu nedavno usvojenog revizijskog paketa ⁽¹⁾ i Odbor europskih tijela za nadzor revizora kao novi okvir za suradnju između nacionalnih tijela za nadzor revizora na razini EU-a u cilju jačanja nadzora revizora diljem EU-a; vjeruje da bi se u tom pogledu bolja provedba međunarodnih računovodstvenih standarda trebala smatrati učinkovitim alatom za osiguravanje poštovanja standarda transparentnosti i odgovornosti EU-a;

142. napominje da bi se postojeća definicija EU-a o kontroli potrebnoj za stvaranje skupine poduzeća trebala primjenjivati na računovodstvena poduzeća koja su članovi mreže trgovačkih društava povezane pravno provedivim ugovornim odnosima koji sadrže odredbe o dijeljenju imena ili marketinga, profesionalnih standarda, klijenata, službama podrške, osiguranja od financijske ili profesionalne odgovornosti, kao što je predviđeno Direktivom 2013/34/EU ⁽²⁾ o godišnjim financijskim izvještajima;

143. poziva Komisiju da podnese zakonodavni prijedlog za odvajanje računovodstvenih poduzeća i pružatelja financijskih ili poreznih usluga te za sve savjetodavne usluge, uključujući pravila Unije o nespojivosti dužnosti za porezne savjetnike, kako bi im se onemogućilo da pružaju savjetodavne usluge i javnim poreznim vlastima i poreznim obveznicima i kako bi se spriječili drugi sukobi interesa;

4.4. Trustovi, fiducijarna poduzeća i slični pravni oblici

144. snažno osuđuje zloupotrebu trustova, fiducijarnih poduzeća i sličnih pravnih oblika kao sredstava za pranje novca; stoga poziva na uspostavljanje jasnih pravila na temelju kojih bi bilo moguće utvrditi krajnje stvarne vlasnike, uključujući obvezu da trustovi postoje u pisanom obliku i da budu upisani u državi članici u kojoj je trust osnovan, u kojoj se njime upravlja ili u kojoj posluje;

145. poziva na uspostavljanje standardiziranog, redovito ažuriranog, javno pristupačnog i povezanog registra krajnjeg stvarnog vlasništva komercijalnih i nekomercijalnih trustova, fiducijarnih poduzeća, zaklada i sličnih pravnih oblika i fiducijarnih ustanova na razini EU-a;

⁽¹⁾ Direktiva 2014/56/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o izmjeni Direktive 2006/43/EZ o zakonskim revizijama godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja (SL L 158, 27.5.2014., str. 196.) i Uredba (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o posebnim zahtjevima u vezi zakonske revizije subjekata od javnog interesa i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2005/909/EZ (SL L 158, 27.5.2014., str. 77.).

⁽²⁾ Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).

Srijeda, 13. prosinca 2017.

146. tim registrom na razini EU-a trebalo bi obuhvatiti:

- (a) upravitelje, uključujući imena, adrese i imena i adrese svih onih prema čijim uputama postupaju;
- (b) fiducijarnu ispravu;
- (c) sve fiducijarne ugovore;
- (d) ime i adresu osnivača;
- (e) ime svakog provoditelja i upute kojih se pridržavaju;
- (f) godišnje financijske izvještaje trusta;
- (g) pojediniosti o svim zabilježenim isplatama i dodjelama s imenima i adresama svih korisnika;
- (h) imenovane posrednike, uključujući njihova imena i adrese;

147. poziva Komisiju da ocijeni u kojoj se mjeri slobodne luke i licence za brodove mogu zloupotrebjavati u svrhu utaje poreza te da, prema potrebi, predstavi adekvatan prijedlog za ublažavanje takvih rizika;

5. *Aspekt trećih zemalja*

148. ističe potrebu za pojačanom globalnom suradnjom u području oporezivanja i pranja novca, i to pod pokroviteljstvom UN-a zbog njihove međunarodne prirode; ističe da se učinkovita rješenja mogu pronaći samo koordiniranim i globalnim odgovorom koji se temelji na suradnji i poziva EU-a da bude pokretačka sila u prijelazu na pošteniji globalni porezni sustav; ističe da će bilo koje djelovanje EU-a na međunarodnoj razini biti učinkovito i vjerodostojno samo ako se nijedna država članica EU-a ili prekomorska zemlja ili teritoriji ne budu ponašali kao porezni raj ili tajnovita jurisdikcija;

149. sa zabrinutošću napominje veliku podudarnost između niza fiktivnih poduzeća i odluka o porezima između određenih trećih poreznih jurisdikcija i država članica EU-a; pozdravlja automatsku razmjenu informacija između država članica EU-a o odlukama o porezima; međutim, izražava zabrinutost zbog toga što neke države članice ili neke od njihovih poreznih oaza izdaju usmene odluke o porezima kako bi zaobišle tu obvezu; poziva Komisiju da dodatno istraži tu praksu;

150. ističe da bi EU trebao ponovno pregovarati o uvjetima svojih trgovinskih, gospodarskih i drugih relevantnih bilateralnih sporazuma sa Švicarskom i uskladiti ih s politikom EU-a o suzbijanju poreznih prijevара, sa zakonodavstvom o sprečavanju pranja novca i zakonodavstvom u vezi s financiranjem terorizma kako bi se uklonili ozbiljni nedostaci u švicarskom nadzornom sustavu koji omogućuju nastavljanje politike unutarnjih bankovnih tajni, stvaranje offshore struktura diljem svijeta, porezne prijevare, utaje poreza koje nisu kazneno djelo, slab nadzor, neadekvatnu samoregulaciju obveznika te agresivan progon i zastrašivanje zviždača;

151. vjeruje da bi EU preko Komisije trebao nastupati jedinstveno u pregovorima o poreznim sporazumima s trećim zemljama, a ne nastaviti praksu bilateralnih pregovora kojima se ostvaruju neoptimalni rezultati; vjeruje da bi EU trebao usvojiti isti pristup u pregovaranju o budućim sporazumima o slobodnoj trgovini te partnerstvu i suradnji tako da se u njim uključe klauzule o dobrom upravljanju, zahtjevi za transparentnost i odredbe o sprečavanju pranja novca;

152. ističe važnost jačanja odredbi o suzbijanju izbjegavanja plaćanja poreza koje su dio konsolidirane osnovice poreza na dobit kako bi se izbjeglo korištenje transfernih cijena prema zemljama s niskim poreznim opterećenjem za poduzeća, što vodi smanjenju porezne osnovice poduzeća u Uniji;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

153. posebno smatra da bi budući sporazumi o trgovini ili partnerstvu trebali, u trenutku kada se o njima pregovara ili kada se revidiraju postojeći sporazumi, sadržavati obvezujući poreznu klauzulu kojom se uvjetuje poštovanje međunarodnih standarda OECD-a protiv BEPS-a te preporuka FATF-a;

154. traži da se o poglavljima o investicijama ili financijskim uslugama budućih sporazuma o trgovini ili partnerstvu pregovara na temelju popisa pozitivnih načela kako bi samo financijski sektori potrebni za komercijalni razvoj, realno gospodarstvo i kućanstva osjetili korist olakšavanja i liberalizacije uslijed sporazuma između Unije i treće strane;

155. poziva na bolju provedbu svih međunarodnih sporazuma o razmjeni informacija među poreznim tijelima kako bi se osigurala njihova prikladna provedba u svim jurisdikcijama te primjena jasnih, učinkovitih, odvrćajućih i razmjernih postupaka za uvođenje automatskih sankcija u slučaju neprovedbe;

156. ističe važnost punog reciprociteta u praksi u okviru sporazuma poput američkog zakona o izvršenju poreznih obveza s obzirom na račune u inozemnim financijskim institucijama i drugih sličnih sporazuma;

157. poziva relevantne države članice da iskoriste izravne odnose s relevantnim zemljama kako bi poduzele potrebne korake da izvrše pritisak na svoje prekomorske zemlje i područja ⁽¹⁾ i najudaljenije regije ⁽²⁾ koje ne poštuju međunarodne standarde u području suradnje u poreznim pitanjima, transparentnosti i sprečavanja pranja novca; smatra da bi se na tim teritorijima trebali primjenjivati zahtjevi EU-a u pogledu transparentnosti i dužne pažnje;

158. ističe važnost jasnog definiranja „offshore jurisdikcija”, „prekomorskih zemalja” i „najudaljenijih regija” jer se svaki od tih termina odnosi na drugačije pravne sustave, prakse i režime; ističe da je potrebno boriti se protiv svih oblika poreznih prijevара i utaje poreza, bez obzira na to gdje se događaju; napominje da postojeći režimi u najudaljenijim regijama primjenjuju zakonodavstvo Unije i poštuju standarde Unije i međunarodne standarde u skladu sa svojim posebnim statusom koji je utvrđen člankom 349. UFEU-a i potvrđen presudom Suda Europske unije u predmetu br. C132/14 ⁽³⁾;

159. vjeruje da se zloupotreba zakona o zaštiti privatnosti i podataka ne može koristiti kako bi se od punog učinka zakona zaštitili oni koji se bave nezakonitim aktivnostima;

160. poziva na održavanje svjetskog sastanka na vrhu o borbi protiv pranja novca, porezne prijevare i utaje kako bi se stalo na kraj tajnosti u financijskom sektoru, unaprijedila međunarodna suradnja i prisilile treće zemlje, a posebice njihova financijska središta, da se pridržavaju globalnih standarda, a Komisiju poziva da preuzme inicijativu organiziranja takvog sastanka na vrhu;

161. traži od Europske komisije da analizira odnos troškova i opće dobiti kao i mogući učinak visokih razina oporezivanja na repatrijaciju kapitala iz trećih zemalja s niskim poreznim opterećenjem; poziva Komisiju i Vijeće da ocijene pravila o odgođenom plaćanju poreza u Sjedinjenim Američkim Državama, moguće oslobođenje od plaćanja poreza koje je najavila nova vlada i moguće ugrožavanje međunarodne suradnje;

162. ističe važnost bolje bilateralne razmjene informacija između trećih zemalja i financijsko-obavještajnih jedinica EU-a;

⁽¹⁾ Grenland, Nova Kaledonija i kolonije, Francuska Polinezija, Francuski južni i antarktički teritoriji, otoci Wallis i Futuna, Mayotte, Saint Pierre i Miquelon, Aruba, Nizozemski Antili (Bonaire, Curacao, Saba, Sint Eustatius, Sint Maarten), Anguilla, Kajmanski otoci, Falklandsko otočje, Južna Georgia i otočje Južni Sandwich, Montserrat, Pitcairn, Sveta Helena i kolonije, Britanski antarktički teritorij, Britanski teritorij u Indijskom oceanu, Otoci Turks i Caicos, Britanski Djevičanski otoci i Bermuda.

⁽²⁾ ORs: Najudaljenije regije: Kanarski otoci, Réunion, Francuska Gvajana, Martinique, Guadeloupe, Mayotte, Saint Martin, Azori i Madeira.

⁽³⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:62014CJ0132&from=HR>

Srijeda, 13. prosinca 2017.

163. podsjeća da je iznos potpore za mobilizaciju domaćih resursa i dalje nizak, te poziva Komisiju da pruži potporu zemljama u razvoju u borbi protiv izbjegavanja plaćanja poreza i da poveća financijsku i tehničku pomoć za njihove nacionalne porezne uprave, u skladu s obvezama iz Akcijskog plana iz Addis Abebe;

Zemlje u razvoju

164. poziva EU da uzme u obzir specifične pravne značajke i povezane slabosti zemalja u razvoju, primjerice potkapacitiranost tijela zaduženih za borbu protiv porezne prijevare, utaje i pranja novca; ističe potrebu postojanja adekvatnih prijelaznih razdoblja za zemlje u razvoju koje nemaju kapacitete za prikupljanje i dijeljenje potrebnih informacija, kao ni za upravljanje njima, u kontekstu automatske razmjene informacija;

165. ističe činjenicu da je prilikom osmišljavanja mjera i politika za borbu protiv izbjegavanja plaćanja poreza na nacionalnoj, europskoj i međunarodnoj razini potrebno obratiti posebnu pozornost na stanje u zemljama u razvoju, a posebice u najslabije razvijenim zemljama, koje su često najviše pogođene izbjegavanjem plaćanja poreza na dobit i imaju vrlo usku poreznu osnovicu i nizak omjer poreza i BDP-a; ističe da bi se tim mjerama i politikama trebalo doprinijeti stvaranju javnih prihoda koji su razmjerni dodanoj vrijednosti ostvarenoj na teritoriju dotičnih zemalja kako bi se na odgovarajući način financirale njihove razvojne strategije;

166. traži od Komisije da surađuje s Afričkom unijom kako bi se osiguralo da se u Konvenciju Afričke unije o sprječavanju korupcije i borbu protiv nje uvrste mjere za borbu protiv nezakonitih financijskih tokova;

167. poziva EU i njegove države članice da u tom području ojačaju usklađenost politika u interesu razvoja i ponovno upućuje poziv da se provede analiza prelijevanja nacionalnih poreznih politika i poreznih politika EU-a kako bi se utvrdio njihov utjecaj na zemlje u razvoju u pogledu dogovorenih sporazuma o porezima i gospodarskom partnerstvu;

168. poziva države članice da zajamče pravedno postupanje prema zemljama u razvoju u pregovorima za potpisivanje poreznih sporazuma i da pritom uzmu u obzir posebnosti položaja u kojem se one nalaze i zajamče pravednu raspodjelu prava oporezivanja između zemalja izvora dohotka i zemalja rezidentnosti; poziva u tom pogledu na osiguravanje poštovanja predložka porezne konvencije UN-a te da se zajamči transparentnost pregovora o tim sporazumima;

169. poziva na pružanje veće međunarodne potpore zemljama u razvoju u borbi protiv korupcije i tajnovitosti koje olakšavaju nezakonite financijske tokove; ističe da borba protiv nezakonitih financijskih tokova iziskuje usku međunarodnu suradnju i koordinirane napore razvijenih zemalja i zemalja u razvoju, u suradnji s privatnim sektorom i civilnim društvom; naglašava da je nužno potaknuti jačanje kapaciteta poreznih uprava i prijenos znanja u partnerske zemlje;

170. traži da se javna razvojna pomoć više usmjeri na provedbu odgovarajućeg regulatornog okvira i na jačanje porezne uprave i institucija koje su nadležne za borbu protiv nezakonitih financijskih tokova; traži da se ta pomoć pruži u obliku tehničkog znanja o upravljanju resursima, financijskih informacija i pravila u području borbe protiv korupcije;

171. žali što aktualni sastav poreznog odbora OECD-a nije dovoljno uključiv; podsjeća na svoje stajalište ⁽¹⁾ u pogledu stvaranja globalnog tijela u sklopu UN-a koje bi bilo dobro opremljene i imalo dovoljno resursa da osigura da sve zemlje pod jednakim uvjetima mogu sudjelovati u formuliranju i reformi svjetskih poreznih politika;

⁽¹⁾ Rezolucija Europskog parlamenta od 6. srpnja 2016. o odlukama o porezima i ostalim mjerama slične prirode ili učinka (Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0310).

Srijeda, 13. prosinca 2017.

172. izražava žaljenje zbog činjenice da zemlje u razvoju, kako ih se ne bi klasificiralo kao nekooperativne jurisdikcije, moraju platiti da bi sudjelovale u Svjetskom forumu OECD-a o transparentnosti i razmjeni informacija u porezne svrhe, u okviru kojeg su zemlje podvrgnute evaluaciji njihovih praksi prema referentnim vrijednostima u čijem određivanju nisu u punoj mjeri sudjelovale;

173. naglašava ključnu ulogu regionalnih organizacija i regionalne suradnje u provedbi transnacionalnih poreznih revizija, uz poštovanje načela supsidijarnosti i komplementarnosti; poziva na zajednički razvoj modela porezne konvencije u cilju izbjegavanja dvostrukog oporezivanja, a time i zloporaba; ističe da su u tom pogledu od ključne važnosti suradnja i razmjena informacija između različitih obavještajnih službi;

174. podsjeća da porezne oaze otimaju globalne prirodne resurse, posebno u zemljama u razvoju; poziva na to da EU podrži zemlje u razvoju u njihovoj borbi protiv korupcije, kriminala, porezne prijevare i pranja novca; traži od Komisije da preko suradnje i razmjene informacija pomogne tim zemljama da se bore protiv smanjenja porezne osnovice i prijenosa dobiti u porezne oaze te protiv banaka koje pribjegavaju bankarskoj tajni; naglašava da sve te zemlje moraju poštovati zajedničke globalne norme koje upravljaju automatskom razmjenom informacija o bankovnim računima;

175. poziva Komisiju da u predstojeći sporazum o odnosima između EU-a i zemlja AKP-a nakon 2020. uvrsti odredbe o borbi protiv utaje poreza, porezne prijevare i pranja novca;

176. traži od Komisije da bez odlaganja donese dodatne mjere u okviru europskog zakonodavstva u pogledu minerala iz područja pogođenih sukobima; tim se mjerama mora uspostaviti integrirani pristup kojim će se ojačati tekući dijalog sa zemljama koje su bogate mineralima i na taj način promicati međunarodni standardi u području dužne pažnje i transparentnosti po uzoru na standarde iz Smjernica OECD-a;

177. smatra da međunarodna zajednica, uključujući parlamente, treba poduzeti sve potrebne korake za uspostavu učinkovite i transparentne porezne i trgovinske politike; poziva na veću dosljednost i bolju usklađenost mjera koje na međunarodnoj razini poduzimaju OECD, G20, G8, G77, AU, Svjetska banka, Međunarodni monetarni fond i Azijska razvojna banka;

6. Zviždači

178. boji se da bi progon zviždača kako bi se zaštitila povjerljivost mogao obeshrabriti otkrivanje nedopuštenih praksi; ističe da bi se trebalo zaštititi osobe koje djeluju u javnom interesu i izbjegavati ušutkavanje zviždača, a da se pritom uzimaju u obzir i prava trgovačkih društava;

179. apelira na Komisiju da što ranije dovrši detaljnu analizu moguće pravne osnove za daljnje djelovanje na razini EU-a te da, prema potrebi, predstavi sveobuhvatno zakonodavstvo i za javni i za privatni sektor, uključujući alate za pružanje potpore zviždačima kako bi se zajamčila njihova učinkovita zaštita i adekvatna financijska pomoć; tvrdi da bi zviždači trebali slobodno moći podnositi anonimne prijave ili pritužbe, i to prioritarno mehanizmima upozoravanja unutar dotične organizacije ili nadležnim tijelima te da bi ih trebalo zaštititi, bez obzira na kanal prijavljivanja kojima se koriste;

180. preporučuje Komisiji da prouči najbolje prakse iz postojećih programa namijenjenih zviždačima u drugim zemljama diljem svijeta i da provede javno savjetovanje kako bi se dionici mogli izjasniti o mehanizmima prijavljivanja;

181. ističe važnu ulogu istraživačkog novinarstva i poziva Komisiju da osigura da njezin prijedlog pruža istu zaštitu istraživačkim novinarima kao i zviždačima;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

182. smatra da bi poslodavce trebalo potaknuti na uspostavu postupaka za interno prijavljivanje i da bi u svakoj organizaciji trebala postojati jedna osoba zadužena za prikupljanje prijava; smatra da bi predstavnici zaposlenika trebali biti uključeni u imenovanje te osobe; preporučuje da institucije EU-a povedu primjerom tako što će brzo uvesti internu mrežu za zaštitu zviždača;

183. ističe važnost podizanja svijesti o pozitivnoj ulozi zviždača i o postojećim zakonskim okvirima za zviždače među zaposlenicima i drugim pojedincima; potiče države članice da provode kampanje senzibiliziranja javnosti; smatra da je potrebno uvesti zaštitne mjere protiv odmazda i praksi destabiliziranja usmjerenih na zviždače kao i punu naknadu sve štete koju su pretrpjeli;

184. poziva Komisiju da razvije instrumente za osiguravanje zaštite protiv neosnovanih kaznenih progona, novčanih sankcija i diskriminacije zviždača, te u tom kontekstu poziva na uspostavu općeg fonda koji će se dijelom financirati naplaćenim zatajenim sredstvima ili prihodima od novčanih kazni kako bi se osigurala odgovarajuća financijska potpora za zviždače čiji su prihodi ugroženi zbog objave važnih činjenica;

7. Međuinstitucijska suradnja

7.1. Suradnja s Istražnim odborom za pranje novca, izbjegavanje plaćanja poreza i utaju poreza (PANA)

185. ponavlja važnost poštovanja načela lojalne suradnje među institucijama EU-a;

186. vjeruje da bi trebalo poboljšati razmjenu informacija među institucijama EU-a, posebice u pogledu odredbi o relevantnim informacija koje se stavljaju na raspolaganje istražnim odborima;

187. žali što se Vijeće, njegova Skupina za Kodeks o postupanju pri oporezivanju poslovanja i neke države članice nisu pokazali spremnijima odazvati pozivima odbora PANA na suradnju; vjeruje da je veća predanost država članica ključna kako bi se udružili naponi i postigli bolji rezultati; odlučuje da će pratiti aktivnosti i napredak Skupine za Kodeks o postupanju pri oporezivanju poslovanja tako da redovito organizira saslušanja; poziva Komisiju da predstavi zakonodavni prijedlog na temelju članka 116. UFEU-a do sredine 2018. ako države članice dotad ne usvoje reformu mandata Skupine za Kodeks o postupanju;

188. kritizira to što su čak i dokumenti koji su u međuvremenu postali dostupni javnosti njegovom istražnom odboru dostupni samo djelomično;

189. podsjeća da je Vijeće ECOFIN u prosincu 2015. pozvalo Radnu skupinu na visokoj razini za porezna pitanja da donese zaključak o potrebi poboljšanja općih metoda upravljanja, transparentnosti i rada te da tijekom nizozemskog predsjedanja dovrši reformu skupine za Kodeks o postupanju; podsjeća da je Vijeće ECOFIN u ožujku 2016. pozvalo radnu skupinu na visokoj razini da preispita nove metode upravljanja, transparentnosti i rada, posebno učinkovitost postupka odlučivanja u pogledu primjene pravila širokog konsenzusa tijekom 2017.; s nestrpljenjem čeka rezultate tih nastojanja;

7.2. Pravo Europskog parlamenta na istragu

190. ističe da je aktualni pravni okvir za rad istražnih odbora Europskog parlamenta zastario i nije dovoljan za osiguravanje uvjeta potrebnih za učinkovito izvršavanje istražnih ovlasti Parlamenta;

191. ističe da je nedostatak ovlasti značajno otežao i odužio rad istražnog odbora u svjetlu privremene prirode njegove istrage i spriječio punu procjenu navodnog kršenja zakonodavstva EU-a;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

192. napominje da, kada je riječ o nekoliko novijih istražnih odbora i posebnih odbora (uključujući odbor PANA), Komisija i Vijeće u nekim slučajevima nisu dostavili tražene dokumente, dok su u drugim slučajevima dostavili tražene dokumente tek nakon dugog odgađanja; poziva na uvođenje mehanizma odgovornosti kako bi se osiguralo da se Parlamentu brzo i zajamčeno dostave dokumenti koje zatraži istražni odbor ili posebni odbor, a kojima oni imaju pravo pristupiti;

193. smatra da je pravo na istragu jedna od ključnih nadležnosti Parlamenta; poziva institucije EU-a da Parlamentu daju veće istražne ovlasti na temelju članka 226. Ugovora; čvrsto vjeruje da su ovlast za uručivanje obvezujućeg poziva za svjedočenje osobama od interesa i pristup relevantnim dokumentima ključni za ispravno funkcioniranje parlamentarnih istražnih odbora;

194. ističe da je za demokratski nadzor nad tijelima izvršne vlasti važno da se Parlamentu dodijele istražne ovlasti jednake onima koje imaju nacionalni parlamenti u državama članicama EU-a; smatra da za izvršenje demokratskog nadzora Parlament mora imati ovlasti za pozivanje svjedoka i da treba moći od njih zahtijevati da se odazovu tom pozivu, kao i zahtijevati da mu se dostave dokumenti; smatra da se za ostvarenje tih prava države članice moraju složiti da će uvesti sankcije za pojedince koji se ne odazovu ili ne dostave dokumente u skladu s nacionalnim pravom u području istraga nacionalnih parlamenata; ponavlja da podržava svoje stajalište izneseno u izvješću iz 2012. na tu temu ⁽¹⁾;

195. namjerava uspostaviti stalni istražni odbor po uzoru na američki Kongres;

196. poziva klubove zastupnika u Parlamentu da donesu odluku o osnivanju privremenog posebnog odbora u okviru aktualnog parlamentarnog saziva koji će se svojim radom nastaviti na rad odbora PANA i koji će provesti istragu o nedavnim otkrićima iz Rajskih dokumenata;

197. traži od glavnog tajnika da, ne dovodeći u pitanje bilo koju drugu adekvatnu mjeru, u skladu s člankom 116.a stavkom 3. Poslovnika Parlamenta, povuče odobrenje za dugoročni pristup svakom trgovačkom društvu koje se odbilo odazvati na poziv istražnog povjerenstva;

198. poziva države članice da hitno unaprijede transparentnost, odgovornost i učinkovitost radnih postupaka Skupine za kodeks o postupanju;

199. traži od Skupine za kodeks o postupanju da sastavi godišnje izvješće u kojem se prepoznaju i opisuju najštetnije porezne mjere u državama članicama i donesene protumjere;

200. poziva na provedbu potrebne reforme Skupine za Kodeks o postupanju pri oporezivanju poslovanja kojom će se osigurati potpuna transparentnost i uključenost svih institucija EU-a i civilnog društva; poziva na to da se u sklopu te reforme iz korijena redefinira struktura upravljanja i transparentnost Skupine za kodeks o postupanju, uključujući njezin mandat i poslovnik, kao i njezine postupke odlučivanja i kriterije za utvrđivanje štetnih poreznih mjera koje donose države članice;

7.3. Ostale institucije

201. pozdravlja osnivanje jedinstvenog neovisnog Ureda europskog javnog tužitelja, kao prvi korak, te poziva države članice da se pridruže inicijativi;

202. poziva na to da se Komisiji daju veće provedbene ovlasti kako bi se osigurala ispravna i dosljedna provedba zakonodavstva EU-a u državama članicama te bolji nadzor koji bi provodio Europski parlament;

203. poziva na stvaranje novog Centra Unije za dosljednost i koordinaciju poreznih politika u okviru Komisije kako bi se uklonile manjkavosti sustava suradnje nadležnih tijela u EU-u;

204. poziva na značajno jačanje suradnje u okviru mreže FIU.net u sklopu Europolu i predlaže da se njezine aktivnosti povežu s aktivnostima koje bi imao spomenuti Centar ne bi li se uspostavila neka vrsta Europolu za poreze koji bi bio sposoban i za koordiniranje poreznih politika država članica i jačanje ovlasti država članica u istraživanju i otkrivanju protuzakonitih poreznih režima;

⁽¹⁾ SL C 264 E, 13.9.2013., str. 41.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

205. poziva države članice da tijekom reforme Ugovora podupru zahtjev da se odluke o poreznoj politici donose kvalificiranom većinom u Vijeću i to u okviru redovnog zakonodavnog postupka;

o

o o

206. nalaže svojem predsjedniku da ovu preporuku i konačno izvješće Istražnog odbora proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0495

Hong Kong, 20 godina nakon primopredaje

Preporuka Europskog parlamenta od 13. prosinca 2017. Vijeću, Komisiji i potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o Hong Kongu, 20 godina nakon primopredaje (2017/2204(INI))

(2018/C 369/17)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Temeljni zakon o Posebnom upravnom području Hong Kongu, koji je usvojen 4. travnja 1990., a na snagu je stupio 1. srpnja 1997.,
- uzimajući u obzir Zajedničku deklaraciju vlade Ujedinjene Kraljevine i vlade Narodne Republike Kine o pitanju Hong Konga od 19. prosinca 1984., poznatu i kao Zajednička kinesko-britanska deklaracija,
- uzimajući u obzir zajedničko izvješće Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 26. travnja 2017. o Posebnom upravnom području Hong Kongu Godišnje izvješće za 2016. (JOIN(2017)0016), od 25. travnja 2016. o Posebnom upravnom području Hong Kongu Godišnje izvješće 2015. (JOIN(2016)0010) i od 24. travnja 2015. o Posebnom upravnom području Hong Kongu Godišnje izvješće 2014. (JOIN(2015)0012),
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 22. lipnja 2016. o elementima nove strategije EU-a za Kinu (JOIN(2016)0030), komunikaciju Komisije od 14. listopada 2015. naslovljenu „Trgovina za sve: prema odgovornijoj trgovinskoj i ulagačkoj politici” (COM(2015)0497) te zaključke Vijeća od 18. srpnja 2016. o strategiji EU-a za Kinu,
- uzimajući u obzir politiku EU-a o „jedinstvenoj Kini”,
- uzimajući u obzir Sporazum o carinskoj suradnji između EU-a i Posebnog upravnog područja Hong Konga ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir mogućnost ulaska bez vize u schengensko područje ⁽²⁾ i u ostatak Europske unije za nositelje putovnice Posebnog upravnog područja Hong Konga, i obrnuto,
- uzimajući u obzir dijalog EU-a i Kine o ljudskim pravima koji je započeo 1995.,
- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Hong Kongu, osobito onu od 24. studenog 2016. o slučaju Guija Minhajja, izdavača koji se nalazi u zatvoru u Kini ⁽³⁾, onu od 4. veljače 2016. o slučaju nestalih izdavača knjiga u Hong Kongu ⁽⁴⁾, onu od 15. prosinca 2005. o stanju ljudskih prava u Tibetu i Hong Kongu ⁽⁵⁾, onu od 8. travnja 2003. o trećem i četvrtom godišnjem izvješću Komisije upućenom Vijeću i Europskom parlamentu o Posebnom upravnom području Hong Kongu ⁽⁶⁾, onu od 19. prosinca 2002. o Hong Kongu ⁽⁷⁾, onu od 26. listopada 2000. o prvom i drugom godišnjem izvješću Komisije o Posebnom upravnom području Hong Kongu ⁽⁸⁾, onu od 8. listopada 1998. o komunikaciji Komisije Vijeću o Europskoj uniji i Hong Kongu: razdoblje nakon 1997. ⁽⁹⁾, te onu od 10. travnja 1997. o stanju u Hong Kongu ⁽¹⁰⁾,

⁽¹⁾ SL L 151, 18.6.1999., str. 20.

⁽²⁾ SL L 81, 21.3.2001., str. 1.

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0444.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0045.

⁽⁵⁾ SL C 286 E, 23.11.2006., str. 523.

⁽⁶⁾ SL C 64 E, 12.3.2004., str. 130.

⁽⁷⁾ SL C 31 E, 5.2.2004., str. 261.

⁽⁸⁾ SL C 197, 12.7.2001., str. 387.

⁽⁹⁾ SL C 328, 26.10.1998., str. 186.

⁽¹⁰⁾ SL C 132, 28.4.1997., str. 222.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Kini, osobito one od 16. prosinca 2015.⁽¹⁾ i 14. ožujka 2013. o odnosima između EU-a i Kine⁽²⁾,
  - uzimajući u obzir članak 113. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A8-0382/2017),
- A. budući da je 1. srpnja 1997. suverenitet nad Hong Kongom prenesen s Ujedinjene Kraljevine na Narodnu Republiku Kinu;
- B. budući da je Zajedničkom kinesko-britanskom deklaracijom iz 1984. te Temeljnim zakonom o Posebnom upravnom području Hong Kongu iz 1990. utvrđeno da će Hong Kong zadržati autonomiju i neovisnost izvršne, zakonodavne i sudske vlasti 50 godina nakon primopredaje suvereniteta;
- C. budući da EU i Europski parlament i dalje snažno podupiru načelo „jedne zemlje, dva sustava” i visok stupanj autonomije koji Hong Kong ima u odnosu na Kinu;
- D. budući da od 2005. godine EU i Hong Kong održavaju godišnji sastanak na visokoj razini pod nazivom strukturirani dijalog; budući da se 17. studenog 2016. u Bruxellesu održao deseti godišnji strukturirani dijalog;
- E. budući da bilateralni odnosi EU-a i Hong Konga i dalje postaju sve čvršći; budući da je EU drugi po veličini trgovinski partner Hong Konga nakon Kine i da je Hong Kong 14. po veličini trgovinski partner EU-a u trgovini robom i ključni partner u trgovini uslugama; budući da bi potreba Hong Konga za dodatnom gospodarskom diversifikacijom, povezanost s Novim putom svile i snažnija integracija s regijom delte Biserne rijeke trebali pogodovati budućim bilateralnim odnosima; budući da je prema Konferenciji UN-a o trgovini i razvoju (UNCTAD) Hong Kong drugo po veličini svjetsko odredište za izravna strana ulaganja;
- F. budući da su obrana i vanjski poslovi Hong Konga u nadležnosti vlade Narodne Republike Kine;
- G. budući da prema Temeljnom zakonu Posebno upravno područje Hong Kong ima pravo na samostalno formiranje vanjskih gospodarskih odnosa i članstvo u međunarodnim organizacijama;
- H. budući da su se i nakon 1. srpnja 1997. nastavili primjenjivati postojeći sporazumi o građanskim, političkim, gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima, kao i međunarodni sporazumi o ljudskim pravima; budući da je Narodna Republika Kina također potpisala i ratificirala međunarodne sporazume kojima se ta prava jamče te je na taj način priznala značaj i univerzalnost ljudskih prava; budući da je Kina s EU-om i ostalim međunarodnim partnerima pokrenula forume za dijalog o pitanjima u vezi s vladavinom prava;
- I. budući da je Hong Kong član ili pridruženi član više od 20 međunarodnih organizacija kao što su Svjetska trgovinska organizacija (WTO), Međunarodni monetarni fond (MMF), Organizacija za gospodarsku suradnju Azije i Pacifika (APEC), Interpol, Banka za međunarodne namire (BIS), Azijska razvojna banka, Azijska banka za ulaganja u infrastrukturu (AIIB), Međunarodni olimpijski odbor, Međunarodna trgovinska komora i Međunarodna konfederacija sindikata;
- J. budući da je Hong Kong stranka Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima;
- K. budući da su u Temeljnom zakonu utvrđene odredbe o zaštiti ljudskih prava i individualnih sloboda;

⁽¹⁾ SL C 399, 24.11.2017., str. 92.

⁽²⁾ SL C 36, 29.1.2016., str. 126.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

- L. budući da se člankom 27. Temeljnog zakona jamči sloboda govora, medija i objavljivanja, udruživanja, okupljanja i prosvjedovanja;
- M. budući da je člancima 45. i 68. Temeljnog zakona utvrđeno da se izvršni upravitelj i svi članovi Zakonodavnog vijeća naposljetku biraju neposrednim glasovanjem;
- N. budući da je Državno vijeće Narodne Republike Kine 10. lipnja 2014. objavilo bijelu knjigu o provedbi politike „jedna zemlja, dva sustava” u Hong Kongu, u kojoj je istaknuto da je autonomija Posebnog upravnog područja Hong Konga na koncu podložna odobrenju središnje vlasti Narodne Republike Kine;
- O. budući da je tradicionalna otvorenost hongkonškog društva utrla put razvoju istinskog i nezavisnog civilnog društva koje aktivno i konstruktivno sudjeluje u javnom životu Posebnog upravnog područja Hong Konga;
- P. budući da je civilno društvo Hong Konga podiglo razinu osviještenosti javnosti kad je riječ o građanskim i političkim pravima, vjeroispovijesti, zdravstvenoj skrbi, okolišu, klimatskim promjenama, političkoj participaciji žena, pravima domaćih radnika, pravima pripadnika skupine LGBTI te akademskim i kulturnim slobodama;
- Q. budući da se u Hong Kongu razvio istinski višestranački sustav; budući da su tijekom godina građani Hong Konga svjedočili masovnim prodemokratskim prosvjedima na kojima se tražila cjelovita provedba Temeljnog zakona, među kojima su i prosvjedi u sklopu tzv. pokreta kišobrana iz 2014., kao i medijske slobode te na kojima se prosvjedovalo, među ostalim, zbog nestanka djelatnika jedne knjižare u Hong Kongu;
- R. budući da je tijekom posljednjih 20 godina nekolicina novinara i drugih medijskih djelatnika, često osoba koje podržavaju demokraciju i izražavaju kritička stajališta, bilo prisiljeno na ostavku, premješteno na manje osjetljiva tematska područja te su u nekim slučajevima čak doživjeli prijetnje nasiljem;
- S. budući da je krajem 2015. nestalo pet osoba povezanih s izdavačkom kućom Mighty Current i njezinom knjižarom, četiri od njih s boravištem u Hong Kongu te jedna s boravištem izvan njega, te da su se nekoliko mjeseci poslije pojavile informacije da su spomenute osobe lišene slobode na području kontinentalne Kine na neutvrđenim lokacijama i da je jedan od oslobođenih djelatnika izjavio da je priznao prijestup pod prisilom;
- T. budući da je posljednjih nekoliko godina u hongkonškim medijima sve primjetnija autocenzura kad je riječ o temama koje se odnose na kontinentalnu Kinu, što je potvrđeno anketama i izvješćima Udruge novinara Hong Konga;
- U. budući da Hong Kong nudi mogućnosti izobrazbe na visokoj razini i stjecanja visokih akademskih titula, ali da je akademska sloboda u opasnosti zbog stalnog upletanja kineske središnje vlasti, posebno kad je riječ o imenovanjima u sveučilišna vijeća;
- V. budući da anketa koja se redovito provodi u sklopu programa za praćenje javnog mnijenja Sveučilišta u Hong Kongu bilježi znatno smanjenje identifikacije s Kinom;
- W. budući da je u siječnju 2017. Ured za okoliš Hong Konga objavio međusektorski „Akcijski plan Hong Konga u području klime nakon 2030.” koji je u skladu s Pariškim sporazumom postavio nove ciljeve za emisije ugljika, točnije, smanjenje intenziteta ugljika za dvije trećine i apsolutnih emisija ugljika za jednu trećinu do 2030., u usporedbi s početnim vrijednostima iz 2005.;
- X. budući da je hongkonška luka važna za Narodnu Republiku Kinu i međunarodnu trgovinu;
- 1. preporučuje sljedeće Vijeću, Komisiji i potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku:

Srijeda, 13. prosinca 2017.

- (a) da vlastima Posebnog upravnog područja Hong Konga i Narodne Republike Kine naglase da je, na isti način na koji je politika EU-a o „jedinstvenoj Kini” temelj sudjelovanja EU-a, beziznimno poštovanje Temelnog zakona Posebnog upravnog područja Hong Konga i načela „jedna zemlja, dva sustava” od ključne važnosti za razvoj i daljnje jačanje i širenje sadašnjih i budućih odnosa s EU-om, te da miješanje u unutarnje poslove Hong Konga može dovesti u pitanje to načelo, zbog čega ga treba izbjegavati;
- (b) da osude neprestano miješanje Narodne Republike Kine u unutarnje poslove Hong Konga, što bi moglo ugroziti dugoročnu održivost modela „jedna zemlja, dva sustava”;
- (c) da ojačaju bilateralni dijalog s vladom Posebnog upravnog područja Hong Konga, među ostalim preko godišnjeg strukturiranog dijaloga između EU-a i Hong Konga o širokom spektru tema i područjima politika kao što su demokracija, ljudska prava, vladavina prava, trgovina, ulaganja, financijske usluge, carine, okoliš, klimatske promjene, istraživanje i obrazovanje, kao i da pruže potporu provedbi načela „jedna zemlja, dva sustava” i da nastave s godišnjim izvješćima potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice i Komisije o stanju u Hong Kongu koje se podnosi Parlamentu i Vijeću;
- (d) da uzmu u obzir da se Hong Kong s vremenom razvio u otvoreno društvo u kojemu građani uživaju ljudska prava, slobode, visok standard javnog zdravlja i sigurnosti te transparentnost, u kojemu vlada povjerenje prema pravosuđu i prisutni su vladavina prava i niska razina korupcije te da stanovnici Hong Konga imaju legitimno pravo očekivati da i dalje uživaju u takvom načinu života te u spomenutim pravima i vrijednostima uz visok stupanj autonomije;
- (e) da naglase da je poštovanje autonomije Hong Konga ključno za njegov daljnji pozitivan razvoj i dobre odnose s kontinentalnom Kinom kao i za nastavak dijaloga kontinentalne Kine s Tajvanom;
- (f) da se u potpunosti obvežu na pružanje potpore autonomiji i prosperitetu Hong Konga, pravima i slobodama njegova stanovništva te da izraze čvrstu potporu početku procesa političke reforme usklađenog s međunarodnim standardima i Temeljnim zakonom, koji stanovništvu Posebnog upravnog područja pruža pravo da biraju i da budu izabrani u postupku odabira za najviše vodeće položaje te koji odražava stajalište većine u Hong Kongu;
- (g) da pozovu, imajući spomenuto u vidu, vlade Hong Konga i Narodne Republike Kine da se i dalje pridržavaju obaveza koje su preuzele i da ponovno poduzmu sve pripreme korake za reformu neposrednog glasovanja za budući izbor izvršnog upravitelja i članova Zakonodavnog vijeća Hong Konga, kako bi se ostvario demokratski, pošten, otvoren i transparentan izborni sustav;
- (h) da pronađu način za pružanje podrške konsolidaciji demokracije u Hong Kongu i njegova višestranačja te da izraze zabrinutost zbog sve većeg uznemiravanja oporbenih političkih stranaka i činjenice da se nekolicini skupina koje se zalažu za demokraciju onemogućava upis u registar trgovačkih društava;
- (i) da pozdrave rekordan odaziv na posljednjim izborima za Zakonodavno vijeće, održanima 2016., no da izraze žaljenje zbog činjenice da su vlasti Hong Konga uoči izbora za Zakonodavno vijeće 2016. odbile registrirati novu političku stranku koja se zalaže za nezavisnost te su diskvalificirale šestoro kandidata koji se zalažu za veću autonomiju Hong Konga;
- (j) da osude prijetnje osobnoj sigurnosti političara koji se zalažu za demokraciju, uključujući otmice i fizičko nasilje, o čemu su izvještavali određeni zakonodavci;
- (k) da pozdrave oslobađanje uz jamčevinu trojice vođa pokreta za demokraciju, Joshue Wonga, Nathana Lawa i Alexa Chowa, nedavno osuđenih na zatvorsku kaznu od između šest i osam mjeseci zbog „nezakonitog okupljanja”, nakon što im je prošle godine zbog sudjelovanja u mirnim prosvjedima izrečena nezatvorska kazna, koja uključuje društveno koristan rad; da pozovu Vrhovni sud Hong Konga da razmotri slučajeve Joshue Wonga, Nathana Lawa i Alexa Chowa, u skladu s obvezama Hong Konga u okviru međunarodnog prava o ljudskim pravima, te da pozovu vladu Hong Konga da revidira Pravilnik o javnom redu kako bi ga uskladila s međunarodnim standardima ljudskih prava;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

- (l) da Kini ukažu na to da, usprkos tome što se Temeljni zakon, Zajednička kinesko-britanska deklaracija i načelo „jedna zemlja, dva sustava” u velikoj mjeri poštuju, postoji sve veća i šira bojazan da su dogovoreni visoki stupanj autonomije Hong Konga te pravna vrijednost i duh Zajedničke kinesko-britanske deklaracije dovedeni u pitanje;
- (m) da izraze duboku zabrinutost zbog činjenice da Stalni odbor Nacionalnog narodnog kongresa u nekim slučajevima prije donošenja sudskih odluka daje vlastita tumačenja Temelnog zakona, bila ona tražena ili ne, čime se sugerira da demokratski izabrane zakonodavce treba diskvalificirati, čime se narušava povjerenje u neovisnost pravosuđa kad je riječ o takvim predmetima; da podsjetite da bi sudski sustav Hong Konga i uobičajeni sudski postupak trebali biti glavni instrumenti za rješavanje sporova;
- (n) da naglase da je postupanje u slučaju petorice nestalih djelatnika knjižare nažalost dovelo u pitanje autonomiju Posebnog upravnog područja, kako je utvrđena Temeljnim zakonom, te da je nedovoljno jasna uloga kineskih nacionalnih tijela kaznenog progona u Hong Kongu;
- (o) da izraze zabrinutost zbog optužbi da kineska tijela kaznenog progona djeluju u Hong Kongu, što bi predstavljalo povredu Temelnog zakona i ne bi bilo u skladu s načelom „jedna zemlja, dva sustava”;
- (p) da istaknu da se sloboda informiranja i sloboda govora u pravilu poštuju, te da izraze pritom zabrinutost zbog kontinuiranog pogoršanja slobode tiska u Hong Kongu, uz sve veći pritisak na medije, kako tiskane tako i elektroničke, uključujući autocenzuru, posebno kad je riječ o osjetljivim temama u kontinentalnoj Kini ili temama koje se tiču hongkonške vlade, te zbog strože kontrole nad prodajom osjetljivih političkih knjiga monopoliziranjem vlasništva nad gotovo svim knjižarama;
- (q) da nastave s bilateralnim dijalogom s vladom Posebnog upravnog područja Hong Konga o različitim područjima politika te o provedbi načela „jedna zemlja, dva sustava”;
- (r) da ponove da bilo koji zakonodavni akt donesen u okviru Temelnog zakona, uključujući bilo kakav zakonodavni akt koji se predlaže na temelju članka 23. Temelnog zakona kao što je mogući Prijedlog zakona o nacionalnoj sigurnosti ne smije biti u neskladu s neovisnošću i isključivom nadležnošću pravosuđa Hong Konga te ne bi trebao ugroziti obveze preuzete u okviru Međunarodnog pakta o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima niti slobode kao što su sloboda govora, medijske slobode, sloboda udruživanja i okupljanja, prosvjedovanja, osnivanja sindikata, štrajkanja, akademskog istraživanja i kulturnog i umjetničkog izražavanja te se ne bi trebao ciljano upotrebljavati protiv aktivista ljudskih prava i kritičara vlasti;
- (s) da Parlamentu u bliskoj budućnosti predstave prijedloge za razvoj suradnje s nadležnim tijelima Hong Konga u području porezne transparentnosti, uključujući automatsku razmjenu informacija (AEOI), borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma te provedbu mjera koje traži OECD u okviru paketa u vezi sa smanjenjem porezne osnovice i premještanjem dobiti (BEPS);
- (t) da potaknu i podupru regionalno koordinirane prodemokratske pokrete kao ključni instrument za pružanje poticaja azijskoj suradnji u području demokracije i ljudskih prava;
- (u) da apelira na vladu Hong Konga da poduzme učinkovitije mjere protiv utaje poreza i poreznih prijevara te da poduzme mjere u cilju praćenja i sankcioniranja poduzeća koja preko svojih podružnica u Hong Kongu olakšavaju utaju poreza i porezne prijevare;
- (v) da pronađu načine pružanja podrške civilnom društvu Hong Konga, osobito organizacijama koje podržavaju univerzalne vrijednosti, zalažu se za ljudska prava te pružaju potporu neovisnosti pravosuđa i slobodi medija; da istaknu da se u sporovima može sudjelovati isključivo nenasilnim prosvjedima i dijalogom;
- (w) da preporuča Zakonodavnom vijeću Hong Konga da, savjetujući se s organizacijama civilnog društva i građanima Hong Konga, pažljivo razmotri buduće zakonodavstvo o brzim željeznicama;

Srijeda, 13. prosinca 2017.

- (x) da potaknu akademske institucije Hong Konga da održe visoke standarde kurikuluma i istraživanja te da zadrže akademske slobode, ali i da, s tim u vezi, izraze zabrinutost zbog postupka imenovanja članova sveučilišnih vijeća i vanjskog uplitanja u cilju izmjene nastavnih programa, čime bi se mogla dovesti u pitanje neovisnost institucija višeg obrazovanja; da promiču jačanje veza između europskih i hongkonških akademskih ustanova;
  - (y) da pozovu na pravovremeno donošenje antidiskriminacijskog zakona;
  - (z) da podsjete da je na hongkonško društvo i njegovo stanovništvo snažno utjecala imigracija, uključujući izbjeglice, te da pozovu hongkonšku vladu da uskladi svoju politiku o izbjeglicama i migracijama s međunarodnim standardima, osobito kad je riječ o maloljetnim izbjeglicama bez pratnje;
  - (aa) da istaknu da, premda nedavne ankete pokazuju da mnogi stanovnici Hong Konga žele emigrirati, ne bi bilo dobro da Hong Kong ne bude u stanju zadržati svoje najsposobnije i najbolje građane te bi bilo zabrinjavajuće kad bi toliko ljudi, osobito mladih, izgubilo vjeru u budućnost;
  - (ab) izražava zabrinutost da UN-ova skupina stručnjaka za Sjevernu Koreju navodi u svojim izvješćima da je Hong Kong jedna od dviju poslovnih jurisdikcija u kojima djeluje najveći dio fiktivnih trgovačkih društava pod kontrolom Sjeverne Koreje; podsjeća da se zajedničkim međunarodnim pothvatima sa Sjevernom Korejom krši najnovija Rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 2388 (2017) i apelira na hongkonške vlasti da reagiraju na zabrinutost UN-ove skupina stručnjaka za Sjevernu Koreju;
  - (ac) da usmjere pozornost hongkonških vlasti na činjenicu da se, prema jednom istraživanju, komunalni otpad u Hong Kongu povećao za 80 % u prošlom desetljeću, što je više nego dvostruko više od rasta stanovništva, te da im pruže pomoć u razvoju djelotvorne politike smanjenja otpada, promicanja recikliranja i drugih oblika kružnog gospodarstva te da podignu razinu osviještenosti o odgovornoj potrošnji;
  - (ad) da kineskim vlastima istaknu da bi potpuno poštovanje autonomije Hong Konga moglo pružiti model za proces korjenitih demokratskih političkih reformi u Kini te donijeti postupnu liberalizaciju i otvaranje kineskog društva;
  - (ae) ističe da se EU obvezao podupirati demokraciju, uključujući vladavinu prava, neovisnost pravosuđa, temeljne slobode i prava, transparentnost te slobodu informiranja i izražavanja u Hong Kongu;
2. nalaže svojem predsjedniku da ovu preporuku prosljedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te, radi obavijesti, vladi Posebnog upravnog područja Hong Konga i vladi Narodne Republike Kine.
-

Utorak, 12. prosinca 2017.

II.

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKI PARLAMENT

P8_TA(2017)0479

Zahtjev za zaštitu povlastica i imuniteta Eleonore Forenza

Odluka Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o zahtjevu za zaštitu povlastica i imuniteta Eleonore Forenze (2017/2199(IMM))

(2018/C 369/18)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir zahtjev Gabriele Zimmer od 20. srpnja 2017., objavljen na plenarnoj sjednici 11. rujna 2017., za zaštitu povlastica i imuniteta Eleonore Forenze u vezi s incidentom koji je zastupnica Forenza doživjela 8. srpnja 2017. u Hamburgu na prosvjedu tijekom sastanka na vrhu skupine G20,
  - nakon saslušanja Eleonore Forenze u skladu s člankom 9. stavkom 6. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir članke 8. i 9. Protokola br. 7 o povlasticama i imunitetima Europske unije te članak 6. stavak 2. Akta od 20. rujna 1976. o izboru zastupnika u Europski parlament neposrednim općim izborima,
  - uzimajući u obzir presude Suda Europske unije od 12. svibnja 1964., 10. srpnja 1986., 15. i 21. listopada 2008., 19. ožujka 2010., 6. rujna 2011. i 17. siječnja 2013.⁽¹⁾,
  - uzimajući u obzir članak 5. stavak 2. te članke 7. i 9. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za pravna pitanja (A8-0398/2017),
- A. budući da je Gabriele Zimmer, zastupnica u Europskom parlamentu i predsjednica Kluba zastupnika GUE/NGL-a, na osnovi članka 8. i 9. Protokola br. 7 zatražila zaštitu imuniteta zastupnice Eleonore Forenze, članice istog Kluba zastupnika, koju je njemačka policija pregledala, a zatim i privela zajedno s grupom drugih aktivista tijekom prosvjeda održanog u okviru sastanka na vrhu skupine G20 u Hamburgu 8. srpnja 2017.; budući da su se pregled i privođenje dogodili nakon prosvjeda, u trenutku kad su zastupnica Forenza i njezina skupina krenuli na zajednički ručak;

⁽¹⁾ Presuda Suda od 12. svibnja 1964., Wagner/Fohrmann i Krier, 101/63, ECLI:EU:C:1964:28; Presuda Suda od 10. srpnja 1986., Wybot/Faure i drugi, 149/85, ECLI:EU:C:1986:310; Presuda Općeg suda od 15. listopada 2008., Mote/Parlament, T-345/05, ECLI:EU:T:2008:440; Presuda Suda od 21. listopada 2008., Marra/De Gregorio i Clemente, C-200/07 i C-201/07, ECLI:EU:C:2008:579; Presuda Općeg suda od 19. ožujka 2010., Gollnisch/Parlament, T-42/06, ECLI:EU:T:2010:102; Presuda Suda od 6. rujna 2011., Patriciello, C-163/10, ECLI:EU:C:2011:543; Presuda Općeg suda od 17. siječnja 2013., Gollnisch/Parlament, T-346/11 i T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23.

Utorak, 12. prosinca 2017.

- B. budući da Parlament raspolaže širokom diskrecijskom ovlašću u vezi s odlukom o zahtjevu zastupnika za zaštitu imuniteta ⁽¹⁾;
- C. budući da se članci 8. i 9. Protokola br. 7 o povlasticama i imunitetima Europske unije međusobno isključuju ⁽²⁾; da se predmetni slučaj ne odnosi na mišljenje zastupnika u Europskom parlamentu, već na pretpostavljeno opasno ponašanje za javni red (pretpostavljeno sudjelovanje u protestu); da se stoga podrazumijeva primjena članka 9. Protokola br. 7;
- D. budući da se u članku 9. Protokola br. 7 o povlasticama i imunitetima Europske unije navodi da zastupnici u Europskom parlamentu na državnom području svoje države uživaju imunitet priznat članovima parlamenta te države, a na teritoriju bilo koje druge države članice, imunitet od svake mjere zadržavanja i od sudskih postupaka; budući da se Eleonora Forenza, talijanska zastupnica u Europskom parlamentu, nalazila u Njemačkoj i da je stoga uživala pravo na imunitet;
- E. budući da je, prema zahtjevu za zaštitu imuniteta, zastupnica Forenza u prvom kontaktu s njemačkom policijom izjavila da je zastupnica u Europskom parlamentu; da je odmah predočila dokumente kojima se potvrđuje njezin status; da je čak uspjela povezati talijanskog konzula u Hamburgu s policijskim službenikom koji je vodio operaciju;
- F. budući da je njemačka policija Eleonoru Forenzu bez obzira na njezin status zastupnice u Europskom parlamentu ipak podvrgnula temeljitom tjelesnom pregledu, a zatim je zadržala duže od 4 sata;
- G. budući da je njemačka policija, s obzirom na navedeno, bila upoznata s činjenicom da privodi zastupnicu u Europskom parlamentu; budući da to znači povredu Protokola br. 7 o povlasticama i imunitetima Europske unije, a posebno njegova članka 9. prvog podstavka točke (b);
- H. budući da je iz okolnosti predmeta jasno da zastupnica Forenza nije zatečena u počinjenju kaznenog djela tako da iznimka iz članka 9. trećeg podstavka Protokola br. 7 o povlasticama i imunitetima nije mjerodavna i da se u ovom slučaju na zastupnicu Forenzu u potpunosti primjenjuje zaštita zastupničkog imuniteta;
1. odlučuje zaštititi povlastice i imunitete Eleonore Forenze;
  2. nalaže svojem predsjedniku da odmah proslijedi ovu Odluku i izvješće nadležnog odbora nadležnom tijelu Savezne Republike Njemačke i Eleonori Forenzi.

⁽¹⁾ Navedeni predmet T-42/06, Gollnisch/Parlament, točka 101.

⁽²⁾ Navedena presuda u spojenim predmetima C-200/07 i C-201/07, Marra/De Gregorio i Clemente, točka 45.

Utorak, 12. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0480

Zahtjev za ukidanje imuniteta Ingeborg Gräßle

Odluka Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o zahtjevu za ukidanje imuniteta Ingeborg Gräßle (2017/2220(IMM))

(2018/C 369/19)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir zahtjev za ukidanje imuniteta Ingeborg Gräßle, koji je Državno odvjetništvo u Ellwangenu (Njemačka) dostavilo 27. srpnja 2017. u okviru kaznenog postupka pod brojem 21 Js 11263/17, objavljen na plenarnoj sjednici od 2. listopada 2017.,
  - uzimajući u obzir da se Ingeborg Gräßle odrekla prava da bude saslušana u skladu s člankom 9. stavkom 6. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir članak 9. Protokola br. 7 o povlasticama i imunitetima Europske unije te članak 6. stavak 2. Akta od 20. rujna 1976. o izboru zastupnika u Europski parlament neposrednim općim izborima,
  - uzimajući u obzir presude Suda Europske unije od 12. svibnja 1964., 10. srpnja 1986., 15. i 21. listopada 2008., 19. ožujka 2010., 6. rujna 2011. i 17. siječnja 2013. ⁽¹⁾,
  - uzimajući u obzir članak 46. Ustava Savezne Republike Njemačke,
  - uzimajući u obzir članak 5. stavak 2., članak 6. stavak 1. i članak 9. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za pravna pitanja (A8-0397/2017),
- A. budući da je Državno odvjetništvo u Ellwangenu dostavilo zahtjev za ukidanje imuniteta Ingeborg Gräßle, zastupnici u Europskom parlamentu koja predstavlja Saveznu Republiku Njemačku, u vezi s povredom u smislu članka 229. njemačkog Kaznenog zakona; budući da se, prije svega, kazneni postupak odnosi na pretpostavku o slučajnim ozljedama;
- B. budući da je Ingeborg Gräßle 10. lipnja 2017. upravljajući automobilom u Heidenheimu prošla kroz crveno svjetlo na križanju ulica Brenzstrasse i Ploucquetstrasse te uzrokovala nesreću u kojoj je jedna osoba ozlijedila rame; budući da je podnesen imovinskopravni zahtjev;
- C. budući da se u članku 9. Protokola br. 7 o povlasticama i imunitetima Europske unije navodi da zastupnici u Europskom parlamentu na državnom području svoje države uživaju imunitet priznat zastupnicima u parlamentu te države;
- D. budući da je člankom 46. Ustava Savezne Republike Njemačke utvrđeno da zastupnik ne može biti pozvan na odgovornost ili uhićen zbog kaznenog djela bez odobrenja Bundestaga, osim ako je uhićen pri počinjenju kaznenog djela ili tijekom idućeg dana;

⁽¹⁾ Presuda Suda od 12. svibnja 1964., Wagner/Fohrmann i Krier, 101/63, ECLI:EU:C:1964:28; Presuda Suda od 10. srpnja 1986., Wybot/Faure i drugi, 149/85, ECLI:EU:C:1986:310; Presuda Općeg suda od 15. listopada 2008., Mote/Parlament, T-345/05, ECLI:EU:T:2008:440; Presuda Suda od 21. listopada 2008., Marra/De Gregorio i Clemente, C-200/07 i C-201/07, ECLI:EU:C:2008:579; Presuda Općeg suda od 19. ožujka 2010., Gollnisch/Parlament, T-42/06, ECLI:EU:T:2010:102; Presuda Suda od 6. rujna 2011., Patriciello, C-163/10, ECLI:EU:C:2011:543; Presuda Općeg suda od 17. siječnja 2013., Gollnisch/Parlament, T-346/11 i T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23.

Utorak, 12. prosinca 2017.

- E. budući da jedino Parlament donosi odluku o tome hoće li se u pojedinom slučaju imunitet ukinuti ili ne; budući da pri donošenju te odluke Parlament može objektivno uzeti u obzir položaj u kojem se zastupnik nalazi ⁽¹⁾;
- F. budući da navodno kazneno djelo nije izravno ili očigledno povezano s obnašanjem dužnosti Ingeborg Gräßle u svojstvu zastupnice u Europskom parlamentu niti predstavlja izraženo mišljenje ili glasanje pri obnašanju njezinih dužnosti zastupnice u Europskom parlamentu u smislu članka 8. Protokola br. 7 o povlasticama i imunitetima Europske unije;
- G. budući da u ovom slučaju Parlament nije utvrdio da postoji razlog za pretpostavku, odnosno dovoljno ozbiljna i osnovana sumnja, da je postupak pokrenut s namjerom nanošenja političke štete dotičnoj zastupnici (*fumus persecutionis*);
1. odlučuje ukinuti imunitet Ingeborg Gräßle;
  2. nalaže svojem predsjedniku da odmah proslijedi ovu Odluku i izvješće nadležnog odbora nadležnom tijelu Savezne Republike Njemačke i Ingeborg Gräßle.

⁽¹⁾ Predmet T-345/05, Mote/Parlament (prethodno naveden), točka 28.

Utorak, 12. prosinca 2017.

III

(Pripremni akti)

EUROPSKI PARLAMENT

P8_TA(2017)0475

Održivo upravljanje vanjskim ribarskim flotama ***II

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o stajalištu Vijeća u prvom čitanju s ciljem donošenja Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o održivom upravljanju vanjskim ribarskim flotama i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1006/2008 (11382/2/2017 – C8-0358/2017 – 2015/0289(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: drugo čitanje)

(2018/C 369/20)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir stajalište Vijeća u prvom čitanju (11382/2/2017 – C8-0358/2017),
  - uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 25. svibnja 2016. ⁽¹⁾,
  - uzimajući u obzir svoje stajalište u prvom čitanju ⁽²⁾ o Prijedlogu Komisije upućenom Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2015)0636),
  - uzimajući u obzir članak 294. stavak 7. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
  - uzimajući u obzir privremeni dogovor koji je odobrio nadležni odbor u skladu s člankom 69.f stavkom 4. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir članak 67.a Poslovnika,
  - uzimajući u obzir preporuku za drugo čitanje Odbora za ribarstvo (A8-0374/2017),
1. prihvaća stajalište Vijeća u prvom čitanju;
  2. utvrđuje da je akt usvojen u skladu sa stajalištem Vijeća;
  3. nalaže svojem predsjedniku da potpiše akt s predsjednikom Vijeća u skladu s člankom 297. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
  4. nalaže svojem glavnom tajniku da potpiše akt nakon provjere jesu li svi postupci propisno zaključeni te da ga u dogovoru s glavnim tajnikom Vijeća da na objavu u *Službenom listu Europske unije*;
  5. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

⁽¹⁾ SL C 303, 19.8.2016., str. 116.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi od 2.2.2017., P8_TA(2017)0015.

Utorak, 12. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0476

Izmjene raznih uredbi iz područja poljoprivrede i ruralnog razvoja ***I

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o izmjeni uredaba (EU) br. 1305/2013, (EU) br. 1306/2013, (EU) br. 1307/2013, (EU) br. 1308/2013 i (EU) br. 652/2014 Europskog parlamenta i Vijeća (COM(2016)0605 – C8-0404/2017 – 2016/0282B(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

(2018/C 369/21)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2016)0605),
  - uzimajući u obzir odluku Konferencije predsjednika od 16. studenoga 2017. da se Prijedlog Komisije podijeli i da se Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj ovlasti za sastavljanje zasebnog zakonodavnog izvješća u vezi s odredbama koje su u nadležnosti tog odbora, odnosno u vezi s člancima 267. do 270. i člankom 275. Prijedloga Komisije,
  - uzimajući u obzir članak 294. stavke 2. i 3., članak 42., članak 43. stavak 2. i članak 168. stavak 4. točku (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
  - uzimajući u obzir mišljenje Revizorskog suda br. 1/2017 od 26. siječnja 2017. ⁽¹⁾,
  - uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 14. prosinca 2016. ⁽²⁾,
  - uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija od 11. svibnja 2017. ⁽³⁾,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune i Odbora za proračunski nadzor (A8-0211/2017),
  - uzimajući u obzir privremeni sporazum koji je odobrio Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj u skladu s člankom 69.f stavkom 4. Poslovnika te činjenicu da se predstavnik Vijeća pismom od 15. studenoga 2017. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
  - uzimajući u obzir članak 59. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj (A8-0380/2017),
1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju;
  2. prihvaća svoju izjavu priloženu ovoj Rezoluciji;
  3. prima na znanje izjavu Komisije priloženu ovoj Rezoluciji;

⁽¹⁾ SL C 91, 23.3.2017., str. 1.

⁽²⁾ SL C 75, 10.3.2017., str. 63.

⁽³⁾ SL C 306, 15.9.2017., str. 64.

Utorak, 12. prosinca 2017.

4. naglašava da se podjelom prijedloga Komisije želi omogućiti da se odredbe koje su u nadležnosti Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj primjenjuju od 1. siječnja 2018. te ističe da će se preostali dio Prijedloga Komisije ⁽¹⁾ ispitati u kasnijoj fazi;
5. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog;
6. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta prosljedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

P8_TC1-COD(2016)0282B

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 12. prosinca 2017. radi donošenja Uredbe (EU) .../... Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) br. 1305/2013 o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), (EU) br. 1306/2013 o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike, (EU) br. 1307/2013 o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike, (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i (EU) br. 652/2014 o utvrđivanju odredaba za upravljanje rashodima koji se odnose na prehrambeni lanac, zdravlje i dobrobit životinja te na biljno zdravstvo i biljni reprodukcijski materijal

(S obzirom da je postignut sporazum Parlamenta i Vijeća, stajalište Parlamenta odgovara konačnom zakonodavnom aktu, Uredbi (EU) 2017/2393.)

⁽¹⁾ Broj postupka 2016/0282A(COD).

Utorak, 12. prosinca 2017.

PRILOG ZAKONODAVNOJ REZOLUCIJI

IZJAVA EUROPSKOG PARLAMENTA

Nova pravila o proizvođačkim organizacijama i pravu tržišnog natjecanja

Europski parlament podsjeća da se, u skladu s člankom 42. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), pravila o tržišnom natjecanju primjenjuju na proizvodnju poljoprivrednih proizvoda i trgovinu njima samo u onoj mjeri koju utvrde Parlament i Vijeće, uzimajući u obzir ciljeve Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) kao što je utvrđeno u članku 39. tog Ugovora.

Kako je navedeno u Ugovoru te u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije⁽¹⁾, ciljevi ZPP-a imaju prednost u odnosu na ciljeve europske politike o tržišnom natjecanju. Međutim, poljoprivredna tržišta nisu izuzeta od primjene prava tržišnog natjecanja. Prilagodba pravila o tržišnom natjecanju poljoprivrednim posebnostima isključivo je pravo suzakonodavaca, Europskog parlamenta i Vijeća.

U tom kontekstu Europski parlament tom Uredbom predlaže razjašnjavanje veze između pravila ZPP-a, posebno uloge i zadaća proizvođačkih organizacija i njihovih udruženja, i primjene europskog prava tržišnog natjecanja. Takvo je pojašnjenje potrebno zbog postojećih nesigurnosti u pogledu provedbe tih pravila, te je također ključno za postizanje cilja Unije u pogledu jačanja položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom. Prijedlozi Europskog parlamenta temelje se na preporukama iz izvješća radne skupine za poljoprivredna tržišta (AMTF) od 14. studenog 2016. Te su se preporuke temeljile na nizu saslušanja i doprinosa svih aktera u lancu opskrbe hranom: proizvođača, prerađivača i trgovaca.

Europski parlament ima za cilj pojednostavniti i pojasniti uvjete pod kojima organizacije proizvođača ili njihova udruženja iz svih sektora popisanih u članku 1. stavak 2. Uredbe (EU) br. 1308/2013 mogu, u ime svojih članova, provoditi aktivnosti planiranja proizvodnje, stavljanja na tržište, pregovaranja o ugovorima za opskrbu poljoprivrednim proizvodima i optimizacije troškova proizvodnje. Ti zadatci obavežno zahtijevaju postojanje određenih praksi, uključujući unutarnje konzultacije i razmjenu poslovnih informacija unutar tih subjekata. Stoga se predlaže da se zabrana sporazuma kojima se narušava tržišno natjecanje propisana člankom 101. stavak 1. UFEU-a ne primjenjuje na te prakse i da organizacije proizvođača ili njihova udruženja, koja obavljaju najmanje jednu gospodarsku djelatnost, imaju korist od odstupanja od primjene ovog članka. Ipak, to odstupanje nije bezuvjetno: tijela za tržišno natjecanje zadržavaju mogućnost intervencije ako smatraju da se tim aktivnostima vjerojatno isključuje tržišno natjecanje ili ugrožavaju ciljevi ZPP-a.

Uloga i zadaće proizvođačkih organizacija ili njihovih udruženja te njihov odnos prema pravu tržišnog natjecanja time su pojašnjeni. Ne dovodeći u pitanje institucionalne ovlasti Europske komisije, Europski parlament smatra da u okviru novih pravila nisu potrebna dodatna pojašnjenja u obliku smjernica Europske komisije.

IZJAVE KOMISIJE

O članku 1. – Ruralni razvoj**— Produljenje trajanja programa ruralnog razvoja**

Rashodi koji se odnose na programe ruralnog razvoja za razdoblje 2014. – 2020. odobrene u skladu s člankom 10. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1305/2013 i dalje će biti prihvatljivi za doprinos iz EPFRR-a ako se korisnicima isplati najkasnije do 31. prosinca 2023. Komisija će razmotriti nastavak potpore za ruralni razvoj nakon 2020. u kontekstu svojeg prijedloga za sljedeći VFO.

— Upravljanje rizicima

Komisija potvrđuje da namjerava revidirati funkcioniranje i učinkovitost instrumenata za upravljanje rizicima koji su trenutačno obuhvaćeni Uredbom (EU) br. 1305/2013 u kontekstu svojeg prijedloga za modernizaciju i pojednostavnjenje zajedničke poljoprivredne politike.

⁽¹⁾ Presuda *Maizena*, 139/79, EU:C:1980:250, točka 23. Presuda *Njemačka protiv Komisije*, C-280/93, EU:C:1994:367, točka 61.

Utorak, 12. prosinca 2017.

— **Sankcije za Leader**

Komisija potvrđuje da namjerava revidirati učinkovitost i proporcionalnost sankcija za LEADER obuhvaćenih Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 809/2014.

O članku 2. – Horizontalna uredba

— **Krizna pričuva**

Komisija potvrđuje da će se funkcioniranje pričuve za krize u poljoprivrednom sektoru i povrat odobrenih sredstava povezanih s financijskom disciplinom kako je predviđeno u članku 25. i članku 26. stavku 5. Uredbe (EU) br. 1306/2013 revidirati u kontekstu priprema za sljedeći VFO kako bi se omogućila učinkovita i pravodobna intervencija u trenucima tržišne krize.

— **Jedinstvena revizija**

Komisija potvrđuje pristup jedinstvene revizije kako je potvrđeno u njezinu prijedlogu članka 123. nove Financijske uredbe. Komisija isto tako potvrđuje da postojeći pravni okvir za upravljanje i kontrolu poljoprivrednih rashoda uspostavljen Uredbom (EU) br. 1306/2013 već omogućuje takav pristup i da je primijenjen u strategiji revizije za razdoblje 2014. – 2020. Konkretno, ako se mišljenje tijela za ovjeravanje dano u skladu s člankom 9. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1306/2013 smatra pouzdanim, Komisija to mišljenje uzima u obzir pri ocjenjivanju potrebe za revizijom u predmetnoj agenciji za plaćanja.

O članku 3. – Izravna plaćanja

— **Plan za proteinske kulture**

Komisija potvrđuje da namjerava revidirati ponudu i potražnju za proteinske kulture u EU-u i razmotriti mogućnost razvoja „Europske strategije za proteinske kulture” u cilju daljnjeg poticanja proizvodnje proteinskih biljaka u EU-u na ekonomičan i ekološki način.

O članku 4. – Zajednička organizacija tržišta (ZOT)

— **Dobrovoljni programi za smanjenje proizvodnje**

Komisija potvrđuje da Uredba (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda već sadržava, u člancima 219. i 221., potrebnu pravnu osnovu koja omogućuje, ovisno o dostupnosti proračunskih sredstava, rješavanje tržišnih poremećaja i drugih specifičnih problema, među ostalim i na regionalnoj razini, s mogućnošću dodjele izravne financijske pomoći poljoprivrednicima. Osim toga, prijedlog Komisije da se Uredba (EU) br. 1305/2013 o potpori ruralnom razvoju dopuni sektorskim instrumentom za stabilizaciju dohotka omogućit će državama članicama da u svoje programe ruralnog razvoja uključe mogućnost da se poljoprivrednicima u određenim sektorima osigura nadoknada u slučaju znatnog smanjenja dohotka.

Nadalje, Komisija potvrđuje da je člankom 219. omogućeno da se u slučaju tržišnih poremećaja ili opasnosti od pojave istih uvedu programi kojima se potpora Unije dodjeljuje proizvođačima koji dobrovoljno smanje svoju proizvodnju, uključujući potrebne pojedinosti provedbe takvih programa (primjer: Delegirana uredba Komisije (EU) br. 2016/1612, SL L 242, 9.9.2016., str. 4.).

— **Priznavanje transnacionalnih međustrukovnih organizacija**

Komisija podsjeća da su pravila o proizvođačkim organizacijama transnacionalnih proizvođačkih organizacija za priznavanje, transnacionalnih udruženja proizvođačkih organizacija ili transnacionalnih međustrukovnih organizacija, uključujući potrebnu administrativnu suradnju predmetnih država članica, trenutačno utvrđena Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2016/232. Provedba i prikladnost tih pravila revidirat će se u kontekstu postupka modernizacije i pojednostavnjenja ZPP-a koji je u tijeku.

Utorak, 12. prosinca 2017.

— Nepoštene trgovačke prakse

Komisija potvrđuje da je pokrenula inicijativu za lanac opskrbe hranom koja je sada u različitim fazama zadanima smjernicama za bolju regulativu. Donijet će odluku o mogućem zakonodavnom prijedlogu nakon okončanja tog postupka, ako je moguće u prvoj polovini 2018.

— Suradnja proizvođača

Komisija prima na znanje sporazum Parlamenta i Vijeća o izmjenama članaka 152., 209., 222. i 232. Komisija napominje da su izmjene koje su dogovorili Parlament i Vijeće sadržajne naravi i uključene bez procjene učinka kako je propisano točkom 15. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva. To dovodi do nepoželjne količine pravne i proceduralne nesigurnosti čiji učinak i posljedice nisu poznati.

Budući da izmjene Komisijinog izvornog prijedloga sve zajedno dovode do znatne promjene zakonodavnog okvira, Komisija sa zabrinutošću napominje da bi određene nove odredbe u korist proizvođačkih organizacija mogle ugroziti održivost i dobrobit malih poljoprivrednika i interes potrošača. Komisija potvrđuje svoju obvezu održavanja učinkovitog tržišnog natjecanja u sektoru poljoprivrede i potpunog ostvarivanja ciljeva ZPP-a utvrđenih u članku 39. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. U tom kontekstu Komisija napominje da je izmjenama koje su dogovorili suzakonodavci predviđena tek vrlo ograničena uloga Komisije i nacionalnih tijela nadležnih za tržišno natjecanje u očuvanju učinkovitog tržišnog natjecanja.

Sveukupna suglasnost Komisije s prijedlogom „skupne” uredbe, uključujući izmjene koje su dogovorili Parlament i Vijeće, ne dovodi u pitanje bilo kakve buduće prijedloge koje bi Komisija mogla dati u tim područjima u kontekstu reforme zajedničke poljoprivredne politike za razdoblje nakon 2020. ni druge inicijative koje su namijenjene rješavanju određenih pitanja navedenih u tekstu koji su sada dogovorili Europski parlament i Vijeće.

Komisija žali zbog toga što suzakonodavci nisu na zadovoljavajući način riješili pitanje vrlo ograničene uloge Komisije i nacionalnih tijela nadležnih za tržišno natjecanje u očuvanju učinkovitog tržišnog natjecanja te izražava zabrinutost zbog mogućih posljedica te ograničenosti na poljoprivrednike i potrošače. Komisija napominje da se pravni tekst mora tumačiti u skladu s Ugovorom, osobito u pogledu mogućnosti da Komisija i nacionalna tijela nadležna za tržišno natjecanje interveniraju ako proizvođačka organizacija koja pokriva veliki dio tržišta želi ograničiti slobodu djelovanja svojih članova. Komisija žali što ta mogućnost nije jasno zajamčena u pravnom tekstu.

Utorak, 12. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0477

Sustav EU-a za trgovanje emisijskim jedinicama (EU ETS): nastavak postojećih ograničenja područja primjene za zrakoplovne djelatnosti i priprema provedbe globalne tržišno utemeljene mjere od 2021. ***I

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2003/87/EZ kako bi se nastavila postojeća ograničenja područja primjene za zrakoplovne djelatnosti i pripremila provedba globalne tržišno utemeljene mjere od 2021. (COM(2017)0054 – C8-0028/2017 – 2017/0017(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

(2018/C 369/22)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2017)0054),
  - uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članak 192. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela Prijedlog Parlamentu (C8-0028/2017),
  - uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
  - uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 31. svibnja 2017. ⁽¹⁾,
  - nakon savjetovanja s Odborom regija,
  - uzimajući u obzir privremeni sporazum koji je odobrio nadležni odbor u skladu s člankom 69.f stavkom 4. Poslovnika te činjenicu da se predstavnik Vijeća pismom od 27. listopada 2017. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
  - uzimajući u obzir članak 59. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane i mišljenja Odbora za industriju, istraživanje i energetiku i Odbora za promet i turizam (A8-0258/2017),
1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju ⁽²⁾;
  2. prihvaća zajedničku izjavu Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije priloženu ovoj Rezoluciji;
  3. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog;
  4. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta prosljedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

P8_TC1-COD(2017)0017

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 12. prosinca 2017. radi donošenja Uredbe (EU) .../... Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2003/87/EZ kako bi se nastavila postojeća ograničenja područja primjene za zrakoplovne djelatnosti i pripremila provedba globalne tržišno utemeljene mjere od 2021.

(S obzirom da je postignut sporazum Parlamenta i Vijeća, stajalište Parlamenta odgovara konačnom zakonodavnom aktu, Uredbi (EU) 2017/2392.)

⁽¹⁾ SL C 288, 31.8.2017., str. 75.

⁽²⁾ Ovo stajalište zamjenjuje amandmane usvojene 13. rujna 2017. (Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0338).

Utorak, 12. prosinca 2017.

PRILOG ZAKONODAVNOJ REZOLUCIJI
IZJAVA EUROPSKOG PARLAMENTA, VIJEĆA I KOMISIJE:

Rezultat rada ICAO-a na provedbi globalne tržišno utemeljene mjere od ključne je važnosti za njezinu učinkovitost i za budući doprinos zrakoplovnog sektora postizanju ciljeva iz Pariškog sporazuma. Važno je da države članice ICAO-a, operatori zrakoplova i civilno društvo i dalje ostanu uključeni u rad ICAO-a na tom pitanju. U tom kontekstu ICAO će morati djelovati u potpunosti transparentno i sve dionike pravodobno izvješćivati o napretku i odlukama.

Utorak, 12. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0478

Produljenje trajanja Europskog fonda za strateška ulaganja ***I

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) br. 1316/2013 i (EU) 2015/1017 u pogledu produljenja trajanja Europskog fonda za strateška ulaganja i uvođenja tehničkih poboljšanja za taj fond i Europski savjetodavni centar za ulaganja (COM(2016)0597 – C8-0375/2016 – 2016/0276(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

(2018/C 369/23)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2016)0597),
  - uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članke 172. i 173., članak 175. treći stavak te članak 182. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela prijedlog Parlamentu (C8-0375/2016),
  - uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
  - uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 15. prosinca 2016. ⁽¹⁾,
  - uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija od 7. prosinca 2016. ⁽²⁾,
  - uzimajući u obzir privremeni sporazum koji su odobrili nadležni odbori u skladu s člankom 69.f stavkom 4. Poslovnika te činjenicu da se predstavnik Vijeća pismom od 8. studenoga 2017. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
  - uzimajući u obzir članak 59. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir zajedničke rasprave Odbora za proračune i Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku, u skladu s člankom 55. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune i Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku i mišljenja Odbora za industriju, istraživanje i energetiku, Odbora za promet i turizam, Odbora za proračunski nadzor, Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja i Odbora za regionalni razvoj (A8-0198/2017),
1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju;
  2. prima na znanje izjavu Komisije priloženu ovoj Rezoluciji;
  3. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj prijedlog;
  4. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta prosljedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

P8_TC1-COD(2016)0276

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 12. prosinca 2017. radi donošenja Uredbe (EU) 2017/... Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) br. 1316/2013 i (EU) 2015/1017 u pogledu produljenja trajanja Europskog fonda za strateška ulaganja i uvođenja tehničkih poboljšanja za taj fond i Europski savjetodavni centar za ulaganja

(S obzirom da je postignut sporazum Parlamenta i Vijeća, stajalište Parlamenta odgovara konačnom zakonodavnom aktu, Uredbi(EU) 2017/2396.)

⁽¹⁾ SL C 75, 10.3.2017., str. 57.

⁽²⁾ SL C 185, 9.6.2017., str. 62.

Utorak, 12. prosinca 2017.

PRILOG ZAKONODAVNOJ REZOLUCIJI

Izjava Komisije o povećanju sredstava programa Instrumenta za povezivanje Europe od 225 milijuna eura

Na temelju političkog dogovora Europskog parlamenta i Vijeća o financiranju EFSU-a 2.0, iznos od 275 milijuna EUR bit će preraspoređen iz financijskih instrumenata CEF-a, što predstavlja smanjenje od 225 milijuna EUR u usporedbi s prijedlogom Komisije.

Komisija potvrđuje da će se financijsko programiranje revidirati kako bi se u obzir uzelo odgovarajuće povećanje sredstava programa CEF-a od 225 milijuna EUR.

U okviru godišnjih proračunskih postupaka za 2019. i 2020. Komisija će iznijeti odgovarajuće prijedloge kako bi osigurala optimalnu raspodjelu tog iznosa u programu CEF-a.

Utorak, 12. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0481

Carine na uvoz određenih proizvoda podrijetlom iz Sjedinjenih Američkih Država ***I

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o izmijenjenom Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o dodatnim carinama na uvoze određenih proizvoda podrijetlom iz Sjedinjenih Američkih Država (kodificirani tekst) (COM(2017)0361 – C8-0226/2017 – 2014/0175(COD))

(Redovni zakonodavni postupak – kodifikacija)

(2018/C 369/24)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2017)0361),
  - uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članak 207. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela Prijedlog Parlamentu (C8-0226/2017),
  - uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
  - uzimajući u obzir Međuinstitucionalni sporazum od 20. prosinca 1994. o ubrzanju metodi rada za službeno kodificiranje zakonodavnih tekstova ⁽¹⁾,
  - uzimajući u obzir članke 103. i 59. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za pravna pitanja (A8-0331/2017),
- A. budući da se, prema mišljenju savjetodavne skupine pravnih službi Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije, dotični prijedlog ograničava samo na kodifikaciju postojećih tekstova bez suštinskih promjena;
1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju;
  2. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

P8_TC1-COD(2014)0175

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 12. prosinca 2017. radi donošenja Uredbe (EU) .../... Europskog parlamenta i Vijeća o dodatnim carinama na uvoze određenih proizvoda podrijetlom iz Sjedinjenih Američkih Država (kodificirani tekst)

(S obzirom da je postignut sporazum Parlamenta i Vijeća, stajalište Parlamenta odgovara konačnom zakonodavnom aktu, Uredbi (EU) 2018/196.)

⁽¹⁾ SL C 102, 4.4.1996., str. 2.

Utorak, 12. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0482

Sporazum o zračnom prometu između EU-a i SAD-a ***

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o Prijedlogu odluke Vijeća o sklapanju, u ime Europske unije, Sporazuma o zračnom prometu između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Sjedinjenih Američkih Država, s druge strane (13419/2016 – C8-0100/2017 – 2006/0058(NLE))

(Suglasnost)

(2018/C 369/25)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Nacrt odluke Vijeća (13419/2016),
  - uzimajući u obzir Sporazum o zračnom prometu između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Sjedinjenih Američkih Država, s druge strane ⁽¹⁾,
  - uzimajući u obzir zahtjev Vijeća za davanje suglasnosti u skladu s člankom 100. stavkom 2. i člankom 218. stavkom 6. drugim podstavkom točkom (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (C8-0100/2017),
  - uzimajući u obzir članak 99. stavke 1. i 4. i članak 108. stavak 7. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir preporuku Odbora za promet i turizam (A8-0376/2017),
1. daje suglasnost za sklapanje sporazuma;
  2. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica i Sjedinjenih Američkih Država.

⁽¹⁾ SL L 134, 25.5.2007., str. 4.

Utorak, 12. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0483

Sporazum između EU-a i Švicarske o povezivanju njihovih sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova ***

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o nacrtu odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma između Europske unije i Švicarske Konfederacije o povezivanju njihovih sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova (13076/2017 – C8-0415/2017 – 2017/0193(NLE))

(Suglasnost)

(2018/C 369/26)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir nacrt odluke Vijeća (13076/2017),
  - uzimajući u obzir nacrt Sporazuma između Europske unije i Švicarske Konfederacije o povezivanju njihovih sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova (13073/2017),
  - uzimajući u obzir zahtjev Vijeća za davanje suglasnosti u skladu s člankom 192. stavkom 1. i člankom 218. stavkom 6. drugim podstavkom točkom (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (C8-0415/2017),
  - uzimajući u obzir članak 99. stavke 1. i 4. te članak 108. stavak 7. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir preporuku Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (A8-0386/2017),
1. daje suglasnost za sklapanje sporazuma;
  2. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica i Švicarskoj Konfederaciji.

Utorak, 12. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0484

Sporazum o pojačanom partnerstvu i suradnji između EU-a i Kazahstana (Suglasnost) *****Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o Nacrtu odluke Vijeća o sklapanju, u ime Unije, Sporazuma o pojačanom partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Kazahstana, s druge strane (12409/2016 – C8-0469/2016 – 2016/0166(NLE))****(Suglasnost)**

(2018/C 369/27)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Nacrt odluke Vijeća (12409/2016),
  - uzimajući u obzir nacrt Sporazuma o pojačanom partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Kazahstana, s druge strane (09452/2015),
  - uzimajući u obzir zahtjev Vijeća za davanje suglasnosti u skladu s člankom 37. i člankom 31. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji te u skladu s člankom 91., člankom 100. stavkom 2., člancima 207. i 209. te člankom 218. stavkom 6. drugim podstavkom točkom (a) i člankom 218. stavkom 8. drugim podstavkom Ugovora o funkcioniranju Europske unije (C8-0469/2016),
  - uzimajući u obzir svoju nezakonodavnu rezoluciju od 12. prosinca 2017. ⁽¹⁾ o Nacrtu odluke,
  - uzimajući u obzir članak 99. stavke 1. i 4. te članak 108. stavak 7. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir preporuku Odbora za vanjske poslove i mišljenje Odbora za međunarodnu trgovinu (A8-0325/2017),
1. daje suglasnost za sklapanje sporazuma;
  2. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica i Republike Kazahstana.

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi od tog datuma, P8_TA(2017)0485.

Utorak, 12. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0486

Obnova mandata predsjednice Jedinstvenog sanacijskog odbora

Odluka Europskog parlamenta od 12. prosinca 2017. o prijedlogu Komisije o obnovi mandata predsjednice Jedinstvenog sanacijskog odbora (N8-0092/2017 – C8-0425/2017 – 2017/0901(NLE))

(Odobrenje)

(2018/C 369/28)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir prijedlog Komisije od 29. studenog 2017. o obnovi mandata predsjednice Jedinstvenog sanacijskog odbora (N8-0092/2017)
- uzimajući u obzir članak 56. stavak 6. treći podstavak i članak 56. stavak 7. Uredbe (EU) br. 806/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2014. o utvrđivanju jedinstvenih pravila i jedinstvenog postupka za sanaciju kreditnih institucija i određenih investicijskih društava u okviru jedinstvenog sanacijskog mehanizma i jedinstvenog fonda za sanaciju te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1093/2010 ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir članak 122.a svog Poslovnika,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A8-0393/2017),
- A. budući da je Vijeće 19. prosinca 2014. imenovalo Elke König za predsjednicu Jedinstvenog sanacijskog odbora na razdoblje od tri godine koje je započelo 23. prosinca 2014. ⁽²⁾;
- B. budući da se u skladu s člankom 56. stavkom 7. Uredbe (EU) br. 806/2014 mandat prvog predsjednika Jedinstvenog sanacijskog odbora može jednom obnoviti na razdoblje od pet godina;
- C. budući da je Komisija 29. studenog 2017. donijela prijedlog o obnovi mandata predsjednice Elke König na njezinoj dužnosti u Jedinstvenom sanacijskom odboru i da je taj prijedlog uputila Parlamentu;
- D. budući da je parlamentarni Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku potom ocijenio kvalifikacije predložene kandidatkinje za dužnosti predsjednice Jedinstvenog sanacijskog odbora, posebno u odnosu na uvjete utvrđene u članku 56. stavku 4. Uredbe (EU) br. 806/2014;
- E. budući da je u tom odboru 4. prosinca 2017. održano saslušanje Elke König, na kojem je ona održala uvodnu riječ, nakon čega je odgovarala na pitanja članova odbora;
- 1. odobrava prijedlog Komisije o obnovi mandata Elke König na dužnosti predsjednice Jedinstvenog sanacijskog odbora;
- 2. nalaže svojem predsjedniku da ovu Odluku proslijedi Europskom vijeću, Vijeću, Komisiji i vladama država članica.

⁽¹⁾ SL L 225, 30.7.2014., str. 1.

⁽²⁾ SL L 367, 23.12.2014., str. 97.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0489

Neulaganje prigovora na delegirani akt: Regulatorni tehnički standardi o obvezi trgovanja za određene izvedenice**Odluka Europskog parlamenta o neulaganju prigovora na Delegiranu uredbu Komisije od 17. studenoga 2017. o dopuni Uredbe (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o tržištima financijskih instrumenata u pogledu regulatornih tehničkih standarda o obvezi trgovanja za određene izvedenice (C(2017)07684 – 2017/2979(DEA))**

(2018/C 369/29)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Delegiranu uredbu Komisije (C(2017)07684),
  - uzimajući u obzir pismo Komisije od 29. studenog 2017. kojim od Europskog parlamenta traži da izjavi kako neće ulagati prigovor na Delegiranu uredbu,
  - uzimajući u obzir pismo Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku predsjedniku Konferencije predsjednika odbora od 4. prosinca 2017.,
  - uzimajući u obzir članak 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
  - uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012⁽¹⁾ (MiFIR), a posebno njezin članak 32. stavak 1. i članak 50. stavak 5.,
  - uzimajući u obzir članak 10. stavak 1. i članak 13. Uredbe (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ⁽²⁾,
  - uzimajući u obzir nacrt regulatornih tehničkih standarda o obvezi trgovanja za izvedenice u skladu s uredbom MiFIR, koji je 28. rujna 2017. podnijelo Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA), u skladu s člankom 32. stavkom 1. MiFIR-a,
  - uzimajući u obzir pismo priloženo uz nacrt regulatornih tehničkih standarda o obvezi trgovanja za izvedenice u skladu s uredbom MiFIR, koje je 28. rujna 2017. ESMA uputila Komisiji,
  - uzimajući u obzir preporuku za odluku Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku,
  - uzimajući u obzir članak 105. stavak 6. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir činjenicu da nisu uloženi prigovori u roku propisanom člankom 105. stavkom 6. trećom i četvrtom alinejom Poslovnika, koji je istekao 12. prosinca 2017.,
- A. budući da su u prilogu delegiranoj uredbi određene vrste izvedenica koje bi trebale podlijegati obvezi trgovanja uvedenoj člankom 28. MiFIR-a; budući da se izvedenicama koje podliježu obvezi trgovanja može trgovati samo na uređenom tržištu, multilateralnom mjestu trgovanja, organiziranoj trgovinskoj platformi ili mjestu trgovanja u trećoj zemlji, koje Komisija smatra jednakovrijednim;

⁽¹⁾ SL L 173, 12.6.2014., str. 84.⁽²⁾ SL L 331, 15.12.2010., str. 84.

Srijeda, 13. prosinca 2017.

- B. budući da je ESMA 28. rujna 2017. Komisiji podnijela nacrt regulatornih tehničkih standarda i popratno pismo, u kojima je od svih uključenih strana zatražila da se obvežu na skraćivanje rokova kako bi se zajamčilo postizanje političkog cilja o primjeni obveze trgovanja od 3. siječnja 2018.; budući da ESMA nadalje napominje da je prije nego što obveza trgovanja stupi na snagu potrebno donijeti još znatan broj odluka o jednakovrijednosti;
  - C. budući da Parlament smatra da usvojeni regulatorni tehnički standardi zbog izmjena koje je unijela Komisija nisu istovjetni nacrtu regulatornih tehničkih standarda koji je podnijela ESMA te budući da Parlament smatra da ima na raspolaganju tri mjeseca da uloži prigovor na regulatorne tehničke standarde („razdoblje kontrole”);
  - D. budući da bi se delegirana uredba trebala primjenjivati od 3. siječnja 2018., tj. od datuma početka primjene Direktive 2014/65/EU („MiFID II”) i uredbe MiFIR, te da bi se u slučaju da Parlament u potpunosti iskoristi tromjesečno razdoblje kontrole koje ima na raspolaganju prekoračio datum na koji obveza trgovanja stupa na snagu;
  - E. budući da je obveza trgovanja za izvedenice važan element obveza oko kojih su se složili čelnici skupine G20 u Pittsburghu 2009.;
  - F. budući da bi se brзом objavom delegirane uredbe u Službenom listu omogućila pravovremena provedba i pravna sigurnost odredbi primjenjivih na obvezu trgovanja za izvedenice;
  - G. budući da Parlament ističe da je važno da Komisija finalizira odgovarajuće odluke o istovrijednosti prije nego što obveza trgovanja stupi na snagu;
  - H. budući da Parlament napominje da regulatorni tehnički standardi ne uključuju nikakve posebne odredbe u pogledu paketa transakcija i da bi Komisija i ESMA možda trebale izdati dodatne smjernice o postupanju s tim paketima; budući da bi te smjernice trebale biti u skladu s odredbama utvrđenim u prijedlogu o djelomičnoj izmjeni direktive MiFID II.;
1. izjavljuje da ne ulaže prigovor na Delegiranu uredbu Komisije;
  2. nalaže svojem predsjedniku da ovu Odluku proslijedi Vijeću i Komisiji.
-

ISSN 1977-1088 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-060X (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR